

การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวความคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

นายอดิศวร์ วงษ์วัง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

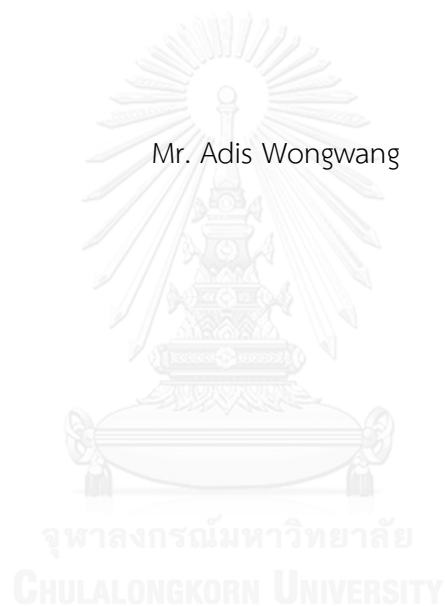
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF AN EVALUATION MODEL OF ENHANCEMENT ACTIVITIES FOR DESIRABLE CHARACTERISTICS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS
BASED ON THEORY-DRIVEN EVALUATION APPROACH

Mr. Adis Wongwang

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and
Evaluation

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนา รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ
โดย	นายอดิศวร์ วงษ์วัง
สาขาวิชา	การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนกานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษฎีบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนกานนท์)
.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช)
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาษีผล)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง)
.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์)

อดิศวร์ วงษ์วัง : การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ (DEVELOPMENT OF AN EVALUATION MODEL OF ENHANCEMENT ACTIVITIES FOR DESIRABLE CHARACTERISTICS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS BASED ON THEORY-DRIVEN EVALUATION APPROACH) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร.กมลวรรณ ตั้งธนานนท์, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: ศ. ดร.สุวิมล ว่องวานิช , 264 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ และ 3) เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมและการประเมินด้วยการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 180 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย 2) สร้างทฤษฎีโปรแกรม ใช้วิธีการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางสังคมศาสตร์และจากผู้มีส่วนได้เสีย ตรวจสอบคุณภาพของทฤษฎีโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3) พัฒนารูปแบบการประเมินฯ จากผลระยะ 1 และ 2 ตรวจสอบคุณภาพรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลนำไปทดลองใช้กับสถานศึกษาจำนวน 10 แห่ง และ 4) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินฯ โดยประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อรูปแบบการประเมินฯ และประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินฯ ตามมาตรฐานการประเมินทั้ง 4 ด้าน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญ มีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดกลยุทธ์ไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา บริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีการโน้มน้าวและเสริมแรงทางบวก รูปแบบการประเมินส่วนมากไม่มีรูปแบบที่แน่นอนใช้การประเมินตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยใช้ข้อมูลจากบันทึกของผู้เรียนและผู้ปกครอง โดยไม่มีรูปแบบที่เป็นระบบชัดเจน

2. รูปแบบการประเมิน ประกอบด้วย 1) หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ 2) ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ โมเดลการกระทำ มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ การบริหารกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตัวแทรกแซง คือ กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน และโมเดลการเปลี่ยนแปลง มี 3 ตัวบ่งชี้ คือ การสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน (ราก) ผู้เรียนเกิดจิตลักษณะ (ลำต้น) และผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ (ดอกและผล) 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน มี 3 ชุด 4) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา และ 5) การรายงานผลการประเมินเสนอผลการทำงานตามองค์ประกอบของทฤษฎีโปรแกรม

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินฯ ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน 4 ด้าน พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยในด้านความถูกต้องของผลการประเมินมีคุณภาพมากกว่าด้านอื่น ๆ

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์และจิตวิทยาการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต .....

สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม .....

5284276327 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEYWORDS: ENHANCEMENT ACTIVITIES FOR DESIRABLE CHARACTERISTICS / THEORY-DRIVEN EVALUATION APPROACH

ADIS WONGWANG: DEVELOPMENT OF AN EVALUATION MODEL OF ENHANCEMENT ACTIVITIES FOR DESIRABLE CHARACTERISTICS OF LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS BASED ON THEORY-DRIVEN EVALUATION APPROACH. ADVISOR: ASST. PROF. KAMONWAN TANGDHANAKANOND, Ph.D., CO-ADVISOR: PROF. SUWIMON WONGWANICH, Ph.D., 264 pp.

This research aimed to 1) study the condition and the format of activities and evaluation of enhancement activities for desirable characteristics of lower secondary school students, 2) develop an evaluation model of an evaluation model of enhancement activities for desirable characteristics of lower secondary school students based on the theory-driven evaluation approach, and 3) evaluate the effectiveness of an evaluation model of enhancement activities for desirable characteristics of lower secondary school based on the theory-driven evaluation approach. The research was divided into four phases as follows: 1) Collect data from 180 basic education schools and analyze the data by descriptive statistics 2) create a theory program by 3) using a combination of the concepts of social science, stakeholders and quality inspected by experts, 3) develop an evaluation model from the results of phase 1 and 2 and inspect the quality by experts using measurement and evaluation and experiment in 10 schools, and 4) evaluate the effectiveness of the evaluation model from administrators' and teachers' satisfaction results on the evaluation model and analyze the quality of the evaluation model of the 4 standard evaluations. Important research results are shown as follows:

1. The schools were aware of the importance of working systematically, determination of strategy in school action plans, having participatory administration and having convincing and positive reinforcement. The evaluation model was not an exact pattern; an assessment was made by the Ministry of education by using information from notes of the parents without a clear model.

2. The evaluation model was comprised of 1) the principles / concepts / theory-driven evaluation approach, 2) the important indicator was an action model with two indicators, i.e., the activity administration activities, the participation of the parents. The intervention was the enhancement activities for desirable characteristics. The change model with three indicators, i.e., creating the student's social experience (root), the student's psychological characteristics (trunk) and student's characteristics (flowers and fruits), 3) three sets of evaluation tools, 4) data was analyzed using descriptive statistics and content analysis, and 5) the results of the evaluation results were reported and classified using the components of the program's theory.

3. The effectiveness of the evaluation model was at a high level. The qualities of the evaluation model in the 4 evaluation standards were at a high level, especially in an accuracy standard which was the highest among all.

Department: Educational Research and Psychology

Field of Study: Educational Measurement and Evaluation

Academic Year: 2014

Student's Signature .....

Advisor's Signature .....

Co-Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธณกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ รวมทั้งการดูแล เอาใจใส่ ให้คำแนะนำ และชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ให้สามารถทำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสิ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาษีผล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง และดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของงานวิทยานิพนธ์ในหลายขั้นตอน เพื่อให้งานนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครอง และผู้ให้ข้อมูลทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมการวิจัย รวมทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วง

ขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ชัดเกล้า ให้ศิษย์คนนี้ได้เรียนรู้ที่จะพัฒนาตนในทุกด้าน ทั้งความรู้ และประสบการณ์ ความสามารถในการแก้ปัญหา จนสามารถฟันฝ่าอุปสรรคจนกระทั่งจบการศึกษาได้ ขอขอบคุณ พี่ น้อง นิสิตและเจ้าหน้าที่ทุกคนในภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อนสนิท มิตรสหาย ทั้งในและต่างสถาบัน ที่ได้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดีต่อกันเสมอมา

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีมอบทุน “90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เพื่อสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ และทุนสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมนานาชาติ the 5th World Conference on Educational Science in Rome, Italy

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณ ญาติ พี่น้องทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุน ส่งเสริม ให้กำลังใจในการทำงาน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แล้วเสร็จ และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมบัติ วงษ์วัง คุณแม่พรรณณี วงษ์วัง บุพการี ผู้ให้ชีวิต ให้การอบรมเลี้ยงดู ให้คำแนะนำ ดูแล สั่งสอน และเป็นกำลังใจสำคัญ ให้ผู้วิจัยสามารถทุ่มเทแรงกาย แรงใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้อย่างเต็มที่ และมีพลังที่จะสร้างสรรค์สิ่งดีงามอันเป็นประโยชน์แก่ตนเอง และผู้อื่นต่อไป

ขอบคุณผู้มีส่วนร่วมในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่านแม้ไม่สามารถเอ่ยนามได้ครบ ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ ด้วยใจจริง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ตอนที่ 1 มโนทัศน์และสาระเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการจัดกิจกรรมพัฒนา คุณลักษณะที่พึงประสงค์	8
ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ	36
ตอนที่ 3 กรอบแนวคิด	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	62
ระยะที่ 2 การสร้างทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น	66

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ	68
ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	73
ตอนที่ 2 ผลการสร้างทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น	91
ตอนที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ	145
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	152
สรุปผลการวิจัย.....	153
อภิปรายผล.....	166
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	173
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	174
รายการอ้างอิง	175
ภาคผนวก.....	183
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	184
ภาคผนวก ข. ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	189
ภาคผนวก ค. คู่มือการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ	202
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	228
ภาคผนวก จ. ตัวอย่างหนังสือติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และหนังสือติดต่อ สถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย.....	260

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ 264

สารบัญตาราง

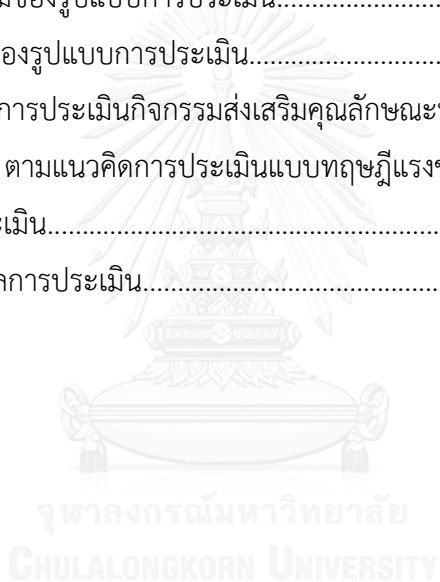
ตารางที่		หน้า
2.1	การจัดกลุ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามแนวการจัดกลุ่มคุณธรรม ระดับบุคคลตามแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....	16
2.2	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์.....	23
2.3	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านซื่อสัตย์สุจริต.....	24
2.4	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านมีวินัย.....	24
2.5	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านใฝ่เรียนรู้.....	25
2.6	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านอยู่อย่างพอเพียง.....	26
2.7	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน.....	27
2.8	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านรักความเป็นไทย.....	28
2.9	การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ด้านมีจิตสาธารณะ.....	29
2.10	A Practical Taxonomy สำหรับ เป้าหมายและวิธีการของ Program Evaluation.....	41
2.11	กรอบความคิดเชิงตรรกะ.....	55
3.1	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1.....	63
3.2	โครงสร้างแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลระยะที่ 1.....	65
3.3	ประเด็นและตัวอย่างคำถามในการสนทนากลุ่ม.....	67
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	74
4.2	การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	76

ตารางที่

4.3	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	79
4.4	การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน.....	82
4.5	การจัดกลุ่มกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน.....	85
4.6	เทคนิคการสอนของครูที่รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียน.....	86
4.7	รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน.....	88
4.8	การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม.....	92
4.9	ผลการการสังเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในปัจจุบัน วรรณกรรมและการสนทนากลุ่ม.....	107
4.10	ผลการตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) ทฤษฎีโปรแกรม.....	116
4.11	ผลการตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการประเมินการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ.....	124
4.12	สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการประเมินการจัด กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิด การประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ โดยภาพรวม.....	126
4.13	ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ.....	129
4.14	เกณฑ์การประเมิน.....	131
4.15	การรายงานผลการประเมิน.....	132
4.16	สรุปค่า IOC ของแบบประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ.....	135
4.17	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ.....	138
4.18	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินโมเดลการกระทำ.....	139
4.19	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินด้านการสร้างประสบการณ์ ทางสังคมให้ผู้เรียน(ราก).....	141
4.20	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินด้านจิตลักษณะ(ลำต้น) และคุณลักษณะผู้เรียน(ดอกและผล).....	143
4.21	ค่า Max Min ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการประเมินแต่ละ องค์ประกอบ.....	144

ตารางที่

4.22	เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมิน แบบทฤษฎีแรงขับ.....	145
4.23	ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูต่อรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมิน แบบทฤษฎีแรงขับ.....	146
4.24	ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน.....	147
4.25	ความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน.....	148
4.26	ความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน.....	150
4.27	ความถูกต้องของรูปแบบการประเมิน.....	151
5.1	ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยม ศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ.....	157
5.2	เกณฑ์การประเมิน.....	159
5.3	การรายงานผลการประเมิน.....	160

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ระบุจิตลักษณะ ๘ ประการ ที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย.....	21
2.2	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีโปรแกรมกับรูปแบบการประเมิน..	39
2.3	มุมมองที่เป็นระบบของโปรแกรม.....	41
2.4	โครงสร้างของทฤษฎีโปรแกรมแบบสมบูรณ์.....	44
2.5	กรอบแนวคิดเชิงหลักการสำหรับการนำทฤษฎีโปรแกรมไปใช้งาน....	49
2.6	โมเดลตรรกะแบบพื้นฐาน.....	53
2.7	กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	60
2.8	กรอบแนวคิดของการสร้างทฤษฎีโปรแกรม.....	61
4.1	ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังการปรับปรุง.....	118
4.2	รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ.....	127
5.1	รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ.....	155
5.2	ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	163

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน หรือ การจัดกิจกรรมคุณลักษณะศึกษา (character education) เป็นการพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่ดีหรือที่พึงประสงค์ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากบ้าน โรงเรียนและชุมชน ภายใต้หลักการผู้ร่วมสร้าง (co-creators) เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถานศึกษาที่จะต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนโดยใช้กระบวนการทางการศึกษา หรือ กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและความคิดที่ตรงตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์ (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) กระทรวงศึกษาธิการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นกรอบในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มี 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ

สถานศึกษามีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เช่น การเข้าค่ายธรรมะ, การจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ, การจัดกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ เป็นต้น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเสนอแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เพื่อใช้ในการออกแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (intellectual development theory), ทฤษฎีทางด้านจิตพิสัยของ แครธวอลและคณะ (Krathwohl, Bloom and Masia), ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (moral development theory), ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (tree theory) เป็นต้น กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่สถานศึกษาดำเนินการในปัจจุบันสามารถรวบรวมและจัดเป็นหมวดหมู่ตามแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ได้ดังนี้ 1) ดำเนินการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ 2) จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ กิจกรรมลูกเสือ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมแนะแนว 3) จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น โครงการ ร.ร.วิถีพุทธ โครงการสวดมนต์ประจำสัปดาห์ เป็นต้น และ 4) ปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน

สภาพการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาในปัจจุบันใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิต ประเมินหลังจากสิ้นสุดโครงการโดยให้ครูผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้ประเมิน ผู้บริหารไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจโครงการอย่างเป็นระบบ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541 และ เนติ เฉลยวาเรศ, 2541) สถานศึกษาใช้การประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประเมินจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยการให้ผู้เรียนบันทึกการทำกิจกรรมลงในสมุดบันทึกความดี ซึ่งส่วนมากเป็นการบันทึกความดีที่ผู้เรียนทำในแต่ละวัน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินโดยบันทึกจำนวนครั้งในการทำความดีของผู้เรียนและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้เรียน

การประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน ครูมีการประเมินคล้ายแนวการวัดและประเมินผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ แต่มีปัญหาและอุปสรรค คือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และตัวชี้วัดมีลักษณะเป็นนามธรรม ยากต่อการวัด และใช้วิธีการวัดแบบเดิมเหมือนการวัดจิตพิสัย เครื่องมือที่ใช้วัดขาดความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติและการตัดสินผลไม่ตรงกับความเป็นจริง (ณพัชร์ เสงสมบูรณ์ และ ณีฎฐกรรณ์ หลาวทอง, 2557) ทำให้เกิดปัญหาในการประเมิน คือ ผลการวัดออกมาไม่สะท้อนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดจากกิจกรรม ข้อมูลแสดงให้เห็นสภาพความสำเร็จ หรือ ความล้มเหลวของกิจกรรม แต่ไม่สามารถบอกได้ว่ากิจกรรมนั้น ๆ มีกลไกการทำงานอย่างไร จึงทำให้เกิดคุณลักษณะผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของกิจกรรม ผู้บริหารไม่ได้สารสนเทศในการตัดสินใจเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน สรุปผลสำเร็จ และ พัฒนาโครงการต่อไป (วิยะดา เหล่ามตระกุล, 2546)

จากสภาพปัญหาการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) ซึ่งจะให้ผู้ประเมินสามารถค้นหาหลักการของกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักการของทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลัง โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลายในสถานการณ์จริงซึ่งสามารถสะท้อนผลพฤติกรรมผู้เรียนที่แท้จริงได้ ผลการประเมินตามแนวทางนี้ จะทำให้ผู้บริหารได้ข้อมูลสำคัญเพื่อการตัดสินใจเลือกทำโครงการ หรือ กิจกรรม สำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์

แนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) เป็นการประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นเครื่องนำทางสำหรับตัดสินว่า โครงการนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ และปัจจัยใดเป็นสาเหตุของผลจากโครงการที่เกิดขึ้น แนวคิดนี้จะช่วยเชื่อมโยงปัจจัย กิจกรรมการดำเนินงานและผลลัพธ์อันเป็นผลสำเร็จของโครงการ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) จุดประสงค์หลักของการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) มี 3 ประการ คือ 1) เพื่อระบุระดับความสอดคล้องระหว่างโครงการกับทฤษฎี 2) เพื่อทำความเข้าใจถึงเงื่อนไขที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว 3) เพื่อให้แนวทางในการปรับปรุง หรือ พัฒนาโครงการ (วิยะดา เหล่ามตระกุล, 2546)

การประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงานที่สามารถอธิบายเหตุผลได้ว่าทำไมกิจกรรม หรือ ตัวแทรกแซง (intervention) ที่กำหนดขึ้น จึงสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ การรู้ปัจจัยเชิงสาเหตุ หรือ กลไกการทำงาน (mechanism) ทำให้นักประเมินมีคำอธิบายการทำงานของโปรแกรมหรือโครงการมากขึ้น ซึ่งจะช่วยในการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นจุดแข็งของแนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) แนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) มีจุดอ่อน คือ ใช้เวลาในการประเมินมาก เป็นแนวทางที่เหมาะสมสำหรับโครงการขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อนมาก

จากความสำเร็จและความเป็นมาของปัญหาการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ด้วยการประยุกต์แนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ด้วยการนำจุดแข็งของแนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ ทำให้สามารถอธิบายกลไกการทำงานของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ภายใต้กรอบแนวคิดของทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลังการทำกิจกรรม ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะตามเจตนาของกิจกรรมจะสามารถแก้ไขปัญหาการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน คือ ทำให้ผู้บริหารได้สารสนเทศเกี่ยวกับกิจกรรมหลักสำคัญที่ส่งผลให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามต้องการ และเป็นข้อมูลในการวางแผนการทำกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะ ผู้บริหารได้ข้อมูลเงื่อนไขที่ทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ หรือ ล้มเหลว เชื่อมโยงกับทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลัง ผู้บริหารสามารถนำสารสนเทศดังกล่าว ไปใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจและวางแผนการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

1. สภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับมีลักษณะเป็นอย่างไร
3. ประสิทธิภาพผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่พัฒนาขึ้นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นการประเมินตนเองโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยประเมินเฉพาะโมเดลการกระทำและโมเดลการเปลี่ยนแปลงเป็นภาพรวมของโมเดลไม่ได้ประเมินรายตัวบ่งชี้ ทำให้ผู้บริหารได้ข้อมูลเงื่อนไขที่ทำให้กิจกรรมประสบความสำเร็จ หรือ ล้มเหลว เชื่อมโยงกับทฤษฎีที่อยู่เบื้องหลัง เป็นข้อมูลในการวางแผนการทำกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผู้วิจัยเลือกศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 3 คุณลักษณะ คือ ความมีวินัย, อยู่อย่างพอเพียงและ การมีจิตสาธารณะ โดยศึกษาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะว่า จากรายงานสภาวะการศึกษาไทย พ.ศ.2551 ของ สภาการศึกษา พบว่า ผู้เรียนที่กำลังศึกษาในระดับนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยมีสาเหตุมาจากการขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ มีความฟุ้งเฟ้อไปตามกระแสวัตถุนิยม ขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ ไม่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้ นโยบายหลักที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการต้องการให้ผู้เรียนได้น้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน และ มีการทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคมอย่างหลากหลาย เพื่อต้องการสร้างพลเมืองไทยยุคใหม่ที่มีน้ำใจ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และ คุณลักษณะดังกล่าวแสดงพฤติกรรมที่สามารถวัดและประเมินผลได้ค่อนข้างชัดเจน นอกจากนี้ จากการศึกษาของ ไกรยุทธ ธีรตยาศินันท์ (2531) เรื่อง การจัดกลุ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พบว่า คุณลักษณะทั้ง 3 เป็นตัวแทนของกลุ่มคุณลักษณะแต่ละกลุ่ม ซึ่งครอบคลุมคุณลักษณะทั้ง 8 ประการ คือ ความมีวินัย เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนอยู่ในกลุ่มของ “ปัจจัยผลักดัน” ให้ผู้เรียนมีความพยายามในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย โดยไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใด ๆ ที่เกิดขึ้น อยู่อย่างพอเพียง เป็นคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ผู้เรียนที่ทำหน้าที่ “ปัจจัยเหนือยรรัง” ไม่ให้แรงผลักดันในตัวผู้เรียนนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่พึงปรารถนา ความมีจิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนที่เป็น “ปัจจัยสนับสนุน” บุคคลได้เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในความสำเร็จของตัวเอง

ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมคนดีและคนเก่ง ว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง เป็นทฤษฎีที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของคนไทย ทฤษฎีนี้เกิดจากการประมวลผลการวิจัย ที่เกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6 ถึง 60 ปี

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีวินัย, อยู่อย่างพอเพียงและการมีจิตสาธารณะ

การประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ หมายถึง การประเมินโดยใช้ทฤษฎีเป็นเครื่องนำทางสำหรับตัดสินว่า กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาดำเนินการนั้นประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด และปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขสาเหตุที่ทำให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมคืออะไร แนวคิดทางทฤษฎีจะช่วยเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยกิจกรรมการดำเนินงานและผลลัพธ์อันเป็นผลสำเร็จของกิจกรรม

รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง แบบแผนของการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ภายใต้หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีการประเมินที่มีความสัมพันธ์กัน มีองค์ประกอบ คือ หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีทางการประเมิน, ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ, เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน, วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และ การรายงานผลการประเมิน

ประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง การยอมรับจากผู้ใช้อุปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นโดยประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (1994) ได้แก่ วัตถุประสงค์, ความเป็นไปได้, ความเหมาะสม และ ความถูกต้อง

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. ได้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ
2. ได้วิธีการจัดกิจกรรมสำคัญในโครงการที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียน ทำให้สถานศึกษาได้แนวทางในการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีข้อมูลการประเมินที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจแผนการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตอนที่ 1 มโนทัศน์และสาระเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการจัดกิจกรรม
พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.1 ความหมายและความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.2 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 คุณลักษณะ

1.3 การจัดกลุ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชดำริด้านการพัฒนา

ทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.4 แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้และแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง
ประสงค์ผู้เรียน

ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับแนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ

2.1 ความหมาย หลักการ และองค์ประกอบของการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ

2.2 รูปแบบการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ

2.3 ทฤษฎีโปรแกรม

2.4 การออกแบบการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับโดยใช้โมเดลตรรกะ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ

ตอนที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 มโนทัศน์และสาระเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.1 ความหมายและความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ให้ความหมายของคำว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์” หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของคำว่า “คุณลักษณะ” คือ เครื่องหมาย หรือ สิ่งที่ดีให้เห็นความดี หรือ ลักษณะประจำ พึง หมายถึง ควรหรือต้อง และประสงค์ หมายถึง พรารถนา ต้องการ อยากได้ เมื่อนำความหมายของแต่ละคำมาประมวล และสังเคราะห์ จะได้ความหมายของคำว่า “คุณลักษณะที่พึงประสงค์” ว่าหมายถึง คุณลักษณะที่ดีให้เห็นถึงความดีที่ควรจะมี

กรมวิชาการ (2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นความดีงาม ความมีคุณค่าของจริยธรรม ความงามเป็นคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ สิ่งที่ตอบสนองความต้องการได้เป็นสิ่งที่มีความดี ซึ่งคุณค่าเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และคุณค่านั้นก็เปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของความเจริญ

สรุปได้ว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะ หรือ สภาพพฤติกรรม ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงค่านิยม คุณงาม ความดี คุณธรรม และ จริยธรรม ที่มีอยู่ในใจผู้เรียน ซึ่งเป็นที่ยอมรับในสังคมทุกระดับ และเป็นสิ่งที่สามารถนำความเจริญก้าวหน้ามาให้กับสังคมและประเทศชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ใน มาตราที่ 23 24 และ 26 เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสรุปได้ว่า ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้ สัตว์ส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและ การทดสอบ ควบคู่ไปใน

กระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญานอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความสามานฉันท์ สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

รายงานสภาวะการศึกษาไทย พ.ศ.2551 ของสภาการศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมซึ่งเกิดจากการขาดวินัย ขาดความรับผิดชอบ มีความฟุ้งเฟ้อไปตามกระแสวัฒนธรรมขาดความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และ ไม่มีความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเกิด จากสภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างไร้ขีดจำกัด จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวเยาวชนที่มีปัญหา เช่น ครอบครัวแตกแยกขาดความอบอุ่น, กระแสวัฒนธรรมไทยที่อ่อนแอลง, กระแสวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาในลักษณะที่ยากต่อการควบคุม เป็นต้น ทำให้ปัญหาเยาวชนทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกวัน ก่อให้เกิดปัญหาทั้งในด้านการก่อเหตุทะเลาะวิวาท การก่ออาชญากรรมของเยาวชน จนมีคำเรียกอาชญากรเหล่านี้ว่า ยูวอาชญากร ปัญหาด้านคดีข่มขืนของเยาวชน หากจะจัดมิติของปัญหาเยาวชน สามารถจัดเป็นด้านต่างๆ (คณะอำนวยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนไทย, 2548) ดังนี้

- 1) ด้านสังคม เช่น การพนัน การมั่วสุมทางเพศ ยาเสพติด
- 2) ด้านการใช้เวลาว่างในทางที่ผิด ได้แก่ การหมกมุ่นกับคอมพิวเตอร์ เกมส์ อินเทอร์เน็ต บ้าศักดิ์ศรี ยกพวกตีกัน รวมกลุ่มแก๊งค์กวนเมืองต่างๆ
- 3) ด้านเศรษฐกิจ ค่านิยมในการใช้สิ่งของฟุ่มเฟือย ใช้จ่ายเงินเกินตัว ขาดตัวทั้งหญิงและชาย เป็นต้น
- 4) ด้านวัฒนธรรม นำสิทธิส่วนบุคคลมาอ้างเพื่อทำทุกอย่างที่ต้องการ โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม เป็นต้น

1.2 ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 คุณลักษณะ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย และ 8) มีจิตสาธารณะ ความหมายของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แต่ละด้านมีดังนี้

1.2.1 รักษา ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธายึดมั่นในศาสนาและเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ที่รักษา ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจเชิดชูความเป็นชาติไทยปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.2.2 ซื่อสัตย์ สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริง ทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

1.2.3 มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ผู้ที่มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

1.2.4 ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2.5 อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวังอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผน ป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

1.2.6 มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบต่อใน การทำหน้าที่ การงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียร พยายาม พุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด ด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

1.2.7 รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า

ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบทอดเผยแพร่วัฒนธรรมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และ วัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูกตเวทีย ใช้ภาษาไทย ในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

1.2.8 มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วน ตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดใน ชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของผู้เรียนที่สะท้อนถึง ระดับความรู้ ทักษะคิด และเหตุผลทางจริยธรรมของผู้เรียน ลักษณะที่สำคัญของคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ คือ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ หรือ ความรู้สึก(emotion/feeling) มีลักษณะ เฉพาะตัว (typical) มีทิศทางของการแสดงออก (direction) มีระดับความเข้มข้น (intensity) และ เกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมาย (target) (ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยในปี พ.ศ.2557 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานรับนโยบายจาก คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในการสร้างค่านิยมคนไทยใหม่ เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมไทย 12 ประการ ครอบคลุมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 3. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม 5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย 6. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ 7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย 8. มีระเบียบ วินัย เคารพ กฎหมาย ใฝ่เรียนรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ 9. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ 10. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 11. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ และ 12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

1.3 การจัดกลุ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ไกรยุทธ ธีรตยาคินันท์ (2531) ศึกษาแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยจัดกลุ่มของคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.3.1 คุณธรรมชุดที่ 1 คุณธรรมชุดนี้ทำหน้าที่เปรียบเสมือนแรงผลักดันให้บุคคลมี

ความพยายามที่จะกระทำการใดๆ ให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งความหวังไว้ โดยไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใดๆที่เกิดขึ้น คุณธรรมชุดนี้ ได้แก่ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความสามารถพึ่งตนเอง และการมีวินัย

ความเพียรหรือความวิริยะอุตสาหะเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพยายามและความชำนาญในทักษะในความรู้ที่จำเป็น เพื่อให้งานที่ทำดำเนินไปได้ ขันติหรือความอดทนนั้นมีส่วนทำให้ความเพียรพยายามเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นต่อไปได้เรื่อยๆ ความขยันหมั่นเพียรและความอดทนเป็นคุณสมบัติที่สื่อการบังคับตัวเองให้ต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ต้องการ อันเป็นการสะท้อนถึงลักษณะของการพึ่งตนเองทั้งในแง่ของกำลังใจและกำลังกายที่จะผลักดันสิ่งต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ความสามารถพึ่งตนเองจึงเป็นคุณธรรมหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงกล่าวถึงควบคู่กับความขยันหมั่นเพียรและความอดทน การที่บุคคลจะปฏิบัติตามนัยแห่งความขยันหมั่นเพียร ความอดทน การพึ่งตนเองอย่างสม่ำเสมอ คงเส้นคงวาได้ จนเป็นนิสัยและเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิคนั้น จำต้องเป็นคนที่มีความวินัย ซึ่งไม่เพียงแต่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบที่ตราเป็นข้อบังคับเท่านั้น แต่ยังรวมถึงระเบียบที่กำหนดอยู่ในใจของตัวที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วยความตั้งใจจริงและด้วยความจริงใจ

1.3.2 คุณธรรมชุดที่ 2 คุณธรรมชุดนี้ทำหน้าที่เสมือนปัจจัยหล่อเลี้ยงให้เกิดแรงผลักดัน อันเนื่องมาจากการมีคุณธรรมชุดแรกในตัวบุคคล กล่าวคือ การที่แรงผลักดันจะมีมาก มีน้อย จะหดหายไปหรือเพิ่มขึ้นมาย่อมเป็นผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมาจากคุณธรรมชุดที่สองนี้ เป็นสำคัญ คุณธรรมชุดนี้ ได้แก่ ฉันทะ ความศรัทธา สัจจะ ความรับผิดชอบ ความสำนึกในหน้าที่ ความกตัญญู

ความกระตือรือร้นในความเพียรพยายาม และความอดทนในการต่อสู้กับกิจการต่างๆ นั้น จะรักษาระดับไว้ยาก หากบุคคลนั้นไม่มีฉันทะในสิ่งที่กำลังทำอยู่ ไม่มีศรัทธาหรือความเลื่อมใสในตัวบุคคลหรือองค์การ ที่จะได้รับผลพอใจจากการกระทำของตนเอง ถ้าบุคคลขาดสัจจะหรือความตั้งใจจริง ความจริงใจ ต้องการเห็นผลพวงของความพยายามแห่งตน (ซึ่งไม่ว่าเป็นประโยชน์ต่อตนเองและหรือต่อส่วนรวม) แล้ว ความเพียรและความอดทนที่ต่อสู้ต่อไป โดยเฉพาะเมื่อเผชิญกับอุปสรรคอันหลีกเลี่ยงไม่ได้ในกิจการต่างๆ ย่อมรักษาไว้ได้ไม่นาน และจะเหือดหายไปในเวลาอันรวดเร็ว ความรับผิดชอบหรือความสำนึกในหน้าที่ของตัวบุคคล ก็มีผลสำคัญที่จะรักษาลักษณะผลักดันในตัวบุคคลในการกระทำกิจได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในที่สุด ความกตัญญูต่อก็เป็นคุณธรรมที่ทำหน้าที่ในทำนองเดียวกับความสำนึกในหน้าที่ กล่าวคือ การที่บุคคลมีความกตัญญูผู้มีพระคุณต่อบ้านเกิดเมืองนอนรุนแรงเท่าใด ก็จะมีแรงผลักดันให้เขากระทำการอันชอบ เพื่อที่จะทดแทนบุญคุณผู้มีพระคุณและประเทศมากเท่านั้น

1.3.3 คุณธรรมชุดที่ 3 คุณธรรมชุดนี้ทำหน้าที่คอยเหนี่ยวรั้งไม่ให้แรงผลักดันที่ก่อตัวใน

บุคคลนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่พึงปรารถนา แม้ว่าบุคคลนั้นจะมีความเพียรพยายามที่จะกระทำทำให้สำเร็จเนื่องจากความปรารถนาดีที่มีต่อตัวเอง ต่อเพื่อนฝูงต่อองค์กร ต่อส่วนรวม และต่อประเทศชาติ คุณธรรมชุดนี้ ได้แก่ ความมีสติ ความรอบคอบ และความตั้งใจให้ดี

ความมีสติช่วยให้บุคคลยังคิดขั้งใจ ก่อนที่จะทำการใดๆ หรือไม่ผลิผลลามทำการใดๆ จนกว่าจะได้มีการใช้ปัญญาไขประเด็นต่างๆ ที่มากับงานนั้นๆ ความมีสติจึงเป็นคุณธรรมที่สำคัญ เมื่อพิจารณาควบคู่กับคุณธรรมต่างๆ ที่ได้กล่าวมาถึงในชุดที่หนึ่งและในชุดที่สอง ความมีสติในโอกาสจึงมีลักษณะของการกระทำที่รอบคอบ ไตร่ตรองด้วยเหตุผล และดำเนินการตามขั้นตอนตามที่สรุปเอาไว้ ความตั้งใจให้ดี ในความหมายที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน ก็คือ การคิดที่เป็นกลาง ปราศจากอคติความเที่ยงตรงในการวินิจฉัย ซึ่งเป็นคุณธรรมที่สนับสนุนให้ความมีสติของบุคคล จะมีส่วนในการคิดค้นประเด็นต่างๆ ที่ควรแก่การพิจารณา และวิเคราะห์หาข้อยุติที่เหมาะสม เพื่อให้ในการดำเนินงานทำกิจกรรมที่พึงกระทำ

1.3.4 คุณธรรมที่ 4 คุณธรรมชุดที่สี่นี้ ทำหน้าที่เป็นปัจจัยที่สนับสนุนบุคคลได้เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในความสำเร็จของตัวเอง หรือผลประโยชน์ที่ตนเองได้รับ และเป็นปัจจัยที่สนับสนุนบุคคลได้มีส่วนในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อส่วนรวม ทั้งในวงแคบระดับครอบครัวและวงกว้างสำหรับประเทศ คุณธรรมชุดนี้ ได้แก่ ความเมตตา ความปรารถนาดี ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความไม่เห็นแก่ตัว ความไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น และความอะลุ่มอล่วยถ้อยทีถ้อยอาศัย

หากปราศจากคุณธรรมต่างๆ ในกลุ่มนี้แล้ว บุคคลอาจใช้ความเพียรพยายามและความอดทนที่เกิดขึ้นจากการหล่อเลี้ยงของฉันทะและศรัทธา เพื่อสร้างสรรค์ผลประโยชน์ให้แก่ตัวเอง โดยไม่ใยดีว่า บุคคลอื่นๆ จักได้รับความเสียหายมากน้อยเพียงใด หรือโดยไม่สนใจว่า ส่วนรวมได้ขาดประโยชน์ไปต่อเนื่องจากการกระทำของตัวเอง คุณธรรมชุดนี้จึงเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้เกิดความสามัคคีธรรมในหมู่ผู้ร่วมองค์การเดียวกัน ชุมชนเดียวกัน นั่นเอง ความสามัคคีพร้อมเพียงกันเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ทำให้บุคคลมีส่วนร่วมตระหนักถึงความสำคัญของส่วนรวม การกระทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม คุณธรรมชุดที่สี่นี้จึงเป็นคุณธรรมที่คอยเตือนคอยกระตุ้นบุคคลให้คำนึงประโยชน์ส่วนรวมพร้อมๆ กับการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตน โดยเกื้อกูลกันและกันในรูปแบบต่างๆ และโดยไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน 3 คุณลักษณะ คือ ความมีวินัย, อยู่อย่างพอเพียง และ มีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มคุณลักษณะ 3 กลุ่มที่สอดคล้องกับกลุ่มของคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อความสำเร็จของส่วนรวมตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสามารถนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 มาจัดเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนที่เป็นปัจจัยผลักดันให้ผู้เรียนมีความพยายามในการกระทำการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย โดยไม่หวั่นไหวต่ออุปสรรคใด ๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่

- 1.1 ความมีวินัย
- 1.2 ความมุ่งมั่นในการทำงาน
- 1.3 การใฝ่เรียนรู้

ผู้เรียนที่จะประสบความสำเร็จทางการเรียนได้ตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ จะต้องมีความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม การแสดงออกถึงความมีวินัยของผู้เรียนนั้นไม่เพียงแต่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบที่ตราเป็นข้อบังคับเท่านั้น แต่ยังรวมถึงระเบียบที่กำหนดอยู่ในใจของตัวเองที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วยความตั้งใจจริงและด้วยความจริงใจ ปัจจัยผลักดันอีกประการหนึ่ง คือ ความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้เรียนที่จะทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบและมีความภาคภูมิใจในผลงาน ผู้เรียนจะต้องมีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ปัจจัยผลักดันที่สำคัญประการสุดท้าย คือ การใฝ่เรียนรู้ ผู้เรียนที่มีความใฝ่เรียนรู้จะมีความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงผลักดันในการเรียน และ การทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามความปรารถนาได้เป็นอย่างดี

กลุ่มที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนที่ทำหน้าที่ปัจจัยเหนี่ยวรั้ง ซึ่งจะเป็นคุณลักษณะผู้เรียนที่ป้องกันไม่ให้แรงผลักดันในตัวผู้เรียนนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่พึงปรารถนา ได้แก่

- 2.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต
- 2.2 การอยู่อย่างพอเพียง
- 2.3 รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์
- 2.4 รักความเป็นไทย

ผู้เรียนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต จะเป็นผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริง ทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด อีกประการหนึ่ง คือ ผู้เรียนมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ มีการดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สิ่งเนี้ยวรั้งผู้เรียนที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้เรียนจะต้องมีความรักชาติศาสน์กษัตริย์ นั้นหมายถึงการแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี ประองดอง ภูมิใจเชิดชูความเป็นชาติไทยปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือและแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ปัจจัยเนี้ยวรั้งผู้เรียนไม่ให้ใช้แรงผลักดันไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่พึงปรารถนาประการสุดท้าย คือ ผู้เรียนมีความรักความเป็นไทย หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สืบทอดเผยแพร่มรดกภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูกตเวที ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

กลุ่มที่ 3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนที่เป็นปัจจัยสนับสนุน เป็นคุณธรรมที่คอยเตือน คอยกระตุ้นบุคคลให้คำนึงประโยชน์ส่วนรวมพร้อมๆ กับการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตน โดยเกื้อกูลกันและกันในรูปแบบต่างๆ และโดยไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่นให้ผู้อื่นได้มีส่วนร่วมในความสำเร็จจากการกระทำของตัวเอง ได้แก่ ความมีจิตสาธารณะ ผู้เรียนจะมีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตาราง 2.1 การจัดกลุ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ตามแนวการจัดกลุ่มคุณธรรมระดับบุคคลตามแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	กลุ่มคุณธรรมระดับบุคคลตามแนวพระราชดำริด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ไกรยุทธ ธีรยาคินันท์, 2531)			
	ปัจจัยผลักดัน	ปัจจัยหล่อเลี้ยง	ปัจจัยเหนี่ยวรั้ง	ปัจจัยสนับสนุน
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	-	-	✓	-
2. ซื่อสัตย์ สุจริต	-	-	✓	-
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	✓	-	-	-
4. รักความเป็นไทย	-	-	✓	-
5. มีวินัย	✓	-	-	-
6. ใฝ่เรียนรู้	✓	-	-	-
7. อยู่อย่างพอเพียง	-	-	✓	-
8. มีจิตสาธารณะ	-	-	-	✓

1.4 แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้และแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.4.1 แนวคิด และ ทฤษฎีที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักการ แนวคิดและทฤษฎี ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ให้สถานศึกษาสามารถเลือกใช้แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างหลากหลาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.4.1.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม (Moral Development theory)

Kohlberg (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2548) ยึดถือ ทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิด ของเพียเจต์ (Piaget) เป็นหลักในการวัดพัฒนาการทางจริยธรรม และถือว่าพัฒนาการทางจริยธรรม เป็นผลของพัฒนาการทางปัญญา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

เด็กวัยแรกเกิด - 3 ขวบ ปัญญาความคิดอยู่ในขั้นต่ำเกินกว่าที่จะเข้าใจความถูกต้องของการกระทำ เมื่ออย่างเข้าสู่ระยะที่ 2 อายุ 2-7 ปี เริ่มที่จะเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้องของการกระทำ เมื่ออย่างเข้าสู่ระยะที่ 3 อายุ 7-12 ปี เด็กสามารถคิดตามหลักเหตุผลได้ แต่จำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่ป็นรูปธรรม เช่น จัดประเภทให้เป็นระบบได้ และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่ป็นรูปธรรมได้ เมื่อความคิดของเด็กในระยะที่ 2 และ 3 ยังจำกัดอยู่ในขอบเขตของการนึกคิดเอาเองและการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ป็นรูปธรรม ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้อง-ผิดจึงจำกัดอยู่ในขอบเขตของสิ่งที่ป็นรูปธรรมเท่านั้น ไม่สามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมอย่างเป็นระบบจัดอยู่ในระดับที่ 1 คือ ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (preconventional level)

ผู้ที่สามารถคิดในเชิงเหตุผลนามธรรมได้ เป็นผู้ที่มียุ่ประมาณ 12 ปีขึ้นไป สามารถเข้าใจ บทบาทของบุคคล และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ ในสังคมอย่างเป็นระบบจะตัดสินความถูกต้องของการกระทำของบุคคลต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ของสังคมไทย ความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้องในทำนองนี้จัดอยู่ในระดับที่ 2 คือ ระดับกฎเกณฑ์สังคม (conventional morality)

สำหรับผู้ที่สามารถคิดเชิงตรรกะได้เป็นอย่างดีอาจจะพัฒนาการรับรู้ของตนเอง ในระดับที่สูงขึ้นไปอีก อยู่ในระดับที่ 3 คือ ระดับสูงกว่ากฎเกณฑ์สังคม (postconventional morality) ซึ่งสามารถตัดสินความถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคม แล้วไตร่ตรองด้วยตนเองว่าถูกต้อง ผู้ที่สามารถตัดสินความถูกต้องของการกระทำในระดับสูงนี้ต้องอาศัยปัญญา ความคิดระดับสูง และเป็นผู้ที่ช่างคิดช่างสังเกต ผู้ที่จะวิพากษ์กฎเกณฑ์ต่างๆ ได้ ต้องใช้เวลาอีกหลายปี จากเริ่มวัยรุ่นจนกระทั่งอายุอย่างน้อย 20 ปีจึงจะทำได้

การเกิดจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์กนั้น จริยธรรมหรือความเข้าใจเกี่ยวกับความถูกต้อง มิได้เกิดจากการเรียนรู้ มิได้เกิดจากสังคมแวดล้อม แต่เกิดจากการคิดไตร่ตรองตามเหตุผลของแต่ละบุคคล พัฒนาการของจริยธรรมเป็นผลของการสังเกต และการคิดไตร่ตรองของบุคคล ผู้ที่ไม่ชอบสังเกตหรือไม่ชอบที่จะคิดไตร่ตรอง พัฒนาการทางจริยธรรมก็ไม่เกิด แม้ว่าพัฒนาการทางปัญญาได้เข้าสู่ขั้นสูงแล้วก็ตาม พัฒนาการเกิดเป็นขั้นๆ จากขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งตามลำดับอย่าง

แน่นอนตายตัว (invariant) ดังนั้นจริยธรรมจึงพัฒนาเป็นขั้นๆจากขั้นต่ำกว่าไปสู่ขั้นสูงกว่าทีละขั้น ไม่มีการข้ามขั้น ไม่มีการสลับขั้น และไม่ว่าบุคคลจะเติบโตในสังคมใดหรือนับถือศาสนาใด ย่อมมีลำดับขั้นการพัฒนาของจริยธรรมที่เหมือนๆ กัน เรียกชื่อว่าทฤษฎีพัฒนาการเชิงโครงสร้าง (structural development theory) และทฤษฎีพัฒนาการทางปัญญา (cognitive development theory)

1.4.1.2 ทฤษฎีทางด้านจิตพิสัยของ แครธวอลและคณะ

Krathwohl และคณะ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) ได้ลำดับการเกิดลักษณะนิสัยของบุคคล เป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นรับรู้ (receiving) เป็นการพัฒนาขั้นแรกสุด ขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้สึกรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบต่อประสาทสัมผัสของเขา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขั้นย่อย คือ

- 1) ขั้นรับรู้ตัว ได้แก่ การสังเกต รับรู้ความแตกต่างของสิ่งเร้า
- 2) ขั้นตั้งใจรับ ได้แก่ การมีความตั้งใจฝึกฝฝต่อสิ่งเร้าเฉพาะอย่าง เริ่มสะสมความรู้หรือประสบการณ์ในสิ่งเร้าเฉพาะอย่างนั้นแล้วจึงยอมรับ
- 3) ขั้นการเลือกสรรสิ่งที่รับรู้ ได้แก่ การเลือกรับเฉพาะอย่าง เช่น สนใจอ่านเฉพาะบางเรื่อง สนใจตอบคำถามเฉพาะบางคำถาม

ขั้นที่ 2 ขั้นตอบสนอง (responding) เป็นการพัฒนาการที่สูงขึ้นมาอีกขั้นหนึ่ง ในขั้นนี้บุคคลไม่เพียงรับรู้สิ่งเร้าเท่านั้น แต่จะเริ่มมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า 3 ลักษณะ คือ

- 1) ขั้นเต็มใจตอบสนอง เป็นการยินยอมปฏิบัติตามหลักการหรือกฎเกณฑ์และยอมรับในสิ่งที่รับรู้มา
- 2) ขั้นตั้งใจตอบสนอง เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มอาสาที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการกับผู้อื่น และอาจมีการพยายามหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ขัดกับสิ่งที่ตนรับรู้มา
- 3) ขั้นพอใจตอบสนอง เป็นขั้นที่บุคคลจะเกิดความพึงพอใจ หรือไม่พอใจต่อพฤติกรรม หรือการแสดงออกของผู้อื่นที่สอดคล้องหรือขัดแย้งกับสิ่งที่รับรู้มา เป็นการเลือกตอบสนองต่อสิ่งเร้า

ขั้นที่ 3 ขั้นเห็นคุณค่า (valuing) เป็นขั้นที่บุคคลเริ่มเห็นคุณประโยชน์ของสิ่งที่รับรู้ และสิ่งที่ตอบสนองแล้ว เขาเริ่มยอมรับสิ่งที่ได้รับรู้มาว่า สิ่งใดมีความหมายต่อเขาและสิ่งใดไม่มีค่า ไม่มี ความหมายต่อเขา เขาจะแสดงออกด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนการพัฒนาย่อย คือ

- 1) การยอมรับค่านิยม ได้แก่ พยายามเพิ่มพูนประสบการณ์ในสิ่งเร้านั้น ๆ พยายามปฏิบัติตามบ่อยครั้งเข้า
- 2) การแสดงความนิยมในค่านิยม ได้แก่ การเข้าช่วยเหลือสนับสนุน ร่วมมือในกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งที่เห็นด้วย

3) การเข้าร่วมงาน ได้แก่ การเข้าไปร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่เขาเห็นคุณค่า และปฏิเสธ คัดค้าน โต้แย้ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เขาไม่เห็นคุณค่า

ขั้นที่ 4 ขั้นจัดระบบ (organization) เมื่อบุคคลพัฒนาคุณลักษณะมาถึงขั้นนี้ เขาจะพยายามปรับตัวเองให้เข้ากับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เขายอมรับ และจะพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม (value) ที่เขาเห็นคุณค่าหลายๆ อย่างพร้อมๆ กัน พยายามจัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งต่างๆ ที่เขายอมรับนั้น ขั้นนี้ประกอบด้วยขั้นย่อย 2 ขั้น คือ

1) ขั้นสร้างความเข้าใจในค่านิยม เขาจะแสดงออกโดยการเข้าร่วมกลุ่มอภิปราย ร่วมสร้างแนวคิด เปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ

2) ขั้นสร้างระบบค่านิยม เขาจะพยายามชั่งน้ำหนักค่านิยมต่างๆ เขายอมรับ จัดลำดับค่านิยมเหล่านั้น สร้างแผน สร้างกฎเกณฑ์ ให้สอดคล้องกับสิ่งที่เขายอมรับ และระบบที่เขาสร้างขึ้น แล้วนำไปใช้กับตัวเอง หรือพยายามชักชวนให้ผู้อื่นยอมรับกับระบบนั้น

ขั้นที่ 5 ขั้นเกิดกิจนิสัย (characterization) เป็นพัฒนาการที่ต่อจากขั้นจัดระบบ ซึ่งเป็นการเริ่มต้นของการวางตัว หรือการยอมรับสิ่งที่บุคคลเห็นคุณค่ามาเป็นลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ เมื่อการจัดระบบสำหรับตัวเองเข้ารูปเข้ารอยแล้ว บุคคลก็จะยึดถือระบบที่จัดนั้นเป็นของตนเอง แล้วปฏิบัติหรือยึดถือต่อไปจนเกิดเป็นการแสดงออกโดยอัตโนมัติ หมายความว่า เมื่อใดก็ตามที่เขาอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตอบสนองต่อสิ่งเร้า เขาก็จะตอบสนองในรูปแบบที่คงเส้นคงวา จนจัดได้ว่าเป็นลักษณะประจำตัวของเขาในที่สุด ขั้นเกิดกิจนิสัยสามารถแบ่งเป็นขั้นย่อย 2 ขั้น คือ

1) ขั้นสร้างข้อสรุป ได้แก่ การพยายามปรับปรุงระบบจนอยู่ในขั้นสมบูรณ์ในตัว ตามแนวหรือระบบที่ตนเองต้องการ

2) ขั้นกิจนิสัย ได้แก่ การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอจนได้รับการยอมรับจากวงการหรือ หมุ่คณะว่าเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขา ซึ่งเป็นเครื่องแสดงถึงการเกิดคุณลักษณะเฉพาะนั้นๆ ของบุคคลแล้ว

1.4.1.3 แนวคิดของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) อธิบายแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมว่าเป็นทฤษฎีที่เสนอจิตลักษณะ 8 ประการ ที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดี คนเก่งและมีสุขของคนไทย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ราก ลำต้น และส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้

ส่วนแรกคือ ราก แทนจิตลักษณะพื้นฐานสำคัญ 3 ประการได้แก่

1. สุขภาพจิต หมายถึง ความวิตก กังวล ตื่นเต้น ไม่สบายใจของบุคคลอย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์

2. ความเฉลียวฉลาดหรือสติปัญญา หมายถึง การรู้การคิดในขั้นรูปธรรมหลายด้านและการคิดในขั้นนามธรรม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีพัฒนาการทางการรู้การคิดของ Piaget

3. ประสบการณ์ทางสังคม หมายถึง การรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ และสามารถคาดหรือทำนายความรู้สึกของคนอื่น

ส่วนที่สองคือ ลำต้น เป็นผลจากจิตลักษณะพื้นฐานที่ราก ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ประการ ได้แก่

1. ทักษะคิด ค่านิยม และคุณธรรม

ทักษะคิด หมายถึง การเห็นประโยชน์-โทษของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าสำคัญ คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าดีงาม ส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวข้องกับหลักทางศาสนา เช่น ความกตัญญู ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ ความพอใจไม่พอใจต่อสิ่งนั้น และพร้อมที่จะมีพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น

2. เหตุผลเชิงจริยธรรม

เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เจตนาของการกระทำที่ทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว หรือพวกพ้อง ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีทางเหตุผลเชิงจริยธรรมของ Kohlberg

3. ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลกว่าสิ่งที่กระทำลงไปในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไร ในปริมาณเท่าใด ต่อใคร ตลอดจนความสามารถในการอดได้รอได้ สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวานได้

4. ความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อว่าผลที่ตนกำลังได้รับอยู่เกิดจากการกระทำของตนเอง มิใช่เกิดจากโชค เคราะห์ ความบังเอิญ หรือการควบคุมของคนอื่น เป็นความรู้สึกในการทำนายได้ ควบคุมได้ของบุคคล

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่ย่อท้อ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีแรงจูงใจของ McClelland (1963) ทฤษฎีนี้เน้นอธิบายการจูงใจของบุคคลที่กระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จมีได้หวังรางวัลตอบแทนจากการกระทำของเขา ซึ่งความต้องการความสำเร็จนี้ในแง่ของการทำงานหมายถึงความต้องการที่จะทำงานให้ดีที่สุดและทำให้สำเร็จผลตามที่ตั้งใจไว้ เมื่อตนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำงานอื่นสำเร็จต่อไป

ส่วนที่สาม คือ ส่วนของดอกและผล เป็นส่วนของพฤติกรรมของคนดีและเก่ง ซึ่งแสดงพฤติกรรมทำความดี ละเว้นความชั่ว ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดี และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1. พฤติกรรมของคนดี ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

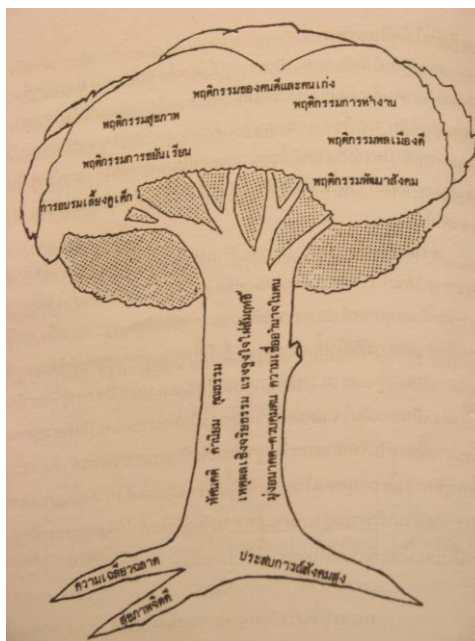
1.1 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนตนเองเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ทำร้ายหรือทำลายตนเอง เช่น การดูแลสุขภาพของตนเอง การบริโภคสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่ติดยาเสพติด ไม่เล่นการพนัน เป็นต้น

1.2 พฤติกรรมไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นพฤติกรรมที่ไม่ทำร้าย ทำลายหรือทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน เช่น พฤติกรรมสุภาพบุรุษ ไม่ก้าวร้าว ขับขี่รถอย่างมีมารยาท ซื่อสัตย์ เป็นต้น

2. พฤติกรรมของคนดีและเก่ง ประกอบด้วย 2 พฤติกรรมหลัก ได้แก่

2.1 พฤติกรรมรับผิดชอบ เช่น พฤติกรรมการเรียนการทำงาน พฤติกรรมการปกครองของหัวหน้า และเคารพกฎหมาย เป็นต้น

2.2 พฤติกรรมพัฒนา เป็นการพัฒนาตนเอง ผู้อื่น และสังคม เช่น ใฝ่รู้ รักการอ่าน เป็นกัลยาณมิตร การอาสา ช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของสังคม เป็นต้น

ภาพ 2.1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ระบุจิตลักษณะ 8 ประการ
ที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนไทย (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2543)

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการออกแบบรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมคนดีและคนเก่ง ว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ เพราะว่าเป็นทฤษฎีที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของคนไทย ทฤษฎีนี้เกิดจากการประมวลผลการวิจัย ที่เกี่ยวกับการศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6 ถึง 60 ปี

1.4.2 แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ดังต่อไปนี้

- 1) บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
- 2) จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 3) จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 4) ปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจกรรมประจำวัน

แนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนนั้น สามารถพัฒนาได้ โดยการนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้ที่วิเคราะห์ไว้ไปบูรณาการในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการต่าง ๆ และกิจกรรมประจำวันของผู้เรียน ซึ่งทางกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้เสนอแนวปฏิบัติแยกตามคุณลักษณะ และตัวชี้วัดต่างๆ ดังตาราง 2.2 - 2.9

ตาราง 2.2 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
1.1 เป็น พลเมืองดี ของชาติ	1.1.1 ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลง ชาติและอธิบายความหมายของเพลง ชาติได้ถูกต้อง	✓	✓	-	✓
	1.1.2 ปฏิบัติตนตามสิทธิ หน้าที่ พลเมืองดีของชาติ	✓	✓	-	✓
	1.1.3 มีความสามัคคี ประองคอง	✓	✓	✓	✓
1.2 ชำรงไว้ซึ่ง ความเป็นชาติ ไทย	1.2.1 เข้าร่วม ส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองคอง ที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและ สังคม	✓	✓	✓	✓
	1.2.2 หวงแหน ปกป้อง ยกย่อง ความเป็นชาติไทย	✓	✓	✓	✓
1.3 ศรัทธา ยึดมั่นและ ปฏิบัติตนตาม หลักของ ศาสนา	1.3.1 เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่ตน นับถือ	✓	✓	✓	✓
	1.3.2 ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนาที่ ตนนับถือ	✓	✓	✓	✓
	1.3.3 เป็นแบบอย่างที่ดีของ ศาสนิกชน	✓	✓	✓	✓
1.4 เคารพ เทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์	1.4.1 มีส่วนร่วมหรือจัดกิจกรรมที่ เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์	✓	✓	✓	✓
	1.4.2 แสดงความสำนึกใน พระมหากษัตริย์คุณของ พระมหากษัตริย์	✓	✓	✓	✓
	1.4.3 แสดงออกซึ่งความจงรัก รักดีต่อ สถาบันพระมหากษัตริย์	✓	✓	✓	✓

ตาราง 2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านชื่อเสียงสุจริต

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
2.1 ประพฤติ ตรงตามความ เป็นจริงต่อ ตนเองทั้งทาง กาย วาจา ใจ	2.1.1 ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ปราศจากความลำเอียง	✓	✓	✓	✓
	2.1.2 ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความ ถูกต้องละเอียดและเกรงกลัวต่อการ กระทำผิด	✓	✓	-	✓
	2.1.3 ปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา	✓	✓	-	✓
2.2 ประพฤติ ตรงตามความ เป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ	2.2.1 ไม่นำสิ่งของหรือผลงานของผู้อื่น มาเป็นของตนเอง	✓	✓	✓	✓
	2.2.2 ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความ ซื่อตรง	✓	✓	-	✓
	2.2.3 ไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง	✓	✓	-	✓

ตาราง 2.4 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านมีวินัย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
3.1 ปฏิบัติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน และ สังคม	3.1.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบของครอบครัว โรงเรียน และ สังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น	✓	✓	✓	✓
	3.1.2 ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบ ในการทำงาน	✓	✓	✓	✓

ตาราง 2.5 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านใฝ่เรียนรู้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
4.1 ตั้งใจ	4.1.1 ตั้งใจเรียน	✓	✓	-	✓
เพียรพยายาม ในการเรียน และ เข้าร่วม กิจกรรม	4.1.2 เอาใจใส่และมีความเพียร พยายามในการเรียนรู้	✓	✓	-	✓
	4.1.3 มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และ เข้า ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	✓	✓	✓	✓
4.2 แสวงหา ความรู้จาก แหล่งเรียนรู้ ต่าง ๆ ด้วยการ เลือกใช้อย่าง เหมาะสม	4.2.1 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จาก หนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี ต่าง ๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียนและเลือกใช้สื่อได้ อย่างเหมาะสม	✓	✓	✓	✓
เหมาะสม	4.2.2 บันทึกความรู้ วิเคราะห์ข้อมูล จากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปลงเป็นองค์ความรู้	✓	✓	✓	✓
วิเคราะห์ สรุปลง นำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้	4.2.3 แลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	✓	✓	✓	✓

ตาราง 2.6 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านอยู่อย่างพอเพียง

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
5.1 ดำเนิน ชีวิตอย่าง พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	5.1.1 ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่าง ประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่าง ดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม	✓	✓	✓	✓
	5.1.2 ใช้ทรัพยากรของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ่มค่าและ เก็บรักษาดูแลอย่างดี	✓	✓	-	✓
	5.1.3 ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความ รอบคอบมีเหตุผล	✓	✓	-	✓
	5.1.4 ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่น กระทำผิดพลาด	✓	✓	✓	✓
5.2 มีภูมิคุ้ม กันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ ในสังคมได้ อย่างมี ความสุข	5.2.1 วางแผนการเรียนการทำงานและ การใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของ ข้อมูล ความรู้ ข่าวสาร	✓	✓	✓	✓
	5.2.2 รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของ สังคมและสภาพแวดล้อม ยอมรับและ ปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข	✓	✓	✓	✓

ตาราง 2.7 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
6.1 ตั้งใจและ รับ ผิด ชอบ	6.1.1 เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย	✓	✓	✓	✓
ในหน้าที่การ งาน	6.1.2 ตั้งใจและรับผิดชอบใน การทำงานให้สำเร็จ	✓	✓	✓	✓
	6.1.3 ปรับปรุงและพัฒนาการทำงาน ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓
	6.2 ทำงาน ด้วย ความเพียร พยายาม และ อดทนเพื่อให้ งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย	6.2.1 ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อ ท้อต่อ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน	✓	✓	✓
	6.2.2 พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรค ในการทำงานให้สำเร็จ	✓	✓	✓	✓
	6.2.3 ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ	✓	✓	-	✓

ตาราง 2.8 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านรักความเป็นไทย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
7.1 ภาคภูมิใจ ใน ขนบธรรมเนียม ประเพณี	7.1.1 มีมารยาทงามแบบไทยมีสัมมา คารวะ กตัญญูทศเวทิต่อผู้มีพระคุณ แต่งกายแบบไทย	✓	✓	✓	✓
ศิลปะและ วัฒนธรรมไทย	7.1.2 ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย	✓	✓	✓	-
วัดนธรรมไทย และมีความ กตัญญูทศเวทิต	7.1.3 เชิญชวนให้ผู้อื่น ปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและ วัฒนธรรมไทย	✓	✓	✓	-
7.2 เห็นคุณค่า และใช้	7.2.1 ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการ สื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	✓	✓	✓	✓
ภาษาไทยใน การสื่อสารได้ อย่างถูกต้อง	7.2.2 ชักชวน แนะนำ ให้ผู้อื่นเห็น คุณค่าของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง	✓	✓	-	✓

ตาราง 2.9 การจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านมีจิตสาธารณะ

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	วิธีการพัฒนา			
		กลุ่มสาระ การเรียนรู้	กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	โครง การ	กิจวัตร ประจำวัน
8.1 ช่วยเหลือ ผู้อื่นด้วยความ เต็มใจและพึง พอใจ	8.1.1 ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงาน ด้วยความเต็มใจ	✓	✓	✓	✓
	8.1.2 อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาด้วยความ สมัครใจ	✓	✓	✓	✓
	8.1.3 แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สินและอื่นๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุข ให้กับผู้อื่น	✓	✓	✓	✓
8.2 เข้าร่วม กิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน และ สังคม	8.2.1 ดูแล รักษาสาธารณสมบัติและ สิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ	✓	✓	✓	✓
	8.2.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม	✓	✓	✓	-
	8.2.3 เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	✓	✓	✓	-

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, 2551

การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนควรได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่าย คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และ ชุมชนโดยรอบ สอดคล้องกับ Chang และ Munoz (2006) ทำวิจัยเรื่อง บทบาทของบุคลากรสถานศึกษาในการให้การศึกษแก่เด็กแบบองค์รวม : ผลกระทบของคุณลักษณะที่ศึกษาต่อการประเมินตนเองของครูและการพัฒนาผู้เรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินอิทธิพลของโครงการคุณลักษณะที่ศึกษาที่มีต่อบุคลากรสถานศึกษาและผู้เรียน ใช้การประเมินโดยใช้ทฤษฎีแรงขับ (Theory-driven evaluation) แบบการประเมินกึ่งทดลอง (Quasi-experimental evaluation design) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วิทยาลัยครูที่อยู่นอกเมืองของรัฐเคนตักกี จำนวน 150 แห่ง มีผู้เรียนทั้งหมด 97,600 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 16 แห่งแบ่งเป็น กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 8 แห่ง เป็นครู 390 คน (กลุ่มควบคุม 190 คน กลุ่มทดลอง 200 คน) ผู้เรียน 3,908 คน (กลุ่มควบคุม 2,025 คน กลุ่มทดลอง 1,883 คน) นักประเมินออกแบบ

โมเดลเชิงตรรกะ (logic model) โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย (research-based practices) ประเมินจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ คือ ข้อมูลการพัฒนาในวิชาชีพของครู, การประเมินตนเองของครูด้านการปฏิบัติตามโครงการคุณลักษณะศึกษา, การประเมินการปฏิบัติตามโครงการคุณลักษณะศึกษาโดย ผู้ประเมินภายนอกแบบไม่มีการนัดหมาย, การรับรู้ของผู้เรียนและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น การวิเคราะห์ผลการประเมินใช้สถิติเชิงบรรยายและสถิติเชิงสรุปอ้างอิง คือ MANOVA และ MANCOVA ผลการวิจัย พบว่า ผลกระทบจากโครงการคุณลักษณะศึกษาที่ส่งผลต่อบุคลากรสถานศึกษา คือ การเพิ่มจำนวนครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน คือ มีจำนวนผู้เรียนที่ความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ผู้เรียนในโรงเรียนที่ผ่านโครงการคุณลักษณะศึกษาเป็นต้นแบบในการปฏิบัติตัวที่ดีในโรงเรียนและเป็นผู้เรียนที่มีความรับผิดชอบต่อห้องเรียนของแต่ละคนสูงมาก นอกจากนี้ มีผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านพุทธิปัญญาเพิ่มมากขึ้นสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีโครงการคุณลักษณะศึกษาทำให้ผลการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียนในโรงเรียนเหล่านี้มีค่าสูงมากกว่าผู้เรียนในโรงเรียนที่ไม่ได้ร่วมโครงการ สรุปได้ว่า โครงการคุณลักษณะศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคมได้เป็นอย่างดี หากมีการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพุทธิปัญญาของผู้เรียน และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรสถานศึกษาในด้านทัศนคติต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

1.4.3 แนวทางและรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์

Ryan (2002) เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ (The Six E's of Character Education) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การยกตัวอย่าง (example) คือ กิจกรรมคุณลักษณะของโรงเรียนอาจเป็นการหาตัวอย่างของบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดีมาเป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ศึกษาแนวทางในการปฏิบัติ Ryan (2002) เสนอว่า ความเป็นมนุษย์ไม่ได้ถูกพัฒนาให้สมบูรณ์ศิวิไลซ์ได้ด้วยตัวเอง เราจำเป็นต้องเรียนรู้ และ ฝึกฝนปฏิบัติ สิ่งที่สำคัญต่อความเป็นมนุษย์จากตัวอย่างที่ดี ๆ

2. บรรยากาศคุณธรรม (ethic environment) แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น จะต้องเป็นการบูรณาการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันในโรงเรียน สิ่งที่โรงเรียนไม่ควรทำคือการจัดกิจกรรมคุณลักษณะโดยจัดเป็นโครงการพิเศษที่ไม่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน Ryan (2002) กล่าวว่า บุคลากรในโรงเรียนควรเลิกพูดถึง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียน หรือ ระดับของการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียน แต่สิ่งที่โรงเรียนควรจะทำคือ พยายามที่จะพูดถึงกันเป็นประจำ คือ อะไรถูก อะไรผิด อะไรดี อะไรชั่ว และ บุคลากรในโรงเรียนควรจะช่วยกันสร้างบรรยากาศแห่งความดี ความถูกต้อง ให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียน เช่น การเข้าแถวซื้ออาหาร, การแสดงความเคารพครูผู้สอน เป็นต้น

3. การอธิบาย (explanation) องค์ประกอบของแนวทางการจัดกิจกรรมคุณลักษณะ
 ประการที่ 3 คือ การอธิบายให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการประพฤติปฏิบัติตนให้มีคุณลักษณะ
 ที่ดี โดยครูผู้สอนต้องอธิบายถึงความสำคัญของคุณลักษณะที่ดีที่ทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่
 ร่วมกับบุคคลต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุขและความสำเร็จ

4. การกระตุ้นความรู้สึก (emotion) องค์ประกอบที่ 4 ของแนวทางการจัดกิจกรรม
 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ การจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมด้วยความมีคุณลักษณะใน
 ใจ ซึ่งกิจกรรมที่โรงเรียนจะดำเนินการควรเป็นกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นความรู้สึก หรือ จิตสำนึก
 คุณลักษณะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและผู้เรียนแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมด้วยความรู้สึกนึกคิด
 ที่ดีงามของผู้เรียน ไม่ใช่เพราะเป็นการทำตามสิ่งที่กิจกรรมกำหนดให้ทำ

5. การจัดประสบการณ์คุณลักษณะ (experiences) แนวทางการจัดกิจกรรมคุณลักษณะ
 คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีประสบการณ์จริงของพฤติกรรมคุณลักษณะ ซึ่งผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วม
 ร่วมกับโรงเรียนในการดำเนินการได้ เช่น ผู้เรียนควรเก็บเครื่องนอนให้เรียบร้อยหลังตื่นนอน,
 การมอบหมายให้ผู้เรียนทำความสะอาดบ้าน เป็นต้น สำหรับกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถดำเนินการได้
 คือ การจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร ใน เช่น การให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ใน
 โรงพยาบาลสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง, การให้ผู้เรียนช่วยทำกิจกรรมของโรงเรียน เป็นต้น

6. การคาดหวังคุณลักษณะที่เป็นเลิศ (expectations for excellence) สำหรับ
 องค์ประกอบ สุดท้ายสำหรับการทำกิจกรรมคุณลักษณะในโรงเรียน คือ ความคาดหวังที่จะเป็นเลิศด้าน
 คุณลักษณะ ซึ่งหากโรงเรียนตั้งความคาดหวังไว้เช่นนี้จะทำให้บุคคลากรสถานศึกษาทุกคนตระหนัก
 และเกิดความร่วมแรงร่วมใจที่จะช่วยกันทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้ผู้เรียนใน
 โรงเรียนมีความเป็นเลิศด้านการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สุวิมล ว่องวานิช (2550) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
 นักเรียน หรือ ในต่างประเทศใช้คำว่า การจัดกิจกรรมคุณลักษณะศึกษา (character education) ซึ่ง
 เป็นภาระหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถานศึกษา การพัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่ดีหรือที่พึง
 ประสงค์ ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากบ้าน โรงเรียนและชุมชน ภายใต้อ
 หลักการ “ผู้ร่วมสร้าง”(co-creators) คำว่า “คุณลักษณะศึกษา” เป็นคำที่แปลมาจากศัพท์
 ภาษาอังกฤษว่า “character education” ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและคล้ายคลึงกับ “moral
 education” และ “virtue education” คำเหล่านี้มักจะใช้แทนกันและใช้ในความหมายเดียวกันใน
 เชิงจัดการศึกษาหรือกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่มุ่งเน้นการพัฒนาบุคคลให้มีพฤติกรรมและ
 ความคิดที่ดีงามตามอุดมคติที่สังคมพึงประสงค์ ซึ่งผลจากการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการคุณลักษณะ
 ศึกษาของกลุ่มครูในโรงเรียนนำร่องทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 25 โรงเรียน
 สามารถสรุปประเภทของนวัตกรรมการคุณลักษณะศึกษา จำนวน 11 ประเภท ดังนี้

1. นวัตกรรมหลักสูตรแบบบูรณาการ (integrated curriculum innovation) การจัดกิจกรรมบูรณาการแบบเน้นคุณธรรม (moral-focused activity) โดยการสอดแทรกการพัฒนาคุณธรรมระหว่างการพัฒนาทักษะความสามารถของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดในหลักสูตร
2. นวัตกรรมกระแสนิยม (in trend innovation) การจัดกิจกรรมใช้การสร้างกระแสหรือการนำค่านิยมที่เกิดขึ้นตามกระแสในช่วงนั้นมาใช้เป็นสื่อในการออกแบบกิจกรรมเพื่อดึงความสนใจของผู้เรียน หรือการกำหนดกิจกรรมที่มีลักษณะการแข่งขัน เพื่อลดช่องว่างระหว่างสถานภาพของบุคคลหรือชนชั้น
3. นวัตกรรมขบวนการบูรณาการ (integrated process innovation) การจัดกิจกรรมที่มีการบูรณาการกระบวนการดำเนินงานของผู้เรียนในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ มิใช่จัดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งแล้วหยุด แล้วเริ่มทำกิจกรรมอื่นต่อไปที่ไม่สัมพันธ์กับกิจกรรมเดิม
4. นวัตกรรมริเริ่มจากผู้เรียนร้อยแปดแบบ (108 student initiations innovation) การจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้คิดริเริ่มและออกแบบกิจกรรม เพื่อให้ได้กิจกรรมและการขยายผลที่นำไปสู่การพัฒนาคุณลักษณะ
5. นวัตกรรมที่ทำให้เข้าระบบสถาบัน (institutionalized innovation) การจัดกิจกรรมที่กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานในระดับสูง และทำให้เป็นภารกิจปกติของโรงเรียนโดยกำหนดเป็นแผนงานหลัก
6. นวัตกรรมอิงการเรียนรู้จากการบริการ (service learning-based innovation) การจัดกิจกรรมที่จัดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการทำงานที่เป็นการให้บริการแก่สังคม
7. นวัตกรรมการประชุม (forum innovation) การจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการประชุมในรูปแบบของสมัชชาหรือการเสวนา เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน
8. นวัตกรรมคุณค่าเพื่อชีวิต (living values innovation) การจัดกิจกรรมโดยใช้แนวคิด “คุณค่าเพื่อชีวิต” ซึ่งพัฒนาโดยนักวิชาการชาวตะวันตก บนพื้นฐานแนวคิดของการพัฒนาจิตใจของผู้เรียนให้มีความสุข และเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองให้ดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า
9. นวัตกรรมที่เป็นนิสัยประจำ (routine habit innovation) การจัดกิจกรรมโดยครูเป็นผู้กำหนด คุณลักษณะที่จำเป็นต้องพัฒนาในตัวผู้เรียนและฝึกปฏิบัติเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน
10. นวัตกรรมการพัฒนาตนเอง (self-development innovation) การจัดกิจกรรมโดยการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักประเมินตนเอง และมีการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการเผากิเลส ให้ผู้เรียนเขียนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่ตนเองได้ปฏิบัติบนกระดาษ

11. นวัตกรรมการประยุกต์ในโลกแห่งความเป็นจริง (real world application innovation) การจัดกิจกรรมโดยการนำพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริงมาใช้กับการแสดงพฤติกรรมผู้เรียน

แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่จะทำให้เกิดความสำเร็จของการจัดกิจกรรม ซึ่งมีผลการศึกษาของ Skaggs และ Bodenhorn (2006) ได้ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมคุณลักษณะศึกษา, พฤติกรรมผู้เรียน และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มโรงเรียนที่ดำเนินการตามกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 104 แห่ง เก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ชนิด คือ 1) แบบสำรวจความพึงพอใจในพฤติกรรมผู้เรียน แบบมาตราประมาณค่าของลิเคิร์ท มี 30 ข้อคำถาม สอบถามจากผู้เรียน บุคลากรในโรงเรียน และผู้ปกครอง 2) ข้อมูลชีวิตพฤติกรรมผู้เรียนของโรงเรียน คือ สถิติการถูกพักการเรียน อัตราการมาโรงเรียน และ อัตราการขอลาออกกลางเทอม 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งประเมินโดยรัฐต่าง ๆ เกรด 3,5 และ 8 ในวิชาคณิตศาสตร์และการอ่าน ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมคุณลักษณะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน อัตราการลาออกกลางเทอมและการถูกพักการเรียนลดลงอย่างชัดเจน หลังจากการทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาในโรงเรียน ถึงแม้ว่าตัวชี้วัดพฤติกรรมเหล่านี้และกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาจะไม่มีความสัมพันธ์กัน กิจกรรมคุณลักษณะศึกษามีผลกระทบเพียงเล็กน้อยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อาจเป็นเพราะว่า การขาดความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายของกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาและเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ข้อค้นพบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนที่ทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาเต็มรูปแบบจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าโรงเรียนที่ทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาเพียงบางส่วน และอัตราการถูกพักการเรียนของผู้เรียนในโรงเรียนที่ทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาเต็มรูปแบบมีน้อยกว่าโรงเรียนที่ทำกิจกรรมเพียงเล็กน้อย บทสรุปที่ได้จากข้อค้นพบนี้คือ การเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาจะเกิดขึ้นอย่างเต็มที่เมื่อโรงเรียนมีความตั้งใจจริงในการทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษา สิ่งสำคัญที่จะทำให้โรงเรียนมีความตั้งใจจริงในการทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษา คือ การได้รับการสนับสนุนจากทีมงานบุคลากรของโรงเรียนและชุมชนให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปประเด็นสำคัญในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีประเด็นหลักๆ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ควรตั้งเป้าหมายของการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน และเกิดคุณลักษณะที่ดีในสังคมเริ่มต้นที่โรงเรียน ซึ่งมาจากความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและค่านิยม

ประเด็นที่ 2 การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรปลูกฝังความตระหนักให้กับบุคลากรสถานศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมแรงร่วมใจกันอย่างจริงจังจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Barbara (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องโมเดลการปรับเปลี่ยน โดยใช้ความตระหนักเป็นฐาน (Concerns-Based Adoption Model, CBAM) : กรอบการดำเนินการสำหรับการตรวจสอบการประยุกต์ใช้ของโปรแกรมคุณลักษณะศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายหลักการและกลยุทธ์ของ CBAM ที่ถูกนำมาใช้เพื่อการเพิ่มความตระหนักในกระบวนการเปลี่ยนแปลงในปีแรกของโรงเรียนในรัฐควอล รัฐเทกซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา (Rockwall ISD) ดำเนินการวิจัยตามทฤษฎีความตระหนักของฟูลเลอร์ (Fuller's, 1969) phases of concerns theory) ซึ่งเป็นรูปแบบที่ทำให้เกิดความเข้าใจในขอบเขตที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้ใหญ่ หลักการของ CBAM มีทั้งหมด 12 ข้อ มีเพียง 2 ข้อที่สนับสนุนและได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) การเปลี่ยนแปลงเป็นการอธิบายกระบวนการมากกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 2) ตัวแทรกแซงเป็นสิ่งจำเป็นของความสำเร็จในกระบวนการเปลี่ยนแปลง สำหรับขั้นตอนการดำเนินการของ CBAM มี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ระดับขั้นของความตระหนัก (stage of concern : SoC) เป็นการวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับความรู้สึกและทัศนคติของตนเองที่ต้องดำเนินการเปลี่ยนแปลง โดยใช้แบบสอบถาม SoC มีข้อคำถาม 35 ข้อ ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการเปลี่ยนแปลงในโปรแกรมจะให้ระดับความตระหนัก ตั้งแต่ 0-6 ใช้โปรแกรมการวิเคราะห์สรุปผลและเขียนออกมาเป็นไดอะแกรมแสดงระดับขั้นของความตระหนักของผู้มีส่วนได้เสียกับกระบวนการเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนที่ 2 องค์ประกอบของนวัตกรรม (innovation components : IC) เป็นการเขียนแผนที่องค์ประกอบที่จำเป็นของนวัตกรรม (IC map) ที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานโปรแกรมการเปลี่ยนแปลง ในแผนที่จะแสดงระดับความสำคัญขององค์ประกอบนวัตกรรม แยกเป็นระดับสำหรับผู้ที่ไม่เคยใช้งานโปรแกรมไปจนถึงผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้งาน และขั้นตอนที่ 3 ระดับของการใช้ (levels of use : LoU) เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมกับนวัตกรรม ในขั้นตอนนี้จะให้ความสนใจไปยังพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานระหว่างการปรับเปลี่ยนของนวัตกรรม วิเคราะห์ด้วยวิธีเชิงคุณภาพ คือ การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ระดับผู้ที่ไม่มีส่วนในการปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงไปจนถึงผู้ที่เกี่ยวข้องมากที่สุด นำข้อมูลที่ได้มาสรุปและจัดอันดับพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น ผลการวิจัยทำให้ได้ไดอะแกรมแสดงโพรไฟล์ความตระหนัก (concerns profiles) ของผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์วิธีดำเนินการพัฒนาตัวแทรกแซงที่สามารถแก้ปัญหาความตระหนักของ

ผู้เกี่ยวข้องและเป็นแรงเสริมให้เกิดพัฒนาการของการเปลี่ยนแปลงความตระหนักไปสู่ระดับที่สูงขึ้น โดยภาพรวมครูในโรงเรียนร็อกวอลล์ (Rockwall ISD) มีความเชื่อมั่นว่าสิ่งสำคัญสำหรับความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลง คือ บทบาทของครูทุกคนในโรงเรียน ผลการวิจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถพัฒนาตัวแทรกแซงในการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อความตระหนัก ความยั่งยืนของความกระตือรือร้น และการทำให้เกิดความก้าวหน้าไปสู่ระดับสูงของการเปลี่ยนแปลง

ประเด็นที่ 3 สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการทำกิจกรรม มีดังนี้

3.1 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมพิเศษเพื่อการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน, กิจกรรมที่สอดแทรกไปในหลักสูตรทางวิชาการต่างๆ โครงการพิเศษของโรงเรียนที่มีการสอดแทรกกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยอ้อม เป็นต้น

3.2 การสร้างบรรยากาศในโรงเรียนเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เช่น การวางผังอาคารสถานที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน การวางระบบกฎเกณฑ์ต่างๆ ในโรงเรียน เป็นต้น

3.3 การสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ด้วยการชี้ชวน เชิญชวนและให้รางวัลกับผู้เรียนผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดีในโรงเรียน

ประเด็นที่ 4 การสร้างเครือข่ายและความมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน การสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนนั้นต้องเกิดจากความร่วมมือกันจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เพราะผู้เรียนได้รับอิทธิพลทางความคิดและพฤติกรรมจากแหล่งต่างๆ คือ เพื่อนผู้เรียน ครูผู้สอน พ่อ แม่ ที่บ้าน และจากสภาพแวดล้อมในชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ สอดคล้องกับ Bronfenbrenner (1977) ที่กล่าวว่า อิทธิพลที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมมีหลายระดับ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนระดับสูงสุด คือ สิ่งที่มีความใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับสิ่งนั้น ๆ เป็นอันดับแรก

ประเด็นที่ 5 ผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ควรเป็นครูประจำชั้นทุกคน และควรเริ่มต้นที่การสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับครูประจำชั้นเพื่อพัฒนาครูประจำชั้นให้สามารถเป็นต้นแบบที่ดีในด้านการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนมากที่สุด คือ ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด อันดับแรกคือ พ่อ แม่ ของผู้เรียน รองลงมา คือ ครูประจำชั้น สอดคล้องกับ Bronfenbrenner (1977) ที่กล่าวว่า อิทธิพลที่ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านพฤติกรรมมีหลายระดับ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนระดับสูงสุด คือ สิ่งที่มีความใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุดและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับสิ่งนั้นๆ เป็นอันดับแรก

การจะวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ควรมีการออกแบบเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำมาใช้วัดจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือให้ได้มาตรฐานภายใต้กรอบทฤษฎีคุณสมบัติ

ต่างๆ ที่เราต้องการจะวัด ดังตัวอย่างงานวิจัยของ Libby และ Thorne (2007) ได้ทำวิจัยเรื่องการ พัฒนาแบบวัดคุณธรรมของผู้ตรวจสอบบัญชี มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัด คุณธรรมของผู้ตรวจสอบบัญชีที่มีความตรงและความเที่ยงที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างกว้างขวางภายใต้ กรอบทฤษฎีคุณลักษณะของคุณธรรมผู้ตรวจสอบบัญชีที่นำเสนอโดย Libby และ Thorne (2004) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กรอบทฤษฎีคุณลักษณะของคุณธรรมผู้ตรวจสอบบัญชี โดย Libby และ Thorne (2004) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ตรวจสอบบัญชี ในสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และ ผู้ตรวจสอบบัญชีในโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ ตรวจสอบบัญชีของ CICA (Canadian Institute of Chartered Accountants) จำนวน 800 คน นักวิจัยพัฒนาเครื่องมือจากแบบวัดคุณธรรมของ Libby และ Thorne (2004) แบบมาตราประมาณค่า ของลิเคิร์ต (Likert-type scales) 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 วัดคุณธรรมของผู้ตรวจสอบบัญชีที่เกิดขึ้นเอง จากการ ทำงาน ชุดที่ 2 วัดคุณธรรมผู้ตรวจสอบบัญชีที่เกิดจากกิจกรรมการฝึกเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีที่ ได้มาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า แบบวัดคุณธรรมของ Libby และ Thorne (2004) ที่ได้พัฒนาขึ้นมา มีความตรงและความเที่ยงสูง สามารถนำไปใช้วัดคุณธรรมของผู้ตรวจสอบบัญชีได้ และสามารถจัด กลุ่มคุณธรรมของผู้ตรวจสอบบัญชีได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 คุณธรรมที่เกิดขึ้นเองจากการทำงาน ได้แก่ การเป็นคนรักการคำพูด ความเป็นอิสระทางความคิด ความยุติธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต กลุ่มที่ 2 คุณธรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการฝึกงานก่อนเป็นผู้ตรวจสอบบัญชี ได้แก่ ความกระตือรือร้นในการ ทำงาน ความละเอียดรอบคอบ และ ความขยันหมั่นเพียร

ตอนที่ 2 มโนทัศน์เกี่ยวกับแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

2.1 ความเป็นมาและองค์ประกอบของการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ(Theory-driven evaluation)

การประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) เริ่มขึ้นในช่วงปลายทศวรรษ ที่ 1980 โดยความเชื่อพื้นฐานในทศวรรษนี้ คือ การสร้างโมเดลการประเมิน หรือ กรอบแนวคิดที่ตรงกับ ข้อเสนอพื้นฐานและกลไกที่แฝงอยู่ของโปรแกรม เช่น สิ่งที่ต้องกระทำในรูปของการจัดกระทำ และ บริบทการนำไปสู่การปฏิบัติ กระบวนการเชิงเหตุผลที่เข้ามามีส่วนร่วม คือ อะไร และ/หรือผลที่ คาดหวังและไม่ได้คาดหวังที่อาจจะเกิดขึ้นได้มีอะไรบ้าง ลักษณะต่างๆ ในทฤษฎีโปรแกรมที่จะนำมา รวมกันไว้ในโมเดลการประเมินขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทรัพยากรที่ได้รับ สำหรับการประเมิน และการตัดสินใจของผู้ประเมินหลังจากที่ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการพิจารณา แล้ว โมเดลการประเมินให้แนวคิดว่าข้อมูลอะไรที่จะต้องเก็บรวบรวมมา และจะใช้วิธีใดในการ วิเคราะห์ข้อมูล วิธีการที่ตรงประเด็นมากที่สุดจะถูกเลือก และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสนองต่อความ

ต้องการจำเป็นนี้ จุดประสงค์หลักของการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ มี 3 ประการ คือ 1) เพื่อระบุระดับความสอดคล้องระหว่างโครงการกับทฤษฎี 2) เพื่อทำความเข้าใจถึงเงื่อนไขที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ หรือ ล้มเหลว 3) เพื่อให้แนวทางในการปรับปรุง หรือ พัฒนาโครงการ (Stufflebeam อ้างอิงใน วียะดา เหล่มตระกูล, 2546)

องค์ประกอบของการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ แบ่งเป็น 2 โดเมน คือ โดเมนเชิงบรรทัดฐาน (normative domain) และโดเมนเชิงสาเหตุ (causative domain) โดเมนเชิงบรรทัดฐาน (normative domain) เป็นการจำแนกแยกแยะเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ควรจะสนใจศึกษาและค้นหาวิธีการปฏิบัติที่ควรจะนำมาออกแบบและปฏิบัติในโปรแกรม โดเมนเชิงบรรทัดฐานนี้จะเป็เครื่องมือช่วยนักวางแผนโปรแกรมให้สามารถออกแบบและวางแผนโปรแกรมอย่างมีเหตุผลและมีความถูกต้องเหมาะสมสำหรับโครงสร้างและกิจกรรมของโปรแกรม โดเมนเชิงสาเหตุ (causative domain) มีความมุ่งหมายไปที่พื้นฐานของสิ่งที่ปรากฏเชิงประจักษ์และอธิบายสิ่งที่อยู่ใต้กลไกเชิงสาเหตุที่เชื่อมโยง มีความน่าสนใจหรือ เป็นเงื่อนไข ของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามในโปรแกรม โดยสรุปการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ คือ การประเมินในสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากทฤษฎีที่กำหนดไว้ในโปรแกรม นั่นคือ การประเมินผลกระทบของโปรแกรม นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงวิธีการที่ ทำให้ผลกระทบเหล่านี้เกิดขึ้น รายละเอียดของโดเมนทั้ง 2 มีดังนี้ (Chen, 1990)

1. โดเมนเชิงบรรทัดฐาน (normative theory) มี 3 โดเมนย่อย ได้แก่

1.1 โดเมนการจัดกระทำ (treatments domain) เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในโปรแกรมทางสังคม คือ การออกแบบการจัดกระทำภายในโครงสร้างสำหรับการประเมินอย่างเป็นระบบของกระบวนการและการได้มาซึ่งผลลัพธ์

1.2 โดเมนสภาพแวดล้อมของการนำไปปฏิบัติ (implementation environment domain) คือ การนำโดเมนการจัดกระทำไปปฏิบัติหลายๆ แนวทางซึ่งแต่ละแนวทางอาจส่งผลถึงกระบวนการของโปรแกรมและผลที่จะเกิดขึ้น

1.3 โดเมนผลลัพธ์ (outcome domain) คือผลที่เป็นเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้น เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. โดเมนเชิงสาเหตุ (causative theory) มี 3 โดเมนย่อย ได้แก่

2.1 โดเมนผลกระทบ (impact domain) เป็นการประเมินผลกระทบที่สัมพันธ์กับการจัดกระทำที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ คือตัดสินว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากการจัดกระทำที่มีประสิทธิภาพหรือไม่ ซึ่งโดเมนนี้เป็นการหาข้อมูลเพื่อสรุปเชื่อมโยงเชิงสาเหตุ

2.2 โดเมนกลไกการสอดแทรก (intervening mechanism domain) โดเมนนี้เป็นการแสวงหากระบวนการเชิงสาเหตุที่เชื่อมโยงกับการจัดกระทำที่นำไปสู่การปฏิบัติและเกิดผลลัพธ์

2.3 โดเมนการสรุปนัยทั่วไป (generalization domain) เป็นโดเมนที่ออกแบบไว้

สำหรับการนำผลที่ได้นำไปใช้กับโปรแกรมต่าง ๆ ทั่วไป

การประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับนั้นจำเป็นต้องมีทฤษฎีโดเมน 6 ทฤษฎี เป็นทฤษฎีโดเมนที่เกี่ยวข้องกับ normative theory ได้แก่ ทฤษฎีการจัดกระทำ (treatment theory) เป็นการกำหนดสิ่งที่เป็นธรรมชาติของการจัดกระทำโปรแกรมที่ควรจะเป็น ทฤษฎีสภาพแวดล้อมสู่การปฏิบัติ (implementation environment theory) เป็นการกำหนดธรรมชาติของสภาพแวดล้อมของบริษัทภายในส่วนของโปรแกรมที่ควรจะดำเนินการปฏิบัติ และทฤษฎีผลลัพธ์ (outcome theory) เป็นการกำหนดสิ่งที่เป็นธรรมชาติของผลลัพธ์ที่ควรจะเกิดขึ้น

ส่วนทฤษฎีโดเมนเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีเชิงสาเหตุ ได้แก่ ทฤษฎีผลกระทบ (impact theory) เป็นการกำหนดอิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างการจัดกระทำและผลลัพธ์ ทฤษฎีกลไกการแทรกแซง (intervening mechanism theory) เป็นการกำหนดวิธีการภายใต้การปฏิบัติการ กระบวนการแทรกแซง และทฤษฎีการสรุปนัยทั่วไป (generalization theory) เป็นการกำหนดการสรุปนัยทั่วไปของผลการประเมินสู่หัวข้อหรือ สถานการณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นสนใจ

2.2 รูปแบบการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

Chen (1990) กล่าวว่า จากทฤษฎีโดเมนทั้ง 6 ทฤษฎีสามารถจัดแบ่งรูปแบบของการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับเป็น 2 แบบ คือ แบบพื้นฐาน (basic) และแบบประกอบแต่ง (composite) โดยแบบพื้นฐานได้มาจากการแต่ละทฤษฎีโดเมน ส่วนแบบประกอบแต่งได้มาจากการรวมกันของแบบพื้นฐานซึ่งจะสร้างรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย ดังนี้

1) แบบพื้นฐาน (basic types) ประกอบด้วย

1.1 normative treatment evaluation เน้นการระบุโครงสร้างตามมาตรฐานของการปฏิบัติของการจัดกระทำ ตรวจสอบการนำการจัดกระทำไปใช้ในสนามและประเมินความสอดคล้องระหว่างมาตรฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกระทำที่เกิดขึ้นจริง

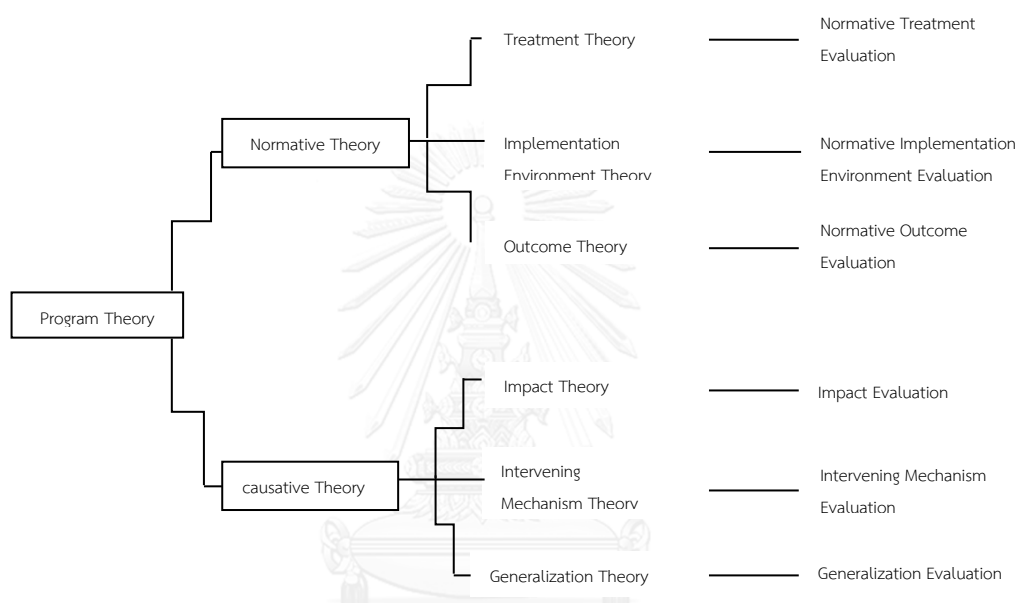
1.2 normative implementation environment evaluation ระบุถึงบริบทตามมาตรฐานในการนำไปสู่การปฏิบัติ ตรวจสอบสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานจริงในสนาม และประเมินความสอดคล้องระหว่างสภาพแวดล้อมการนำไปสู่การปฏิบัติตามทฤษฎีกับบริบทการปฏิบัติงานจริง

1.3 normative outcome evaluation ระบุชุดของเป้าหมายหรือผลลัพธ์ของโปรแกรมให้ชัดเจนเพื่ออำนวยความสะดวกในกระบวนการวางแผน และการจัดการโปรแกรม ซึ่งจะประโยชน์มากถ้าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่มยังไม่ชัดเจนในเป้าหมายเฉพาะของโปรแกรม หรือเกิดความขัดแย้งของเป้าหมายเฉพาะต่าง ๆ ที่ยากจะตกลงกันได้

1.4 impact evaluation เป็นการตรวจสอบหลักฐานเพื่อใช้ในการประเมินผลของการจัดกระทำที่มีต่อผลลัพธ์ที่คาดหวังและไม่คาดหวัง

1.5 intervening mechanism evaluation เป็นการขยายขอบเขตของการประเมินโดยรวมเกี่ยวกับกระบวนการจัดกระทำ ซึ่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการเชิงเหตุผลระหว่างการจัดกระทำกับผลลัพธ์

1.6 generalization evaluation เป็นการประเมินเพื่อการสรุปอ้างอิงไปยังประชากรหรือ สถานการณ์อื่น ๆ รูปแบบนี้เน้นการกระบวนการประเมินที่มีมาตรฐาน ทำให้เกิดผลที่มีความเที่ยงและความตรง สามารถสรุปอ้างอิงผลของการประเมินไปสู่สถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งมีความสัมพันธ์กันดังภาพ 2.2

ภาพ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีโปรแกรมกับรูปแบบการประเมิน (Chen, 1990)

2) แบบประกอบแต่ง (Composite Types) เป็นรูปแบบการประเมินที่เกิดจากการรวมกันของรูปแบบพื้นฐาน ได้แก่

2.1 normative treatment – impact evaluation เป็นการผสมผสาน normative treatment evaluation กับ impact evaluation บทบาทหนึ่งที่เป็นองค์ประกอบของการประเมินประเภทนี้ เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการจัดกระทำที่มีผลต่อผลลัพธ์

2.2 normative implementation environment – impact evaluation เป็นการบูรณาการ การประเมินสภาพแวดล้อมที่นำไปสู่การปฏิบัติกับการประเมินผลกระทบ เหตุผลหนึ่งที่ทำให้โปรแกรมไม่ประสบผลสำเร็จ คือ การวางแผนและการปฏิบัติตามแผนไม่สอดคล้องกัน ดังนั้นการรวมบริบทแวดล้อมของการดำเนินงาน กับการประเมินผลกระทบ จึงทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทแวดล้อมที่จะทำให้เกิดเพิ่มประสิทธิผลของโปรแกรม เป็นต้น

2.3 ทฤษฎีโปรแกรม

2.3.1 มโนทัศน์ของทฤษฎีโปรแกรม

การประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ เริ่มต้นด้วยการสร้างมโนทัศน์ของโปรแกรมที่ชัดเจนในรูปของทฤษฎี ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุและเงื่อนไขที่ทำให้โปรแกรมผลิตผลลัพธ์ที่ต้องการได้ ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวเรียกว่า ทฤษฎีโปรแกรม

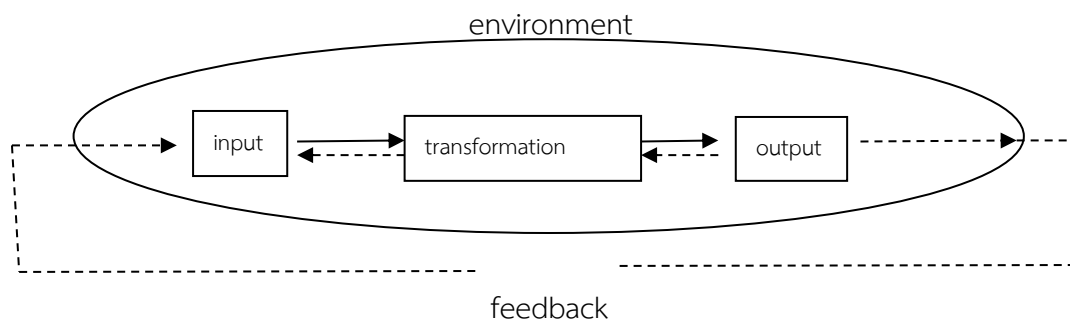
Chen (2005) กล่าวว่า ทฤษฎีโปรแกรม (program theory) หมายถึง ความเฉพาะเจาะจงที่ต้องทำให้เกิดขึ้นเพื่อบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการ ผลกระทบสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และวิธีการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลกระทบตามที่ต้องการทฤษฎีโปรแกรมสามารถเป็นแนวทางให้ผู้ประเมินเกิดความเข้าใจถูกต้องเพื่อการออกแบบวิธีการประเมินที่เหมาะสมของแต่ละโปรแกรม และทำให้สามารถตอบคำถาม ต่อไปนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1. ระยะ หรือ ระยะของวงจรในโปรแกรม ระยะใด ที่เป็นจุดเน้นของการประเมิน
2. สิ่งที่มีส่วนได้ ส่วนเสีย ต้องการจากการประเมิน คือ อะไร ระหว่าง ผลการประเมิน หรือ ผลเพื่อการพัฒนา หรือ ทั้งสองอย่าง
3. ข้อเสนอการประเมินอะไรคือสิ่งที่เหมาะสมสำหรับสิ่งแวดล้อมการประเมินโปรแกรมที่กำหนดให้ และ สถานการณ์แวดล้อมอื่น ๆ เช่นเดียวกันกับความจำเป็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. ข้อเสนอการประเมินอะไรที่เหมาะสมทำให้เกิดผลประโยชน์มากที่สุด

สิ่งที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบการประเมิน คือ ความต้องการใช้ผลการประเมินว่าต้องการใช้ผลเพื่อการอ้างอิงเป็นสากลทั่วไปและข้อค้นพบที่มีประโยชน์ที่ได้จากผลการประเมิน การศึกษาถึงแนวคิดของทฤษฎีโปรแกรม (program theory) ให้เกิดความเข้าใจ ต้องเริ่มต้นจากการศึกษาธรรมชาติและลักษณะของการประเมินโปรแกรม ใน 3 ประเด็น คือ 1) ความหมายของการประเมินโปรแกรม 2) ระบบของโปรแกรม และ 3) The Evaluation Taxonomy มีรายละเอียดดังนี้

1) การประเมินโปรแกรม หมายถึง แนวทางปฏิบัติของรูปแบบการประเมิน เทคนิค และความรู้ เพื่อที่จะประเมินอย่างเป็นระบบและปรับปรุงการวางแผน วิธีดำเนินการและประสิทธิผลของโปรแกรมคำว่า “โปรแกรม” อาจหมายถึง “นโยบาย” หรือ “โปรแกรม” มีความหมายแตกต่างกันหลายอย่าง คือ สิ่งที่ปฏิบัติในโปรแกรม สิ่งที่ทำในโปรแกรม หรือ สิ่งเข้ามาแทรกแซงในโปรแกรม คำนี้มีที่มาจากหลายแหล่ง คือ ด้านการรักษาสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านการพิจารณาคดี และด้านสวัสดิการ สามารถใช้คำว่า ตัวแทรกแซงในโปรแกรม (intervention program) หรือ โปรแกรม (program)

2) ระบบของโปรแกรม (the program system) สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีเชิงระบบ มี 5 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (transformation) ผลผลิต (output) การป้อนกลับ (feedback) และ สภาพแวดล้อม (environment) ดังภาพ 2.3

ภาพ 2.3 มุมมองที่เป็นระบบของโปรแกรม (Chen, 2005)

3) **The Evaluation Taxonomy** เป็นศิลปะของการประเมินโปรแกรม Chen (2005) ได้นำเสนอ a taxonomy of program evaluation เป็นสิ่งหนึ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาจากสภาพโดยรอบของโปรแกรมที่เป็นจุดเน้นการประเมินที่ต้องการและเป็นองค์ประกอบของการประเมินที่ต้องการทั้งในด้านของการพัฒนาโปรแกรมหรือการประเมินโปรแกรม ดังแสดงในตาราง 2.10

ตาราง 2.10 A Practical Taxonomy สำหรับ เป้าหมายและวิธีการของการประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรม (Program Evaluation)

ขั้นตอนของโปรแกรมและจุดประสงค์ในการประเมิน	กลยุทธ์การประเมิน	รูปแบบการประเมิน
ขั้นการวางแผนโปรแกรม		
การจัดการข้อมูลและความช่วยเหลือที่ตรงประเด็นเพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียในการพัฒนาความมีเหตุผลและแผนดำเนินการของโปรแกรม	การเตรียมการข้อมูลเบื้องต้น การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การแก้ปัญหา การพัฒนาความมีส่วนร่วม	Needs assessment Formative research Conceptualization facilitation Concept mapping Relevancy testing Pilot testing Commentary or advisory Bilateral empowerment evaluation
ขั้นการเริ่มต้นดำเนินการ		
การรวบรวมข้อมูลปัญหาจากการดำเนินการและวิธีการแก้ปัญหา	การแก้ปัญหา	Formative evaluation Program review /

ขั้นตอนของโปรแกรมและจุดประสงค์ในการประเมิน	กลยุทธ์การประเมิน	รูปแบบการประเมิน
ให้กับผู้มีส่วนได้เสียอย่างทันเวลา เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและทำให้โปรแกรมดำเนินไปได้อย่างมั่นคง	การพัฒนาความมีส่วนร่วม	development meeting Bilateral empowerment evaluation
ขั้นตอนการดำเนินงานที่มีรูปแบบ		
การรวบรวมข้อมูลปัญหาจากการดำเนินการและวิธีการพัฒนากระบวนการดำเนินงาน	การแก้ปัญหา การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก	Formative evaluation Program review/ development meeting Conceptualization facilitation Concept mapping
การประเมินคุณภาพของการดำเนินงานสำหรับสนับสนุนความต้องการจำเป็นที่ตรวจสอบได้	การประเมินการปฏิบัติงาน	Fidelity evaluation
การกำกับติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงาน	การกำกับติดตามการปฏิบัติงาน	Process monitoring
การประเมินภาพรวมของการดำเนินงาน	การประเมินแบบกระจ่างชัด (Enlightenment assessment)	Theory-driven process evaluation
ชั้นผลลัพธ์		
การประเมินความพร้อมของโปรแกรมเพื่อเตรียมรับการประเมินผลลัพธ์	การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก	Evaluability assessment
การกำกับติดตามความก้าวหน้าของผลลัพธ์ของลูกค้า	การกำกับติดตามการปฏิบัติงาน	Outcome monitoring
การประเมินผลที่เกิดจากผลลัพธ์	การประเมินการปฏิบัติงาน	Efficacy evaluation Effectiveness evaluation Theory-driven outcome Evaluation
การประเมินภาพรวมของผลที่เกิดจากโปรแกรมสำหรับสนับสนุนการตรวจสอบได้และความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงโปรแกรม	การประเมินแบบกระจ่างชัด	Enlightenment assessment

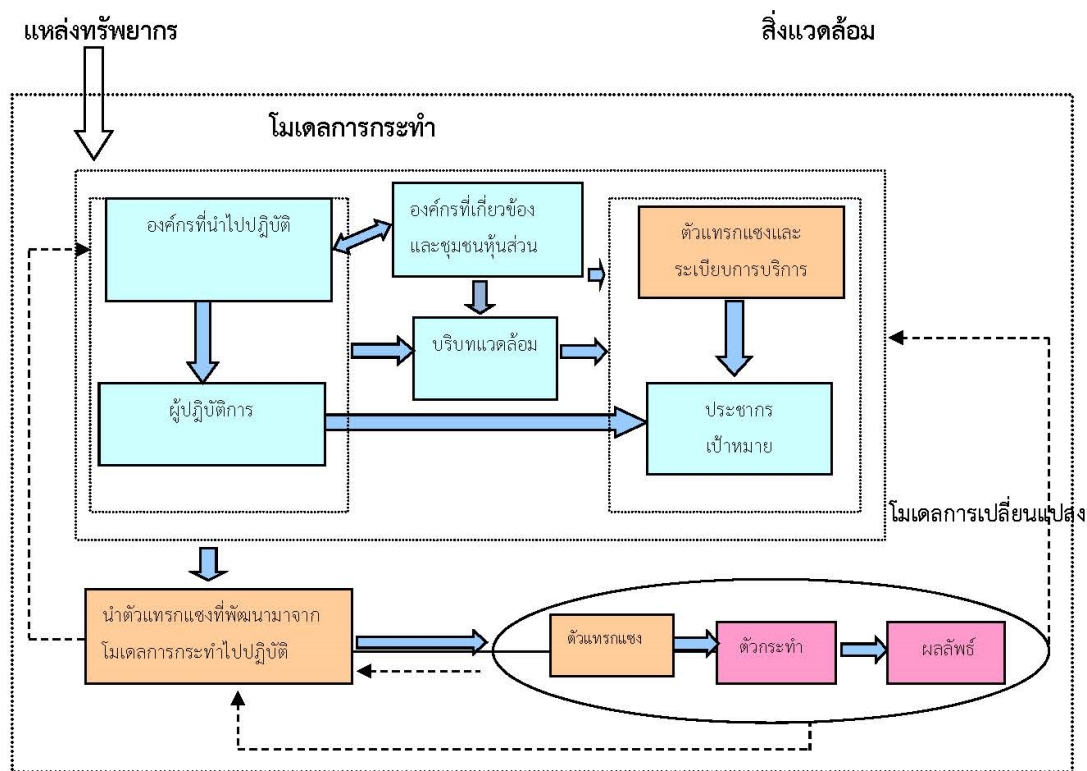
ที่มา : Chen (2005)

ตาราง 2.10 แสดงให้เห็นถึงขั้นความก้าวหน้าของโปรแกรม 4 ขั้นและธรรมชาติของแต่ละขั้นของโปรแกรม ซึ่งในแต่ละขั้นต้องการวิธีการประเมินที่แตกต่างกันไป จากตารางนี้พบว่า การที่นักประเมินจะออกแบบรูปแบบที่เหมาะสมกับการประเมินนั้น นักประเมินควรให้ความสำคัญกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับผลการประเมิน สิ่งที่นักประเมินควรทำในการออกแบบรูปแบบการประเมิน คือ นักประเมินควรมีการประชุม หรือ พูดคุย กับผู้มีส่วนได้เสียกับผลการประเมินในทุกขั้นตอนของโปรแกรมประเด็นที่ควรพูดคุยกันมี 3 ประเด็น คือ จุดประสงค์ของการประเมิน กลยุทธ์ที่จะใช้ในการประเมินและรูปแบบการประเมินที่นักประเมินจะเลือกใช้ ในแต่ละขั้นตอน นักประเมินควรทำให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจในรูปแบบการประเมินแบบต่าง ๆ ว่าจะได้ผลการประเมินออกมาในลักษณะใด พร้อมทั้งชี้จุดเด่น จุดด้อย และเงื่อนไข ของรูปแบบการประเมินแต่ละอย่าง หลังจากนั้นนักประเมินควรให้ผู้มีส่วนได้เสียเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับโปรแกรมซึ่งจะนำมาใช้ในการประเมิน (Chen,2005)

2.3.2 การสร้างทฤษฎีโปรแกรมตามหลักการของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง

Chen (2005) กล่าวว่า การสร้างทฤษฎีโปรแกรมตามหลักการของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง เป็นการอธิบายเหตุผลการทำงานของตัวแทรกแซง (intervention) ที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ต้องการ ทำให้เกิดการวางแผนการดำเนินการที่สำคัญของโปรแกรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการสามารถคาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่คาดหวังและผลกระทบที่ต้องการให้เกิดขึ้นได้อีกด้วย การออกแบบตัวแทรกแซงและการนำตัวแทรกแซงไปประยุกต์ใช้ขึ้นอยู่กับสมมติฐานที่เกิดจากผู้มีส่วนได้เสียช่วยกันกำหนดขึ้นมาภายใต้หลักการทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์ ทฤษฎีโปรแกรมแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัย กิจกรรมการดำเนินงาน และผลผลิต ซึ่งได้รับอิทธิพลจากโมเดลการกระทำ (action model) แล้วกำหนดเป็นตัวแทรกแซง ซึ่งเมื่อนำไปปฏิบัติ (implementation) จะทำงานตามโมเดลการเปลี่ยนแปลง (change model) ที่ได้ออกแบบไว้ ดังภาพ 2.4

ภาพ 2.4 โครงสร้างของทฤษฎีโปรแกรมแบบสมบูรณ์ (Chen, 2005)

ภาพ 2.4 แสดงส่วนประกอบของทฤษฎีโปรแกรมแบบสมบูรณ์ ประกอบด้วย 1) โมเดลการกระทำ 2) ตัวแทรกแซงที่พัฒนาขึ้นมาจากโมเดลการกระทำ 3) โมเดลการเปลี่ยนแปลง

1) โมเดลการกระทำ เป็นการวางแผนที่เป็นระบบของกลุ่มผู้ดำเนินการ, แหล่งทรัพยากรจากภายนอกองค์กร การวางระบบ และ องค์กรที่สนับสนุนการดำเนินการของโปรแกรม เพื่อดำเนินการไปยังประชากรเป้าหมายและพัฒนาตัวแทรกแซงเพื่อนำไปปฏิบัติ

2) ตัวแทรกแซง หรือ ตัวนำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ของโปรแกรมที่ออกแบบมาจากโมเดลการกระทำ จุดมุ่งหมายสำคัญของตัวแทรกแซง คือ การทำให้เกิดตัวกำหนด (determinant) ขึ้นในโปรแกรม สมมติฐานของตัวแทรกแซง คือ เมื่อนำตัวแทรกแซงไปปฏิบัติแล้ว โปรแกรมจะเกิดการเปลี่ยนแปลงสร้างตัวกำหนด (determinant) ขึ้นมานำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ต้องการของโปรแกรม การกำหนดตัวแทรกแซงจะให้ผู้มีส่วนได้เสียในโปรแกรมมาช่วยกันกำหนด โดยใช้หลักของทฤษฎีทางสังคม

3) โมเดลการเปลี่ยนแปลง แสดงให้เห็นระบบของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการนำตัวแทรกแซงไปปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นตัวกำหนดที่ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของโปรแกรม

Harris (2005) กล่าวว่า ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในสำหรับพัฒนาวิธีการแก้ปัญหาโดยเฉพาะปัญหาสังคมที่มีความซับซ้อน ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) ชั้นพื้นฐานใช้ในการอธิบายวิธีการที่กลุ่มของความสำเร็จระยะต้น และ ระยะกลางจัดการให้เกิดผลในระยะยาว ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) ที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น ทำให้เกิดความชัดเจนในสมมติฐานเกี่ยวกับกระบวนการผ่านการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ลักษณะใด นอกจากนี้ยังทำให้สามารถระบุผลลัพธ์ระยะต้นและระยะกลางต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องเกิดขึ้นเพื่อส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะยาว ขั้นตอนการสร้างทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) มีดังนี้

1. ระบุเป้าหมายในระยะยาว
2. เขียนแผนที่ย้อนรอย(backward mapping) เพื่อระบุเงื่อนไขจำเป็นที่เกิดขึ้นก่อน (necessary preconditions) หรือ ผลลัพธ์ระยะต่างๆ (outcomes) ซึ่งส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ระยะยาวตามที่กำหนด
3. ระบุตัวแทรกแซง (interventions) จากกิจกรรมของโครงการ ที่จะทำให้เกิดเงื่อนไขที่เกิดขึ้นก่อน (preconditions) หรือ ผลลัพธ์ระยะต่างๆ (outcomes) ตามที่กำหนด
4. พัฒนาตัวชี้วัด (indicators) สำหรับเงื่อนไขที่เกิดขึ้นก่อน (preconditions) หรือ ผลลัพธ์ระยะต่างๆ (outcomes) เพื่อนำมาใช้ในการประเมินการปฏิบัติของตัวแทรกแซง (interventions)
5. เขียนคำอธิบายที่สามารถนำมาใช้สรุปผลการเคลื่อนไหวของส่วนต่างๆ ในทฤษฎี

ตัวอย่างงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับเคลื่อนตามหลักการของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง Helen Sullivan (2006) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of change) ในการประเมินการบริการสาธารณะของรัฐบาล (Developing a Theory of Change' to Evaluate Local Public Service Agreements) มีวัตถุประสงค์หลัก คือ การจัดหาความสมบูรณ์และความเป็นตัวแทนในการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบของข้อตกลงการบริการ สาธารณสุขชุมชน และขอบเขตของผลลัพธ์และผลกระทบที่ได้ปรับปรุงให้มีจุดเน้นของการบริการที่ครอบคลุมไปถึงซึ่งเป็นความสำเร็จที่เกิดขึ้นมาแล้ว การประเมินมี 2 ระยะ คือ ช่วงการพัฒนา 5 เดือน (มี.ค.2003 ถึง พ.ค.2003) และการประเมินหลัก (ต.ค.2003 - 2007) ในระหว่างช่วงการพัฒนา นักประเมินค้นพบศักยภาพของการสนับสนุนของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของสถาบัน Aspen ที่เข้าใจลักษณะการประเมินการพัฒนา รายงานนี้อธิบายและอภิปราย Aspen Institute's approach และจำแนกรายละเอียดประโยชน์ของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่ใช้ในการประเมิน LPSA evaluation ดังนั้น จึงทำให้ทีมนักประเมินได้แนวทางที่ทันสมัยในการสร้างสรรค์ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงสำหรับ LPSA

นักประเมินได้พัฒนาทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง เพื่อการประเมิน LPSAs จากการรวบรวมข้อมูล การประเมินจำนวนมาก ได้แก่ ข้อมูลผลการประเมินจากโครงการนำร่อง LPSAs, ข้อมูลจากการ วิเคราะห์เอกสารเชิงนโยบายของ LPSAs, รายงานผลการปฏิบัติงาน การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย คนสำคัญทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมไปถึงบุคคลในกรณีศึกษานำร่อง 3 กรณี ภายใต้ช่วง ของการพัฒนาในการประเมินเต็มรูปแบบ

หลังจากที่นักประเมินได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าว จึงนำมาร่างโครงสร้างของ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง ของ LPSAs ประเด็นสำคัญในโครงสร้างที่ค้นพบจากการศึกษา มีดังนี้

- 1.บริบท (context) คือ การระบุสภาพโดยทั่วไปและปัญหาที่เกิดขึ้น ตั้งแต่เริ่มมี LPSA
- 2.เป้าหมายระยะยาว (long term goals) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและข้อมูล ต่าง ๆ

- 3.การปฏิบัติ (interventions) หมายถึงกิจกรรม หรือ อุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้เกิด ผลลัพธ์ ตามเป้าหมายที่คาดหวังของ LPSA

- 4.เหตุผล (rationales) คือ การอธิบายอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับสมมติฐานที่กำหนด ซึ่งได้มา จากการดำเนินการตาม LPSA ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายที่คาดหวัง

- 5.เป้าหมายระยะต่าง ๆ (milestones) การกำหนดจุดแห่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็น ระยะ ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในระยะยาว การกำหนดเป้าหมายระยะสั้นนี้กำหนดได้จากปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบริบทกับ LPSA

- 6.กลไกการเปลี่ยนแปลง (change mechanisms) เป็นการอธิบายขั้นของการเปลี่ยนแปลง (stage)ในเส้นทาง (TOC route) และ อธิบายความก้าวหน้าของขั้นการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกัน

อีกงานวิจัยหนึ่งเป็นตัวอย่างของการผสมผสานระหว่างการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับเคลื่อน โดย หลักการของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงกับวิธีการแบบกึ่งการทดลอง โดย Weitzman, Mijanovich, Silver และ Brecher (2009) ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบผลกระทบของตัวแทรกแซงที่มีความซับซ้อน : การใช้วิธีการประเมินแบบผสมผสานในการประเมินความครอบคลุมของแนวคิดใหม่ด้านสุขภาพคน เมือง วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อแสดงจุดแข็งของการออกแบบการประเมินที่ใช้การผสมผสาน ระหว่างทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงและวิธีการแบบกึ่งการทดลอง โดยนักประเมินดำเนินการประเมิน โครงการด้านการส่งเสริมสุขภาพของคนชนบทของมูลนิธิโรเบิร์ตวูดจอห์นสัน (Robert Wood Johnson Foundation's Urban Health Initiative RWF UHI) ซึ่งดำเนินการเป็นเวลา 10 ปี เพื่อที่จะพัฒนาสุขภาพของคนในชนบท นักประเมินใช้รูปแบบการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับเคลื่อน (Theory-Driven Evaluation) ในหลักการของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) ทำการ ประเมินการดำเนินการในระยะสุดท้าย (later stages of implementation) นักประเมินออกแบบ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลลัพธ์จากโครงการทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ผลลัพธ์

ระยะสั้นจะเน้นไปที่กระบวนการในระยะการวางแผนงาน ผลลัพธ์ระยะกลางเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการเสร็จสิ้น และสำหรับผลระยะยาวคือการเปลี่ยนแปลงสภาพการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน นักประเมินใช้วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินด้วยวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิธีเชิงปริมาณใช้เก็บข้อมูลผลลัพธ์ระยะกลางและระยะยาวโดยเก็บข้อมูลจากแบบสำรวจผู้ปกครอง เยาวชน และข้อมูลการบริหารของเมืองด้านสุขภาพเด็กและความปลอดภัยในเมือง ส่วนวิธีเชิงคุณภาพใช้ในการตรวจสอบกิจกรรมและกระบวนการที่สัมพันธ์กันและถูกทำนายด้วยทฤษฎีและมีความแตกต่างกัน เมื่อนำมาเทียบกับเมืองที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน

2.3.3 วิธีการสร้างทฤษฎีโปรแกรม

Kellogg Foundation (2004) เสนอแผนผังการสร้างทฤษฎีโปรแกรม ผู้ประเมินร่วมมือปรายกับผู้มีส่วนได้เสียกับโปรแกรมเพื่อสร้างทฤษฎีโปรแกรม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระบุปัญหา หรือ ประเด็น ที่ต้องการดำเนินการ (problem or issue statement) การอภิปรายร่วมกันเพื่อพิจารณาถึงปัญหาของโปรแกรมที่ต้องการแก้ไข หรือ ประเด็นที่ต้องการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 2 แสดงความจำเป็น หรือ ประโยชน์ของชุมชน (community needs/assets) ระบุถึงความจำเป็นและหรือประโยชน์ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการที่โปรแกรมดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่คาดหวัง (desired results outputs, outcomes and impacts) จำแนกแยกแยะผลผลิตที่คาดหวัง หรือ มุมมองในอนาคต โดยการอธิบายถึงผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะสั้นและระยะไกล

ขั้นตอนที่ 4 ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโปรแกรม (influential factors) แสดงรายการปัจจัยที่คิดว่ามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เช่น ปัจจัยเสี่ยง, นโยบายของชุมชน, สิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนที่ 5 เขียนกลยุทธ์ (strategies) เขียนกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความประสบความสำเร็จแบบทั่วไป และ กลยุทธ์ที่เป็นการปฏิบัติที่ดีที่สุด (best practices) เขียนรายการสิ่งที่จะช่วยให้ชุมชนได้รับสิ่งที่คาดหวังจากโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 6 กำหนดสมมติฐาน (assumptions) แสดงสมมติฐานที่ซ่อนอยู่หลังวิธีการและเหตุผลที่กลยุทธ์ที่ใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชน

Chen (1990) ได้เสนอแนะขั้นตอนในการสร้างทฤษฎีโปรแกรมไว้ 3 วิธี ดังนี้

1)แนวทางผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(stakeholder approach) วิธีการนี้เน้นคุณค่าในการตอบสนองความต้องการในการสร้างทฤษฎีโปรแกรม วิธีการนี้เป็นการสร้างทฤษฎีโปรแกรมที่ตอบสนองเป็นอย่างมากต่อทัศนะ มุมมอง แนวคิด และ/หรือความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งหลักเหตุผลที่เป็นฐานของวิธีการนี้ก็คือ เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมักจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนการ

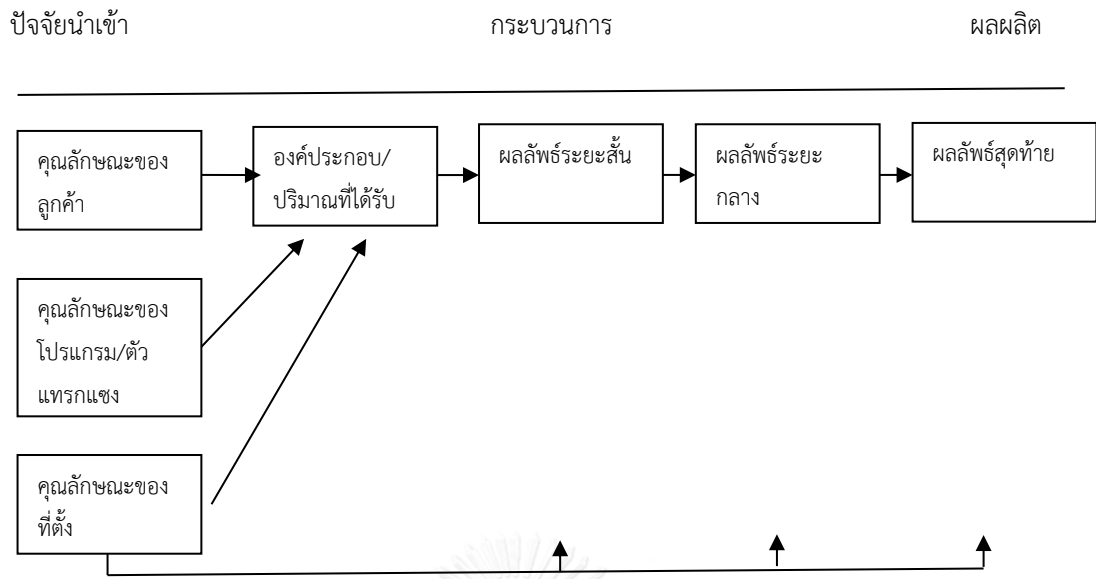
ประเมินและใช้ผลการประเมิน ดังนั้นทฤษฎีโปรแกรมควรจะสะท้อนการเห็นคุณค่าของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อที่ผลการประเมินจะได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์

2)แนวทางสังคมศาสตร์(social science approach) วิธีการนี้เน้นคุณค่าด้านความเป็นปรนัยในการสร้างทฤษฎีโปรแกรม ซึ่งนำเสนอโดย Chen และ Rossi (1980,1983) วิธีการนี้ให้ข้อเสนอแนะว่าทฤษฎีโปรแกรมควรจะได้มาจากสารสนเทศที่เกี่ยวกับการดำเนินการในสภาพจริงของโปรแกรม และทฤษฎีและความรู้ทางสังคมศาสตร์ Chen และ Rossi (1980,1983) เสนอว่านักประเมินควรจะใช้ความเชี่ยวชาญของตนเองและความรู้ในการสร้างทฤษฎีโปรแกรม ทฤษฎีที่อิงความรู้ที่ว่าโปรแกรมทำงานได้อย่างไรและทฤษฎีทางสังคมศาสตร์จะให้โอกาสที่ดีกว่าในการเข้าใจถึงโครงสร้าง กระบวนการ และผลที่จะเกิดขึ้นของโปรแกรม

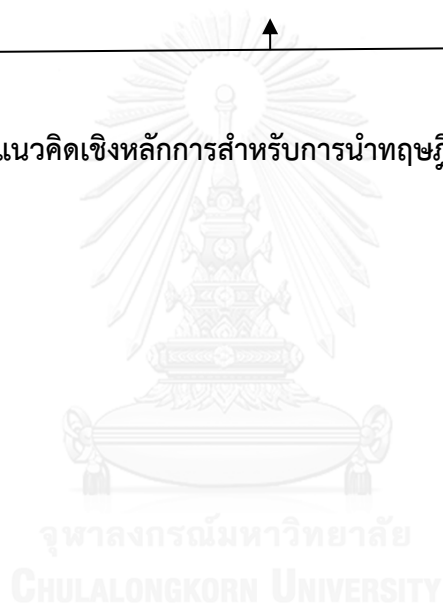
3)แนวทางผสม(integrative approach) ต้องอาศัยกระบวนการสร้างทฤษฎีทั้ง 2 วิธี คือ stakeholder approach และ social science approach โดยนักประเมินควรจะใช้ stakeholder approach ในการทำให้ทฤษฎีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชัดเจนและถูกต้องโดยอาศัยการสัมภาษณ์ และการตรวจสอบจากเอกสาร ส่วนอีกทางหนึ่งเป็นการอิง social science approach โดยที่นักประเมินจะต้องประยุกต์ความรู้ความเชี่ยวชาญและความเข้าใจในโปรแกรมของเขาในการสร้างทฤษฎีโปรแกรมที่เป็นทางเลือกขึ้นมา

Lipsey (1993) เสนอว่า ในการสร้างทฤษฎีโปรแกรม ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 6 องค์ประกอบ คือ การกำหนดปัญหา(problem identification), กระบวนการที่แทรกซ้อนขึ้นมา (mediating processes), ผลผลิตที่คาดหวัง (expected output), ปัจจัยภายนอก (exogeneous factors), ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ(critical inputs) และ ประเด็นของการนำไปประยุกต์ใช้ (implementation issues)

Sidani และ Sechrest (1999) เสนอกรอบแนวคิดเชิงหลักการใช้ในการจัดการตัวแปรทั้งหลายที่เป็นองค์ประกอบของทฤษฎีโปรแกรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการ (process) และผลผลิต (outputs) ดังภาพ 2.5

ภาพ 2.5 กรอบแนวคิดเชิงหลักการสำหรับการนำทฤษฎีโปรแกรมไปใช้งาน (Sidani และ Sechrest, 1999)

Sidani และ Sechrest (1999) กล่าวว่า กรอบแนวคิดของทฤษฎีโปรแกรมนี้ อยู่บนพื้นฐานของโมเดล CIPP ซึ่งเป็นโมเดลสำหรับประเมินโปรแกรมทางการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎีโปรแกรมระดับปฏิบัติการ (operational level) จะถูกรวมอยู่ในกรอบแนวคิดเชิงหลักการที่นำเสนอซึ่งต่างจากองค์ประกอบในโมเดล CIPP มีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ ตัวแปรทั้งหลายที่รวมเข้าด้วยกันซึ่งสามารถสะท้อนถึงนิยามปัญหา (problem definition) ปัจจัยภายนอก (exogenous factors) และประเด็นของการนำไปประยุกต์ใช้บางประเด็น (some implementation issues) องค์ประกอบของตัวแปรอาจส่งผลต่อการนำส่งของบริการโปรแกรม และ /หรือประสิทธิผลของโปรแกรมในการผลิตผลลัพธ์ที่คาดหวัง ทฤษฎีโปรแกรมระดับปฏิบัติการ (operational level) ปัจจัยนำเข้าจะรวมตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของลูกค้า (Client characteristics) ที่ได้รับผลจากโปรแกรม, คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ (staff / interveners) ที่เป็นผู้จัดการบริการโปรแกรม และคุณลักษณะของที่ตั้ง (setting) ที่โปรแกรมถูกนำไปดำเนินการด้วย

1.1 คุณลักษณะของลูกค้า (Client characteristics) ที่ได้รับผลจากโปรแกรมสามารถแบ่งออกได้ 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคล (personal characteristics) ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะประชากร (demographics), บุคลิกภาพ (personality traits) และ /หรือความเชื่อส่วนบุคคล (personal beliefs) ตัวอย่างของตัวแปรในกลุ่มนี้ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ความวิตกกังวล ความรู้สึกถึงอำนาจหรือการควบคุม (sense of mastery or control) ค่านิยม และความเชื่อทางวัฒนธรรม

1.1.2 คุณลักษณะของปัญหาที่นำเสนอ (presenting problem characteristics) ได้แก่ ตัวแปรที่ระบุปัจจัยที่นำไปสู่ปัญหา และระดับของความรุนแรงของปัญหาที่นำเสนอ

1.1.3 แหล่งทรัพยากรสำหรับลูกค้า ประกอบด้วยปัจจัยภายในและภายนอกที่จัดให้สำหรับลูกค้าด้วยการสนับสนุนสิ่งจำเป็นเพื่อดำเนินการตัวจัดกระทำที่กำหนด

1.2 คุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล และคุณสมบัติด้านวิชาชีพ หรือ คุณภาพของบุคคลที่เป็นผู้นำส่งบริการโปรแกรม ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับการดำเนินเฉพาะด้านการบริการโปรแกรม ตัวอย่างของคุณลักษณะดังกล่าว เช่น การติดต่อสื่อสาร ความประพฤติ ภูมิหลังทางการศึกษา ระดับความชำนาญในการให้บริการและความเชื่อและทัศนคติต่อปัญหาที่นำเสนอและประชากรเป้าหมาย

1.3 คุณลักษณะของที่ตั้งที่โปรแกรมปฏิบัติ รวมถึงลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางจิตวิทยาของสิ่งแวดล้อม ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ความสะดวกสบายของที่ตั้งที่กำหนดสำหรับลูกค้าที่มีศักยภาพ แหล่งทรัพยากรที่จำเป็นที่จัดหาได้สำหรับการนำส่งบริการ

โปรแกรม และสภาพทางกายภาพและความตั้งใจของคุณลักษณะที่ตั้งที่โปรแกรมปฏิบัติ ส่วนคุณลักษณะทางจิตวิทยาสังคมประกอบด้วยบริบทด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจของโปรแกรม เช่น วัฒนธรรมองค์กร องค์กรประกอบและความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของโปรแกรม ปกติวิสัยและนโยบาย

2) กระบวนการ สำหรับกรอบแนวคิดของทฤษฎีโปรแกรมระดับปฏิบัติการนี้กระบวนการประกอบด้วย

2.1 องค์กรประกอบทฤษฎีเฉพาะของโปรแกรม และกระบวนการที่คาดว่าจะทำให้เกิดผลที่คาดหวัง

2.2 ตัวแปรนำส่งที่เป็นตัวแทนของการนำโปรแกรมไปปฏิบัติจริง ตัวแปรด้านกระบวนการ ควรจะสะท้อนอย่างถูกต้องว่าองค์ประกอบใดของโปรแกรมที่ถูกค่าของโครงการควรจะได้รับการและควรจะได้รับการในปริมาณเท่าใด รวมถึงชุดของการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นหลังจากได้รับการบริการและนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จของโปรแกรม

3) ผลผลิต สะท้อนถึงองค์ประกอบด้านผลผลิตที่คาดหวัง (expected output) ของทฤษฎีโปรแกรม ผลผลิตประกอบด้วยผลลัพธ์ระยะสุดท้ายของโปรแกรม ผลลัพธ์นี้แสดงถึงเหตุผลสำหรับใช้ในการกำหนดโปรแกรมและถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ที่ระบุถึงประสิทธิผลหรือความสำเร็จของโปรแกรม กรอบแนวคิดนี้ต้องการธรรมชาติที่เฉพาะเจาะจงของผลลัพธ์ จังหวะเวลาที่เหมาะสม และแบบแผนของการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ ที่กล่าวถึงในรูปขององค์ประกอบที่เป็นผลผลิตที่คาดหวัง (expected output) องค์กรประกอบของทฤษฎีโปรแกรม

3.1 ธรรมชาติที่เฉพาะเจาะจงของผลลัพธ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของชีวิต / เงื่อนไขของลูกค้ำที่โปรแกรมส่งผลกระทบ ซึ่งจะถูกกำหนดโดยปัญหาที่โปรแกรมพยายามที่จะแก้ไข และ / หรือเป้าหมายของโปรแกรม

3.2 จังหวะเวลาที่เหมาะสม หมายถึง จุดที่การเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์เกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับการ / การจัดการกระทำของโปรแกรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบางประการอาจเกิดขึ้นทันทีทันใด หลังจากการนำโปรแกรมไปปฏิบัติ ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงอื่นๆ อาจจะต้องใช้เวลาระยะหนึ่งจึงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น

3.3 แบบแผนของการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ ซึ่งเป็นแบบแผนที่แสดงถึงทิศทางและอัตราการเปลี่ยนแปลงในผลลัพธ์

2.4 การออกแบบการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับโดยใช้โมเดลตรรกะ

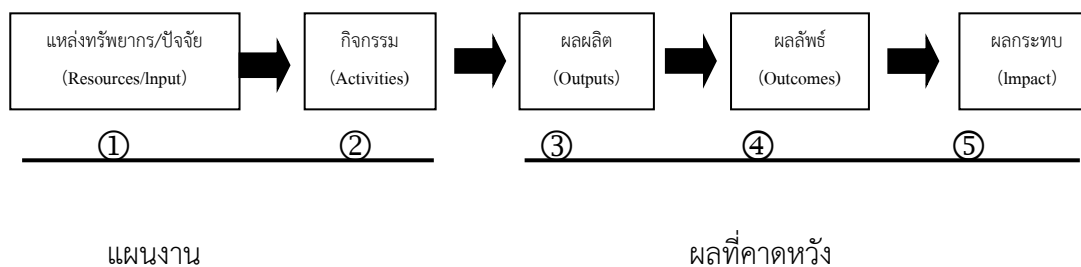
W.K.Kellogg Foundation Evaluation Handbook (2004) กล่าวว่า โมเดลตรรกะ (logic model) ของโปรแกรม หมายถึง ภาพที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการทำงานของโปรแกรมทั้งในด้านของทฤษฎีและสมมติฐานที่อยู่ภายใต้โปรแกรม โมเดลตรรกะ (logic model) นี้จะแสดงแผนที่

การเดินทาง (road map) เน้นวิธีการที่มีประสิทธิผลของโปรแกรม กิจกรรมที่จำเป็นอะไรบ้างที่ควรดำเนินการตามลำดับ และ ทำอย่างไรผลลัพธ์ระยะต่าง ๆ ที่คาดหวังจึงจะเกิดขึ้น

W.K.Kellogg Foundation (2004) กล่าวว่า โมเดลตรรกะ (logic model) คือ เส้นทางที่เป็นระบบและมองเห็นได้ในการแสดงและแลกเปลี่ยนความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรที่ใช้ในโปรแกรม กิจกรรมตามแผน และการเปลี่ยนแปลง หรือ ผลที่คาดหวัง ในความหมายที่สูงขึ้น โมเดลตรรกะ (logic model) คือ ภาพของวิธีการที่ทำให้เชื่อได้ว่าโปรแกรมสามารถทำงานได้ โดยใช้คำพูดหรือ ภาพ ในการอธิบายลำดับขั้นของกิจกรรมที่คิดว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและวิธีการที่กิจกรรมเหล่านี้เชื่อมโยงไปยังผลลัพธ์ที่คาดหวัง โมเดลตรรกะ (logic model) สามารถนำมาใช้ในการอ้างอิงเสมือนทฤษฎี เพราะ โมเดลตรรกะ (logic model) อธิบายการทำงานของโปรแกรมและสิ่งที่เกิดขึ้นจากโปรแกรม

Harris (2005) กล่าวว่า โมเดลตรรกะ (logic model) เป็นการอธิบายที่ครอบคลุมของกระบวนการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง เราใช้โมเดลตรรกะ (logic model) ในการร่างปัจจัยนำเข้าและกิจกรรมของโปรแกรม รวมถึงผลผลิตที่เกิดขึ้น และความเชื่อมโยงระหว่างผลผลิตกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง นอกจากนี้ เราสามารถใช้โมเดลตรรกะ (logic model) เพื่ออธิบายกระบวนการเกิดขึ้นของเงื่อนไขที่เกิดก่อน (preconditions) หรือ ผลลัพธ์ระยะต่าง ๆ (outcomes) ของโปรแกรมตามทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) ดังนั้น ในโปรแกรมหนึ่ง ๆ จึงสามารถมีโมเดลตรรกะ (logic model) หลายโมเดล เพราะโมเดลตรรกะ (logic model) 1 โมเดลใช้ในการอธิบายการทำงานของกระบวนการเกิดขึ้นของเงื่อนไขที่เกิดก่อน (preconditions) หรือ ผลลัพธ์ระยะต่าง ๆ (outcomes) 1 ผลลัพธ์ นอกจากนี้ เราสามารถนำโมเดลตรรกะ (logic model) ไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบโปรแกรมตามทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (theory of change) เพื่อสร้างตัวแทรกแซง (interventions) ที่มีประสิทธิภาพที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ระยะต่าง ๆ ที่กำหนดเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่คาดหวังในระยะยาว และสามารถนำไปใช้เพื่อการตั้งคำถามต่าง ๆ ดังนี้ ตัวแทรกแซง (interventions) มีกระบวนการทำงานอย่างไร? จึงสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ระยะต่าง ๆ ได้ สมมติฐานการดำเนินการตามการเปลี่ยนแปลง เป็นอย่างไร ? และ มีวิธีการใด ๆ ที่ใช้ในการกำหนดผลลัพธ์ระยะต่าง ๆ ที่สำคัญ

ภาพ 2.6 โมเดลตรรกะแบบพื้นฐาน (W.K.Kellogg Foundation, 2004)

จากภาพ 2.6 แสดงองค์ประกอบของโมเดลตรรกะแบบพื้นฐาน องค์ประกอบเหล่านี้แสดงให้เห็นการเชื่อมโยงกันระหว่างแผนงานและผลที่คาดหวัง มีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 แผนงาน เป็นการอธิบายทรัพยากรที่คิดว่าจำเป็นที่จะใช้ในการนำไปปฏิบัติและเป็นการอธิบายถึงสิ่งที่ตั้งใจจะกระทำ ประกอบไปด้วย

1. ทรัพยากร (resource) รวมถึง แรงงาน การเงิน การจัดการ และ ชุมชน ที่จัดมาให้สำหรับโปรแกรมให้สามารถดำเนินการได้ บางครั้งเรียกทรัพยากรว่า ปัจจัยนำเข้า (inputs)

2. กิจกรรมของโปรแกรม (program activities) หมายถึง สิ่งที่โปรแกรมกระทำกับทรัพยากร ได้แก่ กระบวนการ เครื่องมือ เหตุการณ์ เทคโนโลยี และการกระทำ ซึ่งเป็นส่วนของการดำเนินโปรแกรมตามที่กำหนด ตัวแทรกแซงเหล่านี้ถูกนำมาใช้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโปรแกรมตามที่คาดหวัง หรือ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ส่วนที่ 2 ผลที่คาดหวัง เป็นการรวมผลที่คาดหวังของโปรแกรมทั้งหมด ทั้ง ผลผลิต (outputs) ผลลัพธ์ (outcomes) และ ผลกระทบ (impacts)

3. ผลผลิต (outputs) คือ ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงจากกิจกรรมของโปรแกรมและอาจรวมไปถึง ชนิด ระดับ และ เป้าหมายของการบริการที่เกิดจากโปรแกรม

4. ผลลัพธ์ (outcomes) คือ การเปลี่ยนแปลงที่เฉพาะเจาะจงของส่วนที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรม ทั้งในด้านของพฤติกรรม ความรู้ ทักษะ สถานภาพ และ ระดับขององค์ประกอบ ผลลัพธ์ระยะสั้น ควรเกิดขึ้นภายใน 1-3 ปี ส่วนผลลัพธ์ระยะยาว ควรเกิดขึ้นภายใน 4-6 ปี ตามกรอบเวลาความก้าวหน้าจากระยะสั้นไประยะยาวที่สมเหตุสมผลควรสะท้อนให้เห็นเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นภายใน 7-10 ปี

5. ผลกระทบ (impacts) คือ การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจเกิดขึ้นในองค์กร ชุมชน หรือ ระบบ ซึ่งเป็นผลมาจากกิจกรรมในโปรแกรมภายในระยะเวลา 7-10 ปี

W.K.Kellogg Foundation (2004) เสนอขั้นตอนการออกแบบโมเดลตรรกะ (logic model) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทำความเข้าใจในทฤษฎีโปรแกรม (program theory) อย่างชัดเจน มีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 สภาพของปัญหา หรือ ประเด็น (problem or issue statement) คือ การอธิบายถึงปัญหาต่าง ๆ ที่จะดำเนินการแก้ไขโดยโปรแกรม หรือ ประเด็นต่าง ๆ ที่โปรแกรมจะดำเนินการ
- 1.2 สิ่งที่เป็น หรือ ทรัพยากร (community needs/assets) ของชุมชน คือ การกำหนดสิ่งจำเป็น หรือ ทรัพยากร ที่องค์กรใช้วางแผนการดำเนินการตามโปรแกรมเพื่อแก้ปัญหา
- 1.3 ผลที่คาดหวัง (desired results) ทั้ง ผลผลิต ผลลัพธ์ และ ผลกระทบ คือ การระบุผลที่คาดหวัง หรือ ภาพในอนาคตที่ต้องการ โดยการอธิบายถึงสิ่งที่คาดหวังทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพล (influential factors) ระบุปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชน
- 1.5 กลยุทธ์ (strategies) เขียนกลยุทธ์ทั่วไปต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จ หรือ ผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ซึ่งทำให้โปรแกรมบรรลุผล
- 1.6 สมมติฐาน (assumptions) การกำหนดสมมติฐานการทำงานในชุมชนของกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง โดยตอบคำถามว่า ทำอย่างไร และ ทำไม จึงเกิดการเปลี่ยนแปลง

ขั้นตอนที่ 2 แสดงความก้าวหน้าของโปรแกรม

- 2.1 ผลผลิต (outputs) ควบคุมผลผลิตที่คาดหวังของแต่ละกิจกรรมในโปรแกรม
- 2.2 ผลลัพธ์ (outcomes) ควบคุมผลลัพธ์ที่คาดหวังทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- 2.3 ผลกระทบ (impacts) เขียนผลกระทบที่คาดหวังจากโปรแกรมในระยะ 7-10 ปี
- 2.4 กิจกรรม (activities) อธิบายแต่ละกิจกรรมที่วางแผนจะทำในโปรแกรม
- 2.5 ทรัพยากร (resources) อธิบายถึงแหล่งทรัพยากร หรือ ปัจจัยที่มีอิทธิพล ที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการทำงานของโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 3 การระบุคำถาม และ ตัวชี้วัดการประเมินโปรแกรม

- 1.1 จุดเน้น (focus area) จากโมเดลตรรกะ (logic model) ระบุองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด
- 1.2 กลุ่มคน (audience) ระบุกลุ่มคนหลักสำหรับแต่ละจุดเน้น เพื่อตอบคำถามว่า ใครคือบุคคลที่น่าสนใจในโปรแกรม
- 1.3 คำถาม (questions) ในแต่ละกลุ่มคน และ จุดเน้น ให้ตั้งคำถามสำหรับโปรแกรม
- 1.4 การใช้ข้อมูล (information use) ระบุข้อมูลการประเมินที่จะใช้สำหรับแต่ละกลุ่มคน
- 1.5 ตัวชี้วัด (indicators) คือ การอธิบายว่าจะเก็บข้อมูลอะไรเพื่อนำมาเป็นตัวชี้วัดถึงสถานภาพของโปรแกรม
- 1.6 การช่วยเหลือทางเทคนิค (technical assistance) ระบุขอบเขตเพื่อการบริหารจัดการข้อมูลและการประเมิน เพื่อความชำนาญในการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ผลตามตัวชี้วัดที่กำหนด

สุวิมล ว่องวาณิช (2552) กล่าวว่า โมเดลตรรกะ (logic models) สร้างขึ้นมาตามทฤษฎีโปรแกรม ซึ่งมีส่วนประกอบของโมเดลการกระทำและโมเดลการเปลี่ยนแปลง นักวิจัยต้องเข้าใจว่า หากต้องการให้เกิดผลลัพธ์ตามต้องการ ต้องดำเนินการจัดกิจกรรมอะไรบ้าง และกิจกรรมนั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยป้อนและทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างไร นอกจากนี้ยังต้องเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงที่กำหนดขึ้นจะทำงานได้ ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขข้อตกลง (assumptions) ที่เป็นปัจจัยภายนอก จากโมเดลตรรกะ ที่พัฒนาขึ้น นักวิจัยจะนำข้อมูลในโมเดลไปกำหนดกรอบความคิดเชิงตรรกะ (logical framework-logframe) กรอบความคิดเชิงตรรกะ หมายถึง เมทริกซ์ที่เชื่อมโยงปัจจัยป้อน ทรัพยากร กิจกรรม จุดมุ่งหมาย เป้าหมายปลายทางของนโยบาย โปรแกรม โครงการหรือกิจกรรม เมทริกซ์นี้เขียนในรูปแบบของตารางประกอบด้วย 4 คอลัมน์แรกประกอบด้วยปัจจัยป้อน ทรัพยากร กิจกรรม จุดมุ่งหมาย เป้าหมายปลายทาง คอลัมน์ที่สองเป็นตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินสำหรับการวัดความสำเร็จของปัจจัยป้อน ทรัพยากร กิจกรรม จุดมุ่งหมาย เป้าหมายปลายทาง คอลัมน์ที่สามเป็นวิธีการเก็บข้อมูล ส่วนคอลัมน์สุดท้ายเป็นเงื่อนไขข้อตกลงซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อการดำเนินงาน

ตาราง 2.11 กรอบความคิดเชิงตรรกะ

ลำดับขั้นของวัตถุประสงค์	ตัวบ่งชี้	วิธีการเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบตัวบ่งชี้	เงื่อนไขภายนอก
เป้าหมาย			
วัตถุประสงค์			
จุดประสงค์			
ผลลัพธ์			
กิจกรรม			
ปัจจัย/ทรัพยากร			

ที่มา : สุวิมล ว่องวาณิช (2552)

การสร้างกรอบความคิดเชิงตรรกะที่ดี จะทำให้ได้ตัวบ่งชี้ที่เหมาะสม ซึ่งจะให้นักประเมินสามารถอธิบายปัจจัยเชิงสาเหตุของความสำเร็จในการดำเนินงาน หรือชี้จุดที่ควรปรับปรุงพัฒนาได้ดี ในการประเมินคุณภาพของกรอบความคิดเชิงตรรกะ หรือที่นิยมเรียกกันว่า log frame ให้พิจารณาจากจุดตรวจสอบรายการต่อไปนี้ คือ มีการระบุกิจกรรมที่จำเป็นของโปรแกรมนั้นๆ ลักษณะของกิจกรรมมีการเชื่อมโยงกับทฤษฎีโปรแกรมที่กำหนด มีการระบุทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินงาน ทรัพยากรสอดคล้องกับลักษณะของโปรแกรม กิจกรรมทั้งหมดได้รับการสนับสนุนจากทรัพยากรที่เพียงพอ

2.5 ตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

การประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ ได้ถูกนำมาใช้มาเป็นเวลานานในด้านต่าง ๆ แม้ว่าแนวคิดนี้ เพิ่งจะโดดเด่นในราวปี ค.ศ.1980 ซึ่งจะขอนำเสนอตัวอย่างงานวิจัยที่ประยุกต์แนวทางการใช้ทฤษฎีแรงขับมาใช้ในการประเมิน ดังนี้

Williams และ Morris (2009) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ ในการประเมินของทหาร (The Development of Theory-Driven Evaluation in the Military : Theory on the Front Line) นักวิจัยนำการประเมินโดยใช้ทฤษฎีแรงขับไปพัฒนาการประเมินที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของทหาร ตั้งแต่ปี 1991 ใน Gulf War และนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศ Balkans และ Afghanistan ปัจจุบันนำมาใช้ที่ NATO (North Atlantic Treaty Organization) เพื่อเป็นเครื่องมือการประเมินการปฏิบัติการทางทหารในสถานการณ์แวดล้อมที่มีความสลับซับซ้อน และมีความขัดแย้งที่มีรูปแบบไม่แน่นอน เหตุผลที่นำทฤษฎีแรงขับมาใช้ในการประเมินเพราะทาง การทหารได้เปลี่ยนรูปแบบการปฏิบัติงานของทหารโดยใช้หลักการที่เรียกว่า “effects-based approach to operations” (EBAO) หลักการนี้เป็นโครงสร้างที่ใช้ทฤษฎีเป็นฐานซึ่งจำเป็นต้องใช้ การวัดผลชิ้นงานที่ปรากฏชัดเจนซึ่งเกิดจากการกระทำที่ประสบความสำเร็จและผลลัพธ์หรือ ผลกระทบจากความสำเร็งที่เกิดขึ้น นักวิจัยเริ่มต้นการประเมินด้วยการกำหนดรูปแบบสภาพแวดล้อม ปฏิบัติการ (a model of operational environment)โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการ วิเคราะห์ระบบ ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมซึ่งได้แยกแยะออกเป็น ด้านการเมือง(สถานการณ์ การเมือง,พรรคการเมือง,ลักษณะของการเมือง) ด้านทางการทหาร (สถานการณ์การจัดการสาธารณะ ,สถานการณ์ทางการทหารในด้านของกองทัพและกำลังพล) ด้านเศรษฐกิจ (ศูนย์กลางและตลาดทาง เศรษฐกิจ) ด้านสังคม (บุคคลทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญ) ด้านการสื่อสารมวลชน ด้านความพร้อม ของปัจจัยพื้นฐานของประเทศ นักวิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ระบบเหล่านั้นหา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมดังกล่าวจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อปัจจัย แวดล้อมเหล่านั้นทั้งด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ NATO รัฐบาลของประเทศอเมริกาและเยอรมัน นักวิจัยหาค่าความสัมพันธ์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังกล่าวและนำมากำหนดเป็นรูปแบบสภาพแวดล้อม ปฏิบัติการ (a model of operational environment) ผลการวิเคราะห์ระบบ เรียกว่าเป็น normative outcome theory หรือ descriptive program theory จากนั้นนักวิจัยหาผลลัพธ์ที่ คาดหวัง หรือ ตัวแปรผลลัพธ์ โดยหาข้อมูลจาก descriptive program theory เพื่อกำหนดเป็น ตัวชี้วัด โดยทั่วไปแล้วการวางแผนโดยใช้ผลลัพธ์เป็นฐานจะมีการออกแบบขั้นของผลลัพธ์และผลลัพธ์ ย่อยที่คาดหวัง ผลลัพธ์ที่คาดหวังในระดับต้น ๆ จะมีความเชื่อมโยงกับการกระทำซึ่งจะสามารถหา กลไกของการแทรกแซงของทฤษฎีโปรแกรม สำหรับแต่ละขั้นของผลลัพธ์นั้นจะแสดงคุณสมบัติแต่ละ อันของประสิทธิผลจึงใช้การวัดประสิทธิผลในเชิงปริมาณซึ่งในทางทหารมีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน

โดยเทียบผลที่เกิดขึ้นกับเวลา ความคุ้มของค่าใช้จ่ายและข้อมูลที่ได้ไม่มีความผิดพลาดเกิดขึ้น ผลในขั้นการพัฒนาผลลัพธ์ของโปรแกรมนั้นจะให้การวัดประสิทธิผล สิ่งสำคัญของการประเมินโดยใช้ทฤษฎีโปรแกรมคือการค้นหาผลกระทบการทำงานของตัวแทรกแซงที่ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นักวิจัยใช้การหาค่าความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดของการวัดประสิทธิผล (MOE) และตัวชี้วัดของการปฏิบัติงาน (MOP) หากตัวชี้วัดทั้ง 2 มีค่าความสัมพันธ์กันสูงแสดงว่าตัวแทรกแซงนั้นถูกต้อง คือ ตัวแทรกแซงนั้นมีกลไกที่ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังได้ แต่ถ้ามีผลความสัมพันธ์ตรงข้ามแสดงว่าตัวแทรกแซงนั้นไม่ถูกต้องไม่ควรใช้ตัวแทรกแซงนี้ เพราะหากใช้จะไม่เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังได้

Friedman, Rothman และ Withers (2006) เขียนบทความ เรื่อง “พลังของคำว่า “ทำไม ?” : ความเชื่อที่แท้จริงของเป้าหมายในการประเมินโปรแกรม “ เขาได้ให้ความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายของโปรแกรมด้วยวิธีการที่เป็นระบบจากผู้มีส่วนได้เสียกับโปรแกรมทุกส่วน ยกตัวอย่างในกรณีของสถานศึกษา ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด คณะครูในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน รวมไปถึงตัวผู้เรียน เป็นต้น วิธีการที่เป็นระบบ คือ การรวบรวม การตรวจสอบเหตุผล การยืนยันความสำคัญ และสรุปสังเคราะห์เป็นเป้าหมายของโปรแกรม นอกจากนี้ ผู้เขียนบทความได้นำเสนอวิธีการประเมินเป้าหมายของโปรแกรม ด้วยการสอบถามผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนถึงเหตุผลของความสำคัญของเป้าหมายเหล่านั้นที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย การสอบถามแบบนี้จะทำให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการจากเป้าหมายเหล่านั้น ซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์และตัวชี้วัดที่ชัดเจนให้กับผู้ประเมิน

Jos (2006) ศึกษาวิจัย เรื่อง กรอบระเบียบวิธีของการประเมินด้วยทฤษฎีโปรแกรม เครื่องมือช่วยการตัดสินใจแบบพหุเกณฑ์ และ คุณค่าของผู้มีส่วนได้เสีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงกรอบระเบียบวิธีที่ผสมผสานส่วนประกอบสำคัญรูปแบบของการประเมินด้วยทฤษฎีโปรแกรม (Program Theory Evaluation Approach: PTE) และเครื่องมือช่วยการตัดสินใจแบบพหุเกณฑ์ (Multicriteria Decision Aid Approach: MCDA) นักวิจัยได้ออกแบบกรอบระเบียบวิธีที่ผสมผสานของการประเมินด้วยทฤษฎีโปรแกรมใน(PTE) และเครื่องมือช่วยการตัดสินใจแบบพหุเกณฑ์ (MCDA) เพื่อนำไปใช้ในการประเมินโครงการอบรมเกษตรกรอินทรีย์ในเมืองแก้วเตมาลา ประเทศมาเลเซีย ระเบียบวิธีดังกล่าวสนับสนุนวัตถุประสงค์การประเมิน 2 ประการ คือ เพื่อเป็นการประเมินแบบย้อนรอยคุณค่าภายใน (merit) และคุณค่าภายนอก (worth) อีกประการหนึ่ง คือ เพื่อเป็นการปรับปรุงโปรแกรมสำหรับอนาคต ดังนั้น จึงมีกรอบระเบียบวิธีดำเนินการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินแบบมองย้อนรอยโปรแกรม และขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงโปรแกรมสำหรับอนาคต วิธีดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 เป็นการตั้งคำถามเพื่อสอบถามผู้มีส่วนได้เสียถึงวิธีทำให้โปรแกรมดำเนินการจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยจำแนกชุดที่แตกต่างกันของเกณฑ์และความแตกต่าง

ในความสัมพันธ์ของเกณฑ์เหล่านี้ จากนั้นนักประเมินกำหนดตำแหน่งของคุณค่าที่แตกต่างกันระหว่างโปรแกรมต่าง ๆ โดยตัดสินจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงโปรแกรมสำหรับอนาคต มีวิธีดำเนินการโดยเริ่มจากนักประเมินจัดอภิปรายระหว่างผู้แทนของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ที่มีความเห็นแตกต่างกันโดยให้ผู้แทนจัดอันดับทางเลือกที่ผู้มีส่วนได้เสียเสนอ หลังจากนั้นนักประเมินจัดอภิปรายกับกลุ่มผู้มีอำนาจตัดสินใจในโปรแกรมโดยนำข้อมูลจากผู้แทนจัดอันดับทางเลือกมาให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจในโปรแกรมร่วมกันพิจารณา สิ่งสำคัญในการดำเนินการในขั้นตอนที่ 2 คือนักประเมินจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในทุกขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประเมินดังกล่าวเป็นการเสริมความแข็งแกร่งให้การประเมินโปรแกรมด้วยทฤษฎีโปรแกรมโดยสามารถค้นหาสมมติฐานที่เรียงลำดับความสำคัญแล้วซึ่งอยู่ภายใต้โปรแกรมและเป็นประโยชน์ต่อนักประเมินในการนำข้อค้นพบดังกล่าวมาใช้วางแผนปรับปรุงโปรแกรมในอนาคตให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับโปรแกรมอย่างแท้จริง

Kaufman, Crusto, Ross, Friedman, Rielly และ Call (2006) ศึกษาวิจัย เรื่อง การใช้ประโยชน์จากผลการประเมินโปรแกรมเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ความเปลี่ยนแปลงของชุมชน : การประเมินผลแบบภาพรวมโดยชุมชนเป็นฐานในการประเมินผลแนวคิดใหม่ของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว นักวิจัยเขียนบทความนี้เพื่ออธิบายการรูปแบบการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับโดยใช้โมเดลเชิงตรรกะ (logic model) และรายงานผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการประชาสัมพันธ์แนวคิดใหม่ที่น่าไปใช้ในชุมชนเพื่อลดระดับความรุนแรงในครอบครัว นักวิจัยทำการประเมินระบบการดูแลสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ขวบซึ่งเป็นเป้าหมายของการใช้ความรุนแรงในครอบครัว วิธีการสร้างโมเดลเชิงตรรกะ (logic model) นักประเมินเป็นผู้ออกแบบโมเดลเชิงตรรกะ (logic model) ซึ่งได้ข้อมูลมาจากความร่วมมือระหว่างหัวหน้าและทีมงานของโครงการในการอภิปรายแนวคิดในการวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ รวมถึงผลผลิตและผลลัพธ์ที่คาดหวังจากโครงการ จากนั้นนำมาให้ทีมงานบริหารโครงการจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและเป็นไปได้ของโมเดลที่นักประเมินออกแบบ วิธีการประเมินผลนักประเมินใช้กรอบของโมเดลเชิงตรรกะ (logic model) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากผู้มีส่วนได้เสียจากโครงการที่หลากหลายภายใต้ระบบของโครงการ วิธีเชิงปริมาณนักประเมินใช้แบบสำรวจผลความสำเร็จของโครงการจากผู้มีส่วนได้เสียและลูกค้าที่มาใช้บริการโครงการ ส่วนวิธีเชิงคุณภาพใช้การประเมินจากการสัมภาษณ์กลุ่มย่อย (focus group assessment) และการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ (telephone interview) ซึ่งวิธีเชิงคุณภาพนี้ นักประเมินใช้เพื่อประเมินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการ (follow-up assessment)

Harden (2006) เสนอบทความเรื่อง “การใช้ทฤษฎีโปรแกรมที่ใช้ความเชื่อเป็นฐาน : หลักการที่นำมาใช้อีกครั้งสำหรับทฤษฎีโปรแกรม” ในบทความนี้ได้นำเสนอแนวคิดของการสังเคราะห์ทฤษฎี

โปรแกรม (meta-program theory) เพื่อจัดข้อจำกัดและปรับปรุงทฤษฎีโปรแกรม ในการประเมินโปรแกรมที่ใช้ความเชื่อเป็นฐาน ประโยชน์ที่ได้รับจะนำไปใช้เพื่อทำความเข้าใจกับองค์กรทางศาสนาที่มีโครงการต่าง ๆ มากมาย และอธิบายถึงการให้ความเชื่อและจิตใจเป็นเหตุผลสนับสนุนทฤษฎีโปรแกรมที่ใช้ความเชื่อเป็นฐานซึ่งพัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีโปรแกรม 4 ทฤษฎี

Donaldson (2005) นำเสนอบทความเรื่อง “ การใช้วิทยาศาสตร์การประเมินโปรแกรมด้วยทฤษฎีแรงขับเพื่อที่จะถอดรหัสดาวินชี (Da Vinci Code) “ ผู้เขียนอธิบายรูปแบบการประเมินโปรแกรมด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) ในการประเมิน the Bunche-Da Vinci Learning Partnership Academy มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาทฤษฎีโปรแกรม (developing program theory) โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการมีส่วนร่วมในการอภิปรายถึงวิธีการที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้และนำผลการอภิปรายมาใช้ในการออกแบบสร้างทฤษฎีโปรแกรม ขั้นตอนที่ 2 การตั้งคำถามและจัดลำดับความสำคัญของคำถามการประเมิน (formulating and prioritizing evaluation questions) หลังจากที่ผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการเกิดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันในเรื่องผลลัพธ์ที่คาดหวังและวิธีการทำให้ถึงผลลัพท์นั้น ๆ นักประเมินจะให้ผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการร่วมกันอภิปรายเพื่อกำหนดคำถามการประเมินที่เหมาะสมและช่วยกันจัดลำดับความสำคัญของคำถามที่จะใช้ในการประเมินโครงการ ขั้นตอนที่ 3 การตอบคำถามการประเมิน เมื่อผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการได้ตั้งคำถามและคัดเลือกคำถามการประเมินที่เหมาะสมแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการจะเป็นผู้ค้นหาหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สำคัญที่สามารถตอบคำถามการประเมินได้อย่างชัดเจนตรงประเด็นที่ต้องการ

จากการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ทำให้ได้ข้อสรุป ดังนี้

1. การคัดเลือกทฤษฎีมาใช้ในการออกแบบการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับทั้ง 2 โดเมน โดยจะต้องมีการศึกษาบริบทที่อยู่รายรอบของสิ่งที่ต้องการประเมินเพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่มีผลกระทบต่อกระบวนการประเมินที่กำลังจะดำเนินการ และเลือกใช้ทฤษฎีที่เหมาะสมกับบริบทของการประเมิน

2. การใช้โมเดลเชิงตรรกะ เป็นพื้นฐานในการออกแบบการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ เพื่อประยุกต์ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะ พฤติกรรมของผู้เรียนได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เช่น เพื่อน ครูผู้สอน ครอบครัว สภาพสังคมในชุมชน เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้เรียนอย่างเป็นพลวัตและมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน

3. การประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับในปัจจุบันมีการนำทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบการประเมิน เพื่อการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ ต่าง ๆ ซึ่งการใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทำให้ค้นหาตัวแทรกแซง (intervention) ในโครงการที่มีประสิทธิภาพ ที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จ ซึ่งหลักการของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง มีดังนี้

1) ผลการศึกษาที่เกิดจากการรวบรวมอย่างเป็นระบบของความเชื่อมโยงกันระหว่าง

กิจกรรม ผลลัพธ์ และบริบทของการปฏิบัติ (interventions) (Kubisch and Connell 1998 อ้างอิงใน the Agreement of the Office of the Deputy Prime Minister (ODPM), 2006)

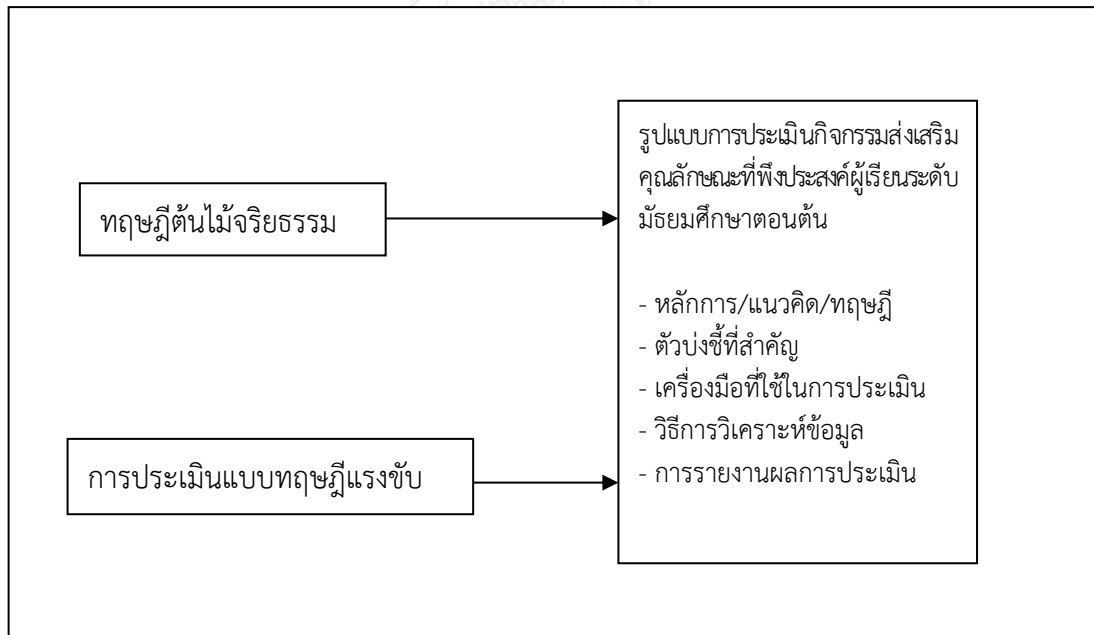
2) วิธีการและสาเหตุที่ทำให้การปฏิบัติ (interventions) เกิดผลลัพธ์ขึ้นเป็นการผสมผสานของผลการวิเคราะห์กระบวนการที่ใช้และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ เพื่อที่จะสำรวจพฤติกรรมและผลลัพธ์ซึ่งวัดผลได้ยาก (the Agreement of the Office of the Deputy Prime Minister (ODPM),2006)

4. การออกแบบโครงสร้างของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงของโครงการ ได้มาจากข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลายทั้งข้อมูลปฐมภูมิ ที่เกิดจากการนำร่องประเมินในเชิงปริมาณและคุณภาพ และข้อมูลทุติยภูมิ จากรายงานผลการดำเนินโครงการ

5. การกำหนดประเด็นในโครงสร้างทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงนั้น ควรระบุให้ครอบคลุมทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ดำเนินงาน

ตอนที่ 3 กรอบแนวคิด

3.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

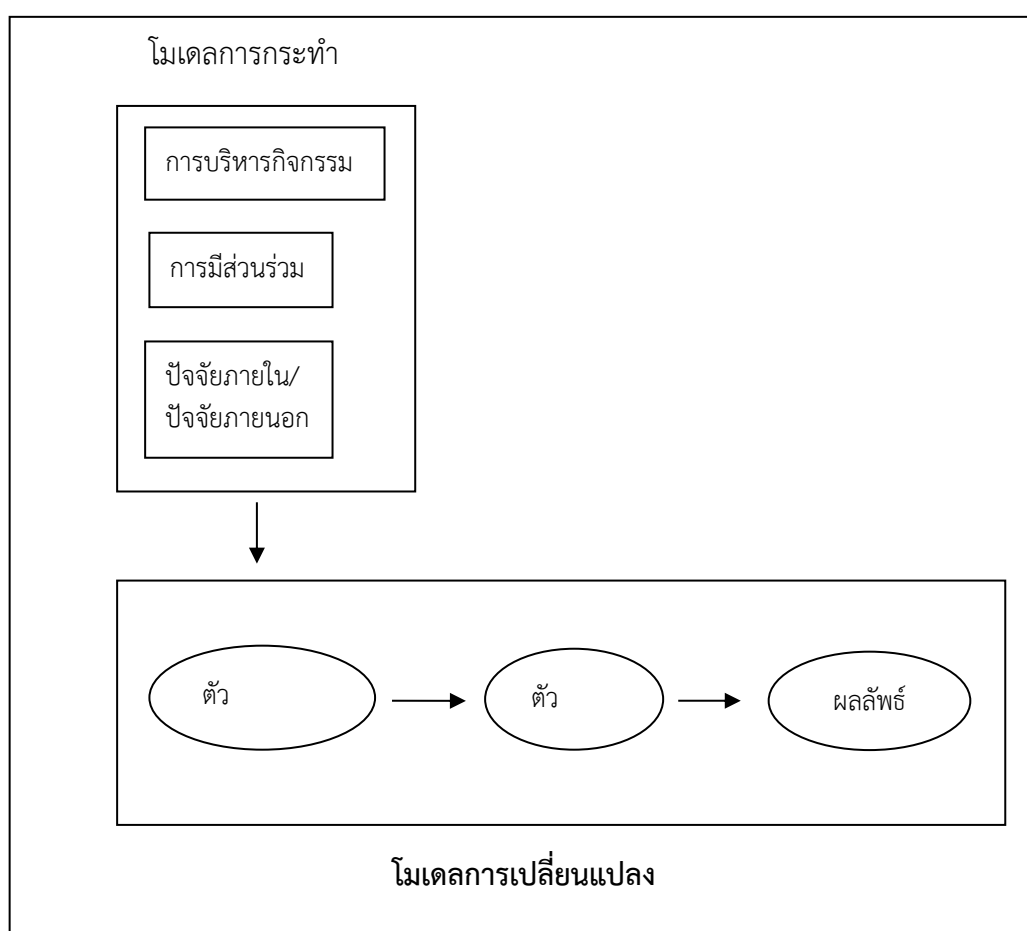

ภาพ 2.7 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพ 2.7 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัยที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาสภาพและรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในปัจจุบันและใช้แนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับและทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม สร้างทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

3.2 กรอบแนวคิดการสร้างทฤษฎีโปรแกรม

ภาพ 2.8 กรอบแนวคิดการสร้างทฤษฎีโปรแกรม

กรอบแนวคิดการสร้างทฤษฎีโปรแกรมเริ่มต้นจากโมเดลการกระทำเป็นการบริหารจัดการกิจกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้หลักการการบริหารแบบมีส่วนร่วมและได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก เพื่อสร้างกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นตัวแทนที่แข็งแกร่งที่จะทำให้เกิดตัวกระทำส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะผู้เรียนตามโมเดลการเปลี่ยนแปลง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (research and development research) ด้วยการประยุกต์แนวทางการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ และ เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับที่พัฒนาขึ้น แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ระยะที่ 2 การสร้างทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การวิจัยในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research)

ประชากร คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 32,364 แห่ง

ตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรม G*Power โดยใช้วิธีการประมาณค่าของ Cohen (1977) กำหนดค่า effect size = 0.6 และ Power of test = 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 122 แห่ง แต่เพื่อเป็นการป้องกันการขาดหาย

ของการตอบกลับผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 180 แห่ง โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) คือ สุ่มจังหวัดในแต่ละภูมิภาค ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามภูมิภาคทั้ง 6 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตกและภาคใต้ ภูมิภาคละ 5 จังหวัด และใช้การสุ่มอย่างง่ายในการสุ่มจังหวัด (simple random sampling) รวมได้ 30 จังหวัด ดังแสดงในตาราง 3.1 และสุ่มสถานศึกษาในแต่ละจังหวัดด้วยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยเก็บข้อมูล จากผู้บริหาร 1 คนและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 1 คน สถานศึกษาตอบแบบสอบถามกลับมา จำนวน 138 แห่ง (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ก.) ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อย่างละ 138 คน

ตาราง 3.1 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวน สถานศึกษา
ภาคเหนือ	เชียงใหม่, ลำพูน, พิจิตร, ตาก, พิจิตร	30
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ขอนแก่น, ศรีสะเกษ, อุบลราชธานี, หนองคาย, อุดรธานี	30
ภาคกลาง	ปทุมธานี, สระบุรี, สุพรรณบุรี, อยุธยา, อุทัยธานี	30
ภาคใต้	นครศรีธรรมราช, สุราษฎร์ธานี, สงขลา, พัทลุง, ตรัง	30
ภาคตะวันออก	ชลบุรี, สระแก้ว, จันทบุรี, ฉะเชิงเทรา, ปราจีนบุรี	30
ภาคตะวันตก	กาญจนบุรี, เพชรบุรี, ตาก, ราชบุรี, ประจวบคีรีขันธ์	30
	รวมทั้งหมด	180

เครื่องมือ ประกอบด้วย

- 1) แบบสอบถามการบริหารกิจกรรมฯ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน (สำหรับผู้บริหาร)
- 2) แบบสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน (สำหรับครู)

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

- 1.1 พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาเอกสารรายงานการจัดกิจกรรมและผลการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วรรณกรรมต่าง

ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาจำนวน 5 เล่ม และสอบถามครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียน จำนวน 5 แห่ง (รายชื่อแสดงในภาคผนวก ก.) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบคำถาม ได้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ตัวอย่างแบบสอบถามอยู่ในภาคผนวก ง.) โครงสร้างแบบสอบถามแสดงในตาราง 3.2

ตาราง 3.2 โครงสร้างแบบสอบถามสำหรับการเก็บข้อมูลระยะที่ 1

เนื้อหา	ร้อยละ	จำนวนข้อ	เลขข้อ
1. แบบสอบถามการบริหารกิจกรรมฯ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน (สำหรับผู้บริหาร)	100.00	16	
1.1 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	62.50	10	
1) บทบาทของผู้บริหาร	6.25	1	1
2) การกำหนดกิจกรรมในโครงสร้างบริหารสถานศึกษา	6.25	1	2
3) การวางแผนกิจกรรม	18.75	3	3,4,5
4) เป้าหมายคุณลักษณะที่พึงประสงค์	6.25	1	6
5) งบประมาณ	12.50	2	7,8
6) ผู้รับผิดชอบ	6.25	1	9
7) การมีส่วนร่วม	6.25	1	10
1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	37.50	6	
1) ปัจจัยภายใน	31.25	5	1-5
2) ปัจจัยภายนอก	6.25	1	6
2. แบบสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน (สำหรับครู)	100.00	21	
2.1 รูปแบบการจัดกิจกรรม	39.10	8	
1) รัชชาติ ศาสน์ กษัตริย์	3.91	1	1
2) ซื่อสัตย์ สุจริต	3.91	1	2
3) มีวินัย	3.91	1	3
4) ใฝ่เรียนรู้	3.91	1	4
5) อยู่อย่างพอเพียง	3.91	1	5
6) มุ่งมั่นในการทำงาน	3.91	1	6
7) รักความเป็นไทย	3.91	1	7
8) มีจิตสาธารณะ	3.91	1	8
2.2 รูปแบบการประเมินกิจกรรม	61.90	13	
1) เทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	6.19	1	1
2) โมเดลการประเมิน	6.19	1	2
3) แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้	6.19	1	3
4) กระบวนการประเมิน	49.52	8	4-11
5) การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน	12.38	2	12,13

1.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ โดยนำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 4 ท่าน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน 2 ท่านและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ที่ภาคผนวก) วิเคราะห์คุณภาพจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) ระหว่างตัวบ่งชี้กับข้อความถาม และความถูกต้องของข้อความถาม คัดเลือกข้อความถามที่มีค่า IOC > 0.5 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสม (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข.) ผลการวิเคราะห์คุณภาพแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.75-1.00 แสดงว่า ข้อความถามทุกข้อสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552)

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) คือ ค่าร้อยละ

ระยะที่ 2 การสร้างทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

การดำเนินการในระยะนี้ ผู้วิจัย ใช้วิธีการดำเนินการของ Chen (1990) integrative approach ด้วยการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางสังคมศาสตร์ (social science approach) และแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) สำหรับแนวคิดทางสังคมศาสตร์ (social science approach) ได้มาจากการวิเคราะห์ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม ของ ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2543 และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม นำมาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) ซึ่งได้จากข้อมูลในระยะที่ 1 และการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้อย่อยของ โมเดลการกระทำตัวแทรกแซงและโมเดลการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่าง คือ ครูที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน จำนวน 10 คน จากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาคจำนวน 10 แห่ง คุณสมบัติของครูที่จะมาทำสนทนากลุ่ม คือ เป็นครูหัวหน้าโครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาและมีประสบการณ์การเป็นหัวหน้าโครงการมากกว่า 5 ปี (รายละเอียดตั้งภาคผนวก ก.)

วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม (tree theory) คือ หนังสือชื่อ ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและพัฒนาบุคคล (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2543), หนังสือชื่อ ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่ผู้เรียน (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2526), บทความเรื่อง แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่ผู้เรียนมัธยมศึกษา (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2530)

กำหนดกรอบการวิเคราะห์จากมโนทัศน์ของทฤษฎีโปรแกรมที่ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมในบทที่ 2 หัวข้อ 2.3 ประกอบด้วย 1) โมเดลการกระทำ 2) ตัวแทรกแซง และ 3) โมเดลการเปลี่ยนแปลง

2.2 นำรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมมาเป็นประเด็นในการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อกำหนดตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้ย่อยของโมเดลการกระทำ ตัวแทรกแซงและโมเดลการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสถานศึกษา โดยคัดเลือกครูที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน จำนวน 10 คน จากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาคจำนวน 10 แห่ง (รายละเอียดดังภาคผนวก ก.) ประเด็นการจัดสนทนากลุ่มและตัวอย่างคำถามแสดงในตาราง 3.3

ตาราง 3.3 ประเด็นและตัวอย่างคำถามในการสนทนากลุ่ม

ประเด็นการสนทนากลุ่ม	ตัวอย่างคำถามในการสนทนากลุ่ม
1. โมเดลการกระทำ 1.1 การบริหารกิจกรรม 1.2 การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	1.1 โรงเรียนมีการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร ? 1.2 ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมในลักษณะใดบ้าง ?
2. ตัวแทรกแซง 2.1 เทคนิควิธีการที่ครูใช้ในการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียน 2.2 ปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์	2.1 ครูใช้วิธีการสอนอย่างไรจึงทำให้ผู้เรียนอยากทำกิจกรรม ? 2.2 ครูคิดว่าการศึกษาที่ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะเกิดขึ้นมาจากอะไร ?
3. โมเดลการเปลี่ยนแปลง 3.1 จิตลักษณะ 3.2 คุณลักษณะ	3.1 พฤติกรรมผู้เรียนที่แสดงออกถึงจิตลักษณะของการเป็นผู้ที่มีการมุ่งอนาคต ควบคุมตน ? 3.2 คุณลักษณะผู้เรียนที่แสดงออกด้านความมีวินัยเป็นอย่างไร ?

2.3 สังเคราะห์ข้อมูลจาก 3 ส่วน คือ ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในปัจจุบันจากระยะที่ 1 ผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรมจาก 2.1 และผลการสนทนากลุ่มจาก 2.2 เพื่อนำมาสร้างทฤษฎีโปรแกรมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

2.4 ออกแบบทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยรูปแบบทฤษฎีโปรแกรมแบบสมบูรณ์ของ Chen (2005)

2.6 ตรวจสอบคุณภาพของทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่านและครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน 3 ท่าน (รายนามดังภาคผนวก ก.) โดยพิจารณาเกี่ยวกับความถูกต้องเหมาะสมและความเชื่อมโยงกันของแต่ละองค์ประกอบในทฤษฎีโปรแกรม และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผู้วิจัยนำผลการสร้างทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้จากระยะที่ 2 มาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการประเมินฯ วิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

3.1 พัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

3.2 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับที่พัฒนาขึ้นและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินฯ ตามรูปแบบประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน (รายชื่อแสดงในภาคผนวก ก.)

1) ตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ย่อย โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้

5 = เหมาะสมมากที่สุด

4 = เหมาะสมมาก

3 = เหมาะสมปานกลาง

2 = เหมาะสมน้อย

1 = ไม่เหมาะสม

2) ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบประเมินฯ ด้านประโยชน์ของรูปแบบ ความเป็นไปได้ ความถูกต้องและความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการประเมินฯ ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

3) ตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินฯ ตามรูปแบบประเมินฯ ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้กับข้อคำถาม และความถูกต้องของข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) ของแบบประเมิน มากกว่า 0.5 ($IOC > 0.5$) (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข.)

3.3 การนำรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ กับสถานศึกษา จำนวน 10 แห่ง มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

3.3.1 คัดเลือกสถานศึกษาจากผลการประเมินรอบที่ 3 ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและผลการประกวดของกระทรวงศึกษาธิการ จัดกลุ่มสถานศึกษาเป็นสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ อย่างละ 5 แห่ง รวมเป็น 10 แห่ง ดังนี้

สถานศึกษากลุ่มสูง คือ กลุ่มของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินของสมศ.ตัวบ่งชี้ที่ 2 ด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับดีมาก และเคยได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษากลุ่มต่ำ คือ กลุ่มของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินของสมศ.ตัวบ่งชี้ที่ 2 ด้านคุณธรรมจริยธรรมในระดับต่ำกว่าดีมาก และไม่เคยได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ

3.3.2 จัดประชุมชี้แจงให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และผู้เรียนที่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำความเข้าใจคู่มือรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

3.3.3 ครุนำรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ไปดำเนินการประเมินในสถานศึกษาแต่ละแห่ง

3.3.4 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลประเมินที่ได้จากรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ด้วยการทดสอบค่า t (t-test)

3.4 กำหนดเกณฑ์การพิจารณาผลการประเมินตามรูปแบบการประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีการกลุ่มผู้จัด (known group) จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสามของ สมศ. และผลการประกวดของกระทรวงศึกษาธิการ

3.5 กำหนดวิธีวิเคราะห์ผลการประเมินและการรายงานผลการประเมินตามรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น

ระยะที่ 4 ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

การดำเนินการระยะนี้ เป็นการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ โดยวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่มีต่อรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และวิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (1994) ได้แก่ วัตถุประสงค์, ความเป็นไปได้, ความเหมาะสม และ ความถูกต้อง เก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูที่นำรูปแบบการประเมินไปทดลองใช้

4.1 ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ

4.2 ประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ตามมาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (1994) ได้แก่ วัตถุประสงค์, ความเป็นไปได้, ความเหมาะสม และ ความถูกต้อง

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 วิเคราะห์ผลความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ ดังนี้

5 = พึงพอใจมากที่สุด

4 = พึงพอใจมาก

3 = พึงพอใจปานกลาง

2 = พึงพอใจน้อย

1 = พึงพอใจน้อยที่สุด

4.3.2 วิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ตามมาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (1994) ได้แก่ วัตถุประสงค์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (research and development research) ด้วยการประยุกต์แนวคิดการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) วัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ และ เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับที่พัฒนาขึ้น

การนำเสนอในบทนี้ มี 4 ตอน คือ **ตอนที่ 1** ผลการศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูในสถานศึกษา โดยศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น **ตอนที่ 2** ผลการสร้างทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการสังเคราะห์ผลจากตอนที่ 1 และวรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างทฤษฎีโปรแกรมตามแนวคิดของการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ **ตอนที่ 3** ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นการพัฒนารูปแบบการประเมินจากทฤษฎีโปรแกรมที่สร้างขึ้นจากตอนที่ 2 **ตอนที่ 4** ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ประกอบด้วยความพึงพอใจของผู้ใช้รูปแบบการประเมินและคุณภาพของรูปแบบการประเมินตามมาตรฐานการประเมินของ The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (1994) ได้แก่ วัตถุประสงค์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินงานระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน รูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ตอน คือ 1.1 สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 1.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 1.3 เทคนิคการสอนที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน และ 1.4 การประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาคและประเทศในด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาคและประเทศในด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 1.1.2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ 1.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 138 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 138 คน และครู 138 คน สถานศึกษาส่วนใหญ่ จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 (จำนวน 98 โรง ร้อยละ 71.0) มีเพียงส่วนน้อยจัดการศึกษาระดับอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 (จำนวน 40 โรง ร้อยละ 29.0)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (จำนวน 128 คน ร้อยละ 92.75) มากกว่าเพศหญิง (จำนวน 10 คน ร้อยละ 7.25) เมื่อพิจารณาวุฒิการศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (จำนวน 112 คน ร้อยละ 81.16) มากกว่าปริญญาตรี (จำนวน 26 คน ร้อยละ 18.84) ในด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี (จำนวน 104 คน ร้อยละ 75.36) รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 10-20 ปี (จำนวน 25 คน ร้อยละ 18.12) และระหว่าง 5-10 ปี (จำนวน 9 คน ร้อยละ 6.52) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตำแหน่งงานของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนมาก

เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา (จำนวน 94 คน ร้อยละ 68.12) มากกว่ารองผู้อำนวยการสถานศึกษา (จำนวน 44 คน ร้อยละ 31.88)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครู พบว่า ครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (จำนวน 118 คน ร้อยละ 85.5) มากกว่าเพศชาย (จำนวน 20 คน ร้อยละ 14.5) เมื่อพิจารณาวุฒิการศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (จำนวน 116 คน ร้อยละ 84.1) มากกว่าปริญญาโท (จำนวน 22 คน ร้อยละ 15.9) ในด้านประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี (จำนวน 119 คน ร้อยละ 86.3) รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 10-20 ปี (จำนวน 15 คน ร้อยละ 10.9) ระหว่าง 5-10 ปี (จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.4) และน้อยกว่า 5 ปี (จำนวน 2 คน ร้อยละ 1.4) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาดำรงตำแหน่งงาน พบว่า ครูส่วนมากเป็นผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จำนวน 94 คน ร้อยละ 68.1) มากกว่าหัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา (จำนวน 44 คน ร้อยละ 31.9) รายละเอียดแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ			จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลสถานศึกษา	1.1 ระดับการศึกษา	1.1.1 อ.1-ม.3	98	71.0
		1.1.2 อ.1-ม.6	40	29.0
2. ข้อมูลผู้บริหาร	2.1 เพศ	2.1.1 ชาย	128	92.75
		2.1.2 หญิง	10	7.25
	2.2 วุฒิการศึกษา	2.2.1 ป.ตรี	26	18.84
		2.2.2 ป.โท	112	81.16
	2.3 ประสบการณ์	2.3.1 ระหว่าง 5-10 ปี	9	6.52
		2.3.3 ระหว่าง 10-20 ปี	25	18.12
		2.3.4 มากกว่า 20 ปี	104	75.36
	2.4 ตำแหน่งงาน	2.4.1 ผู้อำนวยการ	94	68.12
		2.4.2 รองผู้อำนวยการ	44	31.88
	3. ข้อมูลครู	3.1 เพศ	3.1.1 ชาย	20
3.1.2 หญิง			118	85.5
3.2 วุฒิการศึกษา		3.2.1 ป.ตรี	116	84.1
		3.2.2 ป.โท	22	15.9
3.3 ประสบการณ์ทำงาน		3.3.1 น้อยกว่า 5 ปี	2	1.4
		3.3.2 ระหว่าง 5-10 ปี	2	1.4
		3.3.3 ระหว่าง 10-20 ปี	15	10.9
		3.3.4 มากกว่า 20 ปี	119	86.3
3.4 ตำแหน่งงาน		3.4.1 หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา	44	31.9
		3.4.2 ผู้รับผิดชอบโครงการฯ	94	68.1

1.1.2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นการสำรวจใน 7 ประเด็น ประกอบด้วย บทบาทของผู้บริหาร การกำหนดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนไว้ในโครงสร้างบริหารงานสถานศึกษา การวางแผนกิจกรรม เป้าหมายคุณลักษณะของสถานศึกษา งบประมาณที่ใช้จัดกิจกรรม การมอบหมายผู้รับผิดชอบกิจกรรมและการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมวางแผนกิจกรรม รายละเอียดดังนี้

บทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน พบว่าผู้บริหารส่วนมาก มีบทบาทเป็นที่ปรึกษาโครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน (จำนวน 79 คน ร้อยละ 57.25) รองลงมาเป็นหัวหน้าโครงการ (จำนวน 45 คน ร้อยละ 32.61) และคณะทำงาน (จำนวน 14 คน ร้อยละ 10.14) ตามลำดับ

การกำหนดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนไว้ในโครงสร้างบริหารงานสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารส่วนมากกำหนดให้มีฝ่ายกิจกรรมผู้เรียน (จำนวน 82 คน ร้อยละ 59.42) รองลงมาอยู่ไว้ในฝ่ายบริหารทั่วไป (จำนวน 41 คน ร้อยละ 29.71) และอยู่ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม (จำนวน 15 คน ร้อยละ 10.87) ตามลำดับ

สำหรับการวางแผนกิจกรรม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดเป็นโครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา (จำนวน 133 คน ร้อยละ 96.38) มากกว่าไม่อยู่ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา (จำนวน 5 คน ร้อยละ 3.62) ในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมผู้บริหารส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเหมือนกันทุกระดับชั้น (จำนวน 87 คน ร้อยละ 63.04) มากกว่ามีรูปแบบกิจกรรมต่างกันในแต่ละระดับชั้น (จำนวน 51 คน ร้อยละ 36.96) และในด้านลักษณะกิจกรรมผู้บริหารมีการวางแผนกิจกรรม 3 แบบ คือ บูรณาการลงไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ (จำนวน 63 คน ร้อยละ 45.65) จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (จำนวน 40 คน ร้อยละ 28.99) จัดกิจกรรมสอดแทรกเข้าไปในกิจวัตรประจำวันของผู้เรียน (จำนวน 35 คน ร้อยละ 25.36)

เป้าหมายคุณลักษณะของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องการมุ่งเน้นให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ (จำนวน 89 คน ร้อยละ 64.49) มากกว่าการเพิ่มคุณลักษณะที่สถานศึกษาต้องการ ลงไปในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ (จำนวน 49 คน ร้อยละ 35.51)

งบประมาณที่ใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารมีการใช้งบประมาณจาก 2 แหล่ง คือ ใช้งบประมาณของโรงเรียน (จำนวน 117 คน ร้อยละ 84.78) และใช้เงินบริจาค (จำนวน 31 คน ร้อยละ 15.22)

การมอบหมายผู้กิจกรรม พบว่า ผู้บริหารมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบกิจกรรม 4 กลุ่ม คือ มอบหมายให้ครูหัวหน้าโครงการรับผิดชอบ (จำนวน 94 คน ร้อยละ 68.12) มอบหมายให้ครูประจำ

ชั้นเป็นผู้รับผิดชอบ (จำนวน 82 คน ร้อยละ 59.42) มอบหมายให้ครูประจำกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นผู้รับผิดชอบ (จำนวน 41 คน ร้อยละ 29.71) และมอบหมายให้ครูพระ ที่มาสอนในสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ (จำนวน 6 คน ร้อยละ 4.3)

ประเด็นสุดท้าย คือ การให้ผู้มีส่วนได้เสียส่วนเสี้ยวร่วมวางแผนกิจกรรม พบว่า ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียส่วนเสี้ยวร่วมวางแผนกิจกรรม จำนวน 4 กลุ่ม คือ พ่อ แม่ (จำนวน 138 คน ร้อยละ 100) ครูท่านอื่นๆในสถานศึกษา (จำนวน 90 คน ร้อยละ 65.22) ผู้เรียน (จำนวน 85 คน ร้อยละ 61.59) และสมาชิกในชุมชน (จำนวน 51 คน ร้อยละ 36.96) รายละเอียดแสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. บทบาทของผู้บริหาร	1.1 ที่ปรึกษาโครงการ	79	57.25
	1.2 หัวหน้าโครงการ	45	32.61
	1.3 คณะทำงาน มีหน้าที่ดังนี้	14	10.14
2. การกำหนดกิจกรรมไว้ใน โครงสร้างการบริหารงาน สถานศึกษา	2.1 อยู่ในฝ่ายบริหารทั่วไป	41	29.71
	2.2 อยู่ในฝ่ายกิจกรรมผู้เรียน	82	59.42
	2.3 อยู่ในกลุ่มสาระสังคมศึกษาฯ	15	10.87
3. การวางแผนกิจกรรม	3.1 รูปแบบโครงการ		
	3.1.1 โครงการอยู่ในแผนปฏิบัติการ สถานศึกษา	133	96.38
	3.1.2 โครงการไม่อยู่ในแผนปฏิบัติการ สถานศึกษา	5	3.62
	3.2 รูปแบบกิจกรรม		
	3.2.1 จัดกิจกรรมเหมือนกันทุกระดับชั้น	87	63.04
	3.2.2 มีรูปแบบกิจกรรมต่างกันในแต่ละ ระดับชั้น	51	36.96
	3.3 ลักษณะกิจกรรม		
	3.3.1 บูรณาการ 8 กลุ่มสาระ	63	45.65
	3.3.2 จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	40	28.99
	3.3.3 สอดแทรกเข้าไปในกิจวัตรประจำวัน	35	25.36

ตาราง 4.2 (ต่อ)

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. เป้าหมายคุณลักษณะของ สถานศึกษา	4.1 คุณลักษณะ 8 ประการของ กระทรวงศึกษาธิการ	89	64.49
	4.2 เพิ่มคุณลักษณะที่สถานศึกษาต้องการ ลงไปของคุณลักษณะ 8 ประการของ กระทรวงศึกษาธิการ	49	35.51
5. งบประมาณที่ใช้จัด กิจกรรม	5.1 เงินโรงเรียน	117	84.78
	5.2 เงินบริจาค	31	15.22
6. การมอบหมายผู้รับผิดชอบกิจกรรม	6.1 ครูประจำชั้น	82	59.42
	6.2 ครูประจำกลุ่มสาระสังคม ศึกษาฯ	41	29.71
	6.3 ครูหัวหน้าโครงการ	94	68.12
	6.4 ครูพระที่มาสอนในสถานศึกษา	6	4.3
7. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	7.1 พ่อ แม่	138	100.00
	7.2 ครูท่านอื่น	90	65.22
	7.3 ผู้เรียน	85	61.59
	7.4 สมาชิกในชุมชน	51	36.96

1.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิเคราะห์จาก 2 ประเด็นหลัก คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในสถานศึกษา มี 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านบุคลากรสถานศึกษา ด้านความร่วมมือของผู้ปกครองและด้านพื้นฐานพฤติกรรมผู้เรียน การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา มี 2 ด้าน คือ สภาพชุมชนรอบสถานศึกษาและสมาชิกในชุมชน รายละเอียดดังนี้

ด้านอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ควรมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย (จำนวน 105 คน ร้อยละ 76.09) และมีความพร้อมที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม (จำนวน 91 คน ร้อยละ 65.94)

ด้านบุคลากรสถานศึกษา มี 3 ประเด็น คือ 1) ทักษะคติของบุคลากรสถานศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน พบว่า บุคลากรสถานศึกษาทุกคนมีทัศนคติว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น (จำนวน 138 คน ร้อยละ 100) ส่วนมากให้เหตุผลในการจัดกิจกรรมว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา (จำนวน 112 คน ร้อยละ 81.16) รองลงมาเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (จำนวน 57 คน ร้อยละ 41.30) เป็นการสร้างเอกลักษณ์ของสถานศึกษา (จำนวน 51 คน ร้อยละ 36.96) และให้เหตุผลว่าเป็นความต้องการของชุมชน พ่อ แม่ และ ผู้ปกครอง (จำนวน 42 คน ร้อยละ 30.43) ตามลำดับ 2) คุณลักษณะของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารควรเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน (จำนวน 126 คน ร้อยละ 91.30) และมีความตั้งใจในการจัดกิจกรรม (จำนวน 75 คน ร้อยละ 54.35) 3) คุณลักษณะของครู พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าครูควรตั้งใจจัดกิจกรรม (จำนวน 115 คน ร้อยละ 83.33) และควรเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน (จำนวน 98 คน ร้อยละ 71.01)

ด้านการให้ความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ปกครองควรเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา (จำนวน 78 คน ร้อยละ 56.52) และมีการติดตามสอดส่องพฤติกรรมผู้เรียนและรายงานผลต่อสถานศึกษา (จำนวน 47 คน ร้อยละ 34.06)

ประเด็นสุดท้าย คือ ด้านพื้นฐานพฤติกรรมผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าผู้เรียนควรมีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา (จำนวน 67 คน ร้อยละ 48.55) ควรมีสัมมาคารวะและเชื่อฟังคำสั่งสอนของ ครู พ่อ แม่และผู้ปกครอง (จำนวน 52 คน ร้อยละ 37.68) และควรมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน (จำนวน 48 คน ร้อยละ 34.78)

สำหรับปัจจัยภายนอกของสถานศึกษาที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน วิเคราะห์ 2 ประเด็น คือ สภาพของชุมชนรอบสถานศึกษาและ

สมาชิกในชุมชน จากการสำรวจความเห็นของผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าสภาพชุมชนรอบสถานศึกษาควรมีวัดเป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาของสมาชิกในชุมชน (จำนวน 82 คน ร้อยละ 59.42) และควรมีความเข้มแข็งทางประเพณีและวัฒนธรรม (จำนวน 61 คน ร้อยละ 44.20) สำหรับสมาชิกในชุมชน ผู้บริหารมีความเห็นว่าในชุมชนควรมีภูมิปัญญาที่มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมมีความสามารถและพฤติกรรมดี (จำนวน 82 คน ร้อยละ 59.42) และควรมีพระที่มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมมีความสามารถและพฤติกรรมเหมาะสม (จำนวน 75 คน ร้อยละ 54.35) รายละเอียดแสดงในตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

รายการ		จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยภายในสถานศึกษา			
1. อาคารสถานที่ของสถานศึกษา	1.1 สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	105	76.09
	1.2 มีสถานที่พร้อมในการจัดกิจกรรม	91	65.94
2. บุคลากรสถานศึกษา			
2.1 ทักษะคติของบุคลากรสถานศึกษาต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	2.1.1 จำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	138	100
	2.1.2 ไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	0	0
2.2 เหตุผลที่ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	2.2.1 เพราะว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา	112	81.16
	2.2.2 เพราะว่าเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	57	41.30
	2.2.3 เพราะว่าเป็นความต้องการของชุมชน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง	42	30.43
	2.2.4 เพราะว่าเป็นการสร้างเอกลักษณ์ของโรงเรียน	51	36.96
2.3 คุณลักษณะของผู้บริหาร	2.3.1 เป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน	126	91.30
	2.3.2 ตั้งใจจัดกิจกรรม	75	54.35
2.4 คุณลักษณะของครู	2.4.1 เป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน	98	71.01
	2.4.2 ตั้งใจจัดกิจกรรม	115	83.33
3. การให้ความร่วมมือของผู้ปกครอง	3.1 ติดตามพฤติกรรมผู้เรียนและรายงานผลต่อโรงเรียน	47	34.06
	3.2 เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน	78	56.52

ตาราง 4.3 (ต่อ)

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4. พฤติกรรมของผู้เรียน	4.1 มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน	67	48.55
	4.2 มีสัมมาคารวะและเชื่อฟังคำสั่งสอนของครู พ่อ แม่และผู้ปกครอง	52	37.68
	4.3 มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน	48	34.78
ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา			
1. สภาพชุมชนรอบสถานศึกษา	1.1 มีความเข้มแข็งทางประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น	61	44.20
	1.2 มีวัดที่เป็นที่ตั้งแห่งความศรัทธาของสมาชิกชุมชน	82	59.42
2. สมาชิกในชุมชน	2.1 มีพระที่มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมและมีความสามารถและพฤติกรรมที่เหมาะสม	75	54.35
	2.2 มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมมีความสามารถและพฤติกรรมที่ดี	82	59.42

1.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาเพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ พบว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมวันสำคัญ เช่น วันพ่อ, วันแม่, วันวิสาขบูชา เป็นต้น (จำนวน 123 แห่ง ร้อยละ 96.1) รองลงมา คือ กิจกรรมเข้าแถวหน้าเสาธง (จำนวน 122 แห่ง ร้อยละ 95.3) และกิจกรรมสวดมนต์สรภัญญะ (จำนวน 107 แห่ง ร้อยละ 83.6) ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ ซื่อสัตย์สุจริต จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมอบรมคุณธรรม (จำนวน 120 แห่ง ร้อยละ 93.8) รองลงมา คือ กิจกรรมของหาได้คืน (จำนวน 114 แห่ง ร้อยละ 89.1) และกิจกรรมการออมบุญ (จำนวน 106 แห่ง ร้อยละ 82.8) ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ มีวินัย จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด (จำนวน 124 แห่ง ร้อยละ 96.9) รองลงมา คือ กิจกรรมระเบียบแถวหน้าเสาธง (จำนวน 123 แห่ง ร้อยละ 96.3) และกิจกรรมบันทึกเด็กดี (จำนวน 118 แห่ง ร้อยละ 92.0) ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้ จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (จำนวน 122 แห่ง ร้อยละ 95.3) รองลงมา คือ กิจกรรมบันทึกการเรียนรู้ (จำนวน 119 แห่ง ร้อยละ 93.0) และกิจกรรมการมอบทุนให้กับผู้เรียนที่เรียนดี (จำนวน 108 แห่ง ร้อยละ 84.4) ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียง จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับการออมทรัพย์ (จำนวน 97 แห่ง ร้อยละ 75.8) รองลงมา คือ กิจกรรมการบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ (จำนวน 88 แห่ง ร้อยละ 68.8) และกิจกรรมโครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน 84 แห่ง ร้อยละ 65.6) ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ มุ่งมั่นในการทำงาน จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมทำความสะอาดพื้นที่รับผิดชอบ (จำนวน 113 แห่ง ร้อยละ 88.3) รองลงมา คือ กิจกรรมจิตอาสา (จำนวน 101 แห่ง ร้อยละ 78.9) และมอบหมายการบ้านหรืองานให้ผู้เรียนรับผิดชอบ (จำนวน 98 แห่ง ร้อยละ 76.6) ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ รักความเป็นไทย จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ จัดกิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (จำนวน 117 แห่ง ร้อยละ 91.4) รองลงมา คือ กิจกรรมตักบาตร (จำนวน 107 แห่ง ร้อยละ 83.6) และกิจกรรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น การแต่งชุดประจำท้องถิ่น, การฝึกมารยาทไทย, การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น (จำนวน 106 แห่ง ร้อยละ 82.8) ตามลำดับ

สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคุณลักษณะ มีจิตสาธารณะ จากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด (จำนวน 120 แห่ง ร้อยละ 93.8) รองลงมา คือ กิจกรรมแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบ (จำนวน 109 ร้อยละ 84.8) และกิจกรรมพัฒนาวัดและชุมชนรอบ ร.ร. (จำนวน 105 แห่ง ร้อยละ 82.0) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความถี่ที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ความถี่มากที่สุด คือ จัดกิจกรรมเป็นประจำทุกวัน (จำนวนเฉลี่ยทั้งหมด 39 แห่ง ร้อยละ 30.5) รองลงมา คือ จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (จำนวนเฉลี่ยทั้งหมด 27 แห่ง ร้อยละ 21.1) และจัดกิจกรรมเดือนละ 1 ครั้ง (จำนวนเฉลี่ยทั้งหมด 14 แห่ง ร้อยละ 10.9) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

กิจกรรม	จำนวน(ร้อยละ)ของโรงเรียนที่ดำเนินการ				
	ทุกวัน	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ภาคเรียน ละ 1 ครั้ง	รวม
1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์					
1.1 เข้าแถวหน้าเสาธง	122(95.3)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	122(95.7)
1.2 วันสำคัญเช่นวันพ่อ,วันวิสาขบูชา	5(3.9)	10(7.8)	21(16.4)	100(78.1)	123(96.1)
1.3 สวดมนต์สรภัญญะ	8(6.3)	89(69.5)	7(5.5)	2(1.6)	107(83.6)
1.4 เทิดไท้องค์ราชันย์	27(21.1)	22(17.2)	4(3.1)	39(30.4)	92(71.9)
2. ซื่อสัตย์สุจริต					
2.1 ของหายได้คืน	109(85.2)	4(3.1)	2(1.6)	0(0)	114(89.1)
2.2 ออมบุญ	74(57.8)	26(20.3)	3(2.3)	3(2.3)	106(82.8)
2.3 อบรมคุณธรรม	57(44.5)	47(36.7)	2(1.6)	14(10.9)	120(93.8)
2.4 ธนาคารความดี	40(31.3)	9(7.0)	5(3.9)	3(2.3)	57(44.5)
2.5 สัจจะออมทรัพย์	44(34.4)	6(4.7)	3(2.3)	2(1.6)	54(42.2)
2.6 กิจกรรม ร.ร.วิถีพุทธ	42(32.8)	19(14.8)	16(12.5)	2(1.6)	78(60.9)
2.7 การตั้งชมรมกิจกรรมทำความดี	27(21.1)	37(28.9)	3(2.3)	5(3.9)	71(55.5)
3. มีวินัย					
3.1 เข้าแถวหน้าเสาธง	121(94.6)	2(1.6)	0(0.0)	0(0.0)	123(96.1)
3.2 ระเบียบวินัย	105(82.0)	5(3.9)	2(1.6)	0(0.0)	111(86.7)
3.3 ลูกเสือ ยุวกาชาด	7(5.5)	114(89.1)	0(0.0)	3(2.3)	124(96.9)
3.4 บันทึกเด็กดี	58(45.3)	53(41.4)	1(0.8)	6(4.7)	118(92.2)
3.5 วินัยเด็กดี	45(35.2)	31(24.2)	2(1.6)	24(18.8)	102(79.7)
3.6 เข้าแถวทำกิจกรรมและรับบริการ	97(75.8)	3(2.3)	2(1.6)	0(0.0)	102(79.7)
3.7 ฝึกแกว่น้อง	36(28.1)	29(22.7)	31(24.2)	8(6.3)	105(82.0)
4. ใฝ่เรียนรู้					
4.1 ส่งเสริมการอ่าน	87(68.0)	29(22.7)	3(2.3)	3(2.3)	122(95.3)
4.2 ส่งเสริมวิชาการ	36(28.1)	17(13.3)	8(6.3)	26(20.3)	87(68.0)
4.3 ส่งเสริมการสืบค้นทาง อินเทอร์เน็ต	40(31.3)	48(37.5)	5(3.9)	5(3.9)	97(75.8)
4.4 ส่งเสริมการใช้ห้องสมุด	57(44.5)	25(19.5)	10(7.8)	16(12.5)	108(84.4)
4.5 บันทึกการเรียนรู้	62(48.4)	51(39.8)	0(0.0)	6(4.7)	119(93.0)
4.6 ชุมนุมทางวิชาการ	13(10.2)	58(45.3)	7(5.5)	11(8.6)	89(69.5)
4.7 กิจกรรมเรียนรู้ตามอัธยาศัย	22(17.2)	33(25.8)	4(3.1)	2(1.6)	61(47.7)

ตาราง 4.4 (ต่อ)

กิจกรรม	จำนวน(ร้อยละ)ของโรงเรียนที่ดำเนินการ				
	ทุกวัน	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ภาคเรียน ละ 1 ครั้ง	รวม
4.8 เขาวชนคนแก่	11(8.6)	18(14.1)	7(5.5)	7(5.5)	43(33.4)
4.9 การมอบทุนแก่ผู้เรียนที่เรียนดี	4(3.1)	5(3.9)	8(6.3)	92(71.9)	108(84.4)
4.10 กิจกรรมโครงการ	8(6.3)	13(10.2)	21(16.4)	40(31.3)	83(64.8)
4.11 พัฒนาศักยภาพผู้เรียน	16(12.5)	21(16.4)	14(10.9)	10(7.8)	61(47.7)
4.12 การจัดมุมหนังสือในห้องเรียน	57(44.5)	14(10.9)	8(6.3)	12(9.4)	91(71.1)
4.13 ศึกษาแหล่งเรียนรู้	19(14.8)	24(18.8)	20(15.6)	45(35.2)	107(83.6)
5. อยู่อย่างพอเพียง					
5.1 โครงการเกี่ยวกับการดำรงชีวิต พอเพียง	19(14.8)	11(8.6)	6(4.7)	7(5.5)	44(34.4)
5.2 กิจกรรมเกี่ยวกับการออมทรัพย์	76(59.4)	17(13.3)	4(3.1)	1(0.8)	97(75.8)
5.3 โครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียง	36(28.1)	35(27.3)	8(6.3)	5(3.9)	84(65.6)
5.4 กิจกรรมด้านการเกษตร	22(17.2)	40(31.3)	12(9.4)	4(3.1)	78(60.9)
5.5 บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงไปใน กลุ่มสาระ	43(33.6)	16(12.5)	14(10.9)	16(12.5)	88(68.8)
6. มุ่งมั่นในการทำงาน					
6.1 การทำโครงการในแต่ละกลุ่มสาระ	17(13.3)	35(27.3)	24(18.8)	20(15.6)	96(73.8)
6.2 กิจกรรมสถานักเรียน	37(28.9)	35(27.3)	19(14.8)	7(5.5)	98(76.6)
6.3 การจัดทำแฟ้มพัฒนาตัวเอง	35(27.3)	16(12.5)	7(5.5)	16(12.5)	73(57.0)
6.4 กิจกรรมงานกลุ่มในห้องเรียน	57(44.5)	27(21.1)	7(5.5)	1(0.8)	93(72.7)
6.5 กิจกรรมฝึกอาชีพให้ผู้เรียน	13(10.2)	35(27.3)	9(7.0)	16(12.5)	73(57.0)
6.6 การทำความสะอาดพื้นที่ รับผิดชอบ	109(85.2)	5(3.9)	0(0.0)	0(0.0)	113(88.3)
6.7 การหารายได้พิเศษระหว่างเรียน	13(10.2)	17(13.3)	7(5.5)	22(17.2)	59(46.1)
6.8 กิจกรรมด้านการเกษตร	21(16.4)	41(32.0)	6(4.7)	2(1.6)	70(54.7)
6.9 การมอบหมายงาน หรือ การบ้าน	97(75.8)	2(1.6)	0(0.0)	0(0.0)	98(76.6)

ตาราง 4.4 (ต่อ)

รายการ	ร้อยละของโรงเรียนที่ดำเนินการ				รวม
	ทุกวัน	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ภาคเรียน ละ 1 ครั้ง	
7. รักความเป็นไทย					
7.1 อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น ใส่ชุดพื้นเมือง	17(13.3)	83(64.8)	3(2.3)	3(2.3)	106(82.8)
7.2 ยิ้มไหว้ทักทายกัน	119(92.8)	0(0.0)	0(0.0)	0(0.0)	9(7.2)
7.3 กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	42(32.8)	10(7.8)	19(14.8)	45(35.2)	117(91.4)
7.4 ภาษาไทยวันละคำ	61(47.7)	14(10.9)	4(3.1)	0(0.0)	79(61.7)
7.5 กิจกรรมชุมนุมศิลปวัฒนธรรมไทย	2(1.6)	37(28.9)	9(7.0)	7(5.5)	56(43.8)
7.6 กิจกรรมประเพณีท้องถิ่น	4(3.1)	12(9.4)	22(17.2)	55(43.0)	93(72.7)
7.7 ตักบาตร	5(3.9)	21(16.4)	45(35.2)	35(27.3)	107(83.6)
8. มีจิตสาธารณะ					
8.1 การแบ่งเขตพื้นที่ทำความสะอาด	100(78.3)	8(6.5)	0(0.0)	0(0.0)	109(84.8)
8.2 ลูกเสือ ยุวกาชาด	4(3.1)	110(85.9)	3(2.3)	3(2.3)	120(93.8)
8.3 พัฒนาวัดและชุมชนรอบร.ร.	4(3.1)	31(24.2)	39(30.5)	31(24.2)	105(82.0)
8.4 พาหนร.ไปทำกิจกรรมที่โรงพยาบาล	2(1.6)	8(6.3)	8(6.3)	12(9.4)	30(23.4)
8.5 ชุมนุมจิตอาสาพัฒนา	11(8.6)	35(27.3)	19(14.5)	11(8.6)	76(59.4)
8.6 กิจกรรมจิตอาสา	54(42.2)	31(24.2)	8(6.3)	7(5.5)	101(78.9)
8.7 รักสิ่งแวดล้อม	40(31.3)	28(21.9)	5(3.9)	11(8.6)	83(64.8)
8.8 กิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภค	10(7.8)	16(12.5)	12(9.4)	19(14.8)	57(44.5)
รวมเฉลี่ยทั้งหมด	39(30.5)	27(21.1)	8(6.3)	14(10.9)	

จากตาราง 4.4 สรุปผลการวิเคราะห์ได้ว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน 8 ประการ จำนวน 59 กิจกรรม สถานศึกษาส่วนมากจัดกิจกรรมเป็นประจำทุกวัน กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนที่สถานศึกษาดำเนินการทั้งหมดที่สำรวจมา ผู้วิจัยได้จัดเป็นกลุ่มกิจกรรม ได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1) กิจกรรมอิงค่านิยมไทย เป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่อิงกับค่านิยมในสังคมและวัฒนธรรมไทยโดยบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ รวมไว้ในโครงการหรือกิจกรรม ผู้เรียนได้ทำงานเป็นทีมโดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ยังเป็นการบูรณาการคุณลักษณะหลายอย่างให้เกิดขึ้นในกิจกรรมนั้น ๆ อีกรูปแบบหนึ่งเป็น

การบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ลงไปในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สร้างคุณลักษณะผ่านการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ

2) กิจกรรมสร้างกฎกติกา เป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ กติกาของสังคมไว้ในวิธีการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก มีความรู้ ความเข้าใจ และได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดการยอมรับกฎกติกาต่าง ๆ ของโรงเรียน

3) กิจกรรมจิตสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่ต้องการฝึกผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะโดยได้ทำประโยชน์ให้กับสังคม ผู้เรียนจะได้ฝึกการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ

4) กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพื่อสร้างนิสัยและเสริมหลักสูตรการเรียนรู้ กลุ่มกิจกรรมนี้เน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมทางวิชาการ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ภายนอกห้องเรียนจากเพื่อนต่างชั้นเรียน ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 การจัดกลุ่มกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

กลุ่มกิจกรรม	รายการกิจกรรม
1. กิจกรรม อิงค่านิยมไทย	กิจกรรมวันสำคัญ การบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปในกลุ่มสาระ กิจกรรมตักบาตร กิจกรรมเทิดไถ่องค์ราชันย์ โครงการเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนวิถืพุทธ อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
2. กิจกรรม สร้างกฎกติกา	บันทึกเด็กดี กิจกรรมหน้าเสาธง การส่งเสริมการอ่าน การใส่ชุดพื้นเมือง การออมบุญ กิจกรรมเก็บใต้ให้คืน ออมทรัพย์ การเข้าแถวรับบริการ การสวดมนต์ สรภัญญะ ธนาคารความดี สัจจะออมทรัพย์ สภาผู้เรียน ยืมให้ทั่วทั้งกายกัน การอบรมคุณธรรม การเข้าค่ายลูกเสือ การเข้าค่ายปฐมนิเทศ
3. กิจกรรม จิตสาธารณะ	การแบ่งเขตพื้นที่ทำความสะอาด การพัฒนาวัดและชุมชน รักรักษ์สิ่งแวดล้อม ชุมนุมจิตอาสาพัฒนา เทิดไถ่องค์ราชันย์ ชมรมกิจกรรมเด็กดี คุ่มครองผู้บริโภค การพาผู้เรียนไปทำกิจกรรมที่โรงพยาบาล
4. กิจกรรม วิชาการ	ส่งเสริมวิชาการ ส่งเสริมการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ชุมนุมวิชาการ เรียนรู้ตาม อัยยาศัย เยาวชนคนเก่ง มอบทุนผู้เรียนเรียนดี โครงการวิชาการ พัฒนาแหล่ง เรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น Tablet เพื่อการเรียนรู้ มุมหนังสือ กิจกรรมการเกษตร การฝึกอาชีพระหว่างเรียน ภาษาไทยวันละคำ

1.3 เทคนิคการสอนของครูที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

ผลการวิเคราะห์เทคนิคการสอนที่ครูใช้ในกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นประจำเพื่อสร้างนิสัยที่ดี (จำนวน 114 คน ร้อยละ 82.6) รองลงมา คือ ครูทำกิจกรรมเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียน (จำนวน 102 คน ร้อยละ 73.9) ใช้วิธีเสริมแรงทางบวกให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรม (จำนวน 97 คน ร้อยละ 70.3) ครูสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนด้วยการอธิบายเป้าหมายและเหตุผลของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียด (จำนวน 90 คน ร้อยละ 65.2) และใช้ความร่วมมือจากผู้ปกครองติดตามพฤติกรรมผู้เรียนเป็นประจำสม่ำเสมอ (จำนวน 77 คน ร้อยละ 55.8) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตาราง 4.6

ตาราง 4.6 เทคนิคการสอนของครูที่รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ครูทำกิจกรรมเป็นต้นแบบให้ผู้เรียน	102	73.9
2. ครูให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นประจำเพื่อสร้างนิสัยที่ดีให้ผู้เรียน	114	82.6
3. ครูสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนด้วยการอธิบายกิจกรรมอย่างละเอียด	90	65.2
4. ครูร่วมมือกับผ.ค.ติดตามพฤติกรรมผู้เรียนเป็นประจำสม่ำเสมอ	77	55.8
5. ครูใช้วิธีเสริมแรงทางบวกให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรม	97	70.3

1.4 การประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์การประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ประกอบด้วย 1) แนวทางการประเมิน 2) กระบวนการประเมิน และ 3) การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน

1) แนวทางการประเมิน ผลการวิเคราะห์ พบว่า สถานศึกษาส่วนมากใช้รูปแบบการประเมินของกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรการศึกษา 2551 (จำนวน 98 คน ร้อยละ 71.01) รองลงมาใช้การประเมินตามสภาพจริง (จำนวน 76 คน ร้อยละ 55.07) และใช้โมเดล CIPP (จำนวน 46 คน ร้อยละ 33.33) ตามลำดับ สำหรับแนวคิด/ทฤษฎีที่โรงเรียนใช้ในการประเมิน พบว่า ส่วนมากไม่มีแนวคิดทฤษฎีในการประเมิน (จำนวน 115 คน ร้อยละ 83.33) โดยการใช้การประเมินจากข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น (จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 59.42) และใช้การเก็บข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนตามตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ (จำนวน 75 คน ร้อยละ 54.35)

2) กระบวนการประเมิน ประกอบด้วย ระเบียบวิธี เครื่องมือ เกณฑ์และตัวบ่งชี้ สถิติ ช่วงเวลาและผู้รับผิดชอบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์ระเบียบวิธีที่ใช้ในการประเมินกิจกรรม พบว่า สถานศึกษาส่วนมากใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ (จำนวน 98 คน ร้อยละ 71.01) และเชิงปริมาณ (จำนวน 67 คน ร้อยละ

48.55) ผู้บริหารส่วนใหญ่ออกแบบเครื่องมือเอง (จำนวน 116 คน ร้อยละ 84.06) รองลงมาใช้เครื่องมือตามที่ต้นสังกัดกำหนดให้ (จำนวน 95 คน ร้อยละ 68.84) และนำเครื่องมือของโรงเรียนอื่นมาใช้ (จำนวน 20 คน ร้อยละ 14.49) ตามลำดับ สำหรับประเภทของเครื่องมือที่ผู้บริหารใช้ประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พบว่า ส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม (จำนวน 103 คน ร้อยละ 74.64) รองลงมาใช้แบบสังเกต (จำนวน 87 คน ร้อยละ 63.04) และแบบสอบ (จำนวน 45 คน ร้อยละ 32.61) ตามลำดับ ส่วนรูปแบบของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน พบว่า ส่วนมากใช้แบบตรวจสอบรายการ (จำนวน 112 คน ร้อยละ 81.16) และแบบมาตราประมาณค่า (จำนวน 10 คน ร้อยละ 7.25) ตามลำดับ

เกณฑ์และตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนใช้ในการประเมิน พบว่า สถานศึกษาใช้เกณฑ์ของโรงเรียนเพื่อนำมาใช้ในการประเมิน (จำนวน 89 คน ร้อยละ 64.50) และใช้เกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ (จำนวน 62 คน ร้อยละ 44.93) ตัดสินผลการประเมินจากเกณฑ์แบบอิงกลุ่ม (จำนวน 97 คน ร้อยละ 70.29) และใช้เกณฑ์อิงพัฒนาการรายบุคคล (จำนวน 71 คน ร้อยละ 51.45) สำหรับตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ส่วนใหญ่ไม่มีการกำหนดตัวบ่งชี้ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมแต่ใช้การบันทึกเวลาที่ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นตัวบ่งชี้ (จำนวน 120 คน ร้อยละ 86.96) รองลงมาใช้พฤติกรรมตามคุณลักษณะ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการเป็นตัวบ่งชี้ (จำนวน 113 คน ร้อยละ 81.88) และใช้ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนที่ดีขึ้นเป็นตัวบ่งชี้ (จำนวน 105 คน ร้อยละ 76.09) ตามลำดับ

สำหรับสถิติที่สถานศึกษาใช้ในการประเมิน พบว่า การประเมินเชิงปริมาณ ส่วนใหญ่ใช้ค่าร้อยละ (จำนวน 121 คน ร้อยละ 87.68) รองลงมาใช้การหาค่าเฉลี่ย (จำนวน 92 คน ร้อยละ 66.67) และใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในการประเมิน (t-test) (จำนวน 21 คน ร้อยละ 15.22) ส่วนการประเมินเชิงคุณภาพ ส่วนใหญ่ใช้การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียน (จำนวน 111 คน ร้อยละ 80.43) และใช้การวิเคราะห์จากสมุดบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน (จำนวน 95 คน ร้อยละ 68.84)

ช่วงเวลาที่ใช้ในการประเมิน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ประเมินหลังจากสิ้นสุดการทำกิจกรรม (จำนวน 117 คน ร้อยละ 84.78) รองลงมาประเมินระหว่างดำเนินกิจกรรม (จำนวน 62 คน ร้อยละ 44.93) และประเมินก่อนทำกิจกรรม (จำนวน 21 คน ร้อยละ 15.22) ตามลำดับ

ส่วนผู้รับผิดชอบการประเมิน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบการประเมิน (จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 94.20) รองลงมาให้ผู้เรียนรับผิดชอบ (จำนวน 124 คน ร้อยละ 89.86) ครูประจำชั้นรับผิดชอบ (จำนวน 102 คน ร้อยละ 73.91) และให้ครูหัวหน้าโครงการรับผิดชอบการประเมินกิจกรรม (จำนวน 82 คน ร้อยละ 59.42) ตามลำดับ

3) การใช้ผลการประเมิน ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารส่วนมากรายงานผู้ปกครอง (จำนวน 127 คน ร้อยละ 92.03) รองลงมารายงานผู้บริหารสถานศึกษา (จำนวน 113 คน ร้อยละ 81.88) รายงานต้นสังกัด (จำนวน 67 คน ร้อยละ 48.55) และรายงานผู้เรียน (จำนวน 42 คน ร้อยละ 30.43) ตามลำดับ

สำหรับการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้ผลการประเมิน ประกอบการตัดสินใจผลการศึกษาของผู้เรียน (จำนวน 138 คน ร้อยละ 100.00) รองลงมาใช้เป็นข้อมูล ให้กับผู้ปกครองใช้ติดตามพฤติกรรมผู้เรียน (จำนวน 121 คน ร้อยละ 87.68) และนำผลการประเมิน ไปพัฒนาการจัดกิจกรรม (จำนวน 85 คน ร้อยละ 61.59) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตาราง 4.7

ตาราง 4.7 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. แนวทางการประเมิน			
1.1 รูปแบบที่ใช้ในการประเมิน	1.1.1 CIPP	46	33.33
	1.1.2 การประเมินตามสภาพจริง	76	55.07
	1.1.3 ใช้รูปแบบการประเมินของกระทรวง ศึกษาธิการตามหลักสูตร 2551	98	71.01
1.2 แนวคิด/ทฤษฎีที่ใช้ในการประเมิน	1.2.1 ไม่มีแนวคิด/ทฤษฎี	115	83.33
	1.2.2 ข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลง	82	59.42

ตาราง 4.7 (ต่อ)

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	1.2.3 เก็บข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนตามตัวบ่งชี้ ของกระทรวงศึกษาธิการ	75	54.35
2) กระบวนการประเมิน			
2.1) ระเบียบวิธีที่ใช้ในการ ประเมิน	2.1.1 ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ	67	48.55
	2.1.2 ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ	98	71.01
2.2) เครื่องมือประเมิน	2.2.1 ใช้ของต้นสังกัด	95	68.84
	2.2.2 ใช้ของโรงเรียนอื่น	20	14.49
	2.2.3 โรงเรียนออกแบบเอง	116	84.06
	2.2.4 แบบสอบ	45	32.61
	2.2.5 แบบสอบถาม	103	74.64
	2.2.6 แบบสังเกต	87	63.04
	2.2.7 แบบตรวจสอบรายการ	112	81.16
	2.2.8 แบบมาตราประมาณค่า	10	7.25
2.3) เกณฑ์และตัวบ่งชี้	2.3.1 เกณฑ์		
	2.3.1.1 เกณฑ์ ร.ร.	89	64.50
	2.3.1.2 เกณฑ์กระทรวงศึกษาธิการ	62	44.93
	2.3.1.3 อิงพัฒนาการรายบุคคล	71	51.45
	2.3.1.4 อิงกลุ่ม	97	70.29
	2.3.2 ตัวบ่งชี้		
	2.3.2.1 ใช้พฤติกรรมตามคุณลักษณะ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นตัวบ่งชี้	113	81.88
2.3.2.2 บันทึกเวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม	120	86.96	
2.3.2.3 ใช้ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดี ขึ้นเป็นตัวบ่งชี้	105	76.09	
2.4) สถิติที่ใช้ในการประเมิน	2.4.1 เชิงปริมาณ		
	2.4.1.1 ค่าเฉลี่ย	92	66.67
	2.4.1.2 ค่าร้อยละ	121	87.68
	2.4.1.3 t-test	21	15.22
	2.4.2 เชิงคุณภาพ		
	2.4.2.1 วิเคราะห์จากสมุดบันทึกของผู้เรียน	95	68.84
2.4.2.2 วิเคราะห์พฤติกรรมผู้เรียน	111	80.43	

ตาราง 4.7 (ต่อ)

รายการ		จำนวน	ร้อยละ
2.5) ช่วงเวลาที่ใช้ในการประเมิน	2.5.1 ก่อนทำโครงการ	21	15.22
	2.5.2 ระหว่างดำเนินโครงการ	62	44.93
	2.5.3 หลังจากสิ้นสุดโครงการ	117	84.78
2.6) ผู้รับผิดชอบการประเมิน	2.6.1 ครูประจำชั้น	102	73.91
	2.6.2 ผู้ปกครอง	130	94.20
	2.6.3 ผู้เรียน	124	89.86
	2.6.4 ครูหัวหน้าโครงการ	82	59.42
3) การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน			
3.1) การรายงานผลต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	113	81.88
	3.1.2 ต้นสังกัด	67	48.55
	3.1.3 ผู้ปกครอง	127	92.03
	3.1.4 ผู้เรียน	42	30.43
3.2) การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน	3.2.1 ประกอบการตัดสินใจผลการศึกษา	139	100.00
	3.2.2 นำข้อมูลไปพัฒนากิจกรรม	85	61.59
	3.2.3 เป็นข้อมูลให้ผู้ปกครอง	121	87.68

การวิจัยระยะที่ 1 สรุปได้ว่า สภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน โดยมีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดกลยุทธ์ไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา การบริหารงานจะใช้รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียส่วนเสีย คือ พ่อ แม่ และผู้ปกครอง ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมมีการโน้มน้าวและเสริมแรงทางบวกเพื่อสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียน รูปแบบการจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการจัดกลุ่มได้ 5 รูปแบบ คือ การบูรณาการกิจกรรม การสร้างกฎกติกา การเข้าค่ายเพาะบ่มนิสัย การทำกิจกรรมสาธารณะและกิจกรรมทางวิชาการ สำหรับความถี่ที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมส่วนมากสถานศึกษาจะจัดเป็นประจำทุกวัน นอกจากนั้น สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมโดยการบูรณาการลงใน กลุ่มสาระการเรียนรู้การสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระ เพราะต้องการให้กิจกรรมเป็นวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยสถานศึกษามุ่งเน้นให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ

สำหรับรูปแบบการประเมินในปัจจุบัน พบว่า สถานศึกษาส่วนมากไม่มีรูปแบบที่แน่นอนใช้การประเมินตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดโดยใช้ข้อมูลจากบันทึกของผู้ปกครองโดยไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน มีการประเมินตามสภาพจริง โดยพิจารณาจากข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ใช้ระเบียบวิธีประเมินเชิงคุณภาพโดยโรงเรียนออกแบบเครื่องมือประเมินเองส่วนมากเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนประเมินระหว่างและหลังจากสิ้นสุดโครงการโดยครูและผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบการประเมิน

จากผลการวิจัยระยะที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับเพื่อที่จะนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลที่สำคัญที่จะนำไปใช้วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะตามเป้าหมายของกิจกรรม โดยเริ่มต้นจากการสร้างทฤษฎีโปรแกรมซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดต่อไปในการตอนที่ 2

ตอนที่ 2 ผลการสร้างทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

การดำเนินการในระยะนี้ ผู้วิจัย ใช้วิธีการสร้างทฤษฎีโปรแกรมแบบ integrative approach (Chen, 1990) ด้วยการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางสังคมศาสตร์ (social science approach) และแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) สำหรับแนวคิดทางสังคมศาสตร์ (social science approach) ได้มาจากการวิเคราะห์ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (Tree theory) ของ ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2543 และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม นำมาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) ซึ่งได้จากข้อมูลในระยะที่ 1 และการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) การรายงานผลในตอนนี้เป็นไปตามกระบวนการสร้างทฤษฎีโปรแกรมแต่ละขั้นตอน โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ 4 ขั้นตอน คือ 2.1 ผลการศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม 2.2 ผลการสนทนากลุ่ม (focus group) 2.3 การสังเคราะห์วรรณกรรม สภาพการจัดกิจกรรมและการสนทนากลุ่ม 2.4 การสร้างทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) การยกร่างทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ผลการตรวจสอบคุณภาพของทฤษฎีโปรแกรมโดยรวม 3) ทฤษฎีโปรแกรมจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ปรับปรุงใหม่ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ผลการศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ผลการศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ประกอบด้วยการวิเคราะห์หนังสือ “ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล” (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2543), หนังสือ “ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่ผู้เรียน” (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2526), บทความ “แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่ผู้เรียนมัธยมศึกษา” (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2530) กำหนดกรอบการวิเคราะห์จากโน้ตส์ของทฤษฎีโปรแกรมที่ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมในบทที่ 2 หัวข้อ 2.3 ประกอบด้วย 1) โมเดลการกระทำ 2) ตัวแทรกแซง และ 3) โมเดลการเปลี่ยนแปลง รายละเอียดดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

รายการ	รายละเอียดการสังเคราะห์วรรณกรรม	วรรณกรรม
1. ราก (ผู้บริหาร) 1. การวางแผนกิจกรรม 2. การประพฤติเป็นแบบอย่าง 3. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 4. การทำงานเป็นทีม 5. ความมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	1. การพัฒนาจิตลักษณะเยาวชนต้องทำเป็นทีมทั้งสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียน มีการวางแผนงาน กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบไว้ในโครงสร้างบริหารสถานศึกษา และมีการบรรจุกิจกรรมไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2. การส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานให้ลูกน้อง ผู้บริหารควรแสดงบทบาทของการส่งเสริมสนับสนุนมากกว่าการสั่งการ ผู้บริหารที่คอยช่วยเหลือคอยแนะนำเวลาเกิดปัญหา และให้คำชมเชยให้รางวัลจะทำให้ลูกน้องรักและศรัทธาในผู้บริหารและพร้อมที่จำทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรได้ 3. ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ในการพัฒนาจริยธรรมผู้ใต้บังคับบัญชา และทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะหัวหน้าเป็นผู้มีอำนาจและลูกน้องจะเชื่อฟังและเลียนแบบผู้มีอำนาจ 4. ผู้เรียนพร้อมที่จะรับแบบอย่างจากตัวแบบที่ตนรักและศรัทธา และจะเลียนแบบลักษณะนิสัยใจคอจากผู้ใหญ่เสมอ	หนังสือ “ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่ผู้เรียน”
		บทความ “แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่ผู้เรียนมัธยมศึกษา”
		หนังสือ “ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล”
2. ราก (ครู) 1. การทำเป็นประจำจนเป็นนิสัย 2. การเสริมแรงจากครู 3. การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	1. ควรให้นักเรียนรุ่นพี่ที่มีจริยธรรมสูงกว่าเป็นผู้นำกิจกรรม โดยใช้การอภิปรายกลุ่ม 2. ครูควรใช้วิธีการสอนหลายอย่าง เช่น บทเรียนด้วยตนเอง กิจกรรมเสริมการสอน การใช้แหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา การประชุมกลุ่ม เป็นต้น 3. ถ้าครูเป็นครูที่รักใคร่ชอบพอนักเรียนที่ตนสอน นักเรียนก็ยอมรับใคร่ ศรัทธาในครูที่รักและเข้าใจตนโดยอัตโนมัติ	หนังสือ “ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่ผู้เรียน”
		บทความ “แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่ผู้เรียนมัธยมศึกษา”

ตาราง 4.8 (ต่อ)

รายการ	รายละเอียดการสังเคราะห์วรรณกรรม	วรรณกรรม
4. การมีนักเรียนรุ่นพี่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี	<p>4. เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่น ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กเป็นอิสระบ้างในบางโอกาส เพื่อฝึกเด็กให้คิดเอง ตัดสินใจเองและเลือกกระทำในสิ่งที่ตนเห็นว่าเหมาะสม และควรฝึกนิสัยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนทำซ้ำ ๆ เป็นประจำเพื่อสร้างความคุ้นเคย</p> <p>5. ในกรณีที่นักเรียนทำผิด ครูไม่ควรดูตำหนิกล่าวลงโทษเด็ก แต่ควรจะใช้วิธีการร่วมพิจารณากับเด็กถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น และแนะนำวิธีการอื่นที่ดีกว่า</p> <p>6. การที่นักเรียนได้รับคำชมเชย หรือรางวัลเมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จะทำให้เด็กเกิดความพอใจและอยากทำสิ่งนั้น ๆ ซ้ำอีก เพราะว่าอยากประสบความสำเร็จ</p>	
จิตลักษณะ (ลำดับ)	<p>1. เด็กวัยรุ่น (อายุ 13-15 ปี) ควรพัฒนา 4 จิตลักษณะ คือ ความเชื่ออำนาจในตน แแรงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรม และการมุ่งอนาคต ควบคู่กัน</p> <p>2. ผลการวิจัยแสดงว่าจิตลักษณะพื้นฐาน สำคัญต่อการมีความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงของเยาวชนไทย</p> <p>3. การที่จะพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีจริยธรรมสูง จะต้องเริ่มที่การพัฒนาเขาให้มีความเฉลียวฉลาด มีสุขภาพจิตดีและมีประสบการณ์ทางสังคมสูงเสียก่อน การพัฒนาจริยธรรมในขั้นต่อไปก็จะเป็นไปได้และง่ายขึ้น</p>	หนังสือ “ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม : การวิจัยและพัฒนาบุคคล”
1. การมุ่งอนาคต		บทความ “แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่ผู้เรียนมัธยมศึกษา”
2. แแรงใจใฝ่สัมฤทธิ์		หนังสือ “ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่ผู้เรียน”
3. เหตุผลเชิงจริยธรรม		
4. ความเชื่ออำนาจในตน		
คุณลักษณะ (ดอกและผล)	<p>1. ผู้ที่มีจิตลักษณะสมบูรณ์หลายด้าน แสดงว่ามีความพร้อมทางจิตใจมาก การพัฒนานี้จะช่วยให้เขาเป็นคนดีและคนเก่งตามคุณลักษณะ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>1. ความมีวินัย คือ พฤติกรรมผู้เรียนที่มีความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวโรงเรียนและสังคม</p> <p>2. การอยู่อย่างพอเพียง คือ พฤติกรรมผู้เรียนที่มีการดำเนินชีวิตอยู่อย่างประมาณตน มีเหตุผลรอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. การมีจิตสาธารณะ คือ ผู้เรียนจะมีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน</p>	บทความ “แนวทางใหม่ในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมแก่ผู้เรียนมัธยมศึกษา”
1. มีวินัย		หนังสือ “ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่ผู้เรียน”
2. อยู่อย่างพอเพียง		
3. มีจิตสาธารณะ		

ผู้วิจัยนำสารสนเทศที่ได้จากผลการสังเคราะห์วรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมใน 2.1 มากำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบเพื่อนำมาสร้างทฤษฎีโปรแกรม ได้ดังนี้

1) **โมเดลการกระทำ** เป็นการวางแผนที่เป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยได้รับการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ประกอบด้วย การวางแผนกิจกรรม การเป็นต้นแบบคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารและครู การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2) **ตัวแทรกแซง** เป็นกลไกที่เกิดจากโมเดลการกระทำที่ผู้บริหารและครูเป็นผู้ดำเนินการ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประกอบด้วย การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย การเสริมแรงจากครู การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายและการมีนักเรียนรุ่นพี่เป็นตัวอย่างที่ดีให้รุ่นน้อง

3) **โมเดลการเปลี่ยนแปลง** เป็นผลที่เกิดขึ้นจากกลไกการทำงานที่เป็นระบบของตัวแทรกแซงทำให้เกิดโมเดลการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดเป็นคุณลักษณะผู้เรียนตามเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะต่าง ๆ ตามแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมนั้น ผู้เรียนจะเกิดจิตลักษณะ 4 ด้าน คือ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรมและความเชื่ออำนาจในตน จิตลักษณะผู้เรียนจะเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มและได้ตัวแทนแต่ละกลุ่มมา 3 คุณลักษณะตามรายละเอียดดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 ประเด็น 1.3 คุณลักษณะดังกล่าว คือ ความมีวินัย อยู่อย่างพอเพียงและการมีจิตสาธารณะ

2.2 ผลการสนทนากลุ่ม (focus group)

จากการสรุปผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมทำให้ได้รายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ในทฤษฎีโปรแกรมดังที่ได้นำเสนอในตอน 2.1 ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมกับบริบทในสถานศึกษามากขึ้น ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นประเด็นในการจัดสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อศึกษารายละเอียดของแต่ละประเด็นให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสถานศึกษา โดยคัดเลือกครูที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน จำนวน 10 คน จากสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาคและประเทศจำนวน 10 แห่ง (รายละเอียดดังภาคผนวก ก.) รายละเอียดดังนี้

1) **โมเดลการกระทำ** การสนทนากลุ่มในโมเดลการกระทำ มี 2 ด้าน คือ 1.1) ด้านการบริหารกิจกรรม มีกรอบการสนทนากลุ่มประกอบด้วย การวางแผนกิจกรรม คุณลักษณะของผู้บริหาร

และครู การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม 1.2) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ด้านการบริหารกิจกรรม

1.1) การวางแผนกิจกรรม

การวางแผนกิจกรรม เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูส่วนใหญ่เห็นว่า การวางแผนกิจกรรมประกอบด้วย การจัดสถานที่เพื่อใช้ในการทำกิจกรรม การกำหนดกิจกรรมไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา และการมีผู้บริหารรับผิดชอบงานด้านกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนอยู่ในโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมคุณธรรมผู้เรียนทำเป็นโครงการประจำ ”

(ครูโรงเรียน 8)

“ ผอ.กำหนดแผนพัฒนาผู้เรียนไว้ในแผนปฏิบัติการโรงเรียน ”

(ครูโรงเรียน 2)

“ ผอ.ให้ทำกิจกรรมเหมือนกันทั้งโรงเรียน มันดูง่ายดีและพี่ว่าทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน เวลาได้ทำกิจกรรมพร้อม ๆ กัน ดูแล้วเป็นระเบียบดี ”

(ครูโรงเรียน 3)

“ กี่ดีที่โรงเรียนพี่ให้กิจกรรมนี้อยู่ในแผนปฏิบัติการประจำปี ทำให้ได้ทำกิจกรรมนี้ต่อเนื่องทุกปี ”

(ครูโรงเรียน 5)

“ รองฝ่ายกิจกรรมผู้เรียน จะดูแลงานด้านนี้ตลอด ”

(ครูโรงเรียน 7)

“ พี่ว่าโรงเรียนพี่โชคดีที่มีห้องที่ใช้จัดกิจกรรมด้านนี้ ทำให้สะดวกมากขึ้น ”

(ครูโรงเรียน 10)

“ ที่โรงเรียนมีห้องประชุมใหญ่ไว้สำหรับจัดประชุมผู้เรียนประจำสัปดาห์ ”

(ครูโรงเรียน 1)

1.2) คุณลักษณะของผู้บริหารและครู

คุณลักษณะของผู้บริหารและครู เป็นองค์ประกอบสำคัญในโมเดลการกระทำที่ทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนเกิดประสิทธิผล เพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูส่วนใหญ่เห็นว่า คุณลักษณะของผู้บริหารและครู ประกอบด้วย การเป็นผู้มีความประพฤติที่ดีเหมาะสมกับการเป็นผู้นำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความเข้าใจสภาพจิตใจและความต้องการของผู้เรียน มีจิตวิทยาในการพูดและโน้มน้าว

ให้ผู้เรียนอยากทำกิจกรรมและมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมและเสียสละเวลาส่วนตัวทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ นักเรียนเขารักผอ.เพราะเขาเห็นว่า ผอ. ตั้งใจ พุ่มเท ทำกิจกรรมเต็มที่ ทุกครั้งที่โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผอ.จะเข้ามาดูแลความเรียบร้อยของกิจกรรมตลอดเวลา ผอ. จะเป็นคนแรกที่มาโรงเรียนและกลับเป็นคนสุดท้าย ”
(ครูโรงเรียน 5)

“ รองผอ.ท่านนี้ ใจเย็น รักเด็กมาก เวลาท่านพูดหน้าเสาธง เด็ก ๆ จะตั้งใจฟัง ท่านมีวิธีการพูดที่ทำให้เด็กเชื่อฟัง จริง ๆ แล้วไม่เพียงแต่เด็กนะ ผู้ปกครองและครูในโรงเรียนก็ชอบฟังท่านพูด ทุกคนจะชอบคุยกับท่าน พี่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ง่ายขึ้น ผู้ปกครองก็พร้อมให้ความร่วมมือ ”
(ครูโรงเรียน 2)

“ พี่ว่าการมอบหมายผู้บริหารและครูที่จะทำกิจกรรมนี้ ต้องเลือกคนที่มีใจรักการทำกิจกรรมลักษณะนี้นะ เพราะเขาจะมีความพยายามที่จะทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรม ”
(ครูโรงเรียน 4)

“ ยังไงก็แล้วแต่ พี่ว่าสิ่งสำคัญ คือ ตัวครูที่ทำกิจกรรมนี้แหละสำคัญ ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้เรียนได้ ไม่อย่างนั้น ผู้เรียนจะว่าครูยังเป็นแบบนี้เลย ”
(ครูโรงเรียน 8)

“ ครูที่รับผิดชอบกิจกรรม ควรมีความประพฤติเหมาะสมและที่สำคัญต้องมีความตั้งใจ ทำกิจกรรมอย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ”
(ครูโรงเรียน 3)

1.3) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน

การสร้างแรงจูงใจของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในโมเดลการกระทำ เพราะจะทำให้ครูที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกิดแรงบันดาลใจและมีความตั้งใจทำกิจกรรมให้เกิดประสิทธิผล จากการสนทนากลุ่มครูส่วนใหญ่เห็นว่าการสร้างแรงจูงใจประกอบด้วย การให้รางวัลครูที่รับผิดชอบกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการทำกิจกรรม การมอบหมายครูรับผิดชอบโดยมีคำสั่งแต่งตั้งอย่างชัดเจน และการที่ผู้บริหารมาเข้าร่วมทำกิจกรรมทุกครั้งซึ่งจะทำให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องท่านอื่น ๆ เห็นความสำคัญของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้น ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ สมาคมครูและผู้ปกครองจะช่วยหาเงินมาใช้จัดกิจกรรม ”
(ครูโรงเรียน 5)

“ ผอ.แบ่งงบประมาณมาให้สำหรับงานด้านนี้โดยตรง และถ้ามีโครงการใหญ่ ๆ ผอ.จะให้จัดงานโรงเรียนเพื่อหาเงินมาใช้จัดกิจกรรม ”

(ครูโรงเรียน 6)

“ พี่ได้คำสั่งมอบหมายงานให้ทำเรื่องนี้ ทำให้ทำงานง่ายขึ้น พี่เก็บเอาไว้เป็นผลงานวิชาการได้อีกด้วย พี่ถึงอยากทำงานนี้ ”

(ครูโรงเรียน 4)

“ เรื่องงบประมาณที่ใช้จัดกิจกรรมสำคัญนะ ถ้าโรงเรียนที่ไม่มียังจัดสรรมาให้ พี่ก็ลำบากเหมือนกัน เพราะโรงเรียนที่ไม่มีสมาคมผู้ปกครอง ก็โชคดีที่ผอ.แบ่งงบมาให้ ”

(ครูโรงเรียน 2)

1.4) การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งในโมเดลการกระทำที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการเพราะจะทำให้ครูทุกคนในโรงเรียนได้ร่วมกันรับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมในรูปของคณะกรรมการโดยให้ครูในสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมและการประชุมสถานศึกษาเป็นประจำโดยการบรรจุมารดานการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนไว้ในวาระการประชุมอย่างชัดเจน ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ เวลาประชุมโรงเรียนที่จะต้องรายงานผลงานด้านคุณลักษณะผู้เรียน เพราะผอ.ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก ก็ดีนะทำให้ครูท่านอื่น ๆ เห็นความสำคัญและพร้อมให้ความร่วมมือ เวลาขอเรื่องให้ดูแลกิจกรรมต่าง ๆ ก็เลยง่ายและเบาแรงมากขึ้น ”

(ครูโรงเรียน 10)

“ นี่ถ้า ผอ. ไม่ให้พี่รายงานผลด้านพฤติกรรมผู้เรียนในที่ประชุม ครูท่านอื่น ๆ ก็จะไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าไร ”

(ครูโรงเรียน 8)

“ ทุกปีผอ. จะแต่งตั้งคณะกรรมการด้านกิจกรรมคุณลักษณะโดยให้ครูทั้งโรงเรียนเข้ามาช่วยกันทำงาน ”

(ครูโรงเรียน 1)

“ พี่ว่านะ การให้ครูทุกคนในโรงเรียนมาเป็นคณะกรรมการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนก็สำคัญ มันทำให้พี่อยากทำงานนี้ งานด้านนี้มันหนักนะ มันก็ต้องช่วยกันคนละไม้คนละมือ มันจะได้มีกำลังใจทำงานมากขึ้น ”

(ครูโรงเรียน 6)

“ ในโรงเรียนพี่ ผอ.ท่านจะให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม เพราะมันทำให้ครูรักกันมากขึ้นนะ ”

(ครูโรงเรียน 2)

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน

องค์ประกอบของโมเดลการกระทำประเด็นสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้เข้ามารับทราบการดำเนินการของสถานศึกษาและคอยดูแลเอาใจใส่พฤติกรรมผู้เรียนเมื่อผู้เรียนอยู่ที่บ้านหรือในชุมชน ครูส่วนใหญ่เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกชุมชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ ที่ชุมชนของโรงเรียนพี่มีภูมิปัญญาที่ทำไมเค็ม พี่จะเชิญให้เขามาช่วยสอนผู้เรียนให้เห็นวิธีการเป็นอยู่อย่างพอเพียง นอกจากนี้ที่วัดเขียนเขตท่านจะมีพระวิทยากรที่มาช่วยอบรมผู้เรียนอยู่เป็นประจำ ”

(ครูโรงเรียน 2)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพี่จะให้ความร่วมมือดีมาก ทุกภาคเรียนพี่จะให้ผู้ปกครองประเมินพฤติกรรมผู้เรียนและบันทึกในสมุดรายงานผลการเรียนของผู้เรียน ”

(ครูโรงเรียน 4)

“ โรงเรียนประชุมผู้ปกครองเพื่อให้รับทราบระเบียบวินัยโรงเรียนและช่วยดูแลพฤติกรรมผู้เรียน ”

(ครูโรงเรียน 7)

“ ผู้เรียนที่มีความประพฤติดีส่วนมากพอ แม่ จะมีเวลาให้ลูก แต่ถ้าเด็กที่มาจากครอบครัวแตกแยก มักจะมีปัญหา ”

(ครูโรงเรียน 8)

“ ที่โรงเรียนพี่จะฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองตอนประชุมวันเปิดเทอม บางเทอมพี่ก็จะเชิญผู้ปกครองให้มาร่วมกันวางแผนกิจกรรม ”

(ครูโรงเรียน 6)

“ พี่จะให้ผู้ปกครองลงชื่อรับรองการช่วยเหลืองานบ้านของผู้เรียนและบันทึกในสมุด
บันทึกความดี ”

(ครูโรงเรียน 3)

“ โรงเรียนพี่จะส่งจดหมายเชิญผู้ปกครองให้มาร่วมกิจกรรมทุกครั้ง
ผู้ปกครองส่วนมากจะมาร่วมกิจกรรม ”

(ครูโรงเรียน 5)

2) ตัวแทรกแซง จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวกับทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม

ผู้วิจัยได้กรอการสนทนากลุ่มในประเด็นของตัวแทรกแซงของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม กรอการสนทนากลุ่มประกอบด้วย การทำกิจกรรมเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย การเสริมแรงจากครู ครูใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และการมีนักเรียนรุ่นพี่เป็นตัวอย่างที่ดี รายละเอียดการสนทนากลุ่มดังนี้

2.1) การทำเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย

การทำเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย จะทำให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับพฤติกรรมใหม่ที่สถานศึกษาสร้างขึ้นมาจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้เข้าร่วมทำเป็นประจำ ซึ่งตามหลักของการสร้างนิสัยให้เกิดขึ้น เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ทำสิ่งนั้นเป็นประจำ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าการทำเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมเป็นกิจกรรมประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำภาคเรียนและประจำปีและการจัดกิจกรรมให้กลายเป็นวิถีชีวิตของผู้เรียน

“ ที่โรงเรียนมีกิจกรรมหลายแบบ มีทั้งแบบที่ให้ผู้เรียนทำทุกวัน ทำทุกสัปดาห์ หรือบาง
กิจกรรมก็จัดเดือนละครั้ง ”

(ครูโรงเรียน 3)

“ พี่คิดว่าการที่จะให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมได้ เขาควรจะทำกิจกรรมนั้นเป็นประจำ
มันจะทำให้เขาค่อยซึมซับพฤติกรรมใหม่ ๆ โดยธรรมชาติ ”

(ครูโรงเรียน 9)

“ โรงเรียนพี่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนทำเป็นประจำทั้งทำทุกวัน ทำทุกเดือน หรือบางทีก็
เทอมละครั้ง พี่เห็นผู้เรียนจะค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปเอง ”

(ครูโรงเรียน 6)

“ พี่คิดว่าถ้ากิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนทำเป็นวิถีชีวิตของผู้เรียนได้
จะทำให้เขาเปลี่ยนพฤติกรรมได้เร็วขึ้นนะ ”

(ครูโรงเรียน 5)

“ พี่คิดว่าเด็กที่โรงเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปมากหลังจาก

“ ทำกิจกรรมโรงเรียนเป็นประจำ ”

(ครูโรงเรียน 8)

2.2) การเสริมแรงจากครู

การเสริมแรงจากครูเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยความสมัครใจและเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ครูส่วนใหญ่เห็นว่าการเสริมแรงจากครู ประกอบด้วย การไม่ดูต่ำกว่ากล่าวผู้เรียนด้วยคำพูดที่ไม่เหมาะสมแต่จะใช้การอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากความประพฤติไม่ดี ไม่ถูกต้อง การเสริมแรงทางบวกผู้เรียนด้วยการให้รางวัล การชมเชยต่อหน้าที่ประชุม การมอบประกาศเกียรติคุณยกย่องผู้เรียนที่มีความประพฤติดีงามและการแนะนำทางเลือกให้ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ เด็กเขาจะแย่งกันทำกิจกรรมเวลาที่มีการให้รางวัล ครูแทบไม่ต้องบอกเลย ”

(ครูโรงเรียน1)

“ ผู้เรียนจะดีใจเมื่อได้รับคำชมเชยจากครู ”

(ครูโรงเรียน 3)

“ ถ้าผู้เรียนทำผิดที่จะเรียกเด็กมาพบและถามคำถามต่าง ๆ ให้เขาคิดได้เองว่าสิ่งที่เขาทำมันผิดตรงไหน ให้เขายอมรับเอง เด็กเขาจะชอบแบบนี้มากกว่าการลงโทษ หรือ การดูต่ำกว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม ”

(ครูโรงเรียน 3)

2.3) การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย

ครูควรมีเทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะผู้เรียนในปัจจุบันจะมีความคิดเป็นของตัวเองและมีการแสดงออกอย่างชัดเจน ดังนั้นครูควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่า เทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มหลังจากการทำกิจกรรมทุกครั้งเพื่อถอดบทเรียนจากกิจกรรมและทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนแต่ละคนในกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้ว การอธิบายกิจกรรมอย่างละเอียดจนผู้เรียนเกิดความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ครูชี้แจงผลดีที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่อชุมชนจากการที่ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม การให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์การให้ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความถนัด การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ ผู้เรียนจะชอบมาก ๆ เวลาที่ได้ไปช่วยอสม.กำจัดยุงลายในชุมชน ”

(ครูโรงเรียน 5)

“ เด็กสมัยนี้บังคับไม่ได้ พี่ใช้ทั้งการอธิบาย ประชุม ให้เขาเลือกว่าเขาจะทำอะไรเพื่อทำ
ให้ห้องเรียนของเราน่าเรียนและเกิดความสามัคคีกันในห้อง ”

(ครูโรงเรียน4)

“ ผู้เรียนจะตื่นตื่นเวลาจะได้เข้าค่ายลูกเสือ ยุวกาชาด ”

(ครูโรงเรียน 3)

“ ทุกเช้าผู้เรียนจะได้ทำกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน กลุ่มสภานักเรียนที่เป็นรุ่นพี่จะนำ
น้อง ๆ ทำความสะอาดและเก็บขยะรอบบริเวณโรงเรียน ”

(ครูโรงเรียน 9)

“ เด็กสมัยนี้ชอบถ่ายรูปลงเฟสบุ๊ค พี่ก็มีกิจกรรม D-social ให้ผู้เรียนได้แชร์
ความดีที่ผู้เรียนได้ทำในแต่ละวันลงในเฟสบุ๊ค ”

(ครูโรงเรียน 1)

“ เมื่อทำกิจกรรมเสร็จในทุกกิจกรรม พี่จะให้ผู้เรียนได้ประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
สิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมให้เพื่อนคนอื่น ๆ ”

(ครูโรงเรียน 8)

“ พี่อธิบายให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมและตั้งใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ”

(ครูโรงเรียน9)

“ ก่อนทำกิจกรรมทุกครั้ง พี่จะอธิบายหน้าเสาธงให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์และ ผลที่
จะเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมทั้งผลดีต่อตัวผู้เรียนและผลกระทบที่จะเกิดต่อชุมชน ”

(ครูโรงเรียน4)

“ ผู้เรียนเขาโตพอที่จะแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมที่ทำแล้วนะ พี่จะให้เขาได้พูดได้คุย
ถึงกิจกรรมที่เขาทำ เพื่อช่วยกันออกแบบกิจกรรม ”

(ครูโรงเรียน1)

“ เด็กชอบให้ครูอธิบายกิจกรรมในที่ประชุมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่
จะทำ พี่ว่ามันเป็นแนวทางที่ดีนะ เพราะเท่าที่เห็นเด็กจะเต็มใจทำกิจกรรมมากกว่าการที่เรา
กำหนดให้เขาทำ มันเหมือนการบังคับให้เด็กทำกิจกรรม ”

(ครูโรงเรียน8)

2.4) การมีนักเรียนรุ่นพี่ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การทำ
กิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการคัดเลือกนักเรียนรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดีสามารถเป็นแบบอย่างให้นักเรียนรุ่น
น้องได้มาร่วมวางแผนกิจกรรมและเป็นผู้นำกิจกรรม เพราะเด็กในวัยเดียวกันจะเข้าใจความต้องการ

ความสนใจและสามารถสื่อสารให้เข้าใจกันได้ง่ายและเด็กรุ่นน้องมักจะดูและเลียนแบบรุ่นพี่ที่เขาไว้วางใจ ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ ในกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีรุ่นพี่ในโรงเรียนเป็นคนนำกิจกรรม เพราะอยู่ในวัยเดียวกัน เขาจะเข้าใจกันมากกว่าเรานะ พี่จะใช้การคัดเลือกรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดีมานำกิจกรรม ”

(ครูโรงเรียน5)

“ เด็กเขาจะสนุกมากเวลามีรุ่นพี่เป็นคนนำกิจกรรม พี่ ๆ จะสมัครมากันมาก แต่พี่ก็จะเลือกคนที่มีพฤติกรรมดีเหมาะที่จะต้นแบบที่ดีให้น้อง ๆ ได้ ”

(ครูโรงเรียน7)

“ พี่คิดว่า รุ่นพี่นี้สำคัญนะ ต้องเลือกคนที่สามารถเป็นต้นแบบที่ดีให้น้อง ๆ ได้ ”

(ครูโรงเรียน1)

“ ผอ.จะย้ำเสมอว่า ต้องคัดเลือกรุ่นพี่ที่ดี ๆ มาเป็นแกนนำกิจกรรมน้อง ๆ ”

(ครูโรงเรียน9)

“ โรงเรียนพี่จะให้รุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดี ๆ มาร่วมคิดร่วมออกแบบกิจกรรมและนำน้อง ๆ ทำกิจกรรม เพราะเขาเป็นรุ่นเดียวกันพูดจาภาษาเดียวกัน ทำให้เราก็อึดใจ ”

(ครูโรงเรียน6)

3) โมเดลการเปลี่ยนแปลง เป็นผลที่เกิดขึ้นจากกลไกการทำงานที่เป็นระบบของตัวแทรกแซงทำให้เกิดโมเดลการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดเป็นคุณลักษณะผู้เรียนตามเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะต่าง ๆ ตามแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมนั้น ผู้เรียนจะเกิดจิตลักษณะ 4 ด้าน คือ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรม และความเชื่ออำนาจในตน จิตลักษณะผู้เรียนจะเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มและได้ตัวแทนแต่ละกลุ่มมา 3 คุณลักษณะตามรายละเอียดดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 ประเด็น 1.3 คุณลักษณะดังกล่าว คือ ความมีวินัย อยู่อย่างพอเพียง และการมีจิตสาธารณะ

3.1) ผู้เรียนเกิดจิตลักษณะ เป็นคุณสมบัติภายในจิตใจของผู้เรียนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นหลังจากทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กรอบการสนทนากลุ่มด้านจิตลักษณะที่เกิดขึ้น ประกอบด้วย การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิงจริยธรรม และความเชื่ออำนาจในตน

3.1.1) การมุ่งอนาคตควบคุมตน ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า จิตลักษณะของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในการควบคุมตัวเอง ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายในอนาคต เช่น การวางแผนการทำงานและการอ่านหนังสือ

เตรียมสอบ การประชุมเตรียมการทำกิจกรรมอย่างละเอียด การนัดมาทำกิจกรรมวันเสาร์ อาทิตย์ เพราะสำนึกในความรับผิดชอบ เป็นต้น ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ ผู้เรียนจะมีการวางแผนการทำงานและการอ่านหนังสือเตรียมสอบ เพราะเขาต้องแบ่งเวลาเรียนกับการทำกิจกรรมให้สมดุลกัน เพื่อให้งานออกมาดีที่สุดและการเรียนไม่เสีย ”

(ครูโรงเรียน1)

“ ผู้เรียนเขาจะประชุมกันเพื่อทำกิจกรรมเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ”

(ครูโรงเรียน2)

“ ผู้เรียนเขาจะมีการวางแผนตัวและอ่านหนังสือ เพื่อให้ทันการสอบเรียนต่อ ”

(ครูโรงเรียน5)

“ พี่เห็นผู้เรียนเขามาทำงานกันช่วงเสาร์ อาทิตย์ แม้บางทีเขาก็อยากพักผ่อนหรือไปเที่ยวกับพ่อ แม่ แต่เขาก็อดใจได้เพราะต้องการทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด ”

(ครูโรงเรียน8)

3.1.2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นจิตลักษณะที่ผู้เรียนทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ดีที่สุดและบรรลุผลตามที่ตั้งใจ เมื่อผู้เรียนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำกิจกรรมอื่นสำเร็จต่อไป เช่น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นทำกิจกรรม ผู้เรียนภูมิใจที่ได้รับเกียรติบัตร เป็นต้น ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ พฤติกรรมผู้เรียนที่เปลี่ยนไปอย่างชัดเจนที่พี่เห็นคือความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น อาจเป็นเพราะเขาอยากได้รางวัลที่โรงเรียนจะมอบให้ ”

(ครูโรงเรียน7)

“ ผู้เรียนจะรู้สึกภูมิใจที่ได้รับเกียรติบัตรเมื่อผ่านกิจกรรม และพอมีกิจกรรมใหม่ ๆ เขาจะถามถึงสิ่งที่เขาจะได้จากกิจกรรม ”

(ครูโรงเรียน10)

“ ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นเพราะเขาอยากได้รางวัลเรียนดี ”

(ครูโรงเรียน4)

3.1.3) เหตุผลเชิงจริยธรรม ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นจิตลักษณะของผู้เรียนที่แสดงออกถึงการใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามตามระเบียบปฏิบัติของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยเฉพาะเพื่อน เช่น การที่ผู้เรียนยอมรับกฎกติกาของสถานศึกษา การแสดงความเคารพครู การเข้าแถวซื้ออาหาร เป็นต้น ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ ผู้เรียนจะยอมรับกฎกติกาของโรงเรียนมากขึ้น ”

(ครูโรงเรียน5)

“ ผู้เรียนจะเข้าแถวซื้ออาหาร เพราะถ้าใครไม่เข้าแถวแม่ค้าจะไม่ขายอาหารให้ ”
(ครูโรงเรียน9)

“ ผู้เรียนจะแสดงความเคารพต่อครู เพราะเพื่อน ๆ จะได้ให้ติดดาวความดีให้เขา ”
(ครูโรงเรียน3)

3.1.4) ความเชื่ออำนาจในตน ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เป็นจิตลักษณะที่แสดงออกถึงความมั่นใจในตัวเอง ความกล้าในการแสดงความคิดเห็น การเป็นหัวหน้ากลุ่มนำกิจกรรมต่าง ๆ และการทุ่มเทศักยภาพในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ พอผู้เรียนทำกิจกรรมไปจนเกือบหมดเทอม เขาจะมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น ”
(ครูโรงเรียน2)

“ ผู้เรียนเขาอยากจะเป็นหัวหน้ากลุ่มเพื่อนำกิจกรรม ”
(ครูโรงเรียน4)

“ ผู้เรียนจะค้นศักยภาพในตัวเองมาทำกิจกรรมอย่างทุ่มเทมาก ๆ เลย ”
(ครูโรงเรียน7)

“ ผู้เรียนจะกล้าพูดและแสดงความคิดเห็นกันอย่างอิสระตามความรู้ที่แต่ละคนมี ”
(ครูโรงเรียน3)

3.2) ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากโมเดลการเปลี่ยนแปลง ที่ทำให้เกิดเป็นคุณลักษณะผู้เรียนตามเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มและได้ตัวแทนแต่ละกลุ่มมา 3 คุณลักษณะตามรายละเอียดดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 ประเด็น 1.3 คุณลักษณะดังกล่าว คือ ความมีวินัย อยู่อย่างพอเพียงและการมีจิตสาธารณะ ซึ่งผู้วิจัยนำประเด็นทั้ง 3 มาเป็นกรอบในการสนทนากลุ่ม ได้ดังนี้

3.2.1) ความมีวินัย หมายถึง พฤติกรรมผู้เรียนที่มีความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าคุณลักษณะที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความมีวินัย คือ การที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนดได้ เช่น การมาโรงเรียนทันเวลา, การเข้าแถวซื้ออาหาร เป็นต้น และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ หลังจากเริ่มกิจกรรมนี้ ผู้เรียนจะไม่แย่งกันซื้ออาหารเหมือนเมื่อก่อน ”
(ครูโรงเรียน 4)

“ ก็สบายใจขึ้นนะ เห็นผู้เรียนมาโรงเรียนตรงเวลามากขึ้น ”
(ครูโรงเรียน 7)

“ ถ้าถามถึงพฤติกรรมผู้เรียน พี่ว่าผู้เรียนดูกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ”

มีความรับผิดชอบ มาโรงเรียนทันเวลา ”

(ครูโรงเรียน 2)

3.2.2) อยู่อย่างพอเพียง คือ พฤติกรรมผู้เรียนที่มีการดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า คุณลักษณะผู้เรียนที่แสดงออกถึงการเป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้เรียนใช้อุปกรณ์การเรียนและสิ่งของต่าง ๆ อย่างประหยัด รู้คุณค่าของสิ่งของต่าง ๆ และมีการแบ่งเงินเพื่อเก็บออมไว้ที่ธนาคารโรงเรียน ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ พี่เห็นผู้เรียนเขารู้จักใช้สิ่งของมากขึ้น ถ้ามีใครเปิดไฟ เปิดน้ำทิ้งไว้ เขาก็จะช่วยกัน ปิดเพื่อไม่ให้โรงเรียนต้องเสียเงิน ”

(ครูโรงเรียน 8)

“ พฤติกรรมผู้เรียนที่เห็นชัดเจน คือ เขาทานอาหารที่มีประโยชน์มากขึ้น เพื่อที่จะ เหลือเงินเอาไว้ฝากธนาคารโรงเรียน ”

(ครูโรงเรียน 10)

“ ผู้เรียนนำสมุดเหลือใช้จากปีที่แล้วเอามาทำกระดาษหัดเลข หรือ เอามาใช้จด ความรู้จากวิทยากรพิเศษ ”

(ครูโรงเรียน 2)

3.2.3) มีจิตสาธารณะ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้เรียนแสดงออกถึงการเป็นผู้มีน้ำใจ เสียสละเพื่อส่วนรวมและเต็มใจทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายทั้งที่สถานศึกษาและที่บ้านพักอาศัยของผู้เรียน ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ พี่ว่าดูผู้เรียนเขามีน้ำใจมากขึ้น บางทีก็เห็นเขาช่วยครูถือสมุดการบ้านไปที่ห้องทำงาน ”

(ครูโรงเรียน 1)

“ พี่ว่า ผู้เรียนเขารักโรงเรียน เวลาทำความสะอาดโรงเรียนดูเขากระตือรือร้นที่จะทำอย่างเต็มที่ สนุกสนานและช่วยเหลือกันดี ”

(ครูโรงเรียน 6)

“ พ่อ แม่ มาเล่าให้พี่ฟังว่า เด็ก ๆ อยู่ที่บ้านก็ช่วยทำงานบ้าน ”

(ครูโรงเรียน 9)

“ ผู้เรียนช่วยดูแลความสะอาดทำให้บรรยากาศในโรงเรียนดีขึ้น ”

(ครูโรงเรียน 3)

“ ผู้เรียนมีน้ำใจมากขึ้น เวลาให้ทำงานอะไรก็แย่งกันทำไม่เกี่ยงงานกันเหมือนเมื่อก่อน ดูแล้วมีความสุข มันก็เป็นกำลังใจให้พี่อยากทำกิจกรรมลักษณะนี้ไปตลอด ”

(ครูโรงเรียน 5)

3.3) ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่โรงเรียนใช้ประเมินคุณลักษณะผู้เรียน จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานกิจกรรมในสถานศึกษาที่สำรวจมาในตอนต้นที่ 1 ทำให้ได้ข้อมูลว่าสถานศึกษาส่วนมากใช้ตัวบ่งชี้ของกระทรวงศึกษาธิการในการประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากโมเดลการเปลี่ยนแปลง และใช้เกณฑ์การประเมินมาตรฐาน 5 ระดับของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นจึงนำกรอบที่ได้มาเป็นประเด็นสนทนากลุ่ม ดังตัวอย่างความเห็นต่อไปนี้

“ โรงเรียนที่ใช้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ว่ามันครบถ้วนดี ”

(ครูโรงเรียน 7)

“ ก็ใช้ของกระทรวงศึกษาธิการเพราะว่าชัดเจนอยู่แล้ว แต่ที่จะใช้เกณฑ์การตัดสินเป็นเปอร์เซ็นต์ของการทำ คือ 5 = ทำ 100% 4 = ทำ 80% 3 = ทำ 50% 2 = ทำ 30% และ 1 = ไม่ได้ทำ ”

(ครูโรงเรียน 2)

“ พี่ใช้ตัวบ่งชี้ตามคุณลักษณะ 8 อย่างของกระทรวงศึกษาธิการ ”

(ครูโรงเรียน 3)

“ ผอ.ให้ใช้ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ตามที่ได้ไปอบรมจากต้นสังกัด ก็คงจะเหมือนกันทุกโรงเรียน ”

(ครูโรงเรียน 10)

2.3 การสังเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน วรรณกรรมและการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจาก 3 ตอน ประกอบด้วย ผลการศึกษาจากตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวกับทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมจากตอนที่ 2.1 และผลการสนทนากลุ่มจากตอนที่ 2.2 ภายใต้กรอบมโนทัศน์ของทฤษฎีโปรแกรมที่ผู้วิจัยศึกษาในบทที่ 2 หัวข้อ 2.3 ประกอบด้วย 1) โมเดลการกระทำ 2) ตัวแทรกแซง และ 3) โมเดลการเปลี่ยนแปลง รายละเอียดดังตาราง 4.9

ตาราง 4.9 ผลการสังเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน
วรรณกรรมและการสนทนากลุ่ม

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
<u>โมเดลการกระทำ</u>			
<p>1. การวางแผนกิจกรรมตัวบ่งชี้คือ</p> <p>1) การวางแผนการจัดการบริหารสถานศึกษา</p> <p>2) การมีโครงการในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา</p> <p>3) การมอบหมายผู้รับผิดชอบ</p> <p>4) การจัดสรรงบประมาณ</p> <p>5) สภาพอาคารสถานที่และอุปกรณ์</p> <p>6) รูปแบบการจัดกิจกรรม</p>	<p>1. มีฝ่ายกิจกรรมผู้เรียนในโครงสร้างสถานศึกษาทำเป็นโครงการประจำบรรจุในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา มอบหมายครูรับผิดชอบ มีคำสั่งแต่งตั้งชัดเจน ทำกิจกรรมเหมือนกันทั้งโรงเรียน</p>	<p>1. การวางแผนกิจกรรมอย่างเป็นระบบ กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบไว้ในโครงสร้างสถานศึกษา มีการบรรจุกิจกรรมไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา</p>	<p>1. มีโครงการส่งเสริมคุณธรรมผู้เรียนทำเป็นโครงการประจำ การกำหนดแผนพัฒนาผู้เรียนไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา มีรองผู้อำนวยการฝ่ายกิจกรรม ผู้เรียนรับผิดชอบ</p>

ตาราง 4.9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
2. การเป็นแบบอย่างที่ดี ตัวบ่งชี้คือ 1) ความประพฤติดี 2) มีจิตวิทยาในการสอน 3) มีความตั้งใจในการทำกิจกรรม	1. ผู้บริหารและครูเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน ไม่ดื่มสุรา ไม่เสพยา เป็นผู้นำในการทำกิจกรรม มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมและตั้งใจทำกิจกรรมอย่างเต็มที่	1. ผู้บริหารประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดีให้ครูและนักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติตาม	1. ผู้บริหารและครูมีพฤติกรรมเหมาะสมกับการเป็นผู้นำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความเข้าใจสภาพจิตใจและความต้องการของผู้เรียนมีจิตวิทยาในการพูดและโน้มน้าวให้ผู้เรียนอยากทำกิจกรรม และมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมและเสียเวลาส่วนตัวทำกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ
3. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ตัวบ่งชี้คือ 1) การกล่าวชมเชย 2) การให้รางวัล 3) การให้คำแนะนำ 4) การแก้ปัญหา		1. ผู้บริหารควรแสดงบทบาทพระคุณคอยช่วยเหลือ คอยแนะนำเวลาเกิดปัญหา ให้คำชมเชยและให้รางวัลแก่ครูและนักเรียนที่ทำกิจกรรม	1. การให้รางวัลครูที่รับผิดชอบกิจกรรม การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการทำกิจกรรม 2. การมอบหมายครูรับผิดชอบโดยมีคำสั่งแต่งตั้งอย่างชัดเจนและผู้บริหารมาร่วมทำกิจกรรม
4. การทำงานเป็นทีม ตัวบ่งชี้คือ 1) การทำงานในรูปของคณะกรรมการ 2) การประชุมประจำเดือน 3) การมีส่วนร่วมของครูท่านอื่น ๆ	1. มีการแต่งตั้งครูรับผิดชอบโครงการในรูปของคณะกรรมการโดยมีคำสั่งแต่งตั้งชัดเจน มีการบรรจุวาระเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนไว้การประชุมประจำเดือนของสถานศึกษา	1. การร่วมมือกันของบุคลากรสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน	1. การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบกิจกรรมในรูปของคณะกรรมการโดยให้ครูในสถานศึกษามีส่วนร่วม 2. การบรรจุวาระด้านการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนไว้ในวาระการประชุมโรงเรียน

ตาราง 4.9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
<p>5. ความมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ตัวบ่งชี้คือ</p> <p>1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม</p> <p>2) การร่วมทำกิจกรรม</p> <p>3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม</p>	<p>1. สถานศึกษาควรให้พ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครอง นักเรียน และสมาชิกในชุมชน เข้ามาร่วมกิจกรรม ของสถานศึกษาตั้งแต่การวางแผนกิจกรรม</p>	<p>1. การทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรให้ผู้ปกครองเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม</p>	<p>1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน</p>
ตัวแปรทแยง			
<p>1. การทำเป็นประจำ</p> <p>จนเป็นนิสัย</p> <p>ตัวบ่งชี้คือ</p> <p>1) การจัดกิจกรรมประจำวัน</p> <p>2) ประจำสัปดาห์</p> <p>3) ประจำเดือน</p> <p>4) ประจำภาคเรียน</p> <p>5) ประจำปี</p> <p>6) การจัดกิจกรรมให้กลายเป็นวิถีชีวิตของผู้เรียน</p>	<p>1. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมแบ่งเป็นกิจกรรมประจำวัน, กิจกรรมประจำสัปดาห์, กิจกรรมประจำเดือน, กิจกรรมประจำภาคเรียนและ กิจกรรมประจำปี สถานศึกษาส่วนมากจัดทุกวัน</p> <p>2. แบ่งกลุ่มกิจกรรมออกเป็น 4 กลุ่ม คือ</p> <p>1) กิจกรรมอิงค่านิยมไทย</p> <p>2) กิจกรรมสร้างภูมิปัญญา</p> <p>3) กิจกรรมสาธารณะ</p> <p>4) กิจกรรมวิชาการ</p>	<p>1. การฝึกเด็กเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ควรฝึกนิสัยผ่านกิจกรรมต่างๆ โดยให้ผู้เรียนทำซ้ำ ๆ เป็นประจำ</p> <p>เพื่อสร้างความคุ้นเคย</p>	<p>1. กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดประกอบด้วยกิจกรรมประจำวัน ประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำภาคเรียน และประจำปีและการจัดกิจกรรมให้กลายเป็นวิถีชีวิตของผู้เรียน</p>

ตาราง 4.9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
2. การเสริมแรงจากครู ครู ตัวบ่งชี้คือ	1. ครูใช้วิธีเสริมแรงทางบวกให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการทำกิจกรรม	1. การที่ผู้เรียนได้รับคำชมเชย หรือรางวัลเมื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ จะทำให้	1. การเสริมแรงจากครูประกอบด้วย การไม่คิดว่าว่ากล่าวผู้เรียนด้วยคำพูดที่ไม่เหมาะสม แต่จะใช้การ
1) การไม่ดูต่ำกว่ากล่าวผู้เรียนด้วยคำพูดที่ไม่เหมาะสม 2) การอธิบายให้ผู้เรียนเห็นผลกระทบจากความประพฤติไม่ดี 3) การเสริมแรงทางบวกผู้เรียนด้วยการให้รางวัล การชมเชยต่อหน้าที่ประชุม การมอบประกาศเกียรติคุณ ยกย่องผู้เรียนที่มีความประพฤติดีงาม และการแนะนำทางเลือกให้ผู้เรียนเมื่อเกิดปัญหา 4) การแนะนำทางเลือกให้ผู้เรียนเมื่อ	2. ครูมีการอธิบายกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเพื่อสร้างความตระหนัก 3. ครูร่วมมือกับผู้ปกครองในการติดตามพฤติกรรมผู้เรียนเป็นประจำ 4. ครูทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน	เด็กเกิดความพอใจในกรกระทำของตนและทำให้เด็กอยากทำสิ่งนั้น ๆ ซ้ำอีก และอยากที่จะประสบความสำเร็จอีก 2. ในกรณีที่นักเรียนทำผิดครูไม่ควรดูต่ำกว่ากล่าวลงโทษเด็ก แต่ควรใช้วิธีการร่วมพิจารณากับเด็กถึงสาเหตุของปัญหาที่เกิด	อธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากความประพฤติไม่ดี ไม่ถูกต้อง การเสริมแรงทางบวกผู้เรียนด้วยการให้รางวัล การชมเชยต่อหน้าที่ประชุม การมอบประกาศเกียรติคุณ ยกย่องผู้เรียนที่มีความประพฤติดีงาม และการแนะนำทางเลือกให้ผู้เรียนเมื่อเกิดปัญหา

ตาราง 4.9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
มีปัญหา			
3. การใช้เทคนิคการสอนหลากหลาย ตัวอย่างคือ 1) การอภิปรายกลุ่ม 2) การอธิบายกิจกรรมอย่าง		1. ครูควรใช้วิธีการสอนหลายอย่าง เช่น บทเรียนด้วยตนเอง กิจกรรมเสริมการสอน การใช้แหล่งเรียนรู้ใน/นอกสถานศึกษา การประชุมกลุ่ม	1. เทคนิคการสอนที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน คือ การอภิปรายกลุ่ม การอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างละเอียด การชี้แจงผลดีผลเสีย การให้ผู้เรียนร่วมออกแบบกิจกรรม การให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรม
ละเอียด 3) ครูชี้แจงผลดีและผลกระทบต่อชุมชน			ตามความถนัด การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษาและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์
4) การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม 5) การให้ผู้เรียนเลือกทำกิจกรรมตามความถนัด 6) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา			

ตาราง 4.9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
7) การใช้ เครือข่าย สังคมออนไลน์			
4. การมี นักเรียน รุ่นพี่ทำตัว เป็น แบบอย่างที่ดี ตัวบ่งชี้คือ 1) คัดเลือกรุ่น พี่ 2) รุ่นพี่ร่วม วางแผน 3) รุ่นพี่นำทำ กิจกรรม		1. ควรให้เพื่อนนักเรียนที่มี จริยธรรมสูงกว่าแต่ใกล้ เคียงกับเด็กเป็นผู้นำกิจกรรม โดยการใช้วิธีอภิปรายกลุ่ม	1. ควรมีการคัดเลือกนักเรียน รุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดี สามารถเป็นแบบอย่างให้ นักเรียนรุ่นน้องได้มา ร่วมวางแผนกิจกรรมและเป็น ผู้นำกิจกรรม เพราะเด็กวัย เดียวกันจะเข้าใจความ ต้องการ ความสนใจ สามารถสื่อสารให้เข้าใจกันได้ ง่ายและเด็กรุ่นน้องมักจะดู และเลียนแบบรุ่นพี่ที่เขาไว้ใจ
โมเดลการเปลี่ยนแปลง			
1. จิตลักษณะ พื้นฐาน 4 อย่าง ตัวบ่งชี้คือ 1) การมุ่ง อนาคต ควบคุมตน 2) แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ 3) เหตุผลเชิง จริยธรรม 4) ความเชื่อ อำนาจ ในตนเอง	1. ไม่มีการประเมินจิต ลักษณะในสถานศึกษาต่าง ๆ	1. เด็กวัยรุ่น (อายุ 13-15 ปี) ควรพัฒนา 4 จิตลักษณะ คือ การมุ่งอนาคตควบคุมตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เหตุผลเชิง จริยธรรมและความเชื่ออำนาจ ในตน ไปพร้อมกัน 2. ผลการวิจัยแสดงว่าจิต ลักษณะพื้นฐานสำคัญต่อ การมีความสามารถในการใช้ เหตุผลเชิงจริยธรรม ชั้นสูงของเยาวชนไทย 3. การที่จะพัฒนาคนให้เป็ คนดีมีจริยธรรมสูง จะต้องเริ่มที่การพัฒนาเขาให้ มีความเฉลียวฉลาด มีสุขภาพจิตดีและมี	1. จิตลักษณะที่แสดงออกถึง การมุ่งอนาคตควบคุมตน คือ การวางแผนการทำงานและ อ่านหนังสือเตรียมสอบ การ ประชุมเตรียมการทำกิจกรรม อย่างละเอียด การนัดมาทำ กิจกรรมวันเสาร์ อาทิตย์ เพราะมีความรับผิดชอบ 2. จิตลักษณะที่แสดงออกถึง การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ การที่ผู้เรียนทำกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ให้ดีที่สุดและบรรลุ ผลตามที่ตั้งใจ เมื่อผู้เรียน ทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรง กระตุ้นให้ทำกิจกรรมอื่น

ตาราง 4.9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
		<p>ประสบการณ์ทางสังคมสูง</p>	<p>สำเร็จต่อไป เช่น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นทำ กิจกรรม ผู้เรียนภูมิใจที่ได้รับ เกียรติบัตรจากโรงเรียน 3. จิตลักษณะที่แสดงออกถึง การมีเหตุผลเชิงจริยธรรม คือ การใช้เหตุผลเลือกทำใน สิ่งที่ถูกต้องตั้งตามระเบียบ ปฏิบัติของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเฉพาะเพื่อน 4. จิตลักษณะที่แสดงออกถึง การมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง คือ การที่ผู้เรียนมีจิตลักษณะ ด้านความมั่นใจในตัวเอง ความกล้าในการแสดง ความคิดเห็น การเป็นหัวหน้า กลุ่มนำกิจกรรมและทุ่มเท ศักยภาพในการทำกิจกรรม</p>

ตาราง 4.9 (ต่อ)

รายการ	สภาพปัจจุบัน	วรรณกรรม	การสนทนากลุ่ม
<p>2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <p>มีตัวบ่งชี้คือ</p> <p>1) ความมีวินัย</p> <p>2) การอยู่อย่างพอเพียง</p> <p>3) การมีจิตสาธารณะ</p>	<p>1. สถานศึกษาใช้การประเมินตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ โดยใช้เครื่องมือตามที่ได้รับนโยบายมาจากสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>1. ผู้ที่มีจิตลักษณะสมบูรณ์หลายด้าน แสดงว่ามีความพร้อมทางจิตใจมาก การพัฒนานี้จะช่วยให้เป็นคนดีและคนเก่งตามคุณลักษณะ8ประการของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>1. ความมีวินัย คือ พฤติกรรมผู้เรียนที่มีความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม</p> <p>2. การอยู่อย่างพอเพียง คือ พฤติกรรมผู้เรียนที่มีการดำรงชีวิตอยู่อย่างประมาณตน มีเหตุผลรอบคอบ ระมัดระวังอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ การวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. การมีจิตสาธารณะ คือ ผู้เรียนจะมีลักษณะผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมเข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยแรงกายสติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน</p>	<p>1. ความมีวินัย ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามระเบียบที่สถานศึกษากำหนดได้ เช่น การมาโรงเรียนทันเวลา, การเข้าแถวซื้ออาหารเป็นต้น และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>2. ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ผู้เรียนใช้อุปกรณ์การเรียน และสิ่งของอย่างประหยัด รู้คุณค่าของสิ่งของและฝากเงินไว้ที่ธนาคารโรงเรียน</p> <p>3. ด้านมีจิตสาธารณะ ผู้เรียนแสดงออกถึงการเป็นผู้มีน้ำใจ เสียสละเพื่อส่วนรวมและเต็มใจทำงานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายทั้งที่สถานศึกษาและที่บ้านพักอาศัยของผู้เรียน</p> <p>4. ตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณลักษณะผู้เรียนใช้ของกระทรวงศึกษาธิการ</p>

2.4 การสร้างทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น

จากผลการสังเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในปัจจุบัน วรรณกรรมและการสนทนากลุ่ม ที่ได้นำเสนอไปในตอนที่ 2.3 ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อมูลในการสร้าง ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและนำไป ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่านตรวจสอบคุณภาพของทฤษฎีและปรับปรุงทฤษฎีโปรแกรมใหม่ให้ เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะผู้เรียนตามแนวคิดทฤษฎีแรงขับเคลื่อนต่อไป ผลการวิจัยตอนที่ 2.4 มี 3 ตอน คือ 2.4.1 ผลการ ตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) ทฤษฎีโปรแกรม 2.4.2 ทฤษฎีโปรแกรมจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ปรับปรุงใหม่ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4.1) ผลการตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) ทฤษฎีโปรแกรม

การตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การวัดและประเมินผล 1 ท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา 2 ท่านและครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน 3 ท่าน (รายนามดังภาคผนวก ก.) โดยพิจารณา เกี่ยวกับความถูกต้อง เหมาะสมและความเชื่อมโยงกันของแต่ละองค์ประกอบในทฤษฎีโปรแกรม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นว่า โมเดลการเปลี่ยนแปลงและคำอธิบายทฤษฎีมีความถูกต้อง เหมาะสมและมีความ เชื่อมโยง มากที่สุด (ร้อยละ 100) รองลงมา คือ ตัวแทรกแซง (ร้อยละ 66.67, 83.33, และ 100 ตามลำดับ) และโมเดลการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 83.33, 66.67, และ 66.67 ตามลำดับ) สรุปความคิดเห็นของผู้ ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1. ปรับองค์ประกอบโมเดลการกระทำเป็น 2 องค์ประกอบ คือ การบริหารกิจกรรม และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ปรับรายละเอียดตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ 2. ปรับ องค์ประกอบของตัวแทรกแซง ใหม่ เป็น การสร้างนิสัยจากกิจกรรม การเสริมแรงจากครู การใช้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และการมีนักเรียนรุ่นพี่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรม รายละเอียด ดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ผลการตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) ทฤษฎีโปรแกรม

ประเด็น	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเชื่อมโยง		ความคิดเห็น
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. โมเดล การกระทำ	5	83.33	4	66.67	4	66.67	<p>1. ปรับองค์ประกอบโมเดลเป็น 2 องค์ประกอบ 1) เปลี่ยนคำว่า “บทบาทผู้บริหาร” เป็น “การบริหารกิจกรรม”</p> <p>2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เปลี่ยนคำและเรียงลำดับหัวข้อให้สอดคล้องกับองค์ประกอบใหม่</p> <p>2. เปลี่ยนคำว่า “วิธีการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร” เป็นคำว่า “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน” เปลี่ยนคำในหัวข้อย่อยเป็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม 2) การร่วมทำกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม
2. ตัวแทรก แซง	4	66.67	5	83.33	6	100	<p>1. ปรับองค์ประกอบใหม่เป็นกิจกรรมตามบริบทสถานศึกษา</p> <p>2. ปรับองค์ประกอบเดิมเป็นตัวกำหนด</p> <p>ในโมเดลการเปลี่ยนแปลง</p> <p>3. เปลี่ยนคำว่า “นักเรียนทำกิจกรรมด้วยความเข้าใจ” เป็นคำว่า “การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย”</p> <p>4. เปลี่ยนคำว่า “การทำกิจกรรมจนเกิดเป็นนิสัย” เป็นคำว่า “การสร้างนิสัยจากกิจกรรม”</p> <p>5. เปลี่ยนคำเป็นคำว่า “การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรม”</p>

ตาราง 4.10 (ต่อ)

ประเด็น	ความถูกต้อง		ความเหมาะสม		ความเชื่อมโยง		ความคิดเห็น
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
3. โมเดล การ เปลี่ยน แปลง	6	100	6	100	6	100	1. ความหมายของจิตลักษณะตามทฤษฎี ต้นไม้อัจฉริยะมีความเหมาะสมดี แต่ควรกำหนดในแบบประเมินให้ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา 2. กำหนดคำถามให้สอดคล้องกับ ความหมายและตัวบ่งชี้ของ กระทรวงศึกษาธิการ 3. การใช้ความหมายและคุณลักษณะที่ กระทรวงกำหนดทำให้สถานศึกษาไม่ต้อง เพิ่มภาระในการประเมินและสามารถ นำผลไปใช้อ้างอิงได้
4. อธิบาย ทฤษฎี โปรแกรม	6	100	6	100	6	100	1. ปรับคำอธิบายให้สอดคล้องกับโมเดล และบริบทของกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะผู้เรียน

2.4.2) ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น หลังการปรับปรุง

ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามความคิดเห็นที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อจะได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบและ
เครื่องมือการประเมินต่อไป รายละเอียด ดังภาพ 4.1

โมเดลการกระทำ

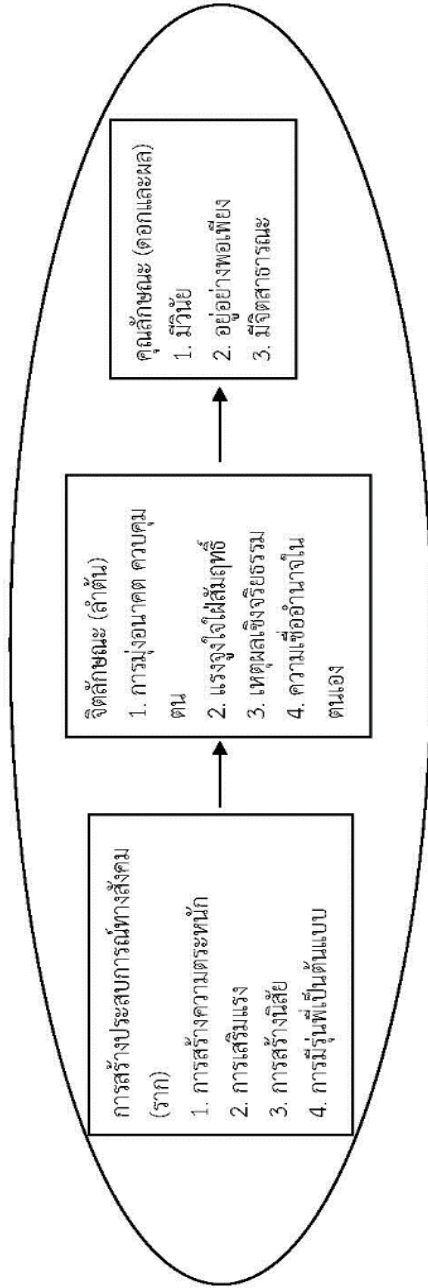
1. การบริหารกิจกรรม
  1. การวางแผนกิจกรรม
  2. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
  3. การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
  1. การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม
  2. การร่วมทำกิจกรรม
  3. การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม

กิจกรรมส่งเสริม
คุณลักษณะที่พึง
ประสงค์
ตามบริบท
สถานศึกษา

โมเดลการเปลี่ยนแปลง

ตัวแทรกแซง

ภาพ 4.1 ทฤษฎีโปรแกรมการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังการปรับปรุง

คำอธิบายทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มัธยมศึกษาตอนต้น

ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1) **โมเดลการกระทำ**เป็นการวางแผนที่เป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มี 2 องค์ประกอบ คือ การบริหารกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

องค์ประกอบแรก คือ การบริหารกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผนกิจกรรม การสร้างแรงจูงใจในการทำงานและการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และองค์ประกอบที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม การร่วมทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การบริหารกิจกรรม ประกอบด้วย

1.1.1) การวางแผนกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการวางแผนกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบเพื่อทำให้การจัดกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายคุณลักษณะผู้เรียนตามที่สถานศึกษาต้องการ การวางแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การกำหนดให้มีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบงานการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน มีโครงการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนที่กำหนดให้เป็นโครงการประจำบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษาโดยมีคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายครูรับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน ผู้บริหารจัดโครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเป็นโครงการประจำมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอและให้จัดกิจกรรมเหมือนกันทั้งสถานศึกษาและมีการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

1.1.2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนควรมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้ครูที่รับผิดชอบกิจกรรมมีกำลังใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน โดยแสดงบทบาทของการส่งเสริมสนับสนุนมากกว่าการใช้อำนาจสั่งการ คือ การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับทีมงานด้วยการชมเชยและการให้รางวัลแก่ครูที่ทุ่มเทและตั้งใจจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนอย่างไม่เห็นแก่ความยากลำบาก นอกจากนี้ ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูได้ด้วยการคอยช่วยเหลือแนะนำและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม

1.1.3) การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของการบริหารกิจกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโมเดลการกระทำ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมด้วยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการในรูปของคณะกรรมการเพื่อให้บุคลากรสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนและบรรจวาระด้านการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนไว้ในการประชุมประจำเดือนของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรสถานศึกษาทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

1.2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย

1.2.1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม ผู้บริหารควรให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน เพื่อให้การออกแบบกิจกรรมเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

1.2.2) การร่วมทำกิจกรรม เมื่อผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมวางแผนกิจกรรมแล้ว ผู้บริหารควรทำหนังสือเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมได้เห็นสภาพจริงของการจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการ

1.2.3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม เป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่สำคัญ ผู้บริหารควรให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม เพราะผู้ปกครองจะสามารถเฝ้าติดตามพฤติกรรมผู้เรียนได้ใกล้ชิดและเข้าใจสภาวะจิตใจผู้เรียนมากกว่าครู การที่ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลเพราะจะทำให้สมาชิกในชุมชนทำหน้าที่ติดตามพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะที่อยู่ในชุมชน ทำให้สถานศึกษาได้ข้อมูลการประเมินที่สมบูรณ์มากขึ้น

2) **ตัวแทรกแซง** เป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามบริบทของสถานศึกษาที่เกิดจากโมเดลการกระทำ แบ่งเป็น 4 กลุ่มกิจกรรม คือ

- 2.1) กิจกรรมอิงค่านิยมไทย
- 2.2) กิจกรรมสร้างกฎกติกา
- 2.3) กิจกรรมจิตสาธารณะ
- 2.4) กิจกรรมวิชาการ

3) **โมเดลการเปลี่ยนแปลง** เป็นผลที่เกิดขึ้นจากกลไกการทำงานที่เป็นระบบของตัวแทรกแซง โดยมีตัวกำหนดเกิดขึ้นตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม คือ 3.1) ราก 3.2) ลำต้น และ 3.3) ดอกและผล รายละเอียดดังนี้

3.1) **การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)** โดยครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ทางสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะ มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1) การสร้างความตระหนัก ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะว่าผู้เรียนในปัจจุบันจะมีความคิดเป็นของตัวเองและมีการแสดงออกอย่างชัดเจน ดังนั้นครูควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มหลังจากการทำกิจกรรมทุกครั้งเพื่อทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนแต่ละคนในกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้ว การอธิบายกิจกรรมอย่างละเอียดจนผู้เรียนเกิดความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ครูชี้แจงผลดีที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่อชุมชนจากการที่ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม การให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์การให้ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความถนัด การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

3.1.2) การเสริมแรง เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้วยความสมัครใจและเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเสริมแรงจากครู ประกอบด้วย การไม่ดูต่ำกว่ากล่าวผู้เรียนด้วยคำพูดที่ไม่เหมาะสมแต่จะใช้การอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากความประพฤติไม่ดี ไม่ถูกต้อง การเสริมแรงทางบวก ผู้เรียนด้วยการให้รางวัล การชมเชยต่อหน้าที่ประชุม การมอบประกาศเกียรติคุณยกย่องผู้เรียนที่มีความประพฤติดีงามและการแนะนำทางเลือกให้ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหา

3.1.3) การสร้างนิสัย ครูผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเข้าร่วมทำเป็นประจำ ซึ่งตามหลักของการสร้างนิสัย เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายอย่างเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย

3.1.4) การมีรุ่นพี่เป็นต้นแบบ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการคัดเลือกนักเรียนรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดีสามารถเป็นแบบอย่างให้นักเรียนรุ่นน้องได้มาร่วมวางแผนกิจกรรมและเป็นผู้นำกิจกรรม เพราะเด็กในวัยเดียวกันจะเข้าใจความต้องการ ความสนใจและสามารถสื่อสารให้เข้าใจกันได้ง่ายและเด็กรุ่นน้องมักจะดูและเลียนแบบรุ่นพี่ที่เขาไว้วางใจ

3.2) จิตลักษณะ (ลำดับ) ตามแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนั้น ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะต่าง ๆ ได้นั้น ผู้เรียนจะต้องเกิดจิตลักษณะพื้นฐาน 4 ประการ คือ

3.2.1) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน หมายถึง จิตลักษณะของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นความสามารถในการควบคุมตัวเอง ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายในอนาคต เช่น การวางแผนการทำงานและการอ่านหนังสือเตรียมสอบ การประชุมเตรียมการทำกิจกรรมอย่างละเอียด การนัดมาทำกิจกรรมวันเสาร์ อาทิตย์

3.2.2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การที่ผู้เรียนทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ดีที่สุดและบรรลุผลตามที่ตั้งใจ เมื่อผู้เรียนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำกิจกรรมอื่นสำเร็จต่อไป เช่น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นทำกิจกรรม ผู้เรียนภูมิใจที่ได้รับเกียรติบัตร เป็นต้น

3.2.3) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง จิตลักษณะของผู้เรียนที่แสดงออกถึงการใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามตามระเบียบปฏิบัติของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเฉพาะเพื่อน เช่น การที่ผู้เรียนยอมรับกฎกติกาของสถานศึกษา การแสดงความเคารพครู การเข้าแถวซื้ออาหาร เป็นต้น

3.2.4) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีจิตลักษณะที่แสดงออกถึงความมั่นใจในตัวเอง ความกล้าในการแสดงความคิดเห็น การเป็นหัวหน้ากลุ่มนำกิจกรรมต่าง ๆ และการทุ่มเทศักยภาพในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

3.3) คุณลักษณะ (ดอกและผล) ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะ เมื่อผู้เรียนมีพัฒนาการทางจิตลักษณะซึ่งเกิดขึ้นมาจากกลไกการทำงานของตัวแทรกแซง ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกมา 3 คุณลักษณะ คือ

3.3.1) ความมีวินัย พฤติกรรมผู้เรียนที่มีความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม การแสดงออกถึงความมีวินัยของผู้เรียนนั้นไม่เพียงแต่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบที่กำหนดเป็นข้อบังคับเท่านั้น แต่ยังรวมถึงระเบียบที่กำหนดอยู่ในใจของตัวเองที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.3.2) การอยู่อย่างพอเพียง พฤติกรรมผู้เรียนที่มีการดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผลรอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

3.3.3) การมีจิตสาธารณะ พฤติกรรมผู้เรียนที่แสดงออก คือ ผู้เรียนจะมีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบและตัวบ่งชี้การประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข.) ปรับปรุงรูปแบบและตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นจึงนำไปให้สถานศึกษาทดลองใช้รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น

การรายงานผลในตอนนี้แนะนำเสนอผลการวิเคราะห์ 5 ตอน คือ 3.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ 3.2 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ หลังการปรับปรุง 3.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินที่ใช้ในรูปแบบการประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้น 3.4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมินฯ รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผู้วิจัยนำ (ร่าง) รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประเมินตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยว่ารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ (ร่าง) เป็นรูปแบบที่มีประโยชน์ มีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสมและถูกต้อง ($M=4.46, 4.54, 4.38,$ และ 4.70 ตามลำดับ $SD=0.47, 0.55, 0.57,$ และ 0.28 ตามลำดับ) รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.11

ตาราง 4.11 ผลการตรวจสอบคุณภาพของ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	
	M	SD
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ		
1. ให้ข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน	4.20	0.84
2. เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน	4.20	0.84
3. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะตอบคำถามประเมินที่สำคัญได้	4.00	0.71
4. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินความคุ้มค่า(worth) ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนได้	4.00	0.71
5. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินคุณค่า(merit) ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนได้	4.20	0.45
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลายในการตีความข้อค้นพบจากการประเมิน	4.60	0.55
7. เป็นรูปแบบประเมินที่พิจารณาถึงการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	4.40	0.55
8. มีการรายงานผลการประเมินสรุปรวมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	5.00	0.00
9. เป็นรูปแบบประเมินที่กระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00
10. ช่วยกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน	5.00	0.00
รวม	4.46	0.47
ด้านความเป็นไปได้		
1. รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	0.55
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินสามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย	4.00	0.71
3. มีการวางแผนและดำเนินการประเมินโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.40	0.55
4. ช่วยส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่าย	4.60	0.55
5. วิธีการประเมินที่ใช้ในรูปแบบนี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ	4.60	0.55
6. ประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมิน	4.80	0.45
7. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า	4.40	0.55
8. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินตรวจสอบได้	4.60	0.55
9. ให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน	4.80	0.45
10. เป็นรูปแบบการประเมินที่ยากต่อการบิดเบือนข้อมูลหรือนำข้อค้นพบจากการประเมินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์	4.60	0.55
รวม	4.54	0.55

ตาราง 4.11 (ต่อ)

รายการ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	
	M	SD
ด้านความเหมาะสม		
1. มีการสอบถามความต้องการผลการประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.20	0.84
2. ผลการประเมินสามารถสะท้อนผลลัพธ์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	4.00	0.71
3. มีการกำหนดคำถามประเมินและแผนการประเมินอย่างชัดเจน	4.40	0.55
4. มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอย่างชัดเจน	4.60	0.55
5. เป็นวิธีการประเมินที่เคารพสิทธิและความแตกต่างของบุคคล	5.00	0.00
6. เป็นวิธีการประเมินที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.80	0.45
7. มีการรายงานข้อจำกัดในการประเมิน	4.00	0.71
8. มีการประเมินและรายงานจุดแข็งจุดอ่อนของกิจกรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.00	0.71
9. มีการประเมินและรายงานผลลัพธ์ที่คาดหวังและไม่คาดหวังต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.00	0.71
10. มีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้	4.80	0.45
รวม	4.38	0.57
ด้านความถูกต้อง		
1. มีการระบุวัตถุประสงค์การประเมินอย่างชัดเจน	5.00	0.00
2. มีการเก็บข้อมูลหลายวิธีจากหลายแหล่งเพื่อให้เกิดความถูกต้อง	5.00	0.00
3. เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นที่คำถามการประเมินที่สำคัญ	4.40	0.55
4. มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	5.00	0.00
5. มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.40	0.55
6. มีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมิน	5.00	0.00
7. เป็นรูปแบบการประเมินที่ทำให้ได้ข้อสรุปการประเมินที่ถูกต้องเที่ยงธรรม	4.40	0.55
8. มีวิธีวิเคราะห์ผลการประเมินหลายวิธีเพื่อ ตรวจสอบความคงที่ของข้อค้นพบ	5.00	0.00
9. เป็นรูปแบบการประเมินที่ได้ข้อมูลสะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน	4.40	0.55
10. ผลการประเมินสามารถนำไปอ้างอิงได้	4.40	0.55
รวม	4.70	0.28

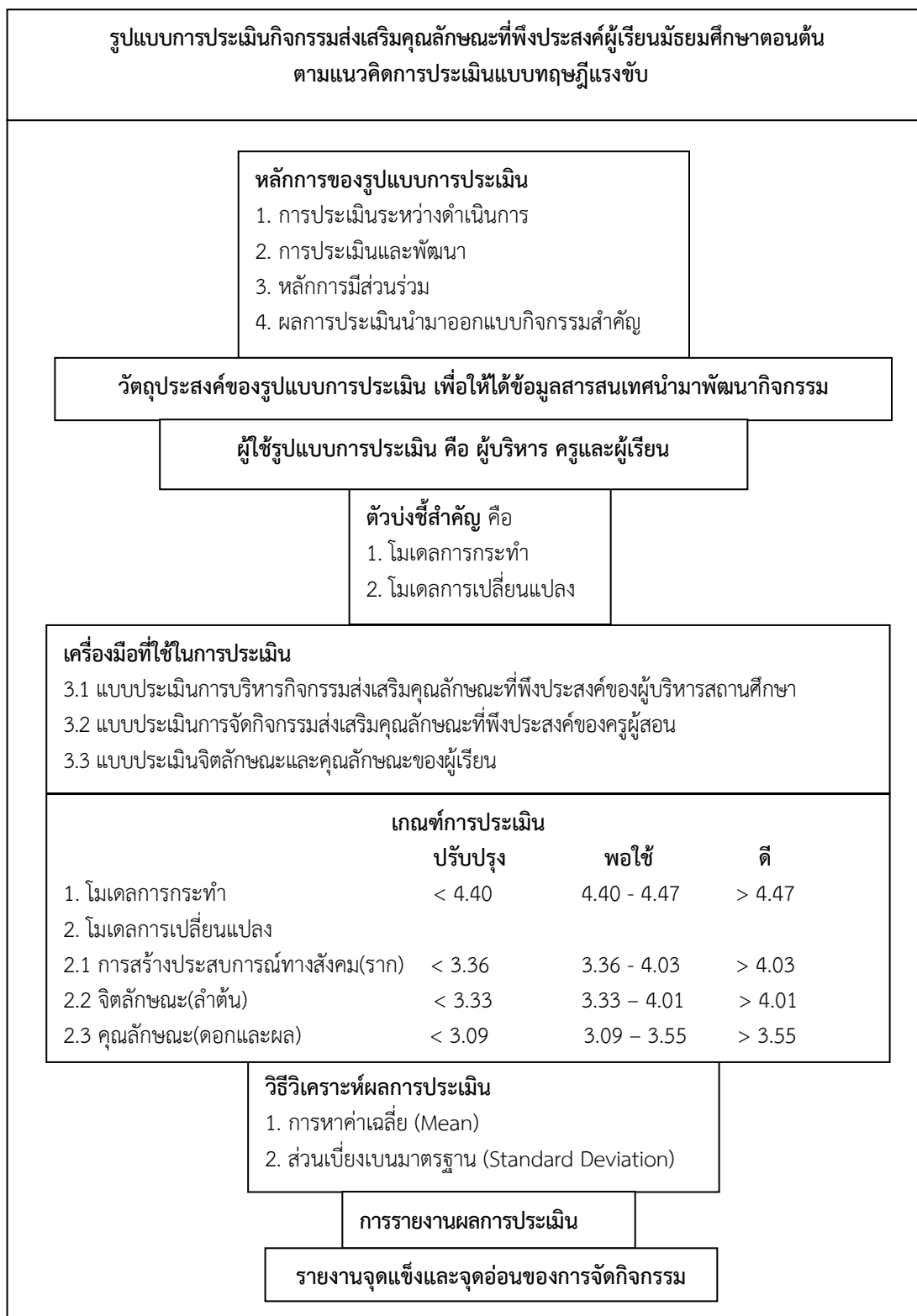
ผู้วิจัยสรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อรูปแบบและคู่มือการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าเป็นรูปแบบและคู่มือการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นรูปแบบการประเมินที่ทำให้ผู้บริหารได้ข้อมูลหลายด้าน สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.12

ตาราง 4.12 สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อ (ร่าง) รูปแบบและคู่มือการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโดยรวม

รายการ	ความคิดเห็น
1. หลักการ/แนวคิด ทฤษฎีการประเมิน แบบทฤษฎีแรงขับ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นแนวคิดการประเมินที่ทันสมัยทำให้ผู้ใช้ผลการประเมินสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดกิจกรรมฯ ได้ 2. เพิ่มหัวข้อตามคำอธิบายลงในภาพรูปแบบ 3. เพิ่มการอธิบายวิธีการสร้างทฤษฎีโปรแกรมในคำอธิบายรูปแบบ
2. ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวบ่งชี้มีรายละเอียดครบถ้วนครอบคลุมการทำงานจริงในสถานศึกษา 2. การตั้งคำถามการประเมินควรกำหนดให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มรายละเอียดของเครื่องมือให้มากกว่านี้
4. วิธีวิเคราะห์ผล การประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้งานได้จริง เหมาะสมดี ครูสามารถทำได้ทุกคน
5. การรายงานผลการประเมิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการรายงานผลที่ทำให้ทุกคนในสถานศึกษาได้รับรู้และร่วมมือกันจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีขึ้น 2. เหมาะสมดีแล้วสามารถนำไปใช้วางแผนการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไปได้ 3. เพิ่มขั้นตอนการใช้รูปแบบประเมินฯ

3.2 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ หลังการปรับปรุง

ผู้วิจัยนำความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในตอนที่ 3.1 มาปรับปรุงรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ โดยมีสิ่งที่ปรับปรุง คือ 1) การเพิ่มหัวข้อและคำอธิบาย หลักการ วัตถุประสงค์ ผู้ใช้การประเมิน 2) เพิ่มคำอธิบายวิธีการสร้างทฤษฎีโปรแกรม 3) เพิ่มคำอธิบายผลการประเมินและรายละเอียดการรายงานผลการประเมินแต่ละแบบ และ 4) เพิ่มขั้นตอนการใช้รูปแบบประเมิน ดังภาพ 4.2

ภาพ 4.2 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

จากภาพ 4.2 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มีรายละเอียดดังนี้

1. หลักการ

รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นการประเมินคุณภาพระหว่างการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา (formative evaluation) โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม คือ ผู้บริหาร ครูและนักเรียน การประเมินตามแนวคิดแบบทฤษฎีแรงขับนี้จะให้ความสำคัญกับการได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวิธีการออกแบบกิจกรรม (ตัวแทรกแซง) คุณลักษณะของตัวแทรกแซงและผลที่เกิดขึ้นจากตัวแทรกแซง โดยวิเคราะห์ผลการประเมินจากตัวบ่งชี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์และระดับของผลลัพธ์ ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญให้กับผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้พัฒนาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่สะท้อนความเหมาะสมของการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ผู้ใช้รูปแบบการประเมิน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเป็นผู้ใช้รูปแบบการประเมิน

4. ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงความเหมาะสมของการออกแบบตัวแทรกแซง (โมเดลการกระทำ) ความเหมาะสมของตัวแทรกแซง (กิจกรรม) และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งผลเชิงปัจจัยและผลลัพธ์เชิงคุณภาพ รายละเอียดดังตาราง 4.13

ตาราง 4.13 ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

รายการ	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
1. โมเดลการกระทำ	1.1 การบริหารกิจกรรม	1) การวางแผนกิจกรรม 2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 3) การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
	1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม 2) การร่วมทำกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม
2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง	2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคม	
	2.1.1 การสร้างนิสัยจากกิจกรรม	1) รูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย 2) การจัดกิจกรรมให้เป็นวิถีชีวิต
	2.1.2 การเสริมแรงจากครู	1) การเสริมแรงทางบวก 2) การสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน
	2.1.3 การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	1) การอธิบาย 2) การจัดกิจกรรมกลุ่ม 3) การใช้แหล่งเรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยี
	2.1.4 การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรม	1) การคัดเลือกรุ่นพี่ 2) การมีรุ่นพี่ร่วมกิจกรรม
	2.2 ผู้เรียนเกิดจิตลักษณะ	1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) การมุ่งอนาคต ควบคุมตน 3) เหตุผลเชิงจริยธรรม 4) ความเชื่ออำนาจในตน
	2.3 ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ	1) ความมีวินัย 2) การอยู่อย่างพอเพียง 3) การมีจิตสาธารณะ

5. เครื่องมือประเมิน มี 3 แบบ คือ

3.1 แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน

3.3 แบบประเมินคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 ค่าเฉลี่ย
- 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

7. เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ใช้การหาค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพของโมเดลการกระทำและโมเดลการเปลี่ยนแปลง การตัดสินผลการประเมินผ่าน หรือไม่ผ่าน (รายละเอียดการสร้างเกณฑ์ประเมินอยู่ในตอนที่ 3.3) ดังนี้

ผลการประเมินระดับพอใช้และดี	ผลการพิจารณา	ผ่านการประเมิน
ผลการประเมินระดับต่ำกว่าพอใช้	ผลการพิจารณา	ไม่ผ่านการประเมิน

โดยมีรายละเอียดระดับคุณภาพดังนี้

1. โมเดลการกระทำ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.47 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.40 ถึง 4.47 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 4.40

2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง

2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน (ราก) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.03 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.36 ถึง 4.03 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.36

2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.01 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.33 ถึง 4.01 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.33

2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.55 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.09 ถึง 3.55 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.09 ดังแสดงในตาราง 4.14

ตาราง 4.14 เกณฑ์การประเมิน

	ระดับคุณภาพ		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
1. โมเดลการกระทำ	< 4.40	4.40-4.47	> 4.47
2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง			
2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)	< 3.36	3.36-4.03	> 4.03
2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น)	< 3.33	3.33-4.01	> 4.01
2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล)	< 3.09	3.09-3.55	> 3.55

8. การรายงานผลการประเมิน

รายงานสรุปผลการประเมินต่อผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการรายงานผลการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนจุดแข็งและจุดอ่อนของ โมเดลการกระทำ และโมเดลการเปลี่ยนแปลง และรายงานผลความสอดคล้องเชื่อมโยงของผลการประเมินตัวแทรกแซงตามกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงที่ได้จากทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในภาคเรียนต่อไป การรายงานผลการประเมิน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอขออนุญาตประชุมประจำภาคเรียนของสถานศึกษา
2. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินอธิบายให้ที่ประชุมมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีในการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ
3. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินนำเสนอผลการประเมินที่ได้จากการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวคิดทฤษฎีแรงขับ โดยนำเสนอผลการประเมินแยกเป็น โมเดลการกระทำ ตัวแทรกแซงและโมเดลการเปลี่ยนแปลงและรายงานผลความสอดคล้องเชื่อมโยงของผลการประเมินตัวแทรกแซงตามกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงที่ได้จากทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

ในการรายงานผลการประเมิน ครูผู้รับผิดชอบการประเมินจะต้องหาค่าเฉลี่ยผลการประเมินในแต่ละส่วนคือ ภาพรวมของโมเดลการกระทำ แต่สำหรับโมเดลการเปลี่ยนแปลงจะแยกเป็นตัวบ่งชี้การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) จิตลักษณะ (ลำต้น) และคุณลักษณะ (ดอกและผล) นำค่าเฉลี่ยผลการประเมินมาหาระดับคุณภาพและพิจารณาตัดสินผลการประเมิน ผ่าน(v) หรือ ไม่ผ่าน และนำผลการพิจารณา มาเทียบกับตารางการรายงานผลการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำคัญที่จะนำไปใช้รายงานผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 4.15

ตาราง 4.15 การรายงานผลการประเมิน

ลำดับ	ผลการประเมิน โมเดลการกระทำ	โมเดลการเปลี่ยนแปลง			ผลการประเมินโมเดล การเปลี่ยนแปลง	การรายงานผลการ ประเมิน
		ราก	ลำต้น	ดอกและ ผล		
1	⊗	X	X	X	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
2	⊗	X	X	/	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
3	⊗	X	/	x	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
4	⊗	/	X	X	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
5	⊗	/	/	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
6	⊗	/	/	X	√	ปรับวิธีการบริหาร
7	⊗	√	X	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
8	⊗	X	/	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
9	√	X	X	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
10	√	X	X	/	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
11	√	X	/	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
12	√	/	X	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
13	√	/	/	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
14	√	/	/	X	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
15	√	/	X	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
16	√	X	/	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป

การรายงานผลการประเมิน จากผลการประเมินตามตาราง 4.15 ผู้ประเมินมีวิธีการรายงานผลการประเมินตามแบบของผลการประเมิน 4 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ออกแบบกิจกรรมใหม่ การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 1 ผู้ประเมินควรแนะนำให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเลิกทำกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ และพิจารณาหากิจกรรมใหม่ ๆ มาให้ผู้เรียนได้ทำเพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษาต้องการ

แบบที่ 2 ปรับวิธีการบริหารกิจกรรม การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 2 ผู้ประเมินควรนำเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาวิธีการบริหารกิจกรรม โดยดูจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินที่ได้ว่าตัวบ่งชี้ใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเสนอแนะตามตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบที่ 3 ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 3 ผู้ประเมินควรนำเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ปรับเทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยดูจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินที่ได้ว่าตัวบ่งชี้ใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเสนอแนะตามตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบที่ 4 กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 4 ผู้ประเมินควรเสนอให้ผู้บริหารดำเนินการกิจกรรมต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่ต้องมีการปรับปรุงกิจกรรมใด ๆ

ขั้นตอนการใช้รูปแบบการประเมิน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินฯ และพิจารณาอธิบายครูที่รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน เป็นผู้รับผิดชอบการประเมิน
2. ครูที่รับผิดชอบการประเมิน ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบการประเมินฯ มากขึ้น และวางแผนการดำเนินการเก็บข้อมูลการประเมิน ดังนี้
  - 1) การชี้แจงต่อที่ประชุมโรงเรียน
  - 2) การเก็บข้อมูลการประเมิน
  - 3) การวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้รายงานต่อผู้บริหารและที่ประชุมสถานศึกษา
  - 4) การนำเสนอผลการประเมินต่อผู้บริหารและที่ประชุมสถานศึกษา

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

1. การชี้แจงกับที่ประชุมโรงเรียน
ครูผู้รับผิดชอบการประเมินอธิบาย หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีการประเมิน ตามแนวคิดทฤษฎีแรงขับ และอธิบายทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน แก่บุคลากรสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
2. การเก็บข้อมูลการประเมิน
ครูผู้รับผิดชอบการประเมินเตรียมเอกสารแบบประเมินฯ ทั้ง 3 ชุดให้ครบและนัดหมายกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลการประเมิน
3. การวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้รายงานต่อผู้บริหารและที่ประชุมสถานศึกษา
ครูผู้รับผิดชอบการประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินด้วยสถิติพื้นฐานตามคู่มือ และสรุปผลตามองค์ประกอบทั้ง 3 ในทฤษฎีโปรแกรม
4. วันนำเสนอผลการประเมิน

ครูผู้รับผิดชอบเตรียมข้อมูลสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบทั้ง 3 ในทฤษฎีโปรแกรม และนำเสนอผลการประเมินในประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารและครูท่านอื่น ๆ จะได้นำไปใช้วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนต่อไป

3.3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

การนำเสนอผลในตอน 3.3 เป็นการนำเสนอผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้กับข้อคำถาม และความถูกต้องของข้อคำถาม โดยการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) ของแบบประเมิน (รายละเอียดดังภาคผนวก ข.) ส่วนผลการปรับปรุงข้อคำถาม และแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ รวมอยู่ในคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ (คู่มือแสดงดังภาคผนวก ค.) ผลการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) ของแบบประเมิน สรุปผลดังตาราง 4.16

ตาราง 4.16 สรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) ของแบบประเมิน

รายการ	ผลการตรวจสอบและปรับปรุง
1. แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	
ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 20 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและตัวชี้วัด รวมทั้งการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อคำถาม จำนวนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.33 – 1.0 โดยข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ข้อ 19 และ 20 มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยจึงตัดทิ้ง 2 ข้อนี้ออกไป ปรับภาษาข้อ 2 และ 14 ใหม่ให้ชัดเจนและครอบคลุม เรียงลำดับข้อคำถามใหม่ตามที่คุณวุฒิแนะนำ
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชน	เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 9 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและตัวชี้วัด รวมทั้งการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อคำถาม จำนวนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) มีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อคำถาม ผู้วิจัยปรับคำถามข้อ 5 ใหม่ตามคำแนะนำของคุณวุฒิ
2. แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน	
ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 32 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและตัวชี้วัด รวมทั้งการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อคำถาม จำนวนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.33 – 1.0 โดยข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ข้อ 8, 11 และ 26
	มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยตัดข้อ 11 กับ 26 ออกไป และรวมข้อ 8 และ 15 ปรับภาษาใหม่ให้ชัดเจนและครอบคลุม รวมข้อ 1-4 ให้เหลือข้อเดียวตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำและปรับภาษาให้ครอบคลุมตัวบ่งชี้ย่อย
3. แบบประเมินคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	
ตอนที่ 2 การประเมินจิตลักษณะของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 40 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและตัวชี้วัด รวมทั้งการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของข้อคำถาม จำนวนค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ผู้วิจัยปรับภาษาใหม่ให้เป็นภาษาพูดที่สามารถสื่อความกับผู้เรียนได้ง่าย และตรงตามความต้องการของคำถาม

ตาราง 4.16 (ต่อ)

รายการ	ผลการตรวจสอบและปรับปรุง
ตอนที่ 3 การประเมินการเกิด ของผู้เรียนจากการเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีจำนวน 21 ข้อ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและตัวชี้วัด รวมทั้งการตรวจ ความถูกต้อง เหมาะสมของข้อคำถาม คำนวณค่าดัชนีความ สอดคล้อง (Item-Objective Congruence; IOC) มีค่าอยู่ ระหว่าง 0.67 - 1.00 ผู้วิจัยปรับภาษาใหม่ให้เป็นภาษาพูดที่ สามารถสื่อความกับผู้เรียนได้ง่ายและตรงความต้องการของคำถาม

3.4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมิน

การนำเสนอผลการประเมินใน 3.4 เป็นการทดลองใช้รูปแบบการประเมิน การหาค่าเฉลี่ย
ของผลการประเมินตามรูปแบบการประเมินและการหาเกณฑ์การประเมินตามรูปแบบการประเมินฯ
ที่พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังที่ได้นำเสนอผล
ไปในตอน 3.3 ไปทดลองใช้กับสถานศึกษา คัดเลือกสถานศึกษาโดยใช้ผลการประเมินของสำนักงาน
รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาและผลการประกวดของกระทรวงศึกษาธิการ จัดกลุ่ม
สถานศึกษาเป็นสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ อย่างละ 5 แห่ง รวมเป็น 10 แห่ง ดังนี้

สถานศึกษากลุ่มสูง คือ กลุ่มของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินของสมศ.ตัวบ่งชี้ที่ 2 ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมในระดับดีมาก และเคยได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของกระทรวงศึกษาธิการ

สถานศึกษากลุ่มต่ำ คือ กลุ่มของสถานศึกษาที่มีผลการประเมินของสมศ.ตัวบ่งชี้ที่ 2 ด้าน
คุณธรรมจริยธรรมในระดับต่ำกว่าดีมาก และไม่เคยได้รับรางวัลระดับประเทศ ด้านการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการประเมินตอน 3.4 นี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม 3.4.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินที่ได้จากการใช้รูปแบบ
การประเมินฯ และ 3.4.3 การหาเกณฑ์การประเมินตามรูปแบบการประเมินฯ รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 10 คน ครู จำนวน 20 คน และผู้เรียน จำนวน 450 คน พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (จำนวน 7 คน ร้อยละ 70.0) มากกว่าเพศหญิง (จำนวน 3 คน ร้อยละ 30.0) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (จำนวน 8 คน ร้อยละ 80.0) รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก กับปริญญาตรีจำนวนเท่ากัน (จำนวน 1 คน ร้อยละ 10.0) ผู้บริหารส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 11-20 ปี (จำนวน 8 คน ร้อยละ 80.0) และรองลงมา มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี (จำนวน 2 คน ร้อยละ 20.0) ในส่วนของครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (จำนวน 12 คน ร้อยละ 60.0) มากกว่าเพศชาย (จำนวน 8 คน ร้อยละ 40.0) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (จำนวน 16 คน ร้อยละ 80.0) มากกว่าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (จำนวน 4 คน ร้อยละ 20.0) ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 11-20 ปี (จำนวน 12 คน ร้อยละ 60.0) รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี (จำนวน 5 คน ร้อยละ 25.0) และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปี (จำนวน 3 คน ร้อยละ 15.0) และสำหรับผู้เรียนส่วนมากเป็นเพศหญิง (จำนวน 291 คน ร้อยละ 64.7) มากกว่าเพศชาย (จำนวน 159 คน ร้อยละ 35.3) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 (จำนวน 230 คน ร้อยละ 51.11) รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (จำนวน 141 คน ร้อยละ 31.33) และมัธยมศึกษาปีที่ 3 (จำนวน 79 คน ร้อยละ 17.56) ตามลำดับดังตาราง 4.17

ตาราง 4.17 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

รายการ	กลุ่มสูง			กลุ่มต่ำ			รวม		
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้เรียน	ผู้บริหาร	ครู	ผู้เรียน	ผู้บริหาร	ครู	ผู้เรียน
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. เพศ									
1.1 ชาย	4 (80.0)	4(40.0)	89(39.04)	3(60.0)	5(50.0)	70(31.53)	7(70.0)	8(40.0)	159(35.3)
1.2 หญิง	1(20.0)	6(60.0)	139(60.96)	2(40.0)	5(50.0)	152(68.47)	3(30.0)	12(60.0)	291(64.7)
						7)			
รวม	5(100)	10(100)	228(100)	5(100)	10(100)	222(100)	10(100)	20(100)	450(100)
2. วุฒิ									
2.1 ป.ตรี	0(0)	7(70.0)	-	1(20.0)	9(90.0)	-	1(10.0)	16(80.0)	-
2.2 ป.โท	4(80.0)	3(30.0)	-	4(80.0)	1(10.0)	-	8(80.0)	4(20.0)	-
2.3 ป.ตรี	1(20.0)	0(0)	-	0(0)	0(0)	-	1(10.0)	0(0)	-
รวม	5(100)	10(100)	-	5(100.0)	10(100)	-	10(100)	20(100)	-
3. ระดับการศึกษา									
3.1 ม.1	-	-	147(64.48)	-	-	83(37.39)	-	-	230(51.11)
3.2 ม.2	-	-	41(17.98)	-	-	100(45.05)	-	-	141(31.33)
3.3 ม.3	-	-	40(17.54)	-	-	39(17.56)	-	-	79(17.56)
รวม	-	-	228(100)	-	-	222(100)	-	-	450(100)
4. ประสบการณ์ทำงาน									
4.1 <10ปี	0(0)	2(20.0)	-	2(40.0)	3(30.0)	-	2(20.0)	5(25.0)	-
4.2 11-20ปี	5(100)	6(60.0)	-	3(60.0)	6(60.0)	-	8(80.0)	12(60.0)	-
4.3 >20ปี	0(0)	2(20.0)	-	0(0)	1(10.0)	-	0(0)	3(15.0)	-
รวม	5(100)	10(100)	-	5(100)	10(100)	-	10(100)	20(100)	-

3.4.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างผลการประเมินที่ได้จากรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินที่ได้จากรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 3.4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินในโมเดลการกระทำ 3.4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินในโมเดลการเปลี่ยนแปลง รายละเอียดดังนี้

3.4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินในโมเดลการกระทำ

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินในโมเดลการกระทำที่ได้จากการเก็บข้อมูลผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 ท่าน พบว่า ผลการประเมินโมเดลการกระทำของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=5.23$, $p=0.00$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษากลุ่มสูงมีผลการประเมินความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้การบริหารกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนแตกต่างจากสถานศึกษากลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=3.47$, และ 3.75 ตามลำดับ $p=0.01$, 0.01) โดยทั้ง 2 กลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (กลุ่มสูง $M=4.75$, และ 4.58 ตามลำดับ ; $SD=0.17$, และ 0.12 ตามลำดับ และกลุ่มต่ำ $M=4.13$, และ 4.02 ตามลำดับ ; $SD=0.36$, และ 0.31 ตามลำดับ) สรุปผลดังตาราง 4.18

ตาราง 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินในโมเดลการกระทำ

รายการ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t-test	p
	M	SD	M	SD		
1.การบริหารกิจกรรม	4.75	0.17	4.13	0.36	3.47	0.01
1.1 การวางแผนกิจกรรม	4.70	0.25	4.03	0.36	3.41	0.01
1.2 การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน	4.80	0.21	4.40	0.55	1.53	0.17
1.3 การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	4.80	0.27	3.90	0.42	4.03	0.00
2.การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	4.58	0.12	4.02	0.31	3.75	0.01
2.1 การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม	4.60	0.15	4.27	0.43	1.62	0.14
2.2 การร่วมทำกิจกรรม	4.47	0.30	3.80	0.69	1.98	0.08
2.3 การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม	4.67	0.41	4.00	0.47	2.39	0.04
รวม	4.68	0.10	4.14	0.21	5.23	0.00

ผลประเมินการดำเนินการตามโมเดลการกระทำของสถานศึกษากลุ่มสูงมากกว่าสถานศึกษากลุ่มต่ำ โดยสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำดำเนินการตามโมเดลการกระทำเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การบริหารกิจกรรม และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม

สำหรับตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำดำเนินการมากที่สุด คือ การบริหารกิจกรรม เหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม

3.4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินโมเดลการเปลี่ยนแปลง

3.4.2.2.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินด้านการสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินด้านการสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) เก็บข้อมูลจากครู จำนวน 20 ท่าน พบว่า ผลการประเมินด้านการสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=6.88$, $p=0.00$) โดยกลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ($M=4.16$, $SD=0.21$) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มต่ำที่มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.23$, $SD=0.33$)

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ผลการประเมินความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ คือ การสร้างนิสัยจากกิจกรรม การเสริมแรงจากครู การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และการมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่เข้าร่วมกิจกรรม ของสถานศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=3.28$, 3.55 , 3.72 , และ 5.40 ตามลำดับ ; $p=0.00$, 0.00 , 0.00 , และ 0.00 ตามลำดับ) สถานศึกษากลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยการสร้างนิสัยจากกิจกรรม การเสริมแรงจากครู การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และการมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่เข้าร่วมกิจกรรม อยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$, 4.06 , 4.03 , และ 4.37 ตามลำดับ ; $SD = 0.35$, 0.51 , 0.32 , และ 0.42 ตามลำดับ) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มต่ำที่มีค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ทั้ง 4 อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 3.21$, 3.25 , 3.36 , และ 3.05 ตามลำดับ ; $SD = 0.95$, 0.35 , 0.40 , และ 0.56 ตามลำดับ) แสดงว่า ผลการประเมินการสร้างประสบการณ์ทางสังคมของครูผู้สอน สามารถจำแนกสถานศึกษากลุ่มสูงและต่ำออกจากกันได้ทั้งในภาพรวม และรายตัวบ่งชี้ สรุปผลดังตาราง 4.19

ตาราง 4.19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินด้านการสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)

รายการ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t-test	p
	M	SD	M	SD		
1. การสร้างนิสัยจากกิจกรรม	4.33	0.35	3.21	0.95	3.28	0.00
2. การเสริมแรงจากครู	4.06	0.51	3.25	0.35	3.55	0.00
3. การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	4.03	0.32	3.36	0.40	3.72	0.00
4. การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่เข้าร่วมกิจกรรม	4.37	0.42	3.05	0.56	5.40	0.00
รวม	4.16	0.21	3.23	0.33	6.88	0.00

ผลการประเมิน แสดงว่า การดำเนินการของครูเพื่อสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) ของสถานศึกษากลุ่มสูงแตกต่างจากกลุ่มต่ำในภาพรวมและรายตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่าสถานศึกษากลุ่มสูงครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีการดำเนินการทั้ง 4 ตัวบ่งชี้มากกว่ากลุ่มต่ำ ซึ่งปรากฏว่าสถานศึกษากลุ่มสูงดำเนินการเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่เข้าร่วมกิจกรรม การสร้างนิสัยจากกิจกรรม การเสริมแรงจากครูและการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย แต่สำหรับสถานศึกษากลุ่มต่ำมีการดำเนินการเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย การเสริมแรงจากครู การสร้างนิสัยจากกิจกรรม และการมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่เข้าร่วมกิจกรรม

กลไกการทำงานเพื่อสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียนที่สถานศึกษากลุ่มสูงใช้มากที่สุด คือ การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งแตกต่างจากสถานศึกษากลุ่มต่ำที่ใช้กลไกการทำงานเพื่อสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน คือ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม

3.4.2.2.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินด้านจิตลักษณะผู้เรียน (ลำต้น) และคุณลักษณะผู้เรียน (ดอกและผล)

ผลการประเมินจิตลักษณะพื้นฐานของผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พิจารณาโดยภาพรวม พบว่า ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีจิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=39.00$ $p=0.00$) โดยผู้เรียนกลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยจิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($M=4.12$, $SD=0.32$) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มต่ำที่มีค่าเฉลี่ยจิต

ลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.92$, $SD=0.34$)

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ผลการประเมินความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง เหตุผลเชิงจริยธรรม และความเชื่ออำนาจในตน ของสถานศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=27.72$, 47.98 , 32.75 , และ 14.98 ตามลำดับ ; $p=0.00$, 0.00 , 0.00 , และ 0.00 ตามลำดับ) โดยผู้เรียนในกลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง เหตุผลเชิงจริยธรรม และความเชื่ออำนาจในตนอยู่ในระดับมาก ($M=4.01$, 4.18 , 4.29 , และ 4.06 ตามลำดับ ; $SD=0.36$, 0.33 , 0.40 , และ 0.52 ตามลำดับ) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มต่ำที่มีค่าเฉลี่ยของตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัวบ่งชี้ อยู่ในระดับปานกลาง ($M=2.86$, 2.61 , 2.96 , และ 3.33 ตามลำดับ ; $SD=0.50$, 0.36 , 0.46 , และ 0.51 ตามลำดับ)

ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พิจารณาโดยภาพรวมพบว่า ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=14.33$, $p=0.00$) โดยผู้เรียนกลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($M=3.79$, $SD=0.49$) ซึ่งสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มต่ำที่มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.09$, $SD=0.54$)

เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า ผลการประเมินความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตัวบ่งชี้ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ คือ ด้านความมีวินัย การอยู่อย่างพอเพียง และการมีจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=17.43$, 8.08 , และ 11.14 ตามลำดับ ; $p=0.00$, 0.00 , และ 0.00 ตามลำดับ) โดยผู้เรียนกลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความมีวินัย การอยู่อย่างพอเพียง และการมีจิตสาธารณะอยู่ในระดับมาก ($M=3.55$, 3.75 , และ 3.79 ; $SD=0.63$, 0.56 , และ 0.49 ตามลำดับ) ซึ่งสูงกว่ากลุ่มต่ำที่มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะทั้งสามด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.05$, 3.03 , และ 3.09 ตามลำดับ ; $SD=0.68$, 0.78 , และ 0.54 ตามลำดับ) แสดงว่า รูปแบบประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถจำแนกคุณลักษณะผู้เรียนของสถานศึกษากลุ่มสูงและต่ำออกจากกันได้ทั้งในภาพรวมและแยกตามแต่ละตัวบ่งชี้ สรุปผลดังตาราง 4.20

ตาราง 4.20 การวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินจิตลักษณะและคุณลักษณะผู้เรียน

รายการ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t-test	p
	M	SD	M	SD		
1. จิตลักษณะผู้เรียน	4.12	0.32	2.92	0.34	39.00	0.00
1.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.01	0.36	2.86	0.50	27.72	0.00
1.2 มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง	4.18	0.33	2.61	0.36	47.98	0.00
1.3 เหตุผลเชิงจริยธรรม	4.29	0.40	2.96	0.46	32.75	0.00
1.4 ความเชื่ออำนาจในตน	4.06	0.52	3.33	0.51	14.98	0.00
2. คุณลักษณะผู้เรียน	4.10	0.58	3.20	0.51	17.43	0.00
2.1 ความมีวินัย	3.55	0.63	3.05	0.68	8.08	0.00
2.2 การอยู่อย่างพอเพียง	3.75	0.56	3.03	0.78	11.14	0.00
2.3 การมีจิตสาธารณะ	3.79	0.49	3.09	0.54	14.33	0.00

ผลการประเมินโมเดลการเปลี่ยนแปลง แสดงว่า เมื่อสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะพื้นฐานก่อนที่จะเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีโปรแกรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในสถานศึกษากลุ่มสูงผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลง จิตลักษณะพื้นฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งหมดมากกว่าสถานศึกษากลุ่มต่ำ

การเกิดจิตลักษณะของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มสูงเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนการเกิดจิตลักษณะของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มต่ำเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความเชื่ออำนาจในตนเอง เหตุผลเชิงจริยธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง

สำหรับการเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มสูง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีจิตสาธารณะ การอยู่อย่างพอเพียงและความมีวินัย ส่วนการเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มต่ำ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีจิตสาธารณะ ความมีวินัยและการอยู่อย่างพอเพียง

3.4.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

การกำหนดจุดตัดสำหรับจำแนกกลุ่มของสถานศึกษาผู้วิจัยใช้วิธีการกลุ่มรู้ชุด (known group) จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามของ สมศ. และผลการประกวดของกระทรวงศึกษาธิการ จัดกลุ่มสถานศึกษาเป็นสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ อย่างละ 5 แห่ง รวมเป็น

10 แห่ง โดยนำรูปแบบการประเมินไปใช้ประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตั้งรายละเอียดผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตอน 3.4.2 ผู้วิจัยนำมาแสดงภาพรวมของแต่ละองค์ประกอบของรูปแบบการประเมิน พบว่า สถานศึกษากลุ่มสูงมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินตั้งแต่ 4.10 ถึง 4.68 ในขณะที่สถานศึกษากลุ่มต่ำมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินตั้งแต่ 2.92 ถึง 4.14 ดังแสดงในตาราง 4.21

ตาราง 4.21 ค่า Max Min ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลการประเมินแต่ละองค์ประกอบ

รายการ	สถานศึกษากลุ่มสูง (n=5)				สถานศึกษากลุ่มต่ำ (n=5)			
	Max	Min	M	SD	Max	Min	M	SD
1. โมเดลการกระทำ	4.80	4.47	4.68	0.10	4.40	3.80	4.14	0.21
2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง								
2.1) การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)	4.37	4.03	4.16	0.21	3.36	3.05	3.23	0.33
2.2) จิตลักษณะ (ลำต้น)	4.29	4.01	4.12	0.32	3.33	2.61	2.92	0.34
2.3) คุณลักษณะ (ดอกและผล)	3.79	3.55	4.10	0.58	3.09	3.03	3.20	0.51

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มาจากการกำหนดจากค่าเฉลี่ยสูงสุดของสถานศึกษากลุ่มต่ำและค่าเฉลี่ยต่ำสุดของสถานศึกษากลุ่มสูง พบว่า

1. โมเดลการกระทำ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.47 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.40 ถึง 4.47 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 4.40 รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.25

2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง

2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน (ราก) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.03 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.36 ถึง 4.03 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.36 รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.25

2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.01 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.33 ถึง 4.01 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.33

2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.55 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.09 ถึง 3.55 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.09 รายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.22

ตาราง 4.22 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

รายการ	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
1. โมเดลการกระทำ	< 4.40	4.40 - 4.47	> 4.47
2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง			
2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)	< 3.36	3.36 - 4.03	> 4.03
2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น)	< 3.33	3.33 - 4.01	> 4.01
2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล)	< 3.09	3.09 - 3.55	> 3.55

ตอนที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

การนำเสนอผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ 4.1 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้รูปแบบการประเมิน และ 4.2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมิน รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่ใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่ใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($M=4.69$, $SD=0.37$) ความพึงพอใจของผู้บริหารที่มีต่อรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมมากกว่าครู ($M=4.70, 4.67$; $SD=0.33, 0.41$)

ผู้บริหารมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องการใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมมาออกแบบตัวบ่งชี้ในการประเมิน โมเดลการกระทำ ตัวแทรกแซง และวิธีการรายงานผล ($M=5.00$, $SD=0.00$) ผู้บริหารมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องสถิติที่ใช้ในการประเมิน ($M=4.13$, $SD=0.64$) และการใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน ($M=4.13$, $SD=0.35$)

และในส่วนของคุณครูมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องหลักการของแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับและสถิติที่ใช้ในการประเมิน ($M=5.00$, $SD=0.00$) ครูมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องวิธีการรายงานผลการประเมิน ($M=4.00$, $SD=0.82$) ดังตาราง 4.23

ตาราง 4.23 ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูต่อรูปแบบการประเมินฯ

รายการ	ผู้บริหาร		ครู	
	M	SD	M	SD
1. หลักการของแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ	4.50	0.93	5.00	0.00
2. การใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมมาออกแบบตัวบ่งชี้ในการประเมิน	5.00	0.00	4.80	0.42
3. โมเดลการกระทำ (action model)	5.00	0.00	4.80	0.42
4. ตัวแทรกแซง (intervention)	5.00	0.00	4.70	0.48
5. โมเดลการเปลี่ยนแปลง (change model)	4.88	0.35	4.90	0.32
6. ตัวบ่งชี้สำคัญที่เป็นองค์ประกอบในแต่ละโมเดล	4.75	0.46	4.90	0.32
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน	4.13	0.64	5.00	0.00
8. วิธีการรายงานผลการประเมิน	5.00	0.00	4.00	0.82
9. การให้ข้อมูลสะท้อนกลับของผลการประเมิน	4.63	0.52	3.80	0.79
10. การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน	4.13	0.35	4.75	0.48
ค่าเฉลี่ยรวม	4.70	0.33	4.67	0.41

$M = 4.69, SD = 0.37$

4.2 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน 2) ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน 3) ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน และ 4) ด้านความถูกต้องของผลการประเมิน รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($M=4.69, SD=0.39$) ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยรวมต่อประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมินมากที่สุด ($M=4.88, SD=0.25$)

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.88, SD=0.25$) มีความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมินมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องเป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ

ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ใช้ข้อมูลที่หลากหลายในการตีความข้อค้นพบจากการประเมิน เป็นรูปแบบประเมินที่กระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องและช่วยกระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน ($M=5.00$, $SD=0.00$) ส่วนประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินความคุ้มค่า (worth) ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนได้ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินคุณค่า (merit) ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนได้ เป็นรูปแบบประเมินที่พิจารณาถึงการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มีการรายงานผลการประเมินสรุปรวมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน ($M=4.75$, $SD=0.46$)

ในส่วนของครูมีความคิดเห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.72$, $SD=0.45$) ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องเป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ($M=4.94$, $SD=0.25$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องการใช้ข้อมูลที่หลากหลายในการตีความข้อค้นพบจากการประเมิน ($M=4.50$, $SD=0.52$) ดังตาราง 4.24

ตาราง 4.24 ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมิน

รายการ	ผู้บริหาร		ครู	
	M	SD	M	SD
1. ให้ข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.88	0.35	4.81	0.40
2. เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน	5.00	0.00	4.94	0.25
3. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะตอบคำถามประเมินที่สำคัญได้	4.88	0.35	4.69	0.60
4. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินความคุ้มค่า (worth) ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนได้	4.75	0.46	4.56	0.51
5. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินคุณค่า (merit) ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนได้	4.75	0.46	4.56	0.51
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลายในการตีความข้อค้นพบจากการประเมิน	5.00	0.00	4.50	0.52
7. เป็นรูปแบบประเมินที่พิจารณาถึงการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	4.75	0.46	4.75	0.45
8. มีการรายงานผลการประเมินสรุปรวมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจกรรม	4.75	0.46	4.88	0.34
9. เป็นรูปแบบประเมินที่กระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประเมินอย่างต่อเนื่อง	5.00	0.00	4.75	0.45
10. ช่วยกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้ผลการประเมิน	5.00	0.00	4.75	0.45
รวมเฉลี่ย	4.88	0.25	4.72	0.45
	$M = 4.69$		$SD = 0.39$	

2) ด้านความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน

ความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($M=4.69, SD=0.44$) ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยรวมต่อความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินมากที่สุด ($M=4.83, SD=0.31$)

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.83, SD=0.31$) มีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ช่วยส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมิน ($M=5.00, SD=0.00$) ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน สามารถเก็บข้อมูลได้ง่ายและมีการวางแผนและดำเนินการประเมินโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ($M=4.63, SD=0.52$)

ส่วนของครูมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.69, SD=0.47$) มีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมินและข้อมูลที่ได้จากการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า ($M=4.88, SD=0.34$) ครูมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องรูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($M=4.25, SD=0.77$) ดังตาราง 4.25

ตาราง 4.25 ความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมิน

รายการ	ผู้บริหาร		ครู	
	M	SD	M	SD
1. รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	5.00	0.00	4.25	0.77
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน สามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย	4.63	0.52	4.68	0.48
3. มีการวางแผนและดำเนินการประเมินโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.63	0.52	4.68	0.48
4. ช่วยส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่าย	5.00	0.00	4.75	0.45
5. วิธีการประเมินที่ใช้ในรูปแบบนี้ทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ	4.75	0.46	4.56	0.51
6. ประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมิน	5.00	0.00	4.88	0.34
7. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า	4.75	0.46	4.88	0.34
8. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินตรวจสอบได้	4.88	0.35	4.63	0.50
9. ให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน	4.88	0.35	4.75	0.45
10. เป็นรูปแบบการประเมินที่ยากต่อการ บิดเบือนข้อมูลหรือนำข้อค้นพบจากการประเมินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์	4.75	0.46	4.81	0.40
รวมเฉลี่ย	4.83	0.31	4.69	0.47
			$M = 4.69 \quad SD = 0.44$	

3) ด้านความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน

ความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($M=4.57$, $SD=0.50$) ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยรวมต่อประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมินมากที่สุด ($M=4.83$, $SD=0.34$)

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.83$, $SD=0.34$) มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของรูปแบบการประเมินมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องเป็นวิธีการประเมินที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ($M=5.00$, $SD=0.00$) ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องมีการประเมินและรายงานผลลัพธ์ที่คาดหวังและไม่คาดหวังต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($M=4.63$, $SD=0.52$)

ส่วนของครูมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.50$, $SD=0.59$) มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องมีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ($M=4.94$, $SD=0.25$) ครูมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องมีการรายงานข้อจำกัดในการประเมินและการประเมินและรายงานผลลัพธ์ที่คาดหวังและไม่คาดหวังต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($M=4.06$, $SD=0.77$) ดังตาราง 4.26

ตาราง 4.26 ความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน

รายการ	ผู้บริหาร		ครู	
	M	SD	M	SD
1.มีการสอบถามความต้องการผลการประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.75	0.46	4.63	0.50
2.ผลการประเมินสามารถสะท้อนผลลัพธ์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	4.75	0.46	4.19	0.83
3.มีการกำหนดคำถามประเมินและแผนการประเมินอย่างชัดเจน	4.88	0.35	4.69	0.60
4.มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอย่างชัดเจน	4.75	0.46	4.44	0.63
5.เป็นวิธีการประเมินที่เคารพสิทธิและความแตกต่างของบุคคล	4.88	0.35	4.69	0.48
6.เป็นวิธีการประเมินที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	5.00	0.00	4.81	0.40
7.มีการรายงานข้อจำกัดในการประเมิน	4.75	0.46	4.06	0.77
8.มีการประเมินและรายงานจุดแข็งจุดอ่อนของกิจกรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.88	0.35	4.44	0.63
9.มีการประเมินและรายงานผลลัพธ์ที่คาดหวังและไม่คาดหวังต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.63	0.52	4.06	0.85
10.มีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้	5.00	0.00	4.94	0.25
รวมเฉลี่ย	4.83	0.34	4.50	0.59
<i>M = 4.57 SD = 0.5</i>				

4) ด้านถูกต้องของรูปแบบการประเมิน

ความถูกต้องของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ($M=4.79$, $SD=0.29$) ผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยรวมต่อประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมินมากที่สุด ($M=4.90$, $SD=0.18$)

ผู้บริหารมีความคิดเห็นถึงความถูกต้องของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.90$, $SD=0.18$) มีความคิดเห็นถึงความถูกต้องของรูปแบบการประเมินมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องมีการระบุวัตถุประสงค์การประเมินอย่างชัดเจน มีการเก็บข้อมูลหลายวิธี จากหลายแหล่งเพื่อให้เกิดความถูกต้อง มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมินและมีวิธีวิเคราะห์ผลการประเมินหลายวิธีเพื่อตรวจสอบความคงที่ของข้อค้นพบ ($M=5.00$,

$SD=0.01$) ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าคุณค่าของรูปแบบการประเมินมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($M=4.75, SD=0.46$) ในเรื่องเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นที่คำถามการประเมินที่สำคัญ เป็นรูปแบบการประเมินที่ทำให้ได้ข้อสรุปการประเมินที่ถูกต้องเที่ยงธรรม เป็นรูปแบบการประเมินที่ได้ข้อมูลสะท้อนพฤติกรรมผู้เรียนได้และผลการประเมินสามารถนำไปอ้างอิงได้

ส่วนของครูมีความคิดเห็นว่าคุณค่าของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยรวมระดับมาก ($M=4.77, SD=0.41$) มีความคิดเห็นว่าคุณค่าของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในเรื่องมีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมิน ($M=4.94, SD=0.25$)

ครูมีความคิดเห็นว่าคุณค่าของรูปแบบการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในเรื่องมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและผลการประเมินสามารถนำไปอ้างอิงได้ ($M=4.63, SD=0.50$) ดังตาราง 4.27

ตาราง 4.27 คุณค่าของรูปแบบการประเมิน

รายการ	ผู้บริหาร		ครู	
	M	SD	M	SD
1. มีการระบุวัตถุประสงค์การประเมินอย่างชัดเจน	5.00	0.00	4.88	0.34
2. มีการเก็บข้อมูลหลายวิธี จากหลายแหล่งเพื่อให้เกิดความถูกต้อง	5.00	0.00	4.88	0.34
3. เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นที่คำถามการประเมินที่สำคัญ	4.75	0.46	4.75	0.45
4. มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	5.00	0.00	4.63	0.50
5. มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ	5.00	0.00	4.75	0.45
6. มีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมิน	5.00	0.00	4.94	0.25
7. เป็นรูปแบบการประเมินที่ทำให้ได้ข้อสรุป การประเมินที่ถูกต้องเที่ยงธรรม	4.75	0.46	4.81	0.40
8. มีวิธีวิเคราะห์ผลการประเมิน หลายวิธีเพื่อ ตรวจสอบความคงที่ของข้อค้นพบ	5.00	0.00	4.81	0.40
9. เป็นรูปแบบการประเมินที่ได้ ข้อมูลสะท้อนพฤติกรรมผู้เรียน	4.75	0.46	4.65	0.48
10. ผลการประเมินสามารถนำไปอ้างอิงได้	4.75	0.46	4.63	0.50
รวมเฉลี่ย	4.90	0.18	4.77	0.41
	$M = 4.79 \quad SD = 0.29$			

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (research and development research) ด้วยการประยุกต์แนวทางการประเมินด้วยทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ **ประการแรก** เพื่อศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น **ประการที่สอง** เพื่อพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ และ **ประการที่สาม** เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยมี 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน รูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากการสังเคราะห์รายงานของสถานศึกษา วรรณกรรมต่าง ๆ และการสัมภาษณ์บุคลากรทางการศึกษา ได้แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ คือ สำหรับผู้บริหารและสำหรับครู ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 180 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic)

ระยะที่ 2 การสร้างทฤษฎีโปรแกรมของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยแนวทางผสม (integrative approach) ของ Chen (1990) ด้วยการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางสังคมศาสตร์ (social science approach) และแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) ได้แก่ การสังเคราะห์วรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม นำมาสังเคราะห์กับแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) และผลจากการศึกษาในระยะที่ 1 ตรวจสอบและปรับปรุงคุณภาพของทฤษฎีโปรแกรมตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 3 การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ โดยพัฒนารูปแบบการประเมินจากทฤษฎีโปรแกรมที่สร้างขึ้นในระยะที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีทางการประเมิน, ตัวอย่างที่สำคัญ, เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน, วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และ การรายงานผลการประเมิน

นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมิน องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และทดลองใช้รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น โดยนำไปทดลองใช้กับสถานศึกษา จำนวน 10 แห่ง โดยวิเคราะห์ความแตกต่างของผลการประเมินจากการใช้รูปแบบการประเมินฯ และกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินด้วยวิธีกลุ่มรู้ชุด (known group)

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ด้วยการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้รูปแบบและประเมินคุณภาพของรูปแบบตามมาตรฐานการประเมินทั้ง 4 ด้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ นำเสนอเป็น 3 ตอน ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน โดยมีการทำงานอย่างเป็นระบบตั้งแต่การวางโครงสร้างการทำงานที่มีหน่วยงานรับผิดชอบด้านนี้โดยตรงในรูปแบบของคณะกรรมการมีผู้บริหารสถานศึกษาลงมากำกับดูแลอย่างใกล้ชิด มีการกำหนดกลยุทธ์ไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินการเป็นแผนประจำปีของสถานศึกษา จึงทำให้มีการจัดสรรงบประมาณในด้านนี้อย่างชัดเจน การบริหารงานจะใช้รูปแบบของการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียส่วนเสีย คือ พ่อ แม่ และผู้ปกครอง

ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารมีความเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียน ครูมีความตั้งใจในการจัดกิจกรรม ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรม ผู้เรียนมีพื้นฐานพฤติกรรมในด้านความรับผิดชอบและปฏิบัติตามระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน สภาพอาคารสถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียนมีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย สภาพชุมชนโดยรอบบริเวณโรงเรียน มีภูมิปัญญาที่มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรม มีความสามารถและความประพฤติเหมาะสม มีวัดเป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาของสมาชิกในชุมชน มีพระที่มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรม มีความสามารถและความประพฤติเหมาะสมและมีความเข้มแข็งทางประเพณีและวัฒนธรรม

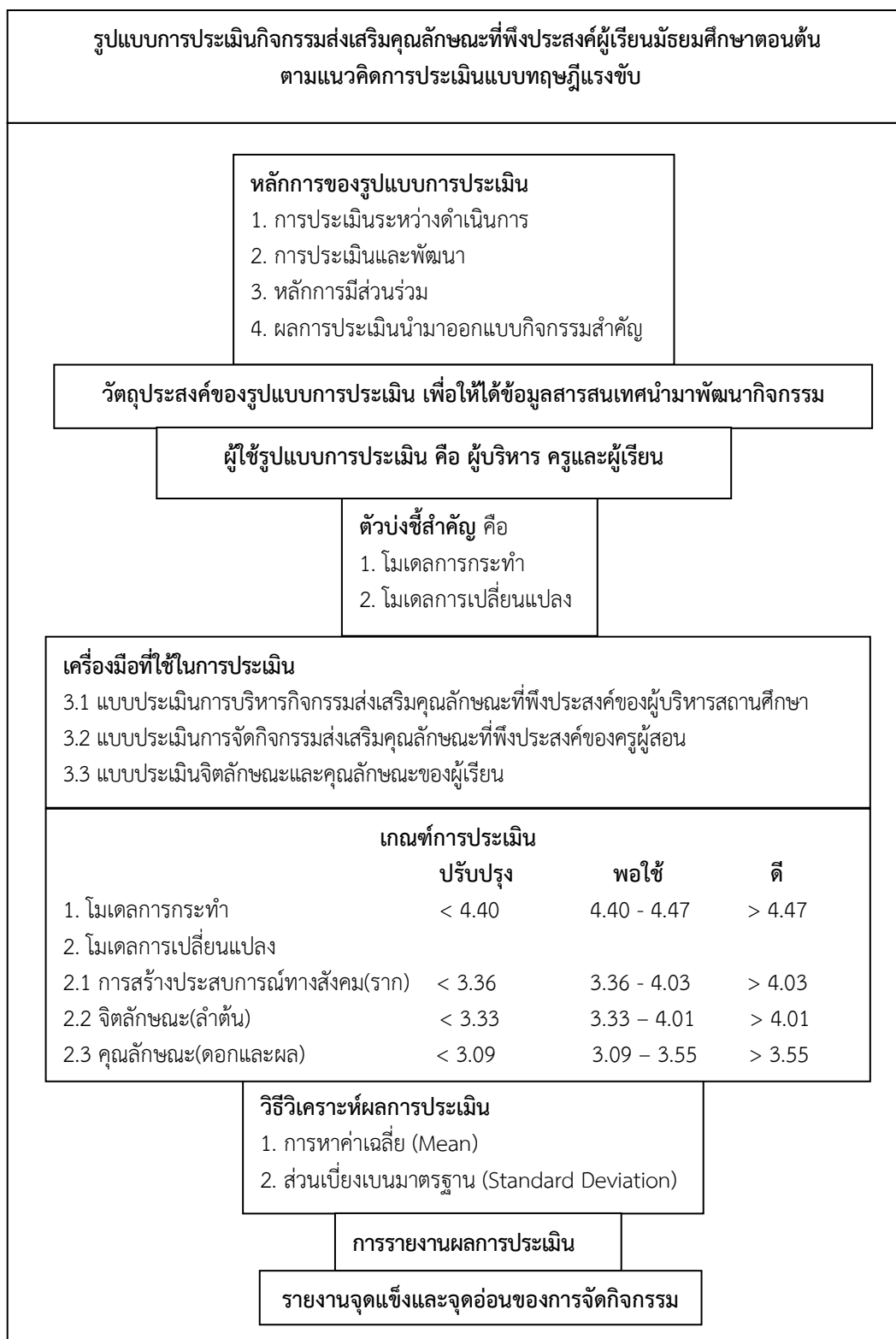
ในส่วนของคุณครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม ควรมีการโน้มน้าวและเสริมแรงทางบวกเพื่อสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนด้วยการอธิบายเป้าหมายและเหตุผลของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียด ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจ และใช้ความร่วมมือของผู้ปกครองติดตามพฤติกรรมผู้เรียนเป็นประจำสม่ำเสมอ สิ่งที่สำคัญ คือ ครูควรประพฤติตัวเป็นต้นแบบให้กับผู้เรียนด้วยการทำให้ดู อยู่ให้เห็น เป็นตัวอย่างที่ดี

1.2 รูปแบบการจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมหลากหลายกิจกรรมแต่สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ 5 รูปแบบ คือ การบูรณาการกิจกรรม การสร้างกฎกติกา การเข้าค่ายเพาะบ่มนิสัย การทำกิจกรรมสาธารณะและกิจกรรมทางวิชาการ สำหรับความถี่ที่สถานศึกษาจัดกิจกรรม มีทั้งจัดเป็นประจำทุกวัน จัดเป็นประจำทุกสัปดาห์ จัดเป็นประจำทุกเดือน และจัดเป็นประจำทุกภาคเรียน แต่ความถี่ของการจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการส่วนมากสถานศึกษาจะจัดเป็นประจำทุกวัน นอกจากนั้น สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมโดยการบูรณาการลงในกลุ่มสาระการเรียนรู้การสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระ เพราะต้องการให้กิจกรรมเป็นวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยสถานศึกษามุ่งเน้นให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 รูปแบบการประเมินในปัจจุบัน พบว่า ไม่มีรูปแบบการประเมินที่แน่นอน ส่วนมากใช้การประเมินตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด พิจารณาจากข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ใช้ระเบียบวิธีประเมินเชิงคุณภาพโดยโรงเรียนออกแบบเครื่องมือประเมินเองส่วนมากเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนประเมินระหว่างและหลังจากสิ้นสุดโครงการโดยครูและผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบการประเมิน โรงเรียนกำหนดเกณฑ์การประเมินเองโดยอิงพัฒนาการรายบุคคล ใช้พฤติกรรมตามคุณลักษณะ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการเป็นตัวบ่งชี้ มีการรายงานผลการประเมินต่อต้นสังกัด ผู้บริหาร ผู้ปกครองโรงเรียนใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน โดยนำข้อมูลไปใช้ประกอบการตัดสินผลการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาารูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ พัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีโปรแกรมที่สร้างขึ้นมาจากการสังเคราะห์วรรณกรรม การสนทนากลุ่มและสภาพปัจจุบันการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบคุณภาพว่าเป็นรูปแบบที่มีประโยชน์ เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีความเหมาะสมและมีความถูกต้อง แสดงดังภาพ 5.1

ภาพ 5.1 รูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

1. หลักการ

รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นการประเมินคุณภาพระหว่างการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา (formative evaluation) โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม คือ ผู้บริหาร ครูและนักเรียน การประเมินตามแนวคิดแบบทฤษฎีแรงขับนี้จะให้ความสำคัญกับการได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวิธีการออกแบบกิจกรรม (ตัวแทรกแซง) คุณลักษณะของตัวแทรกแซงและผลที่เกิดขึ้นจากตัวแทรกแซง โดยวิเคราะห์ผลการประเมินจากตัวบ่งชี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์และระดับของผลลัพธ์ ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญให้กับผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้พัฒนาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่สะท้อนความเหมาะสมของการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ผู้ใช้รูปแบบการประเมิน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเป็นผู้ใช้รูปแบบการประเมิน

4. ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงความเหมาะสมของการออกแบบตัวแทรกแซง (โมเดลการกระทำ) ความเหมาะสมของตัวแทรกแซง (กิจกรรม) และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งผลเชิงปัจจัยและผลลัพธ์เชิงคุณภาพ รายละเอียดดังตาราง 5.1

ตาราง 5.1 ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

รายการ	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
1. โมเดลการกระทำ	1.1 การบริหารกิจกรรม	1) การวางแผนกิจกรรม 2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 3) การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
	1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน	1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม 2) การร่วมทำกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม
2. โมเดลการ เปลี่ยนแปลง	2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคม	
	2.1.1 การสร้างนิสัยจากกิจกรรม	1) รูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย 2) การจัดกิจกรรมให้เป็นวิถีชีวิต
	2.1.2 การเสริมแรงจากครู	1) การเสริมแรงทางบวก 2) การสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน
	2.1.3 การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	1) การอธิบาย 2) การจัดกิจกรรมกลุ่ม 3) การใช้แหล่งเรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยี
	2.1.4 การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดี ร่วมกิจกรรม	1) การคัดเลือกรุ่นพี่ 2) การมีรุ่นพี่ร่วมกิจกรรม
	2.2 ผู้เรียนเกิดจิตลักษณะ	1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) การมุ่งอนาคต ควบคุมตน 3) เหตุผลเชิงจริยธรรม 4) ความเชื่ออำนาจในตน
	2.3 ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ	1) ความมีวินัย 2) การอยู่อย่างพอเพียง 3) การมีจิตสาธารณะ

5. เครื่องมือประเมิน มี 3 แบบ คือ

3.1 แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา

3.2 แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน

3.3 แบบประเมินคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 ค่าเฉลี่ย
- 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

7. เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ใช้การหาค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพของโมเดลการกระทำและโมเดลการเปลี่ยนแปลง การตัดสินผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่าน ดังนี้

ผลการประเมินระดับพอใช้และดี	ผลการพิจารณา	ผ่านการประเมิน
ผลการประเมินระดับต่ำกว่าพอใช้	ผลการพิจารณา	ไม่ผ่านการประเมิน

โดยมีรายละเอียดระดับคุณภาพดังนี้

1. โมเดลการกระทำ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.47 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.40 ถึง 4.47 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 4.40

2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง

2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน (ราก) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.03 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.36 ถึง 4.03 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.36

2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.01 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.33 ถึง 4.01 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.33

2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.55 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.09 ถึง 3.55 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.09 ดังแสดงในตาราง 5.2

ตาราง 5.2 เกณฑ์การประเมิน

	ระดับคุณภาพ		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
1. โมเดลการกระทำ	< 4.40	4.40-4.47	> 4.47
2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง			
2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)	< 3.36	3.36-4.03	> 4.03
2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น)	< 3.33	3.33-4.01	> 4.01
2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล)	< 3.09	3.09-3.55	> 3.55

8. การรายงานผลการประเมิน

รายงานสรุปผลการประเมินต่อผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการรายงานผลการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนจุดแข็งและจุดอ่อนของ โมเดลการกระทำ และโมเดลการเปลี่ยนแปลง และรายงานผลความสอดคล้องเชื่อมโยงของผลการประเมินตัวแทรกแซงตามกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงที่ได้จากทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในภาคเรียนต่อไป การรายงานผลการประเมิน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอบรรจุวาระการประชุมประจำภาคเรียนของสถานศึกษา
2. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินอธิบายให้ที่ประชุมมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีในการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ
3. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินนำเสนอผลการประเมินที่ได้จากการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวคิดทฤษฎีแรงขับ โดยนำเสนอผลการประเมินแยกเป็น โมเดลการกระทำ ตัวแทรกแซงและโมเดลการเปลี่ยนแปลงและรายงานผลความสอดคล้องเชื่อมโยงของผลการประเมินตัวแทรกแซงตามกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงที่ได้จากทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

ในการรายงานผลการประเมิน ครูผู้รับผิดชอบการประเมินจะต้องหาค่าเฉลี่ยผลการประเมินในแต่ละส่วนคือ ภาพรวมของโมเดลการกระทำ แต่สำหรับโมเดลการเปลี่ยนแปลงจะแยกเป็นตัวบ่งชี้การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) จิตลักษณะ (ลำต้น) และคุณลักษณะ (ดอกและผล) นำค่าเฉลี่ยผลการประเมินมาให้ระดับคุณภาพและพิจารณาตัดสินผลการประเมิน ผ่าน(✓)หรือไม่ผ่าน

(⊗) และนำผลการพิจารณา มาเทียบกับตารางการรายงานผลการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำคัญที่จะนำไปใช้รายงานผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 5.3

ตาราง 5.3 การรายงานผลการประเมิน

ลำดับ	ผลการประเมิน โมเดลการกระทำ	โมเดลการเปลี่ยนแปลง			ผลการประเมินโมเดล การเปลี่ยนแปลง	การรายงานผลการประเมิน
		ราก	ลำต้น	ดอกและผล		
1	⊗	X	X	X	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
2	⊗	X	X	/	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
3	⊗	X	/	x	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
4	⊗	/	X	X	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
5	⊗	/	/	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
6	⊗	/	/	X	√	ปรับวิธีการบริหาร
7	⊗	√	X	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
8	⊗	X	/	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
9	√	X	X	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
10	√	X	X	/	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
11	√	X	/	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
12	√	/	X	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
13	√	/	/	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
14	√	/	/	X	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
15	√	/	X	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
16	√	X	/	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป

การรายงานผลการประเมิน จากผลการประเมินตามตาราง 5.2 ผู้ประเมินมีวิธีรายงานผลการประเมินตามแบบของผลการประเมิน 4 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ออกแบบกิจกรรมใหม่ การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 1 ผู้ประเมินควรแนะนำให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเลิกทำกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ และพิจารณาหากิจกรรมใหม่ ๆ มาให้ผู้เรียนได้ทำเพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษาต้องการ

แบบที่ 2 ปรับวิธีการบริหารกิจกรรม การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 2 ผู้ประเมินควรนำเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาวิธีการบริหารกิจกรรม

โดยดูจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินที่ได้ว่าตัวบ่งชี้ใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเสนอแนะตามตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบที่ 3 ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 3 ผู้ประเมินควรนำเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ปรับเทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยดูจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินที่ได้ว่าตัวบ่งชี้ใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเสนอแนะตามตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบที่ 4 กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 4 ผู้ประเมินควรเสนอให้ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่ต้องมีการปรับปรุงกิจกรรมใด ๆ

ขั้นตอนการใช้รูปแบบการประเมิน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินฯ และพิจารณาขอบหมายครูที่รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน เป็นผู้รับผิดชอบการประเมิน

2. ครูที่รับผิดชอบการประเมิน ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบการประเมินฯ มากขึ้น และวางแผนการดำเนินการเก็บข้อมูลการประเมิน ดังนี้

1) การชี้แจงต่อที่ประชุมโรงเรียน

2) การเก็บข้อมูลการประเมิน

3) การวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้รายงานต่อผู้บริหาร และที่ประชุมสถานศึกษา

4) การนำเสนอผลการประเมินต่อผู้บริหารและที่ประชุมสถานศึกษา

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

1. การชี้แจงกับที่ประชุมโรงเรียน

ครูผู้รับผิดชอบการประเมินอธิบาย หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีการประเมิน ตามแนวคิด ทฤษฎีแรงขับ และอธิบายทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน แก่บุคลากรสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2. การเก็บข้อมูลการประเมิน

ครูผู้รับผิดชอบการประเมินเตรียมเอกสารแบบประเมินฯ ทั้ง 3 ชุดให้ครบและนัดหมายกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลการประเมิน

3. การวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้รายงานต่อผู้บริหาร และที่ประชุมสถานศึกษา

ครูผู้รับผิดชอบการประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินด้วยสถิติพื้นฐานตามคู่มือ และสรุปผลตามองค์ประกอบทั้ง 3 ในทฤษฎีโปรแกรม

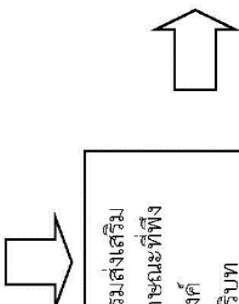
4. วันนำเสนอผลการประเมิน

ครูผู้รับผิดชอบเตรียมข้อมูลสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบทั้ง 3 ในทฤษฎีโปรแกรม และนำเสนอผลการประเมินในประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารและครูท่านอื่น ๆ จะได้นำไปใช้วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนต่อไป

โมเดลการกระทำ

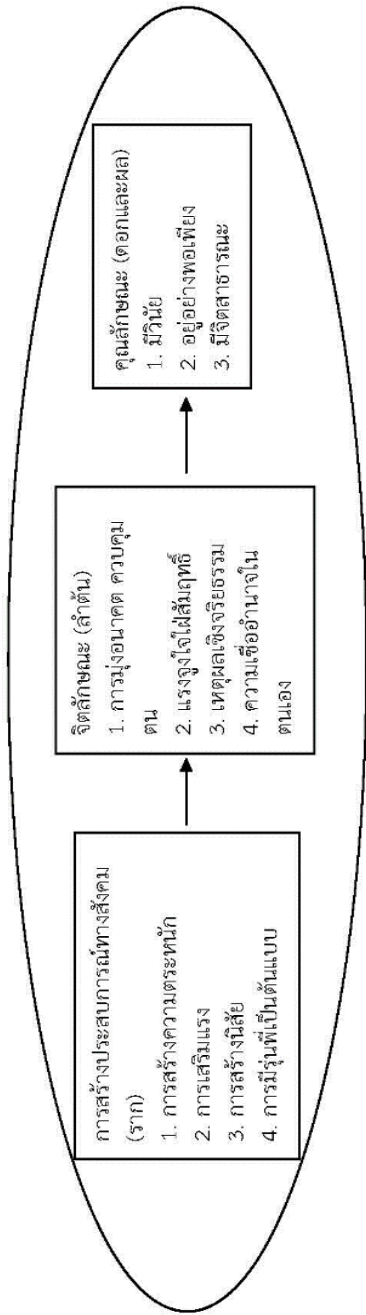
- 1. ภาวะบริหารกิจกรรม**
  - 1. การวางแผนกิจกรรม
  - 2. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
  - 3. การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- 2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน**
  - 1. การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม
  - 2. การร่วมทำกิจกรรม
  - 3. การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม

- กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามบริบทสถานศึกษา**

ตัวแทรกแซง

โมเดลการเปลี่ยนแปลง

ภาพ 5.2 ทัศนวิสัยโปรแกรมการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตอนที่ 3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับที่พัฒนาขึ้น

3.1 รูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถจำแนกสถานศึกษากลุ่มสูงและต่ำออกจากกันได้ทั้งในภาพรวมและรายตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบของโมเดลการกระทำ ตัวแทรกแซงและโมเดลการเปลี่ยนแปลง

3.2 ผลการประเมินแยกตามองค์ประกอบในทฤษฎีโปรแกรม

1) ผลการประเมินโมเดลการกระทำ แสดงว่า การดำเนินการตามโมเดลการกระทำของสถานศึกษากลุ่มสูงแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากสถานศึกษากลุ่มต่ำในภาพรวมของโมเดล โดยสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำดำเนินการตามโมเดลการกระทำเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การบริหารกิจกรรม และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน เหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม

สำหรับตัวบ่งชี้ที่สถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำดำเนินการมากที่สุด คือ การบริหารกิจกรรม เหมือนกันทั้ง 2 กลุ่ม

2) ผลการประเมินโมเดลการเปลี่ยนแปลง

2.1) การดำเนินการของครูเพื่อสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) ของสถานศึกษากลุ่มสูงแตกต่างจากกลุ่มต่ำในภาพรวมและรายตัวบ่งชี้ เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษากลุ่มสูงครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีการดำเนินการทั้ง 4 ตัวบ่งชี้มากกว่ากลุ่มต่ำ ซึ่งปรากฏว่าสถานศึกษากลุ่มสูงดำเนินการเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรม การสร้างนิสัยจากกิจกรรม การเสริมแรงจากครูและการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย แต่สำหรับสถานศึกษากลุ่มต่ำมีการดำเนินการเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย การเสริมแรงจากครู การสร้างนิสัยจากกิจกรรม และการมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรม

กลไกการทำงานเพื่อสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียนที่สถานศึกษากลุ่มสูงใช้มากที่สุด คือ การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรม ซึ่งแตกต่างจากสถานศึกษากลุ่มต่ำที่ใช้กลไกการทำงานเพื่อสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน คือ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม

2.2) ผลการประเมินโมเดลการเปลี่ยนแปลง แสดงว่า เมื่อสถานศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะพื้นฐานก่อนที่จะเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีโปรแกรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ในสถานศึกษากลุ่มสูงผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลง จิตลักษณะพื้นฐานและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งหมดมากกว่าสถานศึกษากลุ่มต่ำ

การเกิดจิตลักษณะของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มสูงเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนการเกิดจิตลักษณะของผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มต่ำเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ ความเชื่ออำนาจในตนเอง เหตุผลเชิงจริยธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง

สำหรับการเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มสูง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีจิตสาธารณะ การอยู่อย่างพอเพียงและความมีวินัย ส่วนการเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในสถานศึกษากลุ่มต่ำ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ การมีจิตสาธารณะ ความมีวินัยและการอยู่อย่างพอเพียง

3.3 ผลการศึกษาความพึงพอใจและคุณภาพของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

3.3.1 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารและครูที่ใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยสิ่งที่คุณบริหารมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องตัวแทรกแซง (intervention) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน วิธีการรายงานผลการประเมิน และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับของผลการประเมิน ครูมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องวิธีการรายงานผลการประเมิน

3.3.2 ผลการศึกษาคุณภาพของรูปแบบการประเมิน แยกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากรูปแบบการประเมินอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด คือ เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ใช้ข้อมูลที่หลากหลายในการตีความข้อค้นพบจากการประเมิน เป็นรูปแบบประเมินที่กระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่องและช่วยกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด คือ เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน

2) ด้านความเป็นไปได้ ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการประเมินกิจกรรมมีความเป็นไปได้ในระดับมาก ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ความเป็นไปได้มากที่สุดของรูปแบบการประเมินคือ รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ช่วยส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมิน ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า ความเป็นไปได้มากที่สุดของรูปแบบการประเมิน คือ เป็นรูปแบบที่ประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมินและข้อมูลที่ได้จากการประเมินสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า

3.) **ด้านความเหมาะสม** ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการประเมินมีความเหมาะสมในระดับมาก ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุดในด้าน เป็นวิธีการประเมินที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุดในด้านการมีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

4) **ด้านถูกต้องของรูปแบบการประเมิน** ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่า รูปแบบการประเมินมีความถูกต้องอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการประเมินมีความถูกต้องมากที่สุดในด้านมีการระบุวัตถุประสงค์การประเมินอย่างชัดเจน มีการเก็บข้อมูลหลายวิธี จากหลายแหล่งเพื่อให้เกิดความถูกต้อง มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ มีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมินและมีวิธีวิเคราะห์ผลการประเมินหลายวิธีเพื่อตรวจสอบความคงที่ของข้อค้นพบ ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า รูปแบบการประเมินมีความถูกต้องมากที่สุดในด้านมีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมิน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปราย ได้ดังนี้

1. สภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า สถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน โดยมีการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพทั้งปัจจัยภายในสถานศึกษา คือ ผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบ ผู้เรียน อาคารสถานที่ และปัจจัยภายนอก คือ ในส่วนของผู้ปกครองและชุมชน สอดคล้องกับ Chang และ Munoz (2006) ที่กล่าวว่า บุคลากรสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณลักษณะศึกษาและการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมหลากหลาย อย่าง โดยจัดเป็นกลุ่มได้ 5 รูปแบบ คือ การบูรณาการกิจกรรม การสร้างกฎกติกา การเข้าค่ายเพาะบ่มนิสัย การทำกิจกรรมสาธารณะและกิจกรรมทางวิชาการ โดยบูรณาการเข้าไปในวิถีชีวิตของผู้เรียน มีความถี่ในการจัดกิจกรรมทั้งเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายภาคเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Skaggs และ Bodenhorn (2006) พบว่า โรงเรียนที่ทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาเต็มรูปแบบจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าโรงเรียนที่ทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาเพียงบางส่วน

สถานศึกษาไม่มีรูปแบบการประเมินที่แน่นอนส่วนมากใช้การประเมินตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยพิจารณาจากข้อมูลพฤติกรรมผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นตามคุณลักษณะ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินต่อต้นสังกัด ผู้บริหาร ผู้ปกครองโรงเรียนใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน โดยนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจตัดสินใจ แต่ยังไม่มีการนำไปใช้วางแผนกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริชัย กาญจนวาสี (2541) และ เนติ เฉลยวาเรศ (2541) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโครงการและกิจกรรมส่วนมากไม่ได้นำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจโครงการอย่างเป็นระบบ ทำให้โครงการและกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการไม่ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

2. รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ มิประเด็นอภิปราย ดังนี้

2.1 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นรูปแบบของการประเมินตัวเองโดยมีเจตนาที่ว่าจะทำให้ผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนตระหนักและเข้าใจถึงกลไกการทำงานต่าง ๆ ขององค์ประกอบในทฤษฎีโปรแกรมทุกตัวบ่งชี้ว่าทุกตัวบ่งชี้มีความสำคัญเกี่ยวข้องกันและเป็นกลไกของความสำเร็จในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการประเมินฯ ขึ้นมาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้งานได้จริงและไม่เป็นการเพิ่มภาระงานให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่จะนำรูปแบบการประเมินฯ ไปใช้งานในสถานศึกษา ดังนั้น รูปแบบการประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้นจะใช้แนวทางที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบันโดยผู้วิจัยนำแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับมาใช้ในการออกแบบการประเมิน เพื่อให้สถานศึกษารู้และเข้าใจกลไกการทำงานของตัวเองแทรกแซงในกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ รูปแบบการประเมินฯ ในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ 2) ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 4) วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และ 5) การรายงานผลการประเมิน

รูปแบบการประเมินฯ นี้พัฒนาขึ้นมาจากทฤษฎีโปรแกรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากด้วยแนวทางผสม (integrative approach) ของ Chen (1990) ด้วยการผสมผสานระหว่างแนวคิดทางสังคมศาสตร์ (social science approach) และแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) ได้แก่ การสังเคราะห์วรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ทฤษฎีต้นไม้งริยธรรมนำมาสังเคราะห์กับแนวคิดจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder approach) และสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรม สอดคล้องกับ Kellogg Foundation (2004) ที่กล่าวว่า แผนผังการสร้างทฤษฎีโปรแกรม

เกิดจากการที่ผู้ประเมินร่วมอภิปรายกับผู้มีส่วนได้เสียกับโปรแกรมเพื่อสร้างทฤษฎีโปรแกรม ผู้วิจัยเลือกวิธีการสร้างทฤษฎีโปรแกรมแบบนี้ เพราะต้องการให้ทฤษฎีโปรแกรมที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาคและประเทศในด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน เพราะสถานศึกษากลุ่มนี้มีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสถานศึกษาอื่นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Friedman, Rothman และ Withers (2006) กล่าวว่า การกำหนดองค์ประกอบในทฤษฎีโปรแกรม ควรใช้วิธีการที่เป็นระบบจากผู้มีส่วนได้เสียกับโปรแกรมทุกส่วน เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ยกตัวอย่างในกรณีของสถานศึกษา ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด คณะครูในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน รวมไปถึงตัวผู้เรียน เป็นต้น วิธีการที่เป็นระบบ คือ การรวบรวม การตรวจสอบเหตุผล การยืนยันความสำคัญ และสรุปสังเคราะห์ออกมาเป็นทฤษฎีโปรแกรม

ในงานวิจัยนี้ เครื่องมือที่ใช้กับรูปแบบการประเมิน เป็นการประเมินตามการรับรู้ของผู้ถูกประเมิน ผลการประเมินที่ได้จึงอาจจะมี ความคลาดเคลื่อน ดังนั้น จึงไม่สามารถนำผลการประเมินไปใช้ตัดสินคุณภาพของผู้ถูกประเมินได้ แต่ถึงอย่างไรข้อมูลสารสนเทศที่ได้ก็สามารถนำไปใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

2.2 ทฤษฎีโปรแกรมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ประกอบด้วย

1. โมเดลการกระทำ มี 2 ตัวบ่งชี้หลัก

1.1 การบริหารกิจกรรม มีตัวบ่งชี้ย่อย คือ 1) การวางแผนกิจกรรม 2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน และ 3) การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน มีตัวบ่งชี้ย่อย คือ 1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม 2) การร่วมทำกิจกรรม และ 3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม

2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง มี 3 ตัวบ่งชี้หลัก

2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน (ราก) มีตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้ 1) การให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย 2) การเสริมแรงจากครู 3) การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และ 4) การมีนักเรียนรุ่นพี่เป็นตัวอย่างที่ดีให้รุ่นน้อง

2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น) มีตัวบ่งชี้ย่อย คือ 1) การมุ่งอนาคตควบคุมตน
2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 3) เหตุผลเชิงจริยธรรม และ 4) ความเชื่ออำนาจในตน

2.3 คุณลักษณะ มีตัวบ่งชี้ย่อย คือ 1) ความมีวินัย 2) การอยู่อย่างพอเพียง และ
3) การมีจิตสาธารณะ

ทฤษฎีโปรแกรมดังกล่าวมีองค์ประกอบครอบคลุมการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sidani และ Sechrest (1999) กล่าวว่า กรอบแนวคิดของทฤษฎีโปรแกรมนี้ อยู่บนพื้นฐานของโมเดล CIPP ซึ่งเป็นโมเดลสำหรับประเมินโปรแกรมทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม ตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎีโปรแกรมจะครอบคลุมถึงกลไกการทำงานของตัวแปรแต่ละตัวซึ่งแตกต่างจากองค์ประกอบในโมเดล CIPP นอกจากนี้ ทฤษฎีโปรแกรมออกแบบให้มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายภาคส่วนมาเป็นองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเพราะต้องการให้สถานศึกษาคำนึงถึงความสำคัญจำเป็นของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าการมอบเป็นภาระหลักของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมเพียงท่านเดียว นอกจากนี้ การที่ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์จะต้องเกิดจากการทำงานที่เป็นระบบและมีการร่วมมือกันของบุคลากรสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Skaggs และ Bodenhorn (2006) พบว่า โรงเรียนที่ทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาอย่างเป็นระบบเต็มรูปแบบจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมากกว่าโรงเรียนที่ทำกิจกรรมคุณลักษณะศึกษาเพียงบางส่วน การที่ผู้วิจัยเลือกการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ (theory-driven evaluation) เพราะต้องการให้สถานศึกษาได้ข้อมูลที่สามารถอธิบายเหตุผลได้ว่ากิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนที่สถานศึกษาดำเนินการมีตัวแทรกแซง (intervention) ที่มีกลไกการทำงาน (mechanism) อย่างไรที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงนี้ ไปวางแผนการจัดกิจกรรมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมมาออกแบบโมเดลการกระทำ ตัวแทรกแซงและโมเดลการเปลี่ยนแปลงเพราะเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมคนดีและคนเก่ง ว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และสอดคล้องกับพฤติกรรมของคนไทย และเป็นแนวทางพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551)) และสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้วิจัยสอบถามสภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ซึ่งพบว่า สถานศึกษาใช้แนวทางของกระทรวงศึกษาธิการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 มาเป็นหลักในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

2.3 ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผู้วิจัยพัฒนาตัวบ่งชี้หลักและตัวบ่งชี้ย่อยขององค์ประกอบทั้ง 2 ในทฤษฎีโปรแกรม คือ โมเดลการกระทำ และโมเดลการเปลี่ยนแปลง โดยเริ่มจากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม นำรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้มาเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม (focus group) และตรวจสอบความสอดคล้องกับสภาพจริงของสถานศึกษาด้วยข้อมูลที่

ได้จากการศึกษาสภาพและรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในปัจจุบันของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลระดับภาคและประเทศในด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ทฤษฎีโปรแกรมที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ในการพัฒนา กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในสถานศึกษาได้

สำหรับเกณฑ์การพิจารณารายตัวบ่งชี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรฐาน 5 ระดับ โดยเพิ่มรายละเอียดการอธิบายในแต่ละระดับให้ชัดเจนมากขึ้น การที่ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ระดับคุณภาพ 5 ระดับ เพราะสอดคล้องกับข้อมูลสภาพปัจจุบันที่สถานศึกษาใช้จากผลการวิจัยในตอนที่ 1 และเป็นเกณฑ์เดียวกันที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ทั้งตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นถูกทำให้สมบูรณ์มากขึ้นจากการได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผล ด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. ประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับที่พัฒนาขึ้น งานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยคัดเลือกและจัดกลุ่มสถานศึกษาจากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผลการประกวดด้านการส่งเสริมคุณธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ มีประเด็นอภิปรายดังนี้

3.1 การนำรูปแบบการประเมินฯ ไปใช้ได้จริง

ผลการประเมินจากการใช้รูปแบบการประเมินฯ ที่พัฒนาขึ้น พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมและรายตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบ สามารถจำแนกสถานศึกษากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำได้ สอดคล้องกับผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 2 ด้านคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียน และผลการประเมินด้านการส่งเสริมคุณธรรมผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ แสดงว่ารูปแบบการประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้งานได้จริง

3.2 การออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ผลการประเมินจากการทดลองใช้รูปแบบการประเมินฯ ทำให้สถานศึกษาสามารถวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้มีคุณภาพมากขึ้น จากงานวิจัยนี้ พบว่าสถานศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม คือ สถานศึกษากลุ่มสูง คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินจากสมศ.ตัวบ่งชี้ที่ 2 ในระดับดีมากและได้รับรางวัลระดับประเทศด้านคุณธรรมจริยธรรมจากกระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษากลุ่มต่ำ คือ สถานศึกษาที่มีผลการประเมินจากสมศ.ตัวบ่งชี้ที่ 2 ในระดับต่ำกว่าดีมากและไม่เคยได้รับรางวัลระดับประเทศด้านคุณธรรมจริยธรรมจากกระทรวงศึกษาธิการผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาทั้ง 2 กลุ่มควรให้ความสำคัญกับการบริหารกิจกรรม

โดยสถานศึกษากลุ่มสูง ควรให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการวางแผนกิจกรรม โดยกลไกที่สำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในด้านของจิตลักษณะและคุณลักษณะ คือ การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ตีรวมกิจกรรม ดังนั้น หากสถานศึกษากลุ่มนี้ ต้องการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ควรให้ความสำคัญกับการเตรียมฝึกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนรุ่นพี่ก่อนเป็นอันดับแรกเพื่อให้รุ่นพี่กลุ่มนี้มาเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมฯ และควรมีการคัดเลือกรุ่นพี่ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นต้นแบบที่ดีมาร่วมวางแผนและทำกิจกรรมร่วมกับครูผู้รับผิดชอบ

โดยสถานศึกษากลุ่มต่ำ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การวางแผนกิจกรรมและการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม โดยกลไกที่สำคัญในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งในด้านของจิตลักษณะและคุณลักษณะ คือ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้เรียนให้เกิดความอยากทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจและจะเกิดการเรียนรู้จากเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่ครูนำมาใช้อย่างเหมาะสม

จะเห็นได้ว่าผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมินฯ ดังกล่าว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลทีละเอียดมากขึ้น โดยเฉพาะการรู้ถึงกลไกการทำงานในโมเดลการกระทำและตัวแทรกแซงสามารถนำมาใช้ออกแบบและพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้ดังกล่าวเป็นการทดลองในกลุ่มสถานศึกษากลุ่มหนึ่งเท่านั้น ไม่สามารถอ้างอิงผลการประเมินไปยังสถานศึกษาอื่น ๆ ทั่วไปในวงกว้างได้ ซึ่งเป็นข้อจำกัดประการหนึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ที่ควรจะได้รับการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยต่อไป

3.3 ประสิทธิภาพของรูปแบบ

1) ด้านความพึงพอใจ

ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการประเมินอยู่ในระดับมาก สิ่งที่ผู้บริหารมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ตัวแทรกแซง (intervention) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน วิธีการรายงานผลการประเมิน และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับของผลการประเมิน โดยมีความคิดเห็นว่า เป็นรูปแบบที่ทำให้ได้ข้อมูลสำคัญในการนำไปวางแผนการจัดกิจกรรมได้ดียิ่งขึ้นและทำให้สามารถหาสาเหตุที่แท้จริงที่เป็นกลไกสำคัญในการทำให้กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนมีคุณภาพ สอดคล้องกับ Chen (2005) กล่าวว่า ทฤษฎีโปรแกรมทำให้นักประเมินมีคำอธิบายการทำงานของโปรแกรมหรือ โครงการมากขึ้น ซึ่งจะช่วยในการพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

ในส่วน of ครูมีความพึงพอใจมากที่สุด ในเรื่องวิธีการรายงานผลการประเมิน โดยมีความคิดเห็นว่า การนำผลประเมินรายงานต่อที่ประชุมสถานศึกษาและมีผลประเมินที่สะท้อนให้เห็นการทำงาน of ส่วนต่าง ๆ ในสถานศึกษาทำให้ผู้บริหารและบุคลากรสถานศึกษาท่านอื่น ๆ ได้ตระหนักถึง

ความสำคัญและเกิดควมมีส่วนร่วมของบุคลากรสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของFriedman, Rothman และ Withers (2006) กล่าวว่า การกำหนดองค์ประกอบในทฤษฎีโปรแกรม ควรใช้วิธีการที่เป็นระบบจากผู้มีส่วนได้เสียกับโปรแกรมทุกส่วนเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด ยกตัวอย่างในกรณีของสถานศึกษา ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัด คณะครูในสถานศึกษา ผู้ปกครองผู้เรียน ชุมชน รวมไปถึงตัวผู้เรียน เป็นต้น วิธีการที่เป็นระบบ คือ การรวบรวม การตรวจสอบเหตุผล การยืนยันความสำคัญ และสรุปสังเคราะห์ออกมาเป็นทฤษฎีโปรแกรม

2) ด้านผลการศึกษาคคุณภาพของรูปแบบการประเมิน แยกเป็น 4 ด้าน ทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสมและความถูกต้องจากรูปแบบการประเมิน อยู่ในระดับมากทั้งหมด

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด คือ การได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและในด้านกระบวนการประเมิน ความเป็นไปได้มากที่สุดของรูปแบบการประเมิน คือ รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ช่วยส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาและประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมิน สำหรับความเหมาะสมของรูปแบบมากที่สุดในด้านเป็นวิธีการประเมินที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและมีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ และสำหรับในด้านความถูกต้องของรูปแบบมีมากที่สุดในด้านกระบวนการประเมิน

ส่วนครูมีความคิดเห็นว่า ประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด คือ เป็นรูปแบบที่สามารถนำความมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการประเมิน รูปแบบการประเมินมีความเป็นไปได้มากที่สุดในด้านความคุ้มค่าของรูปแบบการประเมิน ในด้านความเหมาะสมของรูปแบบประเมินมีมากที่สุดในด้านการมีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ และสำหรับในด้านของความถูกต้องของรูปแบบประเมินที่มีมากที่สุด คือ การมีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมิน

จากประสิทธิผลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ทั้งผู้บริหารและครูส่วนมากจะพึงพอใจและเห็นคุณภาพของรูปแบบนี้ ในด้านของการสร้างความมีส่วนร่วมของบุคลากรสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วน กระบวนการประเมินทั้งระบบรวมถึงความคุ้มค่าของการใช้รูปแบบการประเมิน

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ถ้านำรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ที่พัฒนาจากงานวิจัยนี้ไปใช้ ต้องคำนึงถึงเรื่องการอธิบายให้ผู้บริหารโครงการและผู้ใช้รูปแบบการประเมินฯ เข้าใจหลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีแรงขับ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน

2. จากผลการวิจัย พบว่า กลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง คือ การสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม การคัดเลือกรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรมและการใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย ดังนั้น ในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการจัดประกวด การชมเชย การยกย่อง ผู้ที่ตั้งใจทำกิจกรรมและผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นทั้งในส่วนของผู้บริหาร ครูและผู้เรียน รวมไปถึงการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคต่าง ๆ ที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมโดยผู้บริหารควรมีกิจกรรมให้ครูผู้รับผิดชอบได้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำเทคนิคการสอนที่แตกต่างมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา

3. จากแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ (theory driven evaluation approach) เป็นแนวคิดการประเมินและพัฒนา ผลการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมหรือโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้ใช้รูปแบบการประเมินตามแนวคิดนี้ควรมีความเข้าใจในกระบวนการทำงานตามทฤษฎีโปรแกรม (program theory) ดังนั้น หากจะมีการนำรูปแบบนี้ไปใช้ประเมิน ควรมีการจัดทำโมดูลต่าง ๆ ตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เพื่อให้ผู้ใช้รูปแบบมีความรู้ ความเข้าใจใน แนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับและสามารถใช้รูปแบบได้มีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์การประเมินมากยิ่งขึ้น

4. ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการประเมินฯ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถใช้งานได้ แต่หากต้องการให้การประเมินได้ข้อมูลที่หลากหลายและสามารถตรวจสอบผลการประเมินได้ ควรมีการสร้างควมมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการประเมินตามรูปแบบนี้ เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่หลากหลายมิติทำให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการนำรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ให้นำไปใช้โดยทั่วไป เนื่องจากในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยทดลองใช้กับสถานศึกษาเพียง 10 แห่ง โดยใช้ผลการประเมิน สมศ.กับ ผลการประกวดด้านคุณธรรม จริยธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ จึงควรมีการวิจัยต่อไปเพื่อให้ สถานศึกษาอื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในบริบทแบบเดียวกันสามารถนำผลการประเมินไปใช้ได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2. รูปแบบการประเมินฯ ในการวิจัยนี้ เป็นการประเมินผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เท่านั้น ซึ่งในงานวิจัยต่อไป ควรศึกษารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียนในระดับอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้งานได้สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษา

3. รูปแบบการประเมินฯ ในงานวิจัยนี้ เป็นการประเมินคุณลักษณะ 3 คุณลักษณะ คือ มีวินัย อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นตัวแทนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2552 เท่านั้น ในงานวิจัยต่อไป ควรศึกษารูปแบบการประเมินกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยมพื้นฐาน 12 ประการ หรือ คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ด้านอื่น ๆ ที่เหลืออีก 5 คุณลักษณะ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลวรรณ ตังธนากานนท์ (2547). *การพัฒนากระบวนการจัดทำแฟ้มสะสมงานเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนตามแนวการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญหาแบบเต็มรูปในโรงเรียนตรุณสิกขาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. *เอกสารแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คุรุสภา.*

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *รายงานการประชุมของคณะกรรมการอำนวยการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คุรุสภา.*

เกษม สุวรรณสัมฤทธิ์ (2552). *วินัย คือ ความสำเร็จ. คอลัมน์ New Paradigm for learning. ออนไลน์จาก www.thinkDD.com เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2555*

ณพัฑฒอร เสงสมบุรณ์ (2557). *การนำเสนอแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจากการวิเคราะห์แนวปฏิบัติดี. บทความออนไลน์ จาก www.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/20369/17687. เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2558.*

ดวงเดือน พันธมนาวิน. (2543). *ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและพัฒนาบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*

ทรงศรี ตุ่นทอง (2545). *การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาทดสอบและวัดผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*

ทฤษฎีการเสริมแรง

www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/.../Chapter2.pdf

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการวัดประเมินตามสภาพจริงจากการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้วิธีการเรียนตามสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของผู้เรียนในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขา*

- เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2543). *การออกแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนติ เฉลยวาเรศ. (2541). *การประเมินอภิมานการใช้แบบจำลองซิปในการประเมินโครงการ
การศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล
การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ. (2551). *การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ
ประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542*.
กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ จำกัด.
- ราเชล เชื่องสุวรรณ. (2553). *ความอดทน*. บทความออนไลน์จาก
[http://artillerychaplain.igetweb.com /index.php?mo=3&art=439775](http://artillerychaplain.igetweb.com/index.php?mo=3&art=439775)
เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555.
- โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี. (2553). *รายงานการประเมินกิจกรรมคนดีศรีสุพรรณ พ.ศ.2553 :*
โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2543). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- วิทยากร เชียงกุล. (2552). *รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2551/2552 บทบาทการศึกษากับ
การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี.
คอมมิวนิเคชั่น.
- วิยะดา เหล่ามตรกูล. (2546). *การพัฒนาวิธีการประเมินความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมครูตาม
แนวคิด การประเมินที่ใช้ทฤษฎีเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้. (2551). *รูปแบบวิธีดำเนินงานระบบกิจกรรมผู้เรียนโรงเรียน
ประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. (2544). *คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
เรื่อง หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : เดอะมาสเตอร์
กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์ จำกัด.

- สมบูรณ์ ชิตพงศ์. (2544). *การวัดและประเมินผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม*. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ครั้งที่ 2. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพงษ์ พันธุ์รัตน์. (2550). *เอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การวัดทางจิตพิสัย*. ศูนย์พัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ออนไลน์ จาก www.netra.lpru.ac.th/~phaitoon/unit3new/psychomotor.ppt เมื่อวันที่ 14 ส.ค.53
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2551). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2552). *การออกแบบและประเมินโครงการโดยใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง*. เอกสารประกอบการบรรยายของสมาคมวิจัยแห่งประเทศไทย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *นวัตกรรมคุณลักษณะศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย*. วาสารสมาคมอาจารย์อุดมศึกษาเพื่อสันติภาพโลก (ประเทศไทย). ปีที่ 7 ฉบับที่ 1.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2552). ความเคารพ. มติชน ออนไลน์จาก teetwo.blogspot.com/2009/05/blog-post_24.html เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2555 .
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). *การเสริมสร้างวินัย : คู่มือแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2554). *นโยบายหลักเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2554-2561)*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2550). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). *นโยบาย สพฐ. ปี2551*. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2552). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2552-2559) ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพมหานคร. บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). *อภิธานศัพท์การประกันคุณภาพการศึกษา (QA Glossary)*. กรุงเทพมหานคร. หจก.สำนักพิมพ์พิสิคส์เซ็นเตอร์.

สำนักบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 8. (2552). *คุณธรรมจริยธรรม*.

ออนไลน์จาก www.moe.go.th/strategy8/index.php/component/.../68-decency.
เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2555.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการพัฒนา
การวัดและประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ.2551*. กรุงเทพมหานคร.

ศิริชัย กาญจนวาสี และ คณะ. 2541. *คู่มือการติดตามและประเมินโครงการในระดับจังหวัด*.
กรุงเทพมหานคร. สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

ภาษาอังกฤษ

American Evaluation Association. (2007). *Evaluation definition(online)*. available
from: www.evaluationwiki.org/index.php/Evaluation_Definition(July 16,
2010).

Andrew P.Williams, & John C.Morris. (2009). *The development of theory-driven
evaluation in the military:theory on the front line*. *American Journal of
Evaluation*, 30(1), 62-79.

Archbald, D., & Newman, F. (1989) The functions of assessment and the nature of
authentic academic achievement, in Berlak (ed.). *Assessment Achievement :
Toward the Development of a New Science in of Educational Testing*.
Buffalo, NY : SUNNY Press.

Barbara, H. (2009). The concerns-based adoption model : A framework for
examining implementation of a character education program. *NASSP Bulletin*,
93(3), 166-183.

Beth, C. W., Tod, M., Diana, S., & Charies, B. (2009). Finding the impact in a messy
intervention : Using an integrated design to evaluate a comprehensive
citywide health Initiative. *American Journal of Evaluation*, 30(4); 495-514.

Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an experimental ecology of human
development. *American Psychologist*, 32, 513-531.

Burke, K., Robin, F., and Susan, B. (1994). *The mindful school : Portfolio
connection*. Skylight Publishing Inc.

Chen, H. T. (2005). *Practical Program Evaluation: Assessing and Improving Planning*,

- Implementation, and Effectiveness*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Chen, H. T. (1990). *Theory-Driven Evaluations*. California: Sage Publications, Inc.
- Coppersmith, S. (1981). *The antecedents of Self-esteem*. Palo Alto: California Consulting Psychologists Press Inc.
- Dominique, M. A., Sluijsmans, A., Gerard, J. J., Straetmans, M., Jeroen, J., & Merrienboer, G. (2008). Integrating authentic assessment with competence-based learning in vocational education & The Protocol Portfolio Scoring. *Journal of Vocational Education and Training*, 60(2), 159-172.
- Erin, H. (2005). An introduction of theory of change. *Harvard Family Research Project*. 6(2) (online). Available from : www.hfrp.org.(June 25, 2011).
- Florence, C., & Marco, A. M. (2006). School personnel educating the whole child impact of character education on teachers' self-assessment and student development. *Journal of Personality Evaluation Education*, 19, 35-49.
- Friedman, V., Rothman, J., & Withers, W. (2006). The power of "why": Engagng the goal paradox in program evaluation. *America Journal of Evaluation*, 27(2), 1-18.
- Gary, S.,and Nancy, B. (2006). Relationships between implementing character education, student behavior, and student achivement. *Journal of Advanced Academics*, 18(1), 82-114.
- Hart, D. (1994). *Authentic assessment. a handbook for educators*. New York : Assion-Wesley.
- Herman, J. L. (1995). Large-scale assessment in support of school reform & lessons in the search for alternative measures. *International Journal of Educational Research*, 27 (5), 395-413.
- Herman, J. L., Aschbacher, P. R., & Winters, L. (1992). *A practical guide to alternative assesment*. Alexandria, VA & ASCD Publications. (ED 352 389).
- Herrington, J. & Oliver, R. (2000). An instructional design framework for authentic learning environments. *Educational Technology Research and Development*. 48 (3), 23-48.

- Jan, H. W., Christian, K., & Joseph, W. (2009). Putting theory-oriented evaluation into practice & A logic model approach for evaluating SIMGAME. *Simulation and Gaming, 40(1)*, 110-133.
- Jennifer, G., Rena, H., & Robyn, B. (2006). Using authentic assessment to evidence children's progress toward early learning standards. *Early Childhood Education Journal, 34(1)*, 45-51.
- John, S. (2000). Authentic assessment tools. *Using Authentic Assessment in Vocational Education (online)*. Available from : www.calpro-online.org/eric/docs/custer/custer5.pdf. (January 11, 2012).
- Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. (1994). *The Program Evaluation Standards: How to assess evaluations of educational programs*. Newbury Park, CA: Sage Publications, Inc.
- Jon, M. (2011). *Authentic Assessment Toolbox(online)*. Available from : jfmuelller.faculty.noctrl.edu/toolbox/rubrics.htm. (January 15, 2012).
- Jos, V. (2006). Program theory evaluation. *Multicriteria Decision Aid and Stakeholder Values : A methodology Framework (pp.397-417)*. 12(4). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Kate, K. (2010). *A definition of evaluation*. (online). Available from : writing.colostate.edu/guides/processes/evaluate/pop2a.cfm (July 16, 2010).
- Kellogg Foundation. (2004). *Logic Models Development Guide*. (online). Available from : www.wkkf.org (July 16, 2010).
- Kaufman Js, Crusto CA, Ross E, Friedman SR, O'Rielly and Call S. (2006). Utilizing program evaluation as a strategy to promote community change & evaluation of a comprehensive, community-based, family violence initiative. *American Journal Community Psychology, 38*, 191-200.
- Libby, T., & Throne, L. (2007). The development of a measure of auditors' virtue. *Journal of Business Ethics, 71*, 89-99.
- Mark, G. Harden. (2006). *Toward a faith-based program theory & A reconceptualization of program theory*. evaluation review. 30(4), 481-504.
- Maxwell, M. (1960). *Psycho-Cybernetics*. (online). Available from : www.psycho-cybernetics.com/maltz.html (August 14, 2010).

- Myers, S. (1993). A trail for Dmitri Karamazov. *Educational Leadership*. 50(7), 71-72.
- Newman, F. M. (1997). *Authentic assessment in social studies & standard and examples in handbook of classroom assessment*. Edited by Phye, Gary D. San Diego : Academic Press Inc., 359-380.
- Newman, F. M. & Wehlage, G. G. (1993). *Five standards of authentic instruction*. *Educational Leadership*. 50(7), 8-12.
- Nitko, A., J. (1996). *Educational Assessment of Students*. 2nd edition. Englewood Cliffs, N.J. & Prentice Hall.
- Quellmalz, E. S. (1991). Developing criteria for performance assessments : The missing link. *Applied Measurement in Education*. 4(4), 319-331.
- Richard, M., Caroline, S., Nick, S., and Marcia, B. (2009). Using conceptual models as a planning and evaluation tool in conservation. *Evaluation and Program Planning*. 32, 138-147.
- Robert, J. G. (2007). *Psychological testing & History principles and application (fifth edition)*. USA & Pearson Education, Inc.
- Rogers, P. (2007). Theory-based evaluation. *reflections ten years on New Directions for Evaluation, no.114*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Ryan, K. (2002). *The Six E's of Character Education*. (on line). available from : www.scu.edu/iie/charactered.htm. (January 30,2012)
- Schwager, M. T. (1995) Paradigms of assessment : What is authentic assessment in your world view?. *Dissertation Abstract International*. 55(12), 3792A.
- Sidani, S., and Sechrest, L. (1999). Putting program theory into operation. *American Journal of Evaluation*. 20, 227-238.
- Skinner, B. F. (1965). *Science and Human Behavior*. New York, Macmillan.
- Stephen, J. B., & Marisa, M. (2010). Authentic Assessment in Action: A “R-E-A-L” Solution. *NHSA Dialog*. 13(1), 42-45.
- Stewart, I. Donaldson. (2005). *Using program theory-driven evaluation science to Crack the Da Vinci Code. Theorists' Models in Action*. 1st Edition. USA. : Willey Periodicals, Inc.

- Stufflebeam & Shinkfield. (2007). *Evaluation Theory, Models, & Applications*. 1st Edition. USA.: Wiley Periodicals, Inc.
- Svetlana, Y., Teresa, M.N., Mario, H., & Diane, K. (2004). Using concept mapping to develop a logic model and articulate a program theory : A case example. *American Journal of Evaluation*. 25(2), 191-207.
- Tom, L., Eric S., & Catherine, L. (2007). *CEP's Eleven principles of effective character education* (online). Available from : www.character.org. (August 8, 2010).
- Tony, R. M., Catherine, M. B., Carolyn, M. C., & Ann, R. (2005). Development of authentic assessments for the middle school classroom. *The Journal of Secondary Gifted Education*. 6(2/3), 119-133.
- Victor, J. F., Jay, R., & Bill, W. (2006). The power of why : Engaging the goal paradox in program evaluation. *American Journal of Evaluation*. 27(2), 201-218.
- Weiss, C. (1997). Theory-based evaluation: past, present, and future. *New Directions for Evaluation*, no. 76. San Francisco: Jossey-Bass.
- Wiggins, G.(1989). A True test : Toward more authentic and equitable assessment. *Phi Delta Kappan*, no.70, 703-713.
- Wiggins, G.(1990). The case for authentic assessment. *Practical Assessment, Research&Evaluation*, 2(2) (online). Available from : <http://PAREonline.net/getvn.asp?v=2&n=2> (January 4, 2012)
- Worthen, T.R., & Sander, R.S. (1987). Educational evaluation. *Alternative approach and practical guidelines*. New York: Longman.

ภาคผนวก ก.
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลสภาพการจัดกิจกรรมและรูปแบบประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (ระยะที่ 1)

1. ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล   ผู้อำนวยการศูนย์เสาะหาและพัฒนาเด็กที่มีความสามารถ
ในท้องถิ่น (GTX Center) ภาควิชาการแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ   นักวิชาการศึกษา สำนักทดสอบแห่งชาติ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผอ.ถาวร ชัยจักร   ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน
จ.นครปฐม โรงเรียนรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ
โครงการปลูกกระแสคุณธรรมในสถานศึกษา ของศูนย์
พัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
4. อ.ประเทืองศรี ชันชะลี   นักวิชาการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ผศ.ดร.วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา   อาจารย์ประจำภาควิชา
คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ
2. ผศ.ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง   อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาฯ
3. รศ.กาญจนา ต้นสุวรรณรัตน์   ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วิทยาการอบรมพัฒนาคุณธรรมเยาวชน
ประจำศูนย์อบรมเยาวชน จ.นครราชสีมา
4. ผอ.ทิพวัลย์ นามสุวรรณ   ผู้บริหารโรงเรียนโสภานุสรณ์ กรุงเทพมหานคร
โรงเรียนรางวัลพระราชทาน
5. ผอ.ถาวร ชัยจักร   ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน

6. อาจารย์ฉวีวรรณ พรหมสูตร
- จ.นครปฐม โรงเรียนรางวัลชนะเลิศระดับประเทศ
โครงการปลูกกระแสคุณธรรมในสถานศึกษา ของศูนย์
พัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
ครูโรงเรียนแก่งคอยวิทยา จ.สระบุรี
ครูรางวัลเสมอธรรมจักรทองคำ
ด้านการส่งเสริมคุณธรรมเยาวชน

**ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพรูปแบบและตัวบ่งชี้การประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริม
คุณลักษณะที่พึงประสงค์**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์   อาจารย์พิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ประธานกรรมการตัดสินการประกวดรางวัลการ
ส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนในสถานศึกษา
ชมรมพุทธศาสนสากลในอุปลัมภ์
สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
2. รศ. ดร.วิมล แซ่มชื่น   อาจารย์ประจำคณะเทคนิคการแพทย์
มหาวิทยาลัยรังสิต
กรรมการตัดสินการประกวดโครงการส่งเสริม
คุณธรรมนักเรียน
3. ผศ.ดร.พรรณี ไชโย   อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลา
กรรมการศูนย์เครือข่าย สมศ. ภาคใต้

รายชื่อเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลออกข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการดำเนินการวิจัย
ระยะที่ 1

1. รายงานสรุปผลการจัดกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมและปลูกกระแสคุณธรรมในสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
2. หนังสือ กลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียน ประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง ศูนย์ส่งเสริมพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
3. รายงานโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี กรุงเทพมหานคร
4. รายงานการประเมินการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ โรงเรียนสัตยาไส จ.ลพบุรี
5. คู่มือการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ในโรงเรียน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

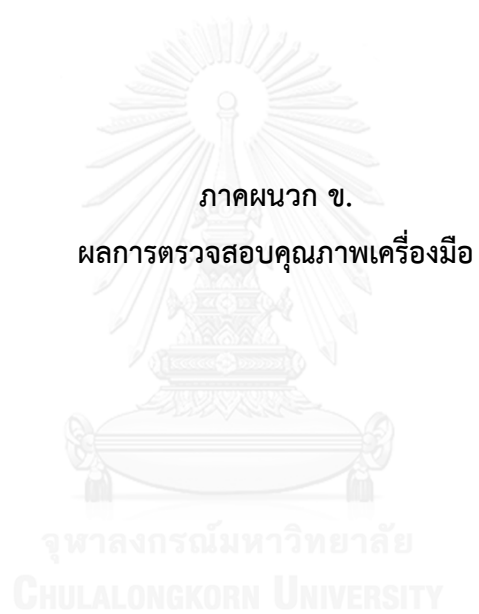
รายชื่อสถานศึกษาที่ให้ข้อมูลเพื่อออกข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการดำเนินการวิจัย
ระยะที่ 1

1. โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
2. โรงเรียนฉัตรวิทยา กรุงเทพมหานคร
3. โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จ.ลพบุรี
4. โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม จ.สระบุรี
5. โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จ.อยุธยา

**รายชื่อครูที่มาเป็นผู้ร่วมในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำข้อมูลมาสร้างทฤษฎี
โปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์**

1. อาจารย์ ทรงศรี	ธรรมศรีดา	อาจารย์โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินีนาถ กรุงเทพมหานคร
2. อาจารย์ สุนีย์	หริพ่าย	อาจารย์โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์ จำเรียง	ป๋นยศ	อาจารย์โรงเรียนวัดมะสง มิตรภาพที่ 55 จ.นนทบุรี
4. อาจารย์ รัศมี	ทัฬงศ์	อาจารย์โรงเรียนขจรทรัพย์อรุณ จ.ปทุมธานี
5. อาจารย์ ช่อ	สิตตะวิบูล	อาจารย์โรงเรียนวัดร่องแซง (กุลไพศาลวิทยา) จ.สระบุรี
6. อาจารย์ ทัศนวิดี	คุณเที่ยงธรรม	อาจารย์โรงเรียนเทศบาล 2 วัดเสนานฤมิตร จ.สระบุรี
7. อาจารย์ บุญเริ่ม	สุพัฒนา	อาจารย์โรงเรียนวัดธรรมนาวา จ.ลพบุรี
8. อาจารย์ สมานันท์	ทรัพย์ศิริณี	อาจารย์โรงเรียนวัดพรหมาสตร์ จ.ลพบุรี
9. อาจารย์ ภาวนา	เจริญสุข	อาจารย์โรงเรียนวัดแพรงษา จ.สมุทรปราการ
10. อาจารย์ ศิริชัย	พูนสุวรรณ	อาจารย์โรงเรียนศรีประภา จ.พระนครศรีอยุธยา

1. ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้
ในการเก็บข้อมูลการดำเนินการระยะที่ 1

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Object Congruence : IOC) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการ
ดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1 (แบบเลือกตอบ) สำหรับผู้บริหาร

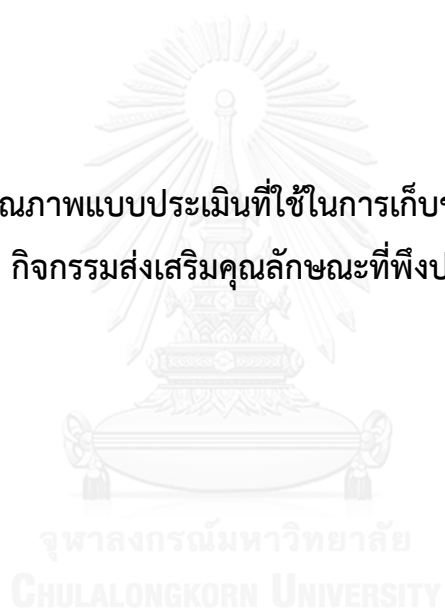
รายการ	ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ				IOC	ข้อคิด เห็น
	1	2	3	4		
ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน						
1. ท่านมีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนหรือไม่ ลักษณะใด	1	1	1	1	1.00	
2. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จัดอยู่ในโครงสร้าง การบริหารงานของโรงเรียนหรือไม่ ถ้าใช่ อยู่ในฝ่ายใด	1	1	1	1	1.00	
3. สถานศึกษาบรรจุกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ไว้ใน แผนปฏิบัติการโรงเรียนหรือไม่	1	1	1	1	1.00	
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน เหมือนกัน หรือ แตกต่างกัน ในแต่ละระดับชั้น	1	1	1	0	0.75	
5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ลักษณะใด (บูรณาการ 8 กลุ่มสาระ, กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, โครงการพิเศษ, กิจกรรมประจำวัน)	1	1	1	1	1.00	
6. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่โรงเรียนของ ท่านดำเนินการ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องใด	1	1	1	1	1.00	
7. งบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น ได้มาอย่างไร (งบประมาณโรงเรียน, เงินบริจาค)	1	1	1	1	1.00	
8. อุปกรณ์ที่นอกเหนือจากวัสดุอุปกรณ์สำนักงานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีอะไรบ้าง (โปรดระบุชื่ออุปกรณ์และโครงการ/ กิจกรรมที่ดำเนินการ)	1	1	0	1	0.75	ปรับคำ
9. โรงเรียนมีการมอบหมายใคร รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น	1	1	1	1	1.00	
10. ใครเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น และมีส่วนร่วมในลักษณะใด	1	1	0	1	0.75	แก้ข้อ ย่อย
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
1. สภาพอาคารสถานที่ในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียน เป็นอย่างไร	1	1	1	1	1.00	
2. ท่านคิดว่า โรงเรียนจำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น หรือไม่ เพราะเหตุใด	1	1	1	1	1.00	
3. ท่านคิดว่า คุณลักษณะของผู้บริหารและครูที่จะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์นักเรียนเกิดประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร	1	1	1	1	1.00	
4. พฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียนที่จะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนเกิดประสิทธิภาพ ควรเป็นอย่างไร	1	1	1	1	1.00	
5. ผู้ปกครองมีส่วนช่วยสถานศึกษาอย่างไรบ้าง	1	1	1	1	1.00	
6. สภาพชุมชนรอบโรงเรียนเป็นอย่างไร	1	1	1	1	1.00	

1.2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Object Congruence : IOC) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการ
ดำเนินการวิจัย ระยะที่ 1 (แบบเลือกตอบ) สำหรับครู

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ				IOC	ข้อคิด เห็น
	1	2	3	4		
ตอนที่ 2 สภาพและรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน						
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	
2. ซื่อสัตย์สุจริต						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	
3. ความมีวินัย						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	
4. ใฝ่เรียนรู้						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	
5. อยู่อย่างพอเพียง						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	
6. มุ่งมั่นในการทำงาน						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	
7. รักความเป็นไทย						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	
8. มีจิตสาธารณะ						
- กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการเพื่อสร้างวินัยผู้เรียน	1	1	1	1	1.00	
- ความถี่ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1	1.00	

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้ทรงคุณวุฒิ				IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3	4		
ตอนที่ 3 รูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์						
ผู้เรียน						
1. ท่านใช้เทคนิคการสอนแบบใดในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1	1	1	1	1.00	
2. รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนเป็นลักษณะใด	1	1	1	1	1.00	
3. โรงเรียนใช้แนวคิด/ทฤษฎีอะไร ในการประเมินความสำเร็จของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่	1	1	0	1	0.75	ปรับตัวเลือก
พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (โคลเบอร์ก, เพียเจต์, ดันไมร์ริชธรรม, เสริมแรง)						
4. โรงเรียนใช้ระเบียบวิธีอะไร ในการวิเคราะห์ผลการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (เชิงปริมาณ, เชิงคุณภาพ)	1	1	1	1	1.00	
5. โรงเรียนออกแบบเครื่องมือในการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างไร	0	1	1	1	0.75	ปรับตัวเลือก
6. โรงเรียนใช้เครื่องมืออะไร ในการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ออกแบบเอง, ใช้ของต้นสังกัด, ใช้ของโรงเรียนอื่น ๆ)	1	1	1	1	1.00	
7. โรงเรียนใช้เกณฑ์ใดในการตัดสินผลการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (อิงเกณฑ์โรงเรียน, อิงเกณฑ์กระทรวงฯ, อิงกลุ่ม, อิงพัฒนาการ)	1	1	1	1	1.00	
8. โรงเรียนใช้ตัวบ่งชี้ใด ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (พฤติกรรมตามคุณลักษณะ 8 ประการ, ตรวจสอบเวลาและผลงานนักเรียน, ผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม)	1	0	1	1	0.75	ปรับตัวเลือก
9. โรงเรียนใช้สถิติอะไร ในการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1	1	1	1	1.00	
10. โรงเรียนมีการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อไร (ก่อน, ระหว่าง, หลัง)	1	1	0	1	0.75	ปรับคำ
11. ใครเป็นผู้ประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1	1.00	
12. โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ รายงานใครบ้าง	1	1	1	1	1.00	
13. มีการนำผลการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มาใช้ประโยชน์อย่างไร (ใช้ตัดสินผลการเรียน, ใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมฯ ใช้รายงานผู้ปกครอง)	1	1	0	1	0.75	ปรับตัวเลือก

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบประเมินที่ใช้ในการเก็บข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน
กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Object Congruence : IOC) ของแบบสอบถามที่ใช้ในการ ดำเนินการวิจัย ระยะที่ 3

2.1 แบบสอบถามการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร

ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง
รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ทำเลย   2 = ทำน้อยมาก   3 = ทำบ้างตามโอกาสตามนโยบายที่กำหนด
4 = ทำบ่อยมากแต่ไม่ทำเป็นประจำ   5 = ทำเป็นประจำสม่ำเสมอทุกครั้งที่จัดกิจกรรม

รายการ	ความคิดเห็น ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
1. การบริหารกิจกรรม					1. ข้อ 2 ปรับ
1. ออกคำสั่งให้ครูทั้งโรงเรียนร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	0	1	1	0.67	คำถามใหม่ให้ชัดเจน
2. เสริมแรงครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00	2. เรียงลำดับข้อคำถามใหม่ตามลำดับของตัวบ่งชี้ย่อย
3. การให้รางวัลแก่ครูผู้เสียสละทุ่มเททำกิจกรรม เช่น พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน, การมอบใบประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น	1	1	1	1.00	3. ตัดข้อ 19-20 ออกไป
4. การให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมฯ	0	1	1	0.67	4. ข้อ 14 ปรับ
5. การช่วยแก้ปัญหาการทำกิจกรรมฯ	0	1	1	0.67	คำถามใหม่ให้ครอบคลุมกว่านี้
6. จัดสรรงบประมาณโรงเรียนให้กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนเพียงพอ ต่อเนื่อง	1	1	1	1.00	
7. การจัดเตรียมอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม	1	1	1	1.00	
8. การบรรจุกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนให้อยู่ในแผนปฏิบัติการโรงเรียน	1	1	1	1.00	
9. กำหนดให้กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนอยู่ในโครงสร้างบริหารโรงเรียน	1	1	1	1.00	
10. มีการกำหนดนโยบายเฉพาะเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนอย่างชัดเจนในแต่ละปีการศึกษา	1	1	1	1.00	
11. มอบหมายครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในรูปของคณะกรรมการ โดยมีคำสั่งชัดเจน	1	0	1	0.67	
12. ที่ประชุมโรงเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางและแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	0	1	1	0.67	

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
2. ผู้รับผิดชอบกิจกรรมเป็นต้นแบบของคุณลักษณะที่ดี					
13. แต่งกายสุภาพและมีกิริยามารยาทเหมาะสมกับกาลเทศะ	1	1	1	1.00	
14. ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่	1	1	1	1.00	
15. ความเข้าใจจิตวิทยาวัยรุ่น	1	1	0	0.67	
16. การมีจิตวิทยาในการพูด	0	1	1	0.67	
17. การให้ความสำคัญในการทำกิจกรรม	1	0	1	0.67	
18. เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00	
19. เป็นผู้นำพิธีกรรมทางศาสนา	0	1	0	0.33	
20. นำนักเรียนทำกิจกรรมทุกอย่าง	1	0	0	0.33	

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ทำเลย   2 = ทำน้อยมาก   3 = ทำบ้างตามโอกาสตามนโยบายที่กำหนด
4 = ทำบ่อยมากแต่ไม่ทำเป็นประจำ   5 = ทำเป็นประจำสม่ำเสมอทุกครั้งที่จัดกิจกรรม

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น	
	1	2	3			
1. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือสมาชิกในชุมชนเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00	1. คำถามครอบคลุมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนตามตัวบ่งชี้ย่อยที่กำหนด 2. ปรับคำถาม ข้อ 5 ให้ครอบคลุม	
2. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนร่วมออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00		
3. เชิญผู้ปกครองให้เข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00		
4. เชิญผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนมาเป็นวิทยากรในการจัดคุณกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00		
5. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทำหน้าที่หาเงินมาใช้จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	0	0.67		
6. รายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชน	1	1	1	1.00		
7. นำความคิดเห็นของ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม	1	1	1	1.00		
8. เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้รับผิดชอบ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	1	1	1	1.00		
9. นำสรุปผลพฤติกรรมนักเรียนประจำปี มาใช้ในการวิเคราะห์สรุปผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1	1	1	1.00		

2.2 แบบสอบถามการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครู (ตัวแทรกแซง)

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับกรปฏิบัติของท่านตามความเป็นจริง รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ทำเลย   2 = ทำน้อยมาก   3 = ทำบ้างตามโอกาสตามนโยบายที่กำหนด
4 = ทำบ่อยมากแต่ไม่ทำเป็นประจำ   5 = ทำเป็นประจำสม่ำเสมอทุกครั้งที่จัดกิจกรรม

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
1. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกิจกรรมประจำวัน	1	1	1	1.00	1. ปรับข้อ 1-4 ให้เป็นข้อเดียวกัน 2. ข้อ 8 รวมกับข้อ 15 ได้
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกิจกรรมประจำสัปดาห์	1	0	1	0.67	
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกิจกรรมประจำเดือน	1	0	0	0.33	
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นกิจกรรมประจำภาคเรียน	1	0	0	0.33	
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นวิถีชีวิตประจำวันผู้เรียน	1	1	1	1.00	
6. ใช้คำพูดดูต่ำกว่ากล่าวนักเรียนอย่างรุนแรงเมื่อนักเรียนทำผิดระเบียบ	1	1	1	1.00	
7. อธิบายผลเสียที่นักเรียนจะได้รับจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	1	1	1	1.00	
8. ให้นักเรียนอ่านใบงานก่อนทำกิจกรรมเพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม	0	1	0	0.33	
9. ให้นักล้งใจนักเรียนให้ตั้งใจทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มอบหมาย	1	1	1	1.00	
10. ให้งรางวัล หรือ ชมเชยนักเรียนที่กระทำคุณประโยชน์ เช่น อาสาช่วยงานครู, การเป็นตัวแทนนักกีฬา เป็นต้น	1	1	1	1.00	
11. ให้นักเรียนให้คะแนนเพื่อนที่มีความประพฤติเหมาะสม	1	0	0	0.33	
12. จัดบอร์ดแสดงผลงานนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นต้นแบบของคุณลักษณะที่ดี	1	1	1	1.00	
13. กล่าวยกย่องชมเชยหน้าเสาธงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม หรือ ทำคุณประโยชน์ให้กับโรงเรียน	1	1	1	1.00	
14. แนะนำวิธีการทางเลือกให้กับนักเรียนกรณีที่ทำผิด	1	1	1	1.00	
15. อธิบายวัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน	1	1	1	1.00	
16. ชี้แจงผลดีต่อตนเองที่เกิดจากการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00	
17. ชี้แจงผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00	
18. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน	1	1	1	1.00	

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
19. ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มเพื่อสรุปผลการทำกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้น	1	1	1	1.00	
การทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
20. ออกแบบวิธีการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	1	1	1	1.00	
หลากหลายรูปแบบเพื่อให้นักเรียนเลือกทำตามที่ชอบและถนัด					
21. นำนักเรียนไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำกิจกรรมส่งเสริม	1	1	0	0.67	
คุณลักษณะที่พึงประสงค์กับเพื่อนต่างโรงเรียน					
22. จัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์	1	1	1	1.00	
โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบการทำกิจกรรมส่งเสริม					
คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
23. นำนักเรียนออกไปทำกิจกรรมนอกห้องเรียน	1	1	1	1.00	
24. ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมส่งเสริม	1	1	1	1.00	
คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
25. คัดเลือกนักเรียนรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดีเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริม	1	1	1	1.00	
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					
26. มีสถานนักเรียนนำรุ่นน้องทำกิจกรรม	0	0	0	0.00	
27. ให้นักเรียนรุ่นพี่ที่มีความประพฤติดีมาร่วมวางแผนการทำกิจกรรม	1	1	1	1.00	
ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					
28. ให้นักเรียนรุ่นพี่ที่มีความประพฤติดีเป็นผู้นำรุ่นน้องทำกิจกรรมส่งเสริม	1	1	1	1.00	
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					

2.3 แบบสอบถามคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากการทำจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (โมเดลการเปลี่ยนแปลง)

ตอนที่ 1 จิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

1 = ไม่เห็นด้วย

2 = เห็นด้วยน้อย

3 = เห็นด้วยปานกลาง

4 = เห็นด้วยมาก

5 = เห็นด้วยมากที่สุด

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
1.นักเรียนต้องการมีผลการเรียนดีที่สุดในห้องเรียน	1	1	1	1.00	1. ปรับให้เป็น ภาษาพูดที่สื่อ ความกับนักเรียน ได้ง่ายและทำให้ เข้าใจตรงตาม คำถามที่ต้องการ
2.นักเรียนควรมุ่งมั่นอ่านหนังสือและตั้งใจเรียนเพื่อให้ได้คะแนนสูงสุด	1	1	1	1.00	
3.นักเรียนต้องการได้รับงานที่ยากและท้าทาย	1	1	1	1.00	
4.นักเรียนต้องการให้ครูแจ้งผลการเรียนและบอกวิธีการปรับปรุง	1	1	0	0.67	
5.นักเรียนต้องการให้ครูกล่าวชมเชยนักเรียนหน้าห้องเรียน	1	1	1	1.00	
6.นักเรียนชอบการทำงานกลุ่ม	1	0	1	0.67	
7.การมีมิตรภาพเป็นสิ่งที่ควรมีเป็นอย่างมาก	0	1	1	0.67	
8.นักเรียนควรจะเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	1	1	1	1.00	
9.การเป็นหัวหน้าในการทำงานกลุ่มเป็นสิ่งท้าทายความสามารถ	1	1	0	0.67	
10.นักเรียนควรมีการวางแผนการเรียนจนจบมีงานทำ	1	1	1	1.00	
11.การตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือ เป็นประจำ เป็นสิ่งจำเป็น	1	1	1	1.00	
12.การเรียนในปัจจุบัน ต้องเรียนทั้งในและนอกตำรา	1	0	1	0.67	
13.ความรู้จากครูเพียงแหล่งเดียวไม่เพียงพอที่จะทำได้ทำงานที่มั่นคง	1	1	0	0.67	
14. นักเรียนควรมีการวางแผนการเรียนและการอ่านหนังสือ เพื่อสิ่งที่ปรารถนา					
15. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ทุกปัญหา	0	1	1	0.67	
16. เมื่อเกิดปัญหา นักเรียนจะยั้งยั้งและเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ	0	1	1	0.67	
17. ทุกครั้งที่ผลการสอบได้คะแนนไม่ดี นักเรียนคิดว่าจะต้องทำข้อสอบได้คะแนนดีกว่านี้ในครั้งหน้า	1	1	1	1.00	
18.สุภาษิตที่ว่า “ช้า ๆ ได้ปลาแล่มงาม” เป็นความจริงเสมอ	1	1	0	0.67	
19.การรอคอยไม่ใช่สิ่งเลวร้ายเสมอไป	1	0	1	0.67	
20. เมื่อสอบได้คะแนนดี ๆ ตามเป้า ก็ควรจะให้รางวัลตัวเอง	1	1	1	1.00	
21.ถ้านักเรียนโตโตเรียน ไม่ตั้งใจอ่านหนังสือ ก็ควรหาวิธีทำโทษตัวเอง เช่น งดเล่นไลน์ 1 วัน, ไม่ดูโทรทัศน์ 1 วัน เป็นต้น	1	0	1	0.67	
22.การเสริมแรงทั้งทางบวกและลบ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนอย่างมาก	1	0	1	0.67	
23.นักเรียนควรทำตามคำสั่งของพ่อ แม่ และครูผู้สอน	1	1	1	1.00	
24.ครูทุกคนมีความหวังดี	1	1	1	1.00	
25.นักเรียนจะได้รับผลดีจากการทำตามคำแนะนำของคนอื่น	1	1	1	1.00	

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
26.กฎระเบียบของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำตาม	1	1	1	1.00	
27.หากนักเรียนทำตามระเบียบต่าง ๆ ของสังคมจะทำให้ประสบ	1	1	0	0.67	
ความสำเร็จในชีวิต					
28.กฎกติกาของห้องเรียนทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย	1	1	1	1.00	
29. การปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นสิ่งจำเป็น	1	1	1	1.00	
30.นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง	1	1	1	1.00	
31.นักเรียนชวนชวนในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่เสมอ	1	1	1	1.00	
32.เมื่อเข้าไปในสังคมใหม่ ๆ นักเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้	1	1	1	1.00	
เหมาะสม					
33.นักเรียนจะสนุกสนานเมื่อพบเพื่อนต่างโรงเรียน	1	1	1	1.00	
34.นักเรียนชอบเดินทางไปตามที่ต่าง ๆ	1	0	1	0.67	
35. นักเรียนภูมิใจกับความสำเร็จที่เกิดจากความพยายาม	1	1	1	1.00	
36. ความสำเร็จในการเรียนเกิดจากการตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือ	1	1	1	1.00	
37. หากนักเรียนมีความพยายามและอดทนย่อมประสบความสำเร็จ	1	1	1	1.00	
38. ทุกอย่างในโลกนี้เป็นไปตามหลักเหตุผล	0	1	1	0.67	
39. การที่นักเรียนจะตัดสินใจทำสิ่งใดต้องคุ้มค่า	1	1	1	1.00	
40. การจะทำสิ่งใด ๆ ต้องมีสาระและเหตุผล	1	0	1	0.67	

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง

รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ทำเลย   2 = ทำน้อยมาก   3 = ทำบ้างตามโอกาส
 4 = ทำบ่อยมากแต่ไม่ทำเป็นประจำ   5 = ทำเป็นประจำสม่ำเสมอ

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
1.แต่งกายถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน	1	1	1	1.00	1. ปรับให้เป็น ภาษาพูดที่สื่อ ความกับผู้เรียน ได้ง่ายและทำให้ เข้าใจตรงตาม คำถามที่ต้องการ
2.เข้าแถวทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ซื่ออาหาร, รอคืนรถเมล์ เป็นต้น	1	1	1	1.00	
3.แสดงกิริยามารยาทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ	1	1	1	1.00	
เคารพต่อครู ต่อผู้ใหญ่, การเดินผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งเก้าอี้ เป็นต้น					
4. ทำการบ้านและส่งการบ้านครบทุกวิชา ตามเวลาที่กำหนด	1	1	1	1.00	
5. มาโรงเรียนทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง	1	1	1	1.00	
6. เข้าห้องเรียนในแต่ละชั่วโมงตรงเวลา	1	1	1	1.00	
7. รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย	1	1	1	1.00	
8. นำอาหารมาทานที่โรงเรียน	0	1	1	0.67	
9. แบ่งเงินเพื่อการรอมทรัพย์	0	1	1	0.67	

รายการ	ความสอดคล้อง			IOC	ข้อคิดเห็น
	1	2	3		
10. ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด	1	1	1	1.00	
11. ใช้สิ่งของต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า คำนึงราคา	1	1	1	1.00	
12. เลือกทานอาหารและขนมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์	1	1	1	1.00	
13. วางแผนการอ่านหนังสือให้ทันการสอบในแต่ละครั้ง	1	1	0	0.67	
14. รู้จักควบคุมตัวเองไม่หลงไหลไปในสื่อต่าง ๆ	1	0	1	0.67	
15. ติดตามข่าวสารและเทคโนโลยีต่าง ๆ	1	1	1	1.00	
16. เต็มใจช่วยเหลืองานครูทุกท่านด้วยความรับผิดชอบ	1	1	1	1.00	
17. ช่วยสอนพิเศษเพื่อนนักเรียนในช่วงเวลาว่าง	1	1	1	1.00	
18. ช่วยเหลือพ่อ แม่ ทำงานบ้านและงานต่างๆด้วยความเต็มใจ	1	1	1	1.00	
19. ใช้เวลาว่างทำประโยชน์ให้กับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ เช่น กวาดใบไม้, ร่วมกับชุมชนในการรณรงค์ต่าง ๆ เป็นต้น					
20. ร่วมกับสมาชิกในชุมชนทำกิจกรรมของชุมชน เช่น การร่วม จัดงานทอดผ้าป่า,ช่วยทำสินค้า OTOP, พัฒนาชุมชน เป็นต้น	1	1	1	1.00	
21. ทำกิจกรรมพัฒนาสถานที่ตามที่ได้รับมอบหมาย	1	1	1	1.00	

ภาคผนวก ค.

คู่มือการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

คู่มือการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรม
ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

คู่มือเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์
เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

คู่มือการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบ กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับใช้ในการประเมิน กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งรูปแบบการประเมินนี้ จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้ข้อมูล สำคัญเกี่ยวกับกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์มีคุณภาพ และสามารถนำไปประกอบการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของสถานศึกษา ทำให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดีต่อไป

เนื้อหาในคู่มือประกอบด้วย ตอนที่ 1 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ตอนที่ 2 แบบประเมินที่ใช้กับ รูปแบบการประเมินฯ ตอนที่ 3 ขั้นตอนการใช้รูปแบบการประเมินฯ

ผู้ที่รับผิดชอบการประเมินตามรูปแบบการประเมินนี้ ควรทำความเข้าใจแนวทางการ ใช้คู่มือโดยละเอียด เพื่อให้การประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเกิด ประสิทธิภาพ ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นายอดิศวร์ วงษ์วัง

ผู้วิจัย

สารบัญ

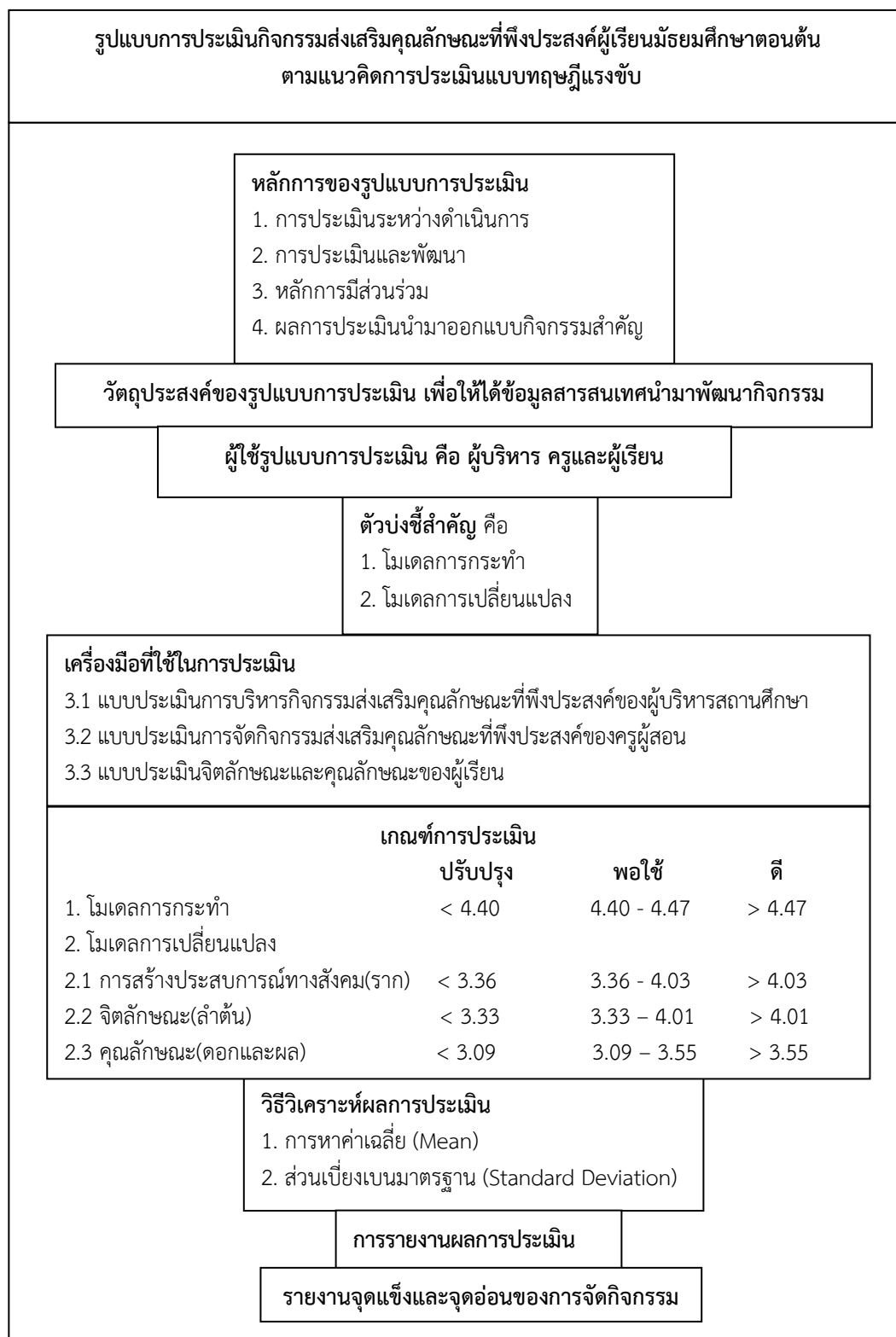
หน้า

คำชี้แจง

สารบัญ

ตอนที่ 1	รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน	
	มัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ.....	4
	ภาพรูปแบบการประเมิน.....	4
	หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ.....	5
	ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน.....	6
	ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ.....	10
	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน.....	11
	วิธีวิเคราะห์ผลการประเมิน.....	13
	การรายงานผลการประเมิน.....	15
	ขั้นตอนการใช้รูปแบบการประเมิน.....	15
ตอนที่ 2	แบบประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามรูปแบบประเมิน	16
	แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร	
	สถานศึกษา.....	17
	แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน.....	20
	แบบประเมินคุณลักษณะที่เกิดขึ้นของผู้เรียนจากการทำกิจกรรมส่งเสริม	
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	23
	รายการอ้างอิง.....	27

ตอนที่ 1 รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

1. หลักการ

รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นการประเมินคุณภาพระหว่างการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา (formative evaluation) โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม คือ ผู้บริหาร ครูและนักเรียน การประเมินตามแนวคิดแบบทฤษฎีแรงขับนี้จะให้ความสำคัญกับการได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับวิธีการออกแบบกิจกรรม (ตัวแทรกแซง) คุณลักษณะของตัวแทรกแซงและผลที่เกิดขึ้นจากตัวแทรกแซง โดยวิเคราะห์ผลการประเมินจากตัวบ่งชี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์และระดับของผลลัพธ์ ผลการประเมินที่ได้จะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญให้กับผู้บริหารสถานศึกษานำไปใช้พัฒนาการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่สะท้อนความเหมาะสมของการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนากิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ผู้ใช้รูปแบบการประเมิน

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาเป็นผู้ใช้รูปแบบการประเมิน

4. ตัวบ่งชี้ที่สำคัญ

ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ เป็นตัวบ่งชี้ที่แสดงความเหมาะสมของการออกแบบตัวแทรกแซง (โมเดลการกระทำ) ความเหมาะสมของตัวแทรกแซง (กิจกรรม) และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งผลเชิงปัจจัยและผลลัพธ์เชิงคุณภาพ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ

รายการ	ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
1. โมเดลการกระทำ	1.1 การบริหารกิจกรรม	1) การวางแผนกิจกรรม 2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 3) การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
	1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน	1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม 2) การร่วมทำกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม
2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง	2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคม	
	2.1.1 การสร้างนิสัยจากกิจกรรม	1) รูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย 2) การจัดกิจกรรมให้เป็นวิถีชีวิต
	2.1.2 การเสริมแรงจากครู	1) การเสริมแรงทางบวก 2) การสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน
	2.1.3 การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย	1) การอธิบาย 2) การจัดกิจกรรมกลุ่ม 3) การใช้แหล่งเรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยี
	2.1.4 การมีนักเรียนรุ่นพี่ที่เป็นต้นแบบที่ดีร่วมกิจกรรม	1) การคัดเลือกรุ่นพี่ 2) การมีรุ่นพี่มาร่วมกิจกรรม
	2.2 ผู้เรียนเกิดจิตลักษณะ	1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) การมุ่งอนาคต ควบคุมตน 3) เหตุผลเชิงจริยธรรม 4) ความเชื่ออำนาจในตน
	2.3 ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ	1) ความมีวินัย 2) การอยู่อย่างพอเพียง 3) การมีจิตสาธารณะ

5. เครื่องมือประเมิน มี 3 แบบ คือ

3.1 แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน

3.3 แบบประเมินคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

6. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

- 4.1 ค่าเฉลี่ย
- 4.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 4.2 การวิเคราะห์เนื้อหา

7. เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ใช้การหาค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพของโมเดลการกระทำและโมเดลการเปลี่ยนแปลง การตัดสินผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่าน ดังนี้

ผลการประเมินระดับพอใช้และดี	ผลการพิจารณา	ผ่านการประเมิน
ผลการประเมินระดับต่ำกว่าพอใช้	ผลการพิจารณา	ไม่ผ่านการประเมิน
โดยมีรายละเอียดระดับคุณภาพดังนี้		

1. โมเดลการกระทำ เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.47 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.40 ถึง 4.47 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 4.40

2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง

2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคมให้ผู้เรียน (ราก) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.03 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.36 ถึง 4.03 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.36

2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 4.01 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.33 ถึง 4.01 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.33

2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.55 ระดับพอใช้ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.09 ถึง 3.55 และระดับปรับปรุง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 3.09 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 เกณฑ์การประเมิน

	ระดับคุณภาพ		
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี
1. โมเดลการกระทำ	< 4.40	4.40-4.47	> 4.47
2. โมเดลการเปลี่ยนแปลง			
2.1 การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก)	< 3.36	3.36-4.03	> 4.03
2.2 จิตลักษณะ (ลำต้น)	< 3.33	3.33-4.01	> 4.01
2.3 คุณลักษณะ (ดอกและผล)	< 3.09	3.09-3.55	> 3.55

8. การรายงานผลการประเมิน

รายงานสรุปผลการประเมินต่อผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการรายงานผลการประเมินเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สะท้อนจุดแข็งและจุดอ่อนของ โมเดลการกระทำ และโมเดลการเปลี่ยนแปลง และรายงานผลความสอดคล้องเชื่อมโยงของผลการประเมินตัวแทรกแซงตามกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงที่ได้จากทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนในภาคเรียนต่อไป การรายงานผลการประเมิน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอบรรจุวาระการประชุมประจำภาคเรียนของสถานศึกษา
2. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินอธิบายให้ที่ประชุมมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีในการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ
3. ครูผู้รับผิดชอบการประเมินนำเสนอผลการประเมินที่ได้จากการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ตามแนวคิดทฤษฎีแรงขับ โดยนำเสนอผลการประเมินแยกเป็น โมเดลการกระทำ ตัวแทรกแซงและโมเดลการเปลี่ยนแปลงและรายงานผลความสอดคล้องเชื่อมโยงของผลการประเมินตัวแทรกแซงตามกลไกการทำงานของตัวแทรกแซงที่ได้จากทฤษฎีโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

ในการรายงานผลการประเมิน ครูผู้รับผิดชอบการประเมินจะต้องหาค่าเฉลี่ยผลการประเมินในแต่ละส่วนคือ ภาพรวมของโมเดลการกระทำ แต่สำหรับโมเดลการเปลี่ยนแปลงจะแยกเป็นตัวบ่งชี้การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) จิตลักษณะ (ลำต้น) และคุณลักษณะ (ดอกและผล) นำค่าเฉลี่ยผลการประเมินมาให้ระดับคุณภาพและพิจารณาตัดสินผลการประเมิน ผ่าน(✓) หรือไม่ผ่าน(⊗) และนำผลการพิจารณา มาเทียบกับตารางการรายงานผลการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศสำคัญที่จะนำไปใช้รายงานผลต่อผู้บริหารสถานศึกษา ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 การรายงานผลการประเมิน

ลำดับ	ผลการประเมิน โมเดลการกระทำ	โมเดลการเปลี่ยนแปลง			ผลการประเมินโมเดล การเปลี่ยนแปลง	การรายงานผลการประเมิน
		ราก	ลำต้น	ดอกและผล		
1	⊗	X	X	X	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
2	⊗	X	X	/	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
3	⊗	X	/	x	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
4	⊗	/	X	X	⊗	ออกแบบกิจกรรมใหม่
5	⊗	/	/	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
6	⊗	/	/	X	√	ปรับวิธีการบริหาร
7	⊗	√	X	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
8	⊗	X	/	/	√	ปรับวิธีการบริหาร
9	√	X	X	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
10	√	X	X	/	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
11	√	X	/	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
12	√	/	X	X	⊗	ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม
13	√	/	/	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
14	√	/	/	X	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
15	√	/	X	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป
16	√	X	/	/	√	กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป

การรายงานผลการประเมิน จากผลการประเมินตามตาราง 3 ผู้ประเมินมีวิธีรายงานผลการประเมินตามแบบของผลการประเมิน 4 แบบ ดังนี้

แบบที่ 1 ออกแบบกิจกรรมใหม่ การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 1 ผู้ประเมินควรแนะนำให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเล็กทำกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ และพิจารณาหากิจกรรมใหม่ ๆ มาให้ผู้เรียนได้ทำเพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษาต้องการ

แบบที่ 2 ปรับวิธีการบริหารกิจกรรม การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 2 ผู้ประเมินควรนำเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาวิธีการบริหารกิจกรรม โดยดูจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินที่ได้ว่าตัวบ่งชี้ใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเสนอแนะตามตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบที่ 3 ปรับเทคนิคการทำกิจกรรม การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 3 ผู้ประเมินควรนำเสนอให้ผู้บริหารสถานศึกษาแนะนำครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ปรับเทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรม โดยดูจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินที่ได้ว่าตัวบ่งชี้ใดที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และเสนอแนะตามตัวบ่งชี้ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

แบบที่ 4 กิจกรรมดีแล้ว ทำต่อไป การรายงานผลการประเมินเมื่อผลการประเมินออกมาตามแบบที่ 4 ผู้ประเมินควรเสนอให้ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมต่อไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่ต้องมีการปรับปรุงกิจกรรมใด ๆ

ขั้นตอนการใช้รูปแบบการประเมิน

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินฯ และพิจารณามอบหมายครูที่รับผิดชอบงานด้านการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน เป็นผู้รับผิดชอบการประเมิน

2. ครูที่รับผิดชอบการประเมิน ศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในรูปแบบการประเมินมากขึ้น และวางแผนการดำเนินการเก็บข้อมูลการประเมิน ดังนี้

1) การชี้แจงต่อที่ประชุมโรงเรียน

2) การเก็บข้อมูลการประเมิน

3) การวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้รายงานต่อผู้บริหารและที่ประชุมสถานศึกษา

4) การนำเสนอผลการประเมินต่อผู้บริหารและที่ประชุมสถานศึกษา

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

1. การชี้แจงกับที่ประชุมโรงเรียน

ครูผู้รับผิดชอบการประเมินอธิบาย หลักการ/แนวคิด/ทฤษฎีการประเมิน ตามแนวคิดทฤษฎีแรงขับ และอธิบายทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน แก่บุคลากรสถานศึกษา เพื่อทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

2. การเก็บข้อมูลการประเมิน

ครูผู้รับผิดชอบการประเมินเตรียมเอกสารแบบประเมินฯ ทั้ง 3 ชุดให้ครบและนัดหมายกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลการประเมิน

3. การวิเคราะห์และสรุปผลการประเมิน เพื่อนำผลการประเมินที่ได้รายงานต่อผู้บริหารและที่ประชุมสถานศึกษา

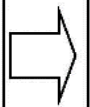
ครูผู้รับผิดชอบการประเมินวิเคราะห์ผลการประเมินด้วยสถิติพื้นฐานตามคู่มือ และสรุปผลตามองค์ประกอบทั้ง 3 ในทฤษฎีโปรแกรม

4. วันนำเสนอผลการประเมิน

ครูผู้รับผิดชอบเตรียมข้อมูลสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบทั้ง 3 ในทฤษฎีโปรแกรม และนำเสนอผลการประเมินในประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารและครูท่านอื่น ๆ จะได้นำไปใช้วางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนต่อไป

โมเดลการกระทำ

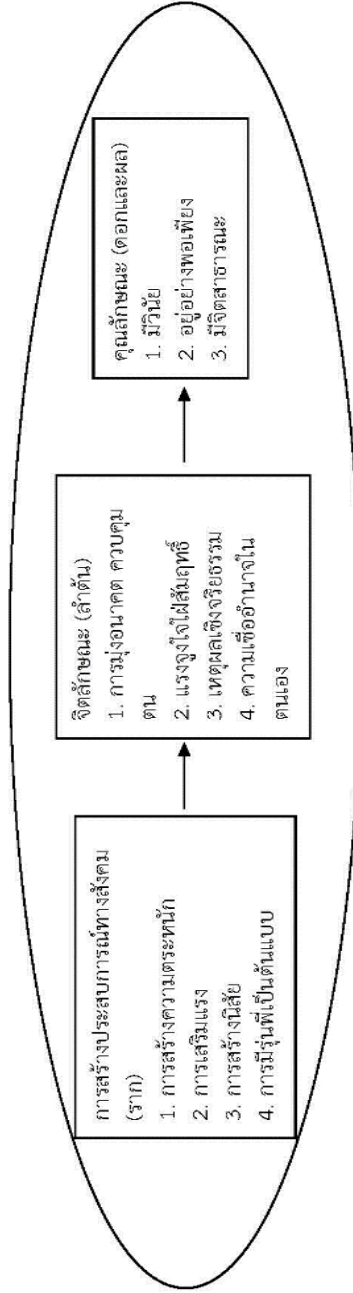
- 1. การบริหารกิจกรรม**
  - 1. การวางแผนกิจกรรม
  - 2. การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
  - 3. การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- 2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน**
  - 1. การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม
  - 2. การร่วมทำกิจกรรม
  - 3. การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม

- กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามบริบทสถานศึกษา

โมเดลการเปลี่ยนแปลง

ตัวแทรกแซง

ภาพ 2 ทฤษฎีโปรแกรมการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ทำให้สามารถอธิบายกลไกการทำงานของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ภายใต้กรอบแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม ทำให้ผู้บริหารได้ข้อมูลในการวางแผนการทำกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.2.2 ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

ทฤษฎีโปรแกรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ

1) โมเดลการกระทำเป็นการวางแผนที่เป็นระบบของผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน มี 2 องค์ประกอบ คือ การบริหารกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

องค์ประกอบแรก คือ การบริหารกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผนกิจกรรม การสร้างแรงจูงใจในการทำงานและการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และองค์ประกอบที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม การร่วมทำกิจกรรมและการมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม มีรายละเอียดดังนี้

1.1) การบริหารกิจกรรม ประกอบด้วย

1.1.1) การวางแผนกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนมัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการวางแผนกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างเป็นระบบเพื่อทำให้การจัดกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายคุณลักษณะผู้เรียนตามที่สถานศึกษาต้องการ การวางแผนการจัดกิจกรรมประกอบด้วย การกำหนดให้มีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่รับผิดชอบงานการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน มีโครงการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนที่กำหนดให้เป็นโครงการประจำบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษาโดยมีคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายครูรับผิดชอบโครงการอย่างชัดเจน ผู้บริหารจัดโครงการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนเป็นโครงการประจำมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอและให้จัดกิจกรรมเหมือนกันทั้งสถานศึกษาและมีการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

1.1.2) การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ผู้บริหารผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนควรมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้ครูที่รับผิดชอบกิจกรรมมีกำลังใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน โดยแสดงบทบาทของการส่งเสริมสนับสนุนมากกว่าการใช้อำนาจสั่งการ คือ การสร้างขวัญและกำลังใจให้กับทีมงานด้วยการชมเชยและการให้รางวัลแก่ครูที่ทุ่มเทและตั้งใจจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนอย่างไม่เห็นแก่ความ

ยากลำบาก นอกจากนี้ ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูได้ด้วยการคอยช่วยเหลือแนะนำและช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรม

1.1.3) การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของการบริหารกิจกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโมเดลการกระทำ ผู้บริหารควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมด้วยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการในรูปของคณะกรรมการเพื่อให้บุคลากรสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนและบรรจวาระด้านการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนไว้ในการประชุมประจำเดือนของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรสถานศึกษาทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรสถานศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

1.2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ประกอบด้วย

1.2.1) การมีส่วนร่วมวางแผนกิจกรรม ผู้บริหารควรให้ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียน เพื่อให้การออกแบบกิจกรรมเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน

1.2.2) การร่วมทำกิจกรรม เมื่อผู้ปกครองและชุมชนได้ร่วมวางแผนกิจกรรมแล้ว ผู้บริหารควรทำหนังสือเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียนของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้มีส่วนร่วมได้เห็นสภาพจริงของการจัดกิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการ

1.2.3) การมีส่วนร่วมประเมินผลกิจกรรม เป็นองค์ประกอบสุดท้ายที่สำคัญ ผู้บริหารควรให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรม เพราะผู้ปกครองจะสามารถเฝ้าติดตามพฤติกรรมผู้เรียนได้ใกล้ชิดและเข้าใจสภาวะจิตใจผู้เรียนมากกว่าครู การที่ให้ชุมชนเข้ามาร่วมประเมินผลเพราะจะทำให้สมาชิกในชุมชนทำหน้าที่ติดตามพฤติกรรมของผู้เรียนในขณะที่อยู่ในชุมชน ทำให้สถานศึกษาได้ข้อมูลการประเมินที่สมบูรณ์มากขึ้น

2) **ตัวแทรกแซง** เป็นกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามบริบทของสถานศึกษาที่เกิดจากโมเดลการกระทำ แบ่งเป็น 4 กลุ่มกิจกรรม คือ

- 2.1) กิจกรรมอิงค่านิยมไทย
- 2.2) กิจกรรมสร้างกฎกติกา
- 2.3) กิจกรรมจิตสาธารณะ
- 2.4) กิจกรรมวิชาการ

3) **โมเดลการเปลี่ยนแปลง** เป็นผลที่เกิดขึ้นจากกลไกการทำงานที่เป็นระบบของตัวแทรกแซง โดยมีตัวกำหนดเกิดขึ้นตามทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม คือ 3.1) ราก 3.2) ลำต้น และ 3.3) ดอกและผล รายละเอียดดังนี้

3.1) การสร้างประสบการณ์ทางสังคม (ราก) โดยครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ทางสังคม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจิตลักษณะ มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1) การสร้างความตระหนัก ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพราะว่าผู้เรียนในปัจจุบันจะมีความคิดเป็นของตัวเองและมีการแสดงออกอย่างชัดเจน ดังนั้นครูควรใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สร้างความตระหนักให้กับผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ เทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน ประกอบด้วย การอภิปรายกลุ่มหลังจากการทำกิจกรรมทุกครั้งเพื่อทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนแต่ละคนในกิจกรรมที่ดำเนินการไปแล้ว การอธิบายกิจกรรมอย่างละเอียดจนผู้เรียนเกิดความเข้าใจวัตถุประสงค์ของกิจกรรม ครูชี้แจงผลดีที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่อชุมชนจากการที่ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม การให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์การให้ผู้เรียนได้เลือกทำกิจกรรมตามความถนัด การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาและการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

3.1.2) การเสริมแรง เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยความสมัครใจและเกิดการเรียนรู้จากกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเสริมแรงจากครู ประกอบด้วย การไม่ดูต่ำว่ากล่าวผู้เรียนด้วยคำพูดที่ไม่เหมาะสมแต่จะใช้การอธิบายให้ผู้เรียนเห็นถึงผลกระทบที่เกิดจากความประพฤติไม่ดี ไม่ถูกต้อง การเสริมแรงทางบวก ผู้เรียนด้วยการให้รางวัล การชมเชยต่อหน้าที่ประชุม การมอบประกาศเกียรติคุณยกย่องผู้เรียนที่มีความประพฤติดีงามและการแนะทางเลือกให้ผู้เรียนเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหา

3.1.3) การสร้างนิสัย ครูผู้สอนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเข้าร่วมทำเป็นประจำ ซึ่งตามหลักของการสร้างนิสัย เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลากหลายอย่างเป็นประจำจนเกิดเป็นนิสัย

3.1.4) การมีรุ่นพี่เป็นต้นแบบ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการคัดเลือกนักเรียนรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดีสามารถเป็นแบบอย่างให้นักเรียนรุ่นน้องได้มาร่วมวางแผนกิจกรรมและเป็นผู้นำกิจกรรม เพราะเด็กในวัยเดียวกันจะเข้าใจความต้องการ ความสนใจและสามารถสื่อสารให้เข้าใจกันได้ง่ายและเด็กรุ่นน้องมักจะดูและเลียนแบบรุ่นพี่ที่เขาไว้วางใจ

3.2) จิตลักษณะ (ลำดับ) ตามแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนั้น ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะต่าง ๆ ได้นั้น ผู้เรียนจะต้องเกิดจิตลักษณะพื้นฐาน 4 ประการ คือ

3.2.1) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตน หมายถึง จิตลักษณะของผู้เรียนที่แสดงให้

เห็นความสามารถในการควบคุมตัวเอง ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป้าหมายในอนาคต เช่น การวางแผนการทำงานและการอ่านหนังสือเตรียมสอบ การประชุมเตรียมการทำกิจกรรมอย่างละเอียด การนัดมาทำกิจกรรมวันเสาร์ อาทิตย์

3.2.2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การที่ผู้เรียนทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ดีที่สุดและบรรลุผลตามที่ตั้งใจ เมื่อผู้เรียนทำอะไรสำเร็จได้ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้ทำกิจกรรมอื่นสำเร็จต่อไป เช่น ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นทำกิจกรรม ผู้เรียนภูมิใจที่ได้รับเกียรติบัตร เป็นต้น

3.2.3) เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง จิตลักษณะของผู้เรียนที่แสดงออกถึงการให้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามตามระเบียบปฏิบัติของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเฉพาะเพื่อน เช่น การที่ผู้เรียนยอมรับกฎกติกาของสถานศึกษา การแสดงความเคารพครู การเข้าแถวซื้ออาหาร เป็นต้น

3.2.4) ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีจิตลักษณะที่แสดงออกถึงความมั่นใจในตัวเอง ความกล้าในการแสดงความคิดเห็น การเป็นหัวหน้ากลุ่มนำกิจกรรมต่าง ๆ และการทุ่มเทศักยภาพในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่

3.3) คุณลักษณะ (ดอกและผล) ผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะ เมื่อผู้เรียนมีพัฒนาการทางจิตลักษณะซึ่งเกิดขึ้นมาจากกลไกการทำงานของตัวแทรกแซง ในงานวิจัย นี้ผู้วิจัยเลือกมา 3 คุณลักษณะ คือ

3.3.1) ความมีวินัย พฤติกรรมผู้เรียนที่มีความยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม การแสดงออกถึงความมีวินัยของผู้เรียนนั้นไม่เพียงแต่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ระเบียบที่กำหนดเป็นข้อบังคับเท่านั้น แต่ยังรวมถึงระเบียบที่กำหนดอยู่ในใจของตัวเองที่ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ

3.3.2) การอยู่อย่างพอเพียง พฤติกรรมผู้เรียนที่มีการดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผลรอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

3.3.3) การมีจิตสาธารณะ พฤติกรรมผู้เรียนที่แสดงออก คือ ผู้เรียนจะมีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

**ตอนที่ 2 แบบประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนที่ใช้กับรูปแบบประเมินการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ**

มีแบบประเมิน 3 แบบ คือ

3.1 แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา

3.2 แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูผู้สอน

3.3 แบบประเมินคุณลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์
รายละเอียดของแบบประเมินแต่ละแบบ มีดังต่อไปนี้

**แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และ
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (สำหรับผู้บริหาร)**

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ปริญญาตรี	สาขาวิชา.....
☐ 2. ปริญญาโท	สาขาวิชา.....
☐ 3. ปริญญาเอก	สาขาวิชา.....
3. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน
4. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

☐ 1. ผู้อำนวยการโรงเรียน	☐ 2. รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่าย.....
---	--

ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง
รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

1 = ไม่ได้ทำ	2 = ทำ 30% ของกิจกรรม	3 = ทำ 50% ของกิจกรรม
4 = ทำ 80% ของกิจกรรม	5 = ทำทุกกิจกรรม	

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
การบริหารกิจกรรม					
1. กำหนดให้กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนอยู่ในโครงสร้าง บริหารโรงเรียน					
2. การบรรจุกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนให้อยู่ในแผนปฏิบัติการ สถานศึกษา					
3. มีการกำหนดนโยบายเฉพาะเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน อย่างชัดเจนในแต่ละปีการศึกษา					
4. การจัดเตรียมอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
5. จัดสรรงบประมาณโรงเรียนให้กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียนเพียงพอ ต่อเนื่อง					
6. มอบหมายครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในรูปของคณะกรรมการโดยมีคำสั่งชัดเจน					
7. การกล่าวชมเชยให้กำลังใจครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์นักเรียน					
8. การให้รางวัลแก่ครูผู้เสียสละทุ่มเททำกิจกรรม เช่น พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้, การมอบใบประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น					
9. การให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมฯ					
10. การช่วยแก้ปัญหาการทำกิจกรรมฯ					
11. ออกคำสั่งให้ครูทั้งโรงเรียนร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
12. ที่ประชุมโรงเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางและแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง					
13. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือสมาชิกในชุมชนเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
14. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนร่วมออกแบบกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
15. เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้รับผิดชอบ พ่อ แม่ ผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี					
16. เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียน					
17. เชิญผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
18. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทำหน้าที่ระดมทุนเพื่อหาเงินมาใช้จัดกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
19. รายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนให้ผู้ปกครอง และชุมชน					
20. นำความคิดเห็นของ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์นักเรียนไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมฯ					
21. นำสรุปผลพฤติกรรมนักเรียนประจำปี มาใช้ในการวิเคราะห์สรุปผลการดำเนิน กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					

แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน (สำหรับครู)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

- 1.ปริญญาตรี สาขาวิชา.....
 2.ปริญญาโท สาขาวิชา.....
 3.ปริญญาเอก สาขาวิชา.....

3. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน

4. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

1. ครูผู้สอน วิชา..... 2. หัวหน้ากลุ่มสาระ.....
 3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องตารางที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านตามความเป็นจริง

รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ได้ทำ   2 = ทำ 30% ของกิจกรรม   3 = ทำ 50% ของกิจกรรม
 4 = ทำ 80% ของกิจกรรม   5 = ทำทุกกิจกรรม

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
การสร้างนิสัย					
1. มีรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลายอย่างให้ผู้เรียนทำเป็นประจำเพื่อให้เกิดการสร้างนิสัยที่ดี					
2. มีการสอดแทรกกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในวิถีชีวิตของผู้เรียน					
3. ออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็นกลายเป็นกิจกรรมประจำวันของผู้เรียน					
4. ใช้คำพูดตักเตือนนักเรียนอย่างรุนแรงเมื่อนักเรียนทำผิดระเบียบ					
5. อธิบายผลเสียที่นักเรียนจะได้รับจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
การเสริมแรง					
6. ให้กำลังใจนักเรียนให้ตั้งใจทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
7. ให้รางวัล หรือ ชมเชยนักเรียนที่กระทำคุณประโยชน์ เช่น อาสาช่วยงานครู, การเป็นตัวแทนนักกีฬา เป็นต้น					
7. ให้รางวัล หรือ ชมเชยนักเรียนที่กระทำคุณประโยชน์ เช่น อาสาช่วยงานครู, การเป็นตัวแทนนักกีฬา เป็นต้น					
8. ให้นักเรียนให้คะแนนเพื่อนที่มีความประพฤติเหมาะสม					
9. จัดบอร์ดแสดงผลงานนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นต้นแบบของคุณลักษณะที่ดี					
10. กล่าวยกย่องชมเชยหน้าเสาธงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม หรือ ทำคุณประโยชน์ให้กับโรงเรียน					
11. แนะนำวิธีการทางเลือกให้กับนักเรียนกรณีที่นักเรียนทำผิด					
การสร้างความตระหนัก					
12. อธิบายวัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน					
13. ชี้แจงผลดีต่อตนเองที่เกิดจากการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
14. ชี้แจงผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
15. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
16. ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มเพื่อสรุปผลการทำกิจกรรมหลังจากเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
17. ออกแบบวิธีการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเลือกทำตามที่ชอบและถนัด					
18. นำนักเรียนไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์กับเพื่อนต่างโรงเรียน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
19. จัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์นักเรียน					
20. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสมกับสถานการณ์					
21. ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์นักเรียน					
การมีนักเรียนรุ่นพี่เป็นต้นแบบ					
22. คัดเลือกนักเรียนรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดีเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					
23. ให้นักเรียนรุ่นพี่ที่มีความประพฤติดีมาร่วมวางแผนการทำกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					
24. ให้นักเรียนรุ่นพี่ที่มีความประพฤติดีเป็นผู้นำรุ่นน้องทำกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					

**แบบประเมินแบบประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการทำ
กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์**

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. กำลังศึกษาในระดับ

1. มัธยมศึกษาปีที่ 1

2. มัธยมศึกษาปีที่ 2

3. มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 1 จิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง
รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

1 = ไม่เห็นด้วย

2 = เห็นด้วยน้อย

3 = เห็นด้วยบ้าง

4 = เห็นด้วยมาก

5 = เห็นด้วยมากที่สุด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
1. นักเรียนอยากมีผลการเรียนดีที่สุดในห้องเรียน					
2. นักเรียนตั้งใจอ่านหนังสือและเรียนเพราะอยากได้คะแนนสูงสุด					
3. นักเรียนชอบงานที่ยากและท้าทาย					
4. นักเรียนอยากให้ครูแจ้งผลการเรียนและบอกวิธีการปรับปรุงตัวเองให้ได้คะแนนดี ขึ้นกว่าที่ผ่านมา					
5. นักเรียนอยากให้ครูกล่าวชมเชยหน้าห้องเรียน					
6. นักเรียนชอบการทำงานกลุ่ม					
7. การมีมิตรภาพเป็นสิ่งที่ควรมีเป็นอย่างมาก					
8. นักเรียนอยากเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
9. การเป็นหัวหน้าในการกลุ่มเป็นสิ่งท้าทายความสามารถ					
มุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง					
10. นักเรียนมีการวางแผนการเรียนจนจบมีงานทำ					
11. การตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือ เป็นประจำ เป็นสิ่งจำเป็น					
12. การเรียนในปัจจุบัน ต้องมีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความอื่น ๆ ด้วย					
13. ความรู้จากครูเพียงแหล่งเดียวไม่เพียงพอหากนักเรียนอยากได้งานดี ๆ					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
14. นักเรียนควรมีการวางแผนการเรียนและการอ่านหนังสือ เพื่องานในอนาคต					
15. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ทุกปัญหา					
16. เมื่อเกิดปัญหา นักเรียนจะยั้งสู้และเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ					
17. นักเรียนคิดว่าจะต้องทำข้อสอบให้ได้คะแนนดีกว่านี้ในครั้งหน้า เมื่อคะแนนสอบออกมาไม่ดี					
18. สุภาษิตที่ว่า “ช้า ๆ ได้พร้าเล่มงาม” เป็นความจริง					
19. การรอคอยไม่ใช่สิ่งเลวร้าย					
20. เมื่อสอบได้คะแนนดี ๆ ตามเป้า ก็ควรจะให้รางวัลตัวเอง					
21. ถ้านักเรียนโดดเรียน ไม่ตั้งใจอ่านหนังสือ จนทำให้ได้คะแนนไม่ดี ก็ควรหาวิธี					
ทำโทษตัวเอง เช่น งดเล่นไลน์ 1 วัน, งดดูโทรทัศน์ 1 วัน เป็นต้น					
22. การเสริมแรงทั้งทางบวกและลบ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนอย่างมาก					
เหตุผลเชิงจริยธรรม					
23. นักเรียนควรทำตามคำสั่งของพ่อ แม่ และครูผู้สอน					
24. ครูทุกคนมีความหวังดี					
25. นักเรียนจะได้รับผลดีจากการทำตามคำแนะนำของคนอื่น					
26. กฎระเบียบของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำตาม					
27. หากนักเรียนทำตามระเบียบต่าง ๆ ของสังคมจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต					
28. กฎกติกาของห้องเรียนทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
ความเชื่ออำนาจในตนเอง					
29. การปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นสิ่งจำเป็น					
30. การกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น					
31. การขวนขวายในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ จะทำให้ประสบความสำเร็จ					
32. เมื่อเข้าไปในสังคมใหม่ ๆ นักเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม					
33. การพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนต่างโรงเรียนเป็นสิ่งมีประโยชน์					
34. การเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ ทำให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ					
35. สุภาษิตที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” เป็นจริง					
36. ความสำเร็จในการเรียนเกิดจากการตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือ					
37. หากนักเรียนมีความพยายามและอดทนย่อมประสบความสำเร็จ					
38. ทุกอย่างในโลกนี้เป็นไปตามหลักเหตุผล					
39. การที่นักเรียนจะตัดสินใจทำอะไรสักอย่างต้องคุ้มค่า					
40. การจะทำสิ่งใด ๆ ต้องมีสาระและเหตุผล					

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ได้ทำ   2 = ทำ 30% ของกิจกรรม   3 = ทำ 50% ของกิจกรรม
4 = ทำ 80% ของกิจกรรม   5 = ทำทุกกิจกรรม

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
ความมีวินัย					
1. แต่งกายถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน					
2. เข้าแถวทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ซื่ออาหาร, รอขึ้นรถเมล์ เป็นต้น					
3. แสดงกิริยามารยาทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ					
เคารพต่อครู ต่อผู้ใหญ่, การเดินผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งเก้าอี้ เป็นต้น					
4. ทำการบ้านและส่งการบ้านครบทุกวิชา ตามเวลาที่กำหนด					
5. มาโรงเรียนทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง					
6. เข้าห้องเรียนในแต่ละชั่วโมงตรงเวลา					
7. รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย					
8. นำอาหารมาทานที่โรงเรียนเพราะประหยัดเงินดี					
อยู่อย่างพอเพียง					
9. แบ่งเงินเพื่อการออมทรัพย์เอาไว้ใช้ในอนาคต					
10. ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด					
11. ใช้สิ่งของต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า คุ้มราคา					
12. เลือกทานอาหารและขนมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์					
13. วางแผนการอ่านหนังสือให้ทันการสอบในแต่ละครั้ง					
14. รู้จักควบคุมตัวเองไม่หลงใหลไปในสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ					
15. ติดตามข่าวสารและเทคโนโลยีต่าง ๆ					
16. เต็มใจช่วยเหลืองานครูทุกท่านด้วยความรับผิดชอบ					
มีจิตสาธารณะ					
17. ช่วยสอนพิเศษเพื่อนนักเรียนในช่วงเวลาว่าง					
18. ช่วยเหลือพ่อแม่ ทำงานบ้านและงานต่างๆด้วยความเต็มใจ					
19. ใช้เวลาว่างทำประโยชน์ให้กับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ เช่น กวาดใบไม้, ร่วมกับชุมชนในการรณรงค์ต่าง ๆ เป็นต้น					
20. ร่วมกับสมาชิกในชุมชนทำกิจกรรมของชุมชน เช่น การร่วมจัดงานทอดผ้าป่า, ช่วยทำสินค้า OTOP, พัฒนาชุมชน เป็นต้น					
21. ทำกิจกรรมพัฒนาสถานที่ตามที่ได้รับมอบหมาย					

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ดวงเดือน พันธุนาวิน. (2543). *ทฤษฎีต้นไม้อัจริยธรรม: การวิจัยและพัฒนาบุคคล*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิยะดา เหล่มตระกูล. (2546). *การพัฒนาวิธีการประเมินความสำเร็จของโครงการฝึกอบรมครูตามแนวคิด การประเมินที่ใช้ทฤษฎีเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2552). *การออกแบบและประเมินโครงการโดยใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง*. เอกสารประกอบการบรรยายของสมาคมวิจัยแห่งประเทศไทย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และ คณะ. 2541. *คู่มือการติดตามและประเมินโครงการในระดับจังหวัด*. กรุงเทพมหานคร. สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

ภาษาอังกฤษ

- Chen, H. T. (2005). *Practical Program Evaluation: Assessing and Improving Planning, Implementation, and Effectiveness*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, Inc.
- Chen, H. T. (1990). *Theory-Driven Evaluations*. California: Sage Publications, Inc.

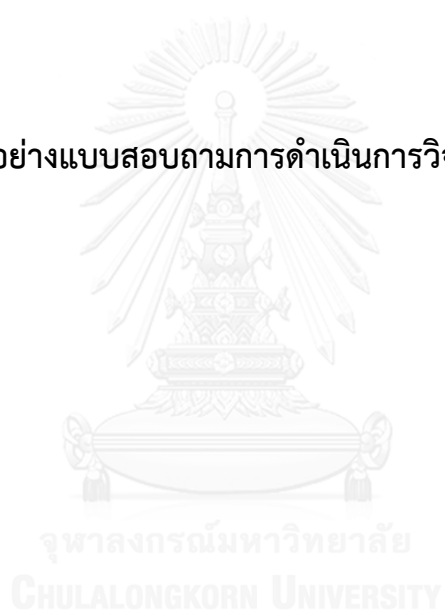

ภาคผนวก ง.
ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างแบบสอบถามการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1

**แบบสอบถามการบริหารกิจกรรมฯ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์นักเรียน (สำหรับผู้บริหาร)**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนและปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีนิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบทฤษฎีโปรแกรมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะประมวลผลเป็นภาพรวมการดำเนินการของโรงเรียน โดยไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อทุกตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์กับการวางแผนพัฒนาครูด้านการประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง หากท่านมีความประสงค์ที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยเรื่องนี้ โปรดส่งข้อมูลมาที่ adis1727@hotmail.com โทร.086-3035130

นาย อติศวร์ วงษ์วัง

นิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษาที่เปิดสอน

☐ 1.อ.1 - ป.6	☐ 2.อ.1 - ม.3	☐ 3.อ.1- ม.6
☐ 4.ม.1 - ม.6	☐ 5.อื่น ๆ (ระบุ).....	
2. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ปริญญาตรี	สาขาวิชา.....	
☐ 2. ปริญญาโท	สาขาวิชา.....	
☐ 3. ปริญญาเอก	สาขาวิชา.....	
4. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน
5. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

☐ 1. ผู้อำนวยการโรงเรียน	
☐ 2. รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่าย.....	

ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. ท่านมีส่วนรับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน หรือไม่
  - 1. ไม่มี
  - 2. มี (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - 2.1 ที่ปรึกษาโครงการ
    - 2.2 หัวหน้าโครงการ
    - 2.3 ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการ
    - 2.3 เป็นคณะทำงาน (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
    - 2.4 อื่น ๆ (ระบุรายละเอียดการรับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม) .....
2. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน จัดอยู่ในโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนหรือไม่
  - ไม่อยู่
  - อยู่ (ระบุฝ่าย)
    - ฝ่ายบริหารทั่วไป
    - ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน
    - ฝ่ายปกครอง
    - กลุ่มสาระสังคม ศาสนา ศิลปะ และ วัฒนธรรม
    - อื่น (ระบุ).....
3. สถานศึกษาบรรจุกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ไว้ในแผนปฏิบัติการโรงเรียนหรือไม่
  - ไม่อยู่ในแผนปฏิบัติการโรงเรียน
  - อยู่ในแผนปฏิบัติการโรงเรียน
4. การดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ที่โรงเรียนดำเนินการเหมือนกันทุกระดับชั้นหรือต่างกัน
  - เหมือนกัน
  - ต่างกัน(ระบุระดับชั้นที่ต่างกัน) .....
5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ลักษณะใด
  - บูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้
  - จัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - จัดทำเป็นโครงการพิเศษ เช่น โรงเรียนวิถีพุทธ เป็นต้น
  - สอดแทรกเข้าไปในกิจวัตรประจำวัน
  - อื่น ๆ (ระบุ).....
6. กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ที่โรงเรียนของท่านดำเนินการ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องใด
  - 1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ
  - 2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเพิ่มคุณลักษณะที่โรงเรียนจำเป็นต้องมี (ระบุคุณลักษณะที่โรงเรียนเพิ่ม).....
  - 3. คุณลักษณะ/คุณธรรมอื่น ๆ (ระบุ).....

7. งบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ได้มาอย่างไร
- งบโรงเรียน เงินบริจาคจากผู้ปกครองและชุมชน
- อื่น ๆ .....
8. อุปกรณ์ที่นอกเหนือจากวัสดุอุปกรณ์สำนักงานที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน มีอะไรบ้าง
- (โปรดระบุชื่ออุปกรณ์และโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ)
- .....
- .....
9. โรงเรียนมีการมอบหมายใคร รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
- ครูประจำชั้น
- ครูประจำกลุ่มสาระฯ (ระบุกลุ่มสาระฯ) .....
- ครูหัวหน้าโครงการโดยแบ่งหน้าที่ให้ครูทั้งโรงเรียนร่วมดำเนินงาน
- ครูพระที่มาสอนในโรงเรียน
- อื่น ๆ (ระบุ).....
10. ใครเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน และมีส่วนร่วมในลักษณะใด
- พ่อ แม่ หรือ ผู้ปกครอง (ระบุลักษณะการมีส่วนร่วม).....
- .....
- ครูที่ไม่ได้รับผิดชอบกิจกรรม (ระบุลักษณะการมีส่วนร่วม).....
- นักเรียน (ระบุลักษณะการมีส่วนร่วม).....
- สมาชิกในชุมชน (ระบุลักษณะการมีส่วนร่วม) .....
- อื่น ๆ (ระบุลักษณะการมีส่วนร่วม) .....

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง **สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ**

1. สภาพอาคารสถานที่ในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
- สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีสถานที่พร้อมในการจัดกิจกรรม
- อื่น ๆ .....
2. ท่านคิดว่า โรงเรียนจำเป็นต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ไม่จำเป็น
- เพราะว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของนักเรียนและผู้ปกครองที่จะต้องรับผิดชอบ
- เพราะจะทำให้เสียเวลาการจัดการเรียนการสอน
- เพราะว่าเป็นพฤติกรรมส่วนตัวที่จะได้รับการพัฒนาไปตามวุฒิภาวะของนักเรียนอยู่แล้ว

- จำเป็น
- เพราะว่าเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา
  - เพราะว่าเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
  - เพราะว่าเป็นความต้องการของชุมชน, พ่อ แม่ และผู้ปกครอง
  - เพราะว่าเป็นการสร้างเอกลักษณ์ของโรงเรียน
3. ท่านคิดว่าคุณลักษณะของผู้บริหารและครูที่จะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนเกิดประสิทธิภาพควรเป็นอย่างไร
- ผู้บริหาร ประพฤติตัวเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน
  - ผู้บริหาร มีความตั้งใจทำกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - ครูผู้สอนส่วนมาก ประพฤติตัวเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน
  - ครูผู้สอนส่วนมาก มีความตั้งใจทำกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - อื่น ๆ .....
4. ผู้ปกครองมีส่วนช่วยสถานศึกษาอย่างไรบ้าง
- คอยติดตามพฤติกรรมนักเรียนและรายงานต่อสถานศึกษา
  - พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์
  - อื่น ๆ .....
5. พฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียนที่จะทำให้การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนเกิดประสิทธิภาพ ควรเป็นอย่างไร
- นักเรียนมีความรับผิดชอบและสามารถปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน
  - นักเรียนมีสัมมาคารวะ และ เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู พ่อ แม่ และ ผู้ปกครอง
  - นักเรียนมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน
  - อื่น ๆ (ระบุ).....
6. สภาพชุมชนรอบโรงเรียนเป็นอย่างไร (เลือกเฉพาะข้อที่เป็นสภาพชุมชนรอบโรงเรียน)
- มีความเข้มแข็งทางประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น
  - มีวัดที่เป็นที่ตั้งแห่งความศรัทธาของสมาชิกในชุมชน
  - มีพระที่มีความตั้งใจ มีความสามารถ และมีพฤติกรรมเหมาะสมในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความตั้งใจ มีความสามารถ และมีพฤติกรรมเหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - อื่น ๆ
- (ระบุ).....

**แบบสอบถามรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์นักเรียน (สำหรับครู)**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมและการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคู่มือวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบทฤษฎีโปรแกรมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งจะประมวลผลเป็นภาพรวมการดำเนินการของโรงเรียน โดยไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อทุกตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์กับการวางแผนพัฒนาครูด้านการประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง หากท่านมีความประสงค์ที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยเรื่องนี้ โปรดส่งข้อมูลมาที่ adis1727@hotmail.com โทร.086-3035130

นาย อติศวร์ วงษ์วัง

นิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1.ชาย	☐ 2.หญิง
--------------------------------	---------------------------------
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1.ต่ำกว่าปริญญาตรี	หลักสูตร.....
☐ 2.ปริญญาตรี	สาขาวิชา.....
☐ 3.ปริญญาโท	สาขาวิชา.....
☐ 4.ปริญญาเอก	สาขาวิชา.....
3. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน
4. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

☐ 1. หัวหน้ากลุ่มสาระ.....	
☐ 2. ผู้รับผิดชอบโครงการ.....	
☐ 3. ครูผู้สอนกลุ่มสาระ.....	

ตอนที่ 2 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หรือ ตาราง และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง
สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

รายการ	ปริมาณเวลาที่โรงเรียนดำเนินการ			
	ทุกวัน	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
1.รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์				
☐ 1.เข้าแถวหน้าเสาธง				
☐ 2.วันสำคัญ เช่น วันพ่อ,วันแม่,วันวิสาขบูชา เป็นต้น				
☐ 3.สวดมนต์สรภัญญะ				
☐ 4.เทิดไท้องค์ราชันย์				
☐ 5.กิจกรรมอื่น ๆ				
2.ซื่อสัตย์สุจริต				
☐ 1.ของหายได้คืน				
☐ 2.ออมบุญ				
☐ 3.ธนาคารความดี				
☐ 4.อบรมคุณธรรม				
☐ 5.สั่งจะออมทรัพย์				
☐ 6.กิจกรรม ร.ร.วิถีพุทธ				
☐ 7.กิจกรรมชมรมคนซื่อ				
☐ 8.กิจกรรมอื่น ๆ				
3.มีวินัย				
☐ 1.เข้าแถวหน้าเสาธง				
☐ 2.ระเบียบวินัย				
☐ 3.ลูกเสือ ยุวกาชาด				
☐ 4.กิจกรรมวินัยเด็กดี				
☐ 5.เข้าแถวทำกิจกรรมและรับบริการ				
☐ 6.กิจกรรมพี่ฝึกระเบียบแถว				
☐ 7.บันทึกเด็กดี				
☐ 8.กิจกรรมอื่น ๆ				

รายการ	ปริมาณเวลาที่โรงเรียนดำเนินการ			
	ทุกวัน	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
4. ใฝ่เรียนรู้				
☐ 1. ส่งเสริมการอ่าน เช่น รักการอ่าน, บันทึกการอ่าน, ยอดนักอ่าน, อ่านตอนเที่ยง เป็นต้น				
☐ 2. ส่งเสริมวิชาการ				
☐ 3. ICT เพื่อการเรียนรู้, สืบค้นข้อมูล				
☐ 4. กิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด เช่น ห้องสมุดมีชีวิต, สัปดาห์ห้องสมุด เป็นต้น				
☐ 6. กิจกรรมชุมนุมวิชาการ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์, ชุมนุมคณิตศาสตร์, ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น				
☐ 7. กิจกรรมเรียนรู้ตามอัธยาศัย				
☐ 8. เยาวชนคนเก่ง				
☐ 9. มอบทุนแก่นักเรียนที่เรียนดี				
☐ 10. กิจกรรมโครงงาน				
☐ 11. พัฒนาศักยภาพนักเรียน				
☐ 12. การจัดมุมหนังสือในห้องเรียนหรือตามที่ต่าง ๆ				
☐ 13. ศึกษาแหล่งเรียนรู้				
☐ 14. กิจกรรมอื่น ๆ				
5. อยู่อย่างพอเพียง				
☐ 1. โครงการเกี่ยวกับการดำรงชีวิตพอเพียง				
☐ 2. กิจกรรมเกี่ยวกับการออมทรัพย์				
☐ 3. โครงการด้านเศรษฐกิจพอเพียง				
☐ 4. กิจกรรมด้านการเกษตรต่าง ๆ				
☐ 5. การบูรณาการแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปในกลุ่มสาระต่าง ๆ				
☐ 6. กิจกรรมอื่น ๆ				
6. มุ่งมั่นในการทำงาน				
☐ 1. การทำโครงงานในกลุ่มสาระต่าง ๆ				
☐ 2. กิจกรรมสถานักเรียน				
☐ 3. การจัดทำแฟ้มพัฒนาตัวเองของนักเรียน				
☐ 4. กิจกรรมงานกลุ่มในห้องเรียน				
☐ 5. กิจกรรมฝึกอาชีพให้นักเรียน เช่น การนวดแผนไทย, การทำเกษตรอินทรีย์, สมุนไพรใกล้ตัว เป็นต้น				
☐ 6. การทำความสะอาดในพื้นที่รับผิดชอบ				

รายการ	ปริมาณเวลาที่โรงเรียนดำเนินการ			
	ทุกวัน	สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	เดือนละ 1 ครั้ง	ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน (ต่อ)				
☐ 7. การหารายได้พิเศษระหว่างเรียน				
☐ 8. กิจกรรมด้านการเกษตรต่าง ๆ				
☐ 9. การมอบหมายงาน หรือ การบ้าน				
☐ 10. กิจกรรมอื่น ๆ				
7. รักความเป็นไทย				
☐ 1. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย เช่น การใส่ชุดประจำ ท้องถิ่น, การฝึกมารยาทไทย, การเรียนรู้การละเล่น พื้นเมือง เป็นต้น				
☐ 2. ยิ้มไหว้ทักทายกัน				
☐ 3. กิจกรรมวันสำคัญของชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์				
☐ 4. ภาษาไทยวันละคำ				
☐ 5. กิจกรรมชุมนุมด้านศิลปวัฒนธรรมไทย				
☐ 6. กิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่น				
☐ 7. กิจกรรมตักบาตรประจำสัปดาห์ หรือ ในวันสำคัญ ต่าง ๆ				
☐ 8. กิจกรรมอื่น ๆ				
8. มีจิตสาธารณะ				
☐ 1. กิจกรรมการแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียน				
☐ 2. กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด				
☐ 3. กิจกรรมการพัฒนาวัดและชุมชนรอบโรงเรียน				
☐ 4. การพานักเรียนไปทำกิจกรรมที่โรงพยาบาล				
☐ 5. ชุมนุมจิตอาสาพัฒนา				
☐ 6. รักสิ่งแวดล้อม				
☐ 7. กิจกรรมคุ้มครองผู้บริโภค				
☐ 8. กิจกรรมจิตอาสา				
☐ 9. กิจกรรมอื่น ๆ				

ตอนที่ 3 เทคนิคการสอนที่ใช้และรูปแบบการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. ท่านใช้เทคนิคใด เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - ครูต้องทำให้อุ อยู่ให้เห็น เป็นตัวอย่างที่ดี
  - ให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจและทำเป็นประจำเพื่อให้เกิดเป็นนิสัยที่ดีติดตัวไป
  - อธิบายเป้าหมายและเหตุผลของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างละเอียดเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและความตระหนัก
  - ครูและผู้ปกครองร่วมมือกันติดตามพฤติกรรมนักเรียนเป็นประจำสม่ำเสมอ
  - ใช้คำพูดเชิงบวกและให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจในการประพฤติดี
  - อื่น ๆ (ระบุ) .....
2. รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน ของโรงเรียนเป็นลักษณะใด
  - CIPP โมเดล คือ การประเมินบริบท, ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการ และผลผลิต
  - การประเมินตามสภาพจริง
  - การประเมินตามรูปแบบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดในหลักสูตรการศึกษา พ.ศ.2551
  - การประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด (ระบุรายละเอียด).....
3. โรงเรียนใช้แนวคิด/ทฤษฎีอะไร ในการประเมินความสำเร็จของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - ประเมินจากการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนโดยไม่ได้ใช้แนวคิด/ทฤษฎีอะไรเป็นหลักในการประเมิน
  - ประเมินโดยใช้ข้อมูลการบันทึกพฤติกรรมที่ดีขึ้นของนักเรียน ซึ่งประเมินโดยผู้ปกครอง และ ครูประจำชั้น มาเป็นข้อมูลในการสรุปผล
  - ประเมินโดยเก็บรวบรวมข้อมูลผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ ตามตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกระทรวง ศึกษาธิการทั้ง 8 ประการ
  - การใช้แนวคิดการประเมินอื่น ๆ (ระบุ).....
4. โรงเรียนใช้ระเบียบวิธีอะไร ในการวิเคราะห์ผลการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ
  - ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ
5. โรงเรียนออกแบบเครื่องมือในการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนอย่างไร
  - ใช้ของต้นสังกัด
  - ใช้ของโรงเรียนอื่น
  - โรงเรียนออกแบบเอง
6. โรงเรียนใช้เครื่องมืออะไร ในการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
  - ข้อสอบ
  - แบบสอบถาม
  - แบบสังเกต
  - แบบตรวจสอบรายการ
  - แบบมาตรฐานประเมินค่า
  - อื่น ๆ (ระบุ).....

7. โรงเรียนใช้เกณฑ์ใดในการตัดสินผลการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
- แบบอิงเกณฑ์ของโรงเรียน แบบอิงเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ
- แบบอิงพัฒนาการรายบุคคล แบบอิงกลุ่ม
- อื่น ๆ (ระบุ).....
8. โรงเรียนใช้ตัวบ่งชี้ใด ในการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
- กำหนดพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ
- ตรวจสอบเวลาและผลการทำกิจกรรมของนักเรียน
- ตรวจสอบผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
- อื่น ๆ (ระบุตัวบ่งชี้ที่โรงเรียนใช้ประเมิน).....
9. โรงเรียนใช้สถิติอะไร ในการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
- การวิเคราะห์เชิงปริมาณ**
- ค่าเฉลี่ย ร้อยละ t-test
- การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ**
- การวิเคราะห์เนื้อหา โดยนำผลการบันทึกของนักเรียน การสังเกตและสัมภาษณ์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด
- การวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนที่เกิดขึ้นโดยรวม จากการบันทึกของนักเรียน การสังเกตและสัมภาษณ์
- อื่น ๆ (ระบุ).....
10. โรงเรียนมีการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน เมื่อไร
- ก่อนทำโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ หลังจากสิ้นสุดโครงการ
11. ใครเป็นผู้ประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน
- ครูประจำชั้นเป็นผู้รับผิดชอบเพียงผู้เดียว ผู้ปกครอง นักเรียน
- ครูหัวหน้าโครงการ อื่น ๆ (ระบุ).....
12. โรงเรียนมีการรายงานผลการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนต่อใครบ้าง
- ผู้บริหารสถานศึกษา ต้นสังกัด ผู้ปกครอง
- นักเรียน (อื่น ๆ ระบุ).....
13. มีการนำผลการประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน มาใช้ประโยชน์อย่างไร
- ใช้ประกอบการตัดสินผลการศึกษาในแต่ละระดับชั้น
- ใช้เป็นข้อมูลการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน
- ให้ผู้ปกครองเป็นข้อมูลในการกำกับ ติดตาม พฤติกรรมนักเรียน
- อื่น ๆ (ระบุ).....
- .....

ตัวอย่างแบบประเมินตามรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์
ผู้เรียน ตามแนวคิดแบบทฤษฎีแรงขับ
(การดำเนินการวิจัยระยะที่ 3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**แบบประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และ
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (สำหรับผู้บริหาร)**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินการบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (สำหรับผู้บริหาร) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีชี้วัด เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ” ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อทุกตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์กับการวางแผนพัฒนาด้านการประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

นาย อติศวร์ วงษ์วัง

โทร.086-3035130

E-mail : adis1727@hotmail.com

นิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

5. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

6. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ปริญญาตรี

สาขาวิชา.....

2. ปริญญาโท

สาขาวิชา.....

3. ปริญญาเอก

สาขาวิชา.....

7. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน

8. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน

2. รองผู้อำนวยการโรงเรียน ฝ่าย.....

ตอนที่ 2 การบริหารกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ได้ทำ   2 = ทำ 30% ของกิจกรรม   3 = ทำ 50% ของกิจกรรม
4 = ทำ 80% ของกิจกรรม   5 = ทำทุกกิจกรรม

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. การบริหารกิจกรรม					
1. กำหนดให้กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนอยู่ในโครงสร้างบริหารโรงเรียน					
2. การบรรจุกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนให้อยู่ในแผนปฏิบัติการสถานศึกษา					
3. มีการกำหนดนโยบายเฉพาะเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนอย่างชัดเจนในแต่ละปีการศึกษา					
4. การจัดเตรียมอาคารสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม					
5. จัดสรรงบประมาณโรงเรียนให้กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนเพียงพอ ต่อเนื่อง					
6. มอบหมายครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมในรูปของคณะกรรมการโดยมีคำสั่งชัดเจน					
7. การกล่าวชมเชยให้กำลังใจครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
8. การให้รางวัลแก่ครูผู้เสียสละทุ่มเททำกิจกรรม เช่น พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนให้การมอบใบประกาศเกียรติคุณ เป็นต้น					
9. การให้คำแนะนำในการทำกิจกรรมฯ					
10. การช่วยแก้ปัญหาการทำกิจกรรมฯ					
11. ออกคำสั่งให้ครูทั้งโรงเรียนร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
12. ที่ประชุมโรงเรียนร่วมกันกำหนดแนวทางและแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
13. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือสมาชิกในชุมชนเป็นคณะกรรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
14. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนร่วมออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
15. เชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครูผู้รับผิดชอบ พ่อ แม่ ผู้ปกครองและชุมชนให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติการประจำปี					
16. เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นักเรียน					
17. เชิญผู้ปกครองและสมาชิกในชุมชนมาเป็นวิทยากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
18. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองทำหน้าที่ระดมทุนเพื่อหาเงินมาใช้จัดกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
19. รายงานผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนให้ ผู้ปกครอง และชุมชน					
20. นำความคิดเห็นของ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์นักเรียนไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมฯ					
21. นำสรุปผลพฤติกรรมนักเรียนประจำปี มาใช้ในการวิเคราะห์สรุปผลการดำเนิน กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					

แบบประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน (สำหรับครู)

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน (สำหรับครู) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคู่มือฯ เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” ผลที่ได้จากแบบประเมินนี้จะถูกนำไปพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อทุกตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์กับการวางแผนพัฒนาด้านการประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

นาย อติศวร์ วงษ์วัง

โทร.086-3035130

E-mail : adis1727@hotmail.com

นิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

5. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

6. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ปริญญาตรี สาขาวิชา.....

2. ปริญญาโท สาขาวิชา.....

3. ปริญญาเอก สาขาวิชา.....

7. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน

8. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

1. ครูผู้สอน วิชา..... 2. หัวหน้ากลุ่มสาระ.....

3. อื่น ๆ (ระบุ) .....

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านตามความเป็นจริง รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ได้ทำ   2 = ทำ 30% ของกิจกรรม   3 = ทำ 50% ของกิจกรรม
4 = ทำ 80% ของกิจกรรม   5 = ทำทุกกิจกรรม

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. มีรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลายอย่างให้ผู้เรียนทำเป็นประจำเพื่อให้เกิดการสร้างนิสัยที่ดี					
2. มีการสอดแทรกกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์เข้าไปในวิถีชีวิตของผู้เรียน					
3. ออกแบบกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็นกลายเป็นกิจกรรมประจำวันของผู้เรียน					
4. ใช้คำพูดดูว่ากล่าวนักเรียนอย่างรุนแรงเมื่อนักเรียนทำผิดระเบียบ					
5. อธิบายผลเสียที่นักเรียนจะได้รับจากพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม					
6. ให้กำลังใจนักเรียนให้ตั้งใจทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่มอบหมาย					
7. ให้รางวัล หรือ ชมเชยนักเรียนที่กระทำคุณประโยชน์ เช่น อาสาช่วยงานครู, การเป็นตัวแทนนักกีฬา เป็นต้น					
8. ให้นักเรียนให้คะแนนเพื่อนที่มีความประพฤติเหมาะสม					
9. จัดบอร์ดแสดงผลงานนักเรียนที่ประพฤติตนเป็นต้นแบบของคุณลักษณะที่ดี					
10. กล่าวยกย่องชมเชยหน้าเสาธงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสม หรือ ทำคุณประโยชน์ให้กับโรงเรียน					
11. แนะนำวิธีการทางเลือกให้กับนักเรียนกรณีที่นักเรียนทำผิด					
12. อธิบายวัตถุประสงค์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน					
13. ชี้แจงผลดีต่อตนเองที่เกิดจากการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
14. ชี้แจงผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
15. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบวิธีทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
16. ให้นักเรียนอภิปรายกลุ่มเพื่อสรุปผลการทำกิจกรรมหลังเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
17. ออกแบบวิธีการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเลือกทำตามที่ชอบและถนัด					
18. นำนักเรียนไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์กับเพื่อนต่างโรงเรียน					
19. จัดกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบการทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึง ประสงค์นักเรียน					
20. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเหมาะสมกับสถานการณ์					
21. ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์นักเรียน					
22. คัดเลือกนักเรียนรุ่นพี่ที่มีพฤติกรรมดีเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					
23. ให้นักเรียนรุ่นพี่ที่มีความประพฤติดีมาร่วมวางแผนการทำกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					
24. ให้นักเรียนรุ่นพี่ที่มีความประพฤติดีเป็นผู้นำรุ่นน้องทำกิจกรรมส่งเสริม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน					

**แบบประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากการทำ
กิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคุณลักษณะ 5 ประการ เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนแต่อย่างใด ขอให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อทุกตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์กับการวางแผนพัฒนาการเรียนรู้อีกต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

นาย อติศวร์ วงษ์วัง

โทร.086-3035130

E-mail : adis1727@hotmail.com

นิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

3. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

4. กำลังศึกษาในระดับ

1. มัธยมศึกษาปีที่ 1

2. มัธยมศึกษาปีที่ 2

3. มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 1 จิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่เห็นด้วย   2 = เห็นด้วยน้อย   3 = เห็นด้วยบ้าง
4 = เห็นด้วยมาก   5 = เห็นด้วยมากที่สุด

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1.นักเรียนอยากมีผลการเรียนดีที่สุดในห้องเรียน					
2.นักเรียนตั้งใจอ่านหนังสือและเรียนเพราะอยากได้คะแนนสูงสุด					
3.นักเรียนชอบงานที่ยากและท้าทาย					
4.นักเรียนอยากให้ครูแจ้งผลการเรียนและบอกวิธีการปรับปรุงตัวเองให้ได้คะแนนดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา					
5.นักเรียนอยากให้ครูกล่าวชมเชยหน้าห้องเรียน					
6.นักเรียนชอบการทำงานกลุ่ม					
7.การมีมิตรภาพเป็นสิ่งที่ควรมีเป็นอย่างมาก					
8.นักเรียนอยากเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
9.การเป็นหัวหน้าในการกลุ่มเป็นสิ่งท้าทายความสามารถ					
10.นักเรียนมีการวางแผนการเรียนจนจบมีงานทำ					
11.การตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือ เป็นประจำ เป็นสิ่งจำเป็น					
12.การเรียนในปัจจุบัน ต้องมีการค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งความอื่น ๆ ด้วย					
13.ความรู้จากครูเพียงแหล่งเดียวไม่เพียงพอหากนักเรียนอยากได้งานดี ๆ					
14. นักเรียนควรมีการวางแผนการเรียนและการอ่านหนังสือ เพื่องานในอนาคต					
15. นักเรียนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ทุกปัญหา					
16. เมื่อเกิดปัญหา นักเรียนจะยี้มสู้และเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ					
17. นักเรียนคิดว่าจะต้องทำข้อสอบให้ได้คะแนนดีกว่านี้ในครั้งหน้า เมื่อคะแนนสอบออกมาไม่ดี					
18.สุภาษิตที่ว่า “ช้า ๆ ได้พร้าเล่มงาม” เป็นความจริง					
19.การรอคอยไม่ใช่สิ่งเลวร้าย					
20. เมื่อสอบได้คะแนนดี ๆ ตามเป้า ก็ควรจะให้รางวัลตัวเอง					
21.ถ้านักเรียนโดดเรียน ไม่ตั้งใจอ่านหนังสือ จนทำให้ได้คะแนนไม่ดี ก็ควรหาวิธีทำโทษตัวเอง เช่น งดเล่นไลน์ 1 วัน, ไม่ดูโทรทัศน์ 1 วัน เป็นต้น					
22.การเสริมแรงทั้งทางบวกและลบ เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนอย่างมาก					
23.นักเรียนควรทำตามคำสั่งของพ่อ แม่ และครูผู้สอน					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
24.ครูทุกคนมีความหวังดี					
25.นักเรียนจะได้รับผลดีจากการทำตามคำแนะนำของคนอื่น					
26.กฎระเบียบของโรงเรียนเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องทำตาม					
27.หากนักเรียนทำตามระเบียบต่าง ๆ ของสังคมจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต					
28.กฎกติกาของห้องเรียนทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย					
29. การปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นสิ่งจำเป็น					
30.การกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น					
31.การขวนขวายในการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ จะทำให้ประสบความสำเร็จ					
32.เมื่อเข้าไปในสังคมใหม่ ๆ นักเรียนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสม					
33.การพบปะแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนต่างโรงเรียนเป็นสิ่งมีประโยชน์					
34.การเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ ทำให้ได้ความรู้ใหม่ ๆ					
35. สุภาษิตที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” เป็นจริง					
36. ความสำเร็จในการเรียนเกิดจากการตั้งใจเรียนและอ่านหนังสือ					
37. หากนักเรียนมีความพยายามและอดทนย่อมประสบความสำเร็จ					
38. ทุกอย่างในโลกนี้เป็นไปตามหลักเหตุผล					
39. การที่นักเรียนจะตัดสินใจทำสิ่งใดต้องคุ้มค่า					
40. การจะทำสิ่งใด ๆ ต้องมีสาระและเหตุผล					

ตอนที่ 2 พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามความเป็นจริง รายละเอียดของคะแนนเป็นดังนี้

- 1 = ไม่ได้ทำ   2 = ทำ 30% ของกิจกรรม   3 = ทำ 50% ของกิจกรรม
4 = ทำ 80% ของกิจกรรม   5 = ทำทุกกิจกรรม

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	1	2	3	4	5
1. แต่งกายถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน					
2. เข้าแถวทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ซื่ออาหาร, รอขึ้นรถเมล์ เป็นต้น					
3. แสดงกิจกรรมร่ายท่างต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ					
เคารพต่อครู ต่อผู้ใหญ่, การเดินผ่านผู้ใหญ่ที่นั่งเก้าอี้ เป็นต้น					
4. ทำการบ้านและส่งการบ้านครบทุกวิชา ตามเวลาที่กำหนด					
5. มาโรงเรียนทันเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธง					
6. เข้าห้องเรียนในแต่ละชั่วโมงตรงเวลา					
7. รับผิดชอบงานที่ครูมอบหมาย					
8. นำอาหารมาทานที่โรงเรียนเพราะประหยัดเงินดี					
9. แบ่งเงินเพื่อการออมทรัพย์เอาไว้ใช้ในอนาคต					
10. ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด					
11. ใช้สิ่งของต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า คำนึงราคา					
12. เลือกทานอาหารและขนมต่าง ๆ ที่มีประโยชน์					
13. วางแผนการอ่านหนังสือให้ทันการสอบในแต่ละครั้ง					
14. รู้จักควบคุมตัวเองไม่หลงใหลไปในสื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ					
15. ติดตามข่าวสารและเทคโนโลยีต่าง ๆ					
16. เต็มใจช่วยเหลืองานครูทุกท่านด้วยความรับผิดชอบ					
17. ช่วยสอนพิเศษเพื่อนนักเรียนในช่วงเวลาว่าง					
18. ช่วยเหลือพ่อ แม่ ทำงานบ้านและงานต่างๆด้วยความเต็มใจ					
19. ใช้เวลาว่างทำประโยชน์ให้กับชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ เช่น กวาดใบไม้, ร่วมกับชุมชนในการรณรงค์ต่าง ๆ เป็นต้น					
20. ร่วมกับสมาชิกในชุมชนทำกิจกรรมของชุมชน เช่น การร่วมจัดงานทอดผ้าป่า, ช่วยทำสินค้า OTOP, พัฒนาชุมชน เป็นต้น					
21. ทำกิจกรรมพัฒนาสถานที่ตามที่ได้รับมอบหมาย					

ตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจและคุณภาพของรูปแบบประเมินฯ
(การดำเนินการวิจัยระยะที่ 4)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1. แบบสอบถามความพึงพอใจ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**แบบสอบถามความพึงพอใจจากการใช้
รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามแนวความคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการประเมินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวความคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคู่มือเรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวความคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจจากการใช้รูปแบบการประเมินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน

ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปพัฒนารูปแบบการประเมินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อทุกตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์กับการวางแผนพัฒนาด้านการประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

นาย อติศวร์ วงษ์วัง

โทร.086-3035130

E-mail : adis1727@hotmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ 1. ชาย	☐ 2. หญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. อายุ.....ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

☐ 1. ปริญญาตรี	สาขาวิชา.....
☐ 2. ปริญญาโท	สาขาวิชา.....
☐ 3. ปริญญาเอก	สาขาวิชา.....
4. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน
5. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน.....
สถานที่ทำงาน.....

**ตอนที่ 2 ความพึงพอใจจากการใช้รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ผู้เรียน
มัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ**

คำชี้แจง โปรดศึกษารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ แล้วพิจารณาว่ารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นมีคุณลักษณะใน
แต่ละด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ดังนี้

1 = ไม่พึงพอใจ

2 = พึงพอใจน้อย

3 = พึงพอใจปานกลาง

4 = พึงพอใจมาก

5 = พึงพอใจมากที่สุด

รายการ	ความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
1. หลักการของแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ					
2. การใช้ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมมาออกแบบตัวบ่งชี้ในการประเมิน					
3. โมเดลการกระทำ (action model)					
4. ตัวแทรกแซง (intervention)					
5. โมเดลการเปลี่ยนแปลง (change model)					
6. ตัวบ่งชี้สำคัญที่เป็นองค์ประกอบในแต่ละโมเดล					
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการประเมิน					
8. วิธีการรายงานผลการประเมิน					
9. การให้ข้อมูลสะท้อนกลับของผลการประเมิน					
10. การใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน					

2. แบบประเมินคุณภาพของรูปแบบการประเมิน

**แบบประเมินคุณภาพของ
รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
ตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ**

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อประเมินคุณภาพรูปแบบการประเมินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีชี้วัดเรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” โดยขอให้ท่านศึกษา **รูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวทางการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ** แล้วพิจารณาถึงประโยชน์ของรูปแบบการประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปประยุกต์ใช้ ความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินและด้านความถูกต้องของผลการประเมินที่ได้ แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการประเมินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน

ผลที่ได้จากแบบสอบถามนี้จะถูกนำไปพัฒนารูปแบบการประเมินการกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยไม่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของโรงเรียนแต่อย่างใด ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และโปรดตอบให้ครบทุกข้อทุกตอนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นประโยชน์กับการวางแผนพัฒนาด้านการประเมินผลการเรียนรู้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง

นาย อติศวร์ วงษ์วัง

โทร.086-3035130

E-mail : adis1727@hotmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน และ เติมคำตอบในช่องว่างที่ตรงตามความเป็นจริง

6. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

7. อายุ.....ปี

8. วุฒิการศึกษาสูงสุด

1. ปริญญาตรี สาขาวิชา.....

2. ปริญญาโท สาขาวิชา.....

3. ปริญญาเอก สาขาวิชา.....

9. ประสบการณ์ทำงานในวิชาชีพ.....ปี.....เดือน

10. ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน.....

11. สถานที่ทำงาน.....

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ**

คำชี้แจง โปรดศึกษารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ แล้วพิจารณาว่ารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นมีคุณลักษณะใน
แต่ละด้านต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
ดังนี้

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

2 = เห็นด้วยน้อย

3 = เห็นด้วยปานกลาง

4 = เห็นด้วยมาก

5 = เห็นด้วยมากที่สุด

2.1 ด้านประโยชน์จากการประเมิน เป็นการพิจารณาว่ารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นให้ข้อมูลจำเป็น
และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนได้มากน้อย
เพียงใด

รายการ	ความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. ให้ข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ การทำกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน					
2. เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน					
3. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะตอบคำถามประเมินที่สำคัญได้					
4. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินความคุ้มค่า (worth) ของ กิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนได้					
5. ข้อมูลที่ได้จากการประเมินเพียงพอที่จะประเมินคุณค่า (merit) ของกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียนได้					
6. ใช้ข้อมูลที่หลากหลายในการตีความข้อค้นพบจากการประเมิน					
7. เป็นรูปแบบประเมินที่พิจารณาถึงการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรม ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
8. มีการรายงานผลการประเมินสรุปพร้อมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม คุณลักษณะนักเรียน					
9. เป็นรูปแบบประเมินที่กระตุ้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินการประเมินอย่าง ต่อเนื่อง					
10. ช่วยกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะ นักเรียนใช้ประโยชน์จากผลการประเมิน					

2.2 ด้านความเป็นไปได้ เป็นการพิจารณาว่ารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ประหยัดและคุ้มค่าในการลงทุน มากน้อยเพียงใด

รายการ	ความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. รูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน สามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย					
3. มีการวางแผนและดำเนินการประเมินโดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
4. ช่วยส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา					
5. วิธีการประเมินที่ใช้ในรูปแบบนี้ ทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ					
6. ประหยัดค่าใช้จ่ายและทรัพยากรในการประเมิน					
7. ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า					
8. ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน สามารถตรวจสอบได้					
9. ให้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน					
10. เป็นรูปแบบการประเมินที่ยากต่อการบิดเบือนข้อมูลหรือนำข้อค้นพบจากการประเมินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์					

2.3 ด้านความเหมาะสม เป็นการพิจารณาว่ารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม ไม่ขัดต่อกฎหมายและจริยธรรม คำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากผลการประเมินมากน้อยเพียงใด

รายการ	ความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. มีการสอบถามความต้องการผลการประเมินจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
2. ผลการประเมินสามารถสะท้อนผลลัพธ์ของกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียน					
3. มีการกำหนดคำถามประเมินและแผนการประเมินอย่างชัดเจน					
4. มีการกำหนดหน้าที่ของผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอย่างชัดเจน					
5. เป็นวิธีการประเมินที่เคารพสิทธิและความแตกต่างของบุคคล					
6. เป็นวิธีการประเมินที่ไม่ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
7. มีการรายงานข้อจำกัดในการประเมิน					
8. มีการประเมินและรายงานจุดแข็งและจุดอ่อนของกิจกรรมต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
9. มีการประเมินและรายงานผลลัพธ์ที่คาดหวังและไม่คาดหวังต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
10. มีการรายงานผลการประเมินแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนได้รับทราบอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้					

2.4 ด้านความถูกต้อง เป็นการพิจารณาว่ารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น มีความถูกต้อง ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้และเพียงพอ ที่จะแสดงถึงคุณค่าของกิจกรรมมากน้อยเพียงใด

รายการ	ความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1.มีการระบุวัตถุประสงค์การประเมินอย่างชัดเจน					
2.มีการเก็บข้อมูลหลายวิธี จากหลายแหล่งเพื่อให้เกิดความถูกต้อง					
3.เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นที่คำถามการประเมินที่สำคัญ					
4.มีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล					
5.มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
6.มีแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับธรรมชาติการประเมิน					
7.เป็นรูปแบบการประเมินที่ทำให้ได้ข้อสรุปการประเมินที่ถูกต้องเที่ยงธรรม					
8.มีวิธีวิเคราะห์ผลการประเมินหลายวิธีเพื่อตรวจสอบความคงที่ของข้อค้นพบ					
9.เป็นรูปแบบการประเมินที่ได้ข้อมูลสะท้อนพฤติกรรมนักเรียนได้					
10.ผลการประเมินสามารถนำไปอ้างอิงได้					

ภาคผนวก จ.

ตัวอย่างหนังสือติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิให้ตรวจคุณภาพเครื่องมือ
และหนังสือติดต่อสถานศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานหลักสูตรและการจัดการเรียนฯ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร.82681-2 ต่อ 612

ที่ ศธ 0512.6(2771)/56-

วันที่ กรกฎาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบโมเดลและกรอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจคุณภาพโมเดลและกรอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นาย อติศวรร วังษ์วัง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังชนกานนท์ และศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบโมเดลและกรอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงาน ในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 56-

คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร
10330

กรกฎาคม 2556

เรื่อง ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบตรวจคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. นิยามตัวบ่งชี้ในเครื่องมือวิจัย

ด้วย นาย อติศวร์ วงษ์วัง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การพัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตาม แนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์ และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ เครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไปและ ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

ที่ ศธ 0512.6(2771)/ 56-

คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร
10330

ฉันวาคม 2556

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัย
เรียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นาย อติศวรร วังษ์วัง นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผล การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ การ พัฒนารูปแบบการประเมินกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นตาม แนวคิดการประเมินแบบทฤษฎีแรงขับ ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์ และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถามกับผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ในสถานศึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานใน รายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อ ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.จุฑารัตน์ วิบูลผล)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

งานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2681-82 ต่อ 608

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย อติศวร วังษ์วัง เกิดเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ.2510 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาพืชไร่นา เมื่อปีการศึกษา 2532 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551 จากนั้นได้เข้าศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2552 ขณะศึกษาได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย “ 90 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ” เพื่อสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ และทุนสนับสนุนการนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมนานาชาติ the 5th World Conference on Educational Science in Rome, Italy ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยรังสิตและเป็นผู้ประเมินอภิमानภายนอก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)